

Interreg

Polska-Saksonia

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

**Groß und Klein gemeinsam - Dużi i Mali razem:
Transgraniczna współpraca dla wspierania
edukacji przedszkolnej
w zakresie kultury i języka sąsiada**

**Grenzüberschreitende Zusammenarbeit
zur Förderung der interkulturellen
und nachbarsprachigen Bildung
im Bereich der Vorschulerziehung**

**GROSS UND KLEIN
GEMEINSAM**

**DUZI I MALI
RAZEM**

**Polsko-niemiecki
zbiór materiałów
dydaktycznych
dla przedszkoli**

**Deutsch-Polnische
Ideensammlung
für die Kita-Praxis**

**Polsko-niemiecki zbiór
materiałów dydaktycznych
dla przedszkoli**

**Deutsch-Polnische
Ideensammlung
für die Kita-Praxis**

Impressum

**DOLNY
ŚLĄSK**

Publikacja powstała w ramach projektu „Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem: Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada”, i została sfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020, oraz ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego i Powiatu Görlitz.

Die Publikation ist im Rahmen des Projektes „Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem: Grenzüberschreitende Zusammenarbeit zur Förderung der interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung im Bereich der Vorschulerziehung“ entstanden. Sie wurde finanziert aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen – Sachsen 2014-2020, sowie aus Mitteln der Selbstverwaltung der Woiwodschaft Niederschlesien und des Landkreises Görlitz.

Koncepcja:

Dr Regina Gellrich, Saksońska Placówka ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich / Powiat Görlitz
Sabina Czajkowska-Prokop, Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu
Anna Caban, Powiat Görlitz

Zespół Autorów:

Publikacja została opracowana przez polsko-niemiecką grupę ekspercką: nauczycielki i nauczyciela wychowania przedszkolnego z dolnośląskich i saksońskich przedszkoli: Małgorzata Bartecka, Dana Beilschmidt, Sindy Bergmann, Krzysztof Bugajny, Monika Górecka, Dorota Krause, Barbara Laris, Marzenna Markulak, Claudia Müller, Katarzyna Śpiewak, Aneta Taranek

Redakcja:

Sabina Czajkowska-Prokop, Anna Caban,
dr Regina Gellrich, Ewa Engel

Tłumaczenie:

Maciej Utecht

Rysunki:

Małgorzata Bartecka
Hanna Prokop

Nagrania:

Sabina Czajkowska-Prokop (PL)
Claudia Meusel (DE)

Layout:

Noemi Nikończuk-Kowalczyk, Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, Filia w Legnicy

ISBN: 978-83-941331-5-3

Wydawca:

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu,
53-025 Wrocław, ul. Trzebnicka 42-44

Nakład: 250 egzemplarzy

Druk:

Soft Vision Mariusz Rajski
Ustowo 39, 70-001 Szczecin

Egzemplarz bezpłatny

Wrocław / Görlitz 2022

Konzept:

Dr. Regina Gellrich, Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung / Landkreis Görlitz
Sabina Czajkowska-Prokop, Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut in Wrocław
Anna Caban, Landkreis Görlitz

AutorInnen-Team:

Die Publikation wurde von der deutsch-polnischen Expertengruppe erarbeitet: den Erzieherinnen und einem Erzieher aus niederschlesischen und sächsischen Kitas: Małgorzata Bartecka, Dana Beilschmidt, Sindy Bergmann, Krzysztof Bugajny, Monika Górecka, Dorota Krause, Barbara Laris, Marzenna Markulak, Claudia Müller, Katarzyna Śpiewak, Aneta Taranek

Redaktion:

Sabina Czajkowska-Prokop, Anna Caban,
Dr. Regina Gellrich, Ewa Engel

Übersetzung:

Maciej Utecht

Zeichnungen:

Małgorzata Bartecka
Hanna Prokop

Audio-Aufnahmen:

Sabina Czajkowska-Prokop (PL)
Claudia Meusel (DE)

Layout:

Noemi Nikończuk-Kowalczyk, Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut in Wrocław, Filiale in Legnica

ISBN: 978-83-941331-5-3

Herausgeber:

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu,
53-025 Wrocław, ul. Trzebnicka 42-44

Auflagenhöhe: 250 Exemplare

Druck:

Soft Vision Mariusz Rajski
Ustowo 39, 70-001 Szczecin

Kostenfreies Exemplar

Wrocław / Görlitz 2022

Spis treści – Inhaltsverzeichnis

Przedmowa – Vorwort

Korzyści z nauki języka sąsiada od najmłodszych lat – Gründe für die Nachbarsprache von klein auf

Wskazówki do wykorzystania publikacji w pracy pedagogicznej nauczycieli przedszkola – Nutzungshinweise für die pädagogische Kita-Praxis

Impulsy metodyczne i karty pracy – Methodische Impulse und Arbeitsblätter

PRZYJŚCIE I POŻEGNANIE

1. Runda zapoznawcza
2. Pantomima na powitanie
3. Piosenki powitalne
4. Karuzela powitalna
5. Ubieramy się
6. Domino z ubraniami
7. Barometr emocji
8. Portret rodzinny

KOMMEN UND GEHEN

1. Vorstellungsrunde
2. Begrüßungspantomime
3. Begrüßungslieder
4. Begrüßungskarussell
5. Wir ziehen uns an
6. Klamotten-Domino
7. Emotionenbarometer
8. Familienporträt

POSIŁEK

9. Śniadanie czy obiad?
10. Gdzie jest łyżka?
11. Stoliczku nakryj się
12. Naczynia i sztucce
13. Higieniczne sudoku
14. Higiena do skakania

ESSENSZEIT

9. Frühstück oder Mittagessen?
10. Wo ist der Löffel?
11. Tischlein deck dich
12. Geschirr und Besteck
13. Hygiene-Sudoku
14. Hygiene zum Hüpfen

RUNDA PORANNA

15. Koralikowy kalendarz z dniami tygodnia
16. Piosenka o dniach tygodnia i porach roku
17. Pogodowy masażyk
18. Ubranie na każdą pogodę
19. Historyjka z pogodą w tle
20. Zabawa ruchowa z figurami geometrycznymi
21. Figury geometryczne do skakania
22. Gdzie siedzi miś?

MORGENKREIS

15. Wochenkette
16. Wochentage- und Jahreszeitenlied
17. Wettermassage
18. Kleidung für jedes Wetter
19. Wettergeschichte
20. Bewegungsspiel mit geometrischen Figuren
21. Geometrische Figuren zum Hüpfen
22. Wo sitzt der Teddy?

ZABAWA, ZAJĘCIA I ZDROWIE

23. Ciepło – zimno
24. Plac zabaw pod lupą
25. Sudoku w piaskownicy
26. Robimy kostkę
27. Łączenie w pary
28. Szukamy zabawek
29. Policz zabawki
30. Przybory do malowania i rysowania
31. Miś z kótek
32. Wycieczka do lasu
33. Przyrodniczy detektywi
34. Ćwiczenia gimnastyczne
35. Atomy łączcie się

ODPOCZYNEK

36. Moje miejsce do spania
37. Opowiadanie na dobranoc
38. Gdzie mieszka krasnoludek?
39. Podróż przez bajkową krainę
40. Teatrzyk

Plakaty interaktywne – Interaktive Plakate

Załączniki – Anlagen

Nagrania w języku polskim:

Audio-Aufnahmen in polnischer Sprache:

SPIEL, BESCHÄFTIGUNG UND GESUNDHEIT

23. Warm und kalt
24. Spielplatz unter der Lupe
25. Sudoku im Sandkasten
26. Wir basteln einen Würfel
27. Paare bilden
28. Wir suchen Spielsachen
29. Spielsachen zählen
30. Mal- und Zeichenutensilien raten
31. Ein Teddy aus Kreisen
32. Ausflug in den Wald
33. Naturdetektive
34. Gymnastikübungen
35. Atomspiel

AUSRUHEN

36. Mein Schlafplatz
37. Gute-Nacht-Geschichte
38. Wo wohnt der Zwerg?
39. Reise durch das Märchenland
40. Erzähltheater

Nagrania w języku niemieckim:

Audio-Aufnahmen in deutscher Sprache:

Przedmowa

Drodzy Nauczyciele wychowania przedszkolnego,

Szanowni Państwo,

możliwość poznawania języka i kultury kraju sąsiada od najmłodszych lat stanowi dla dzieci na dolnośląsko-saksońskim pograniczu, ich przyszłości oraz dla przyszłości regionu niezwykle wartości. Wspieranie wczesnego nauczania języków sąsiadów w przedszkolach, wyposażenie nauczycielek i nauczycieli w niezbędną do tego wiedzę i umiejętności – taki właśnie cel realizują Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, Powiat Görlitz oraz Saksońska Placówka ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich (LaNa), współpracując ze sobą od 2017 roku w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020.

W naszym wspólnym projekcie „*Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem: Transgraniczna współpraca dla wspierania edukacji przedszkolnej w zakresie kultury i języka sąsiada*” opracowany został w 2021 r. *Polsko-niemiecki leksykon dla przedszkoli*, który zawiera zwroty do komunikacji z dziećmi w codziennych sytuacjach w przedszkolu. Niniejsza publikacja *Polsko-niemiecki zbiór materiałów dydaktycznych dla przedszkoli* uzupełnia ten leksykon o różnorodne metodyczne pomysły i materiały do pracy edukacyjnej z dziećmi w zakresie języka sąsiada.

Polsko-niemiecki zbiór materiałów dydaktycznych dla przedszkoli został opracowany przez polsko-niemiecką grupę ekspercką złożoną z nauczycieli wychowania przedszkolnego z naszego regionu, którzy już wprowadzają na swoich zajęciach elementy języka i kultury kraju sąsiada. Bazując na swoim doświadczeniu, opracowali dla Państwa pomysły na gry i zabawy, które można włączyć do codziennych zajęć w przedszkolu i dzięki temu uwrażliwiać dzieci na język sąsiada. Materiały dydaktyczne odnoszą się do słownictwa i zwrotów zebranych w *Polsko-niemieckim leksykonie dla przedszkoli*, i dotyczących codziennej rutyny w przedszkolu. Znajdą tu Państwo zatem przejrzyste opracowane materiały i karty pracy odnoszące się do każdego tematu ujętego w leksykonie.

Polsko-niemiecki leksykon dla przedszkoli i związany z nim *Zbiór materiałów dydaktycznych* udostępniamy bezpłatnie na naszych stronach internetowych: www.dodn.dolnyslask.pl/duzimali oraz www.nachbarsprachen-sachsen.eu/plsn, do wykorzystania przez wszystkich zainteresowanych w regionie pogranicza.

Składamy ogromne podziękowania wszystkim osobom biorącym udział w procesie opracowania publikacji za ich zaangażowanie w trudnych warunkach pandemii COVID-19. Mamy nadzieję, że nasze polsko-niemieckie materiały dla przedszkoli będą wykorzystywane na co dzień przez kadrę pedagogiczną przedszkoli na dolnośląsko-saksońskim pograniczu, przyczyniając się w ten sposób do rozwijania znajomości języka sąsiada na etapie przedszkolnym.

dr Jolanta Horyń

Dyrektor
Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia
Nauczycieli we Wrocławiu

dr Stephan Meyer

Starosta
Powiatu Görlitz

Sabina Czajkowska-Prokop

Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia
Nauczycieli we Wrocławiu

dr Regina Gellrich

Saksońska Placówka ds. Wczesnej Nauki
Języków Krajów Sąsiedzkich

Vorwort

Sehr geehrte Vorschulpädagoginnen und -pädagogen,

Sehr geehrte Damen und Herren,

Kinder in der sächsisch-niederschlesischen Grenzregion von klein auf an Sprache und Kultur ihrer Nachbarländer heranzuführen ist ein großer Schatz für die Zukunft der Kinder und der Region. Frühe nachbarsprachige Bildung in den Kindertageseinrichtungen zu stärken und den Pädagoginnen und Pädagogen das dafür erforderliche Wissen und fachliche Handwerkszeug zu vermitteln – dieses gemeinsame Ziel verfolgen das Niederschlesische Lehrerfortbildungsinstitut Wroclaw (DODN), der Landkreis Görlitz und die Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung und arbeiten dazu bereits seit 2017 erfolgreich im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen-Sachsen 2014-2020 zusammen.

In unserem gemeinsamen Projekt *„Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem: Grenzüberschreitende Zusammenarbeit zur Förderung der interkulturellen und nachbarsprachigen Bildung im Bereich der Vorschulerziehung“* wurde 2021 u. a. ein *Deutsch-Polnischer Sprachschatz für die Kita-Praxis* erarbeitet, der den Kita-Fachkräften Redewendungen für die Kommunikation mit den Kindern in Alltagssituationen in der Kita zur Verfügung stellt. Die nun vorliegende Publikation *Deutsch-Polnische Ideensammlung für die Kita-Praxis* komplettiert diesen Sprachschatz durch eine Vielfalt an methodischen Anregungen und Materialien für die nachbarsprachige Bildungsarbeit mit den Kindern.

Entwickelt wurde die *Deutsch-Polnische Ideensammlung für die Kita-Praxis* erneut gemeinsam mit einer deutsch-polnischen ExpertInnengruppe von im Bereich der frühen nachbarsprachigen Bildung bereits aktiven Kita-Fachkräften aus unserer Region. Aus ihrer Praxiserfahrung heraus haben sie für Sie Ideen zusammengetragen, wie Sie Ihre Kinder mit Spiel und Spaß an die Nachbarsprache heranführen und diese in Ihren Kita-Alltag einfließen lassen können. Orientiert wurde sich dabei an den Vokabeln und Redewendungen, die im *Deutsch-Polnischen Sprachschatz für die Kita-Praxis* für den Tagesablauf in der Kita zusammengestellt sind. Für jedes Thema aus dem Sprachschatz finden Sie nun übersichtlich aufbereitete Ideen samt Arbeitsblätter, die Ihnen „auf einen Blick“ methodisches Handwerkszeug an die Hand geben.

Der Deutsch-Polnische Sprachschatz für die Kita-Praxis und die zugehörige *Deutsch-Polnische Ideensammlung* stehen Interessierten zum kostenlosen Herunterladen auf www.dodn.dolnyslask.pl/duzimali und www.nachbarsprachen-sachsen.eu/plsn zur Verfügung und können so in vielen Kindereinrichtungen in unserer Region genutzt werden.

Unser Dank gilt an dieser Stelle ausdrücklich allen am Erarbeitungsprozess Beteiligten für ihr großes Engagement bei der Umsetzung des Vorhabens unter den schwierigen Bedingungen der Corona-Pandemie. Wir verbinden dies mit dem Wunsch, dass die bereit gestellten polnisch-deutschen Materialien für die Kita-Praxis rege von Kita-Fachkräften in den Kitas der sächsisch-niederschlesischen Grenzregion genutzt werden und damit ein nachhaltiger Beitrag zur alltagsintegrierten Nachbarsprachförderung im Vorschulbereich geleistet wird.

Dr. Jolanta Horyń
Direktorin
Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut
in Wroclaw

Dr. Stephan Meyer
Landrat
Landkreis Görlitz

Sabina Czajkowska-Prokop
Niederschlesisches Lehrerfortbildungsinstitut
in Wroclaw

Dr. Regina Gellrich
Sächsische Landesstelle für frühe
nachbarsprachige Bildung

Korzyści z nauki języka sąsiada od najmłodszych lat

Państwa placówka przedszkolna znajduje się na polsko-niemieckim pograniczu? W takim razie jest to wystarczający powód, aby już w wychowaniu przedszkolnym zapoznawać dzieci z językiem sąsiada – polskim lub niemieckim.

W dzisiejszym świecie kształtowanym przez globalizację i migracje posługiwanie się kilkoma językami jest z jednej strony od dawna normą, z drugiej zaś koniecznością, i to nie tylko dla ludzi młodych, jeśli chce się uczestniczyć w procesach rozwoju społecznego i poszukiwać nowych perspektyw pracy i życia.

Od urodzenia dzieci mają najlepsze uwarunkowania, aby wychowywać się wielojęzycznie i przyswajać poprzez zabawę kilka języków. Z ciekawością obserwują mimikę i gestykulację, lubią odkrywać nowe dźwięki i łączyć je z treścią. Przystawianie nowego języka i próbowanie swoich sił jest w dosłownym tego słowa znaczeniu dziecięcą zabawą.

Dorastanie w kontakcie z wieloma językami i kulturami może mieć pozytywny wpływ na ogólny rozwój dziecka w wielu obszarach. Rozwój poznawczy i językowy dzieci najlepiej jest wspierać w interakcji z otoczeniem, najbliższym opiekunem i rówieśnikami. Ważne jest, aby dzieci postrzegały naukę języków jako coś pozytywnego i jednocześnie mającego znaczenie w ich codziennym życiu, oraz aby poprzez autentyczny dialog z rodzimymi użytkownikami języka identyfikowały się z nimi także na płaszczyźnie emocjonalnej. Im dłużej, intensywniej i bardziej różnorodnie dzieci mogą „zanurzać się” w innym języku i im wyższa jest jakość *inputu* językowego (bodźców językowych), tym trwalej rozwijają się kompetencje wielojęzyczne.

Polsko-niemieckie pogranicze stwarza ku temu idealne, naturalne warunki: język sąsiada – polski czy niemiecki – jest obecnie częścią codzienności i najbliższego środowiska życia dzieci. W bezpośrednim kontakcie z sąsiadami – zarówno z rówieśnikami, jak i dorosłymi – dzieci mogą poprzez zabawę odkrywać ich język, kulturę i styl życia. Wiąże się to również bezpośrednio ze społecznym uczeniem się w duchu otwartości na nieznaną, różnorodność i tolerancję: poprzez różnorodność języków dzieci doświadczają także różnorodności kultur i różnorodności ludzi. Z kolei nabyte umiejętności językowe, stosowane w życiu codziennym, pozwalają na budowanie mostów łączących z innymi ludźmi i otwieranie się na nowe. Innymi słowy: nauka języków sprawia satysfakcję.

Dzięki tak pozytywnemu doświadczeniu w nauce już we wczesnym wieku tworzy się solidna podstawa wielojęzyczności, pomyślnych biografii edukacyjnych i procesu uczenia się przez całe życie. I wreszcie: nabyte umiejętności językowe oraz kompetencje międzykulturowe i poznawcze otwierają przed dziećmi ciekawe perspektywy zawodowe i życiowe, ponieważ (nie tylko) w regionach przygranicznych coraz bardziej potrzebni są ludzie, którzy potrafią skutecznie komunikować się z sąsiadami, razem mieszkać i pracować.

Dlaczego więc nie sięgnąć w przedszkolach po ten skarb i nie wykorzystać szczególnych możliwości „regionu przygranicznego jako miejsca nauki” w pracy pedagogicznej?

Wydany już *Polsko-niemiecki leksykon dla przedszkoli* i uzupełniający go *Polsko-niemiecki zbiór materiałów dydaktycznych dla przedszkoli* jest metodycznym narzędziem ułatwiającym włączanie języka sąsiada w przedszkolną codzienność i wspólne odkrywanie go z dziećmi. Życzymy wszystkim dobrej zabawy!

Gründe für die Nachbarsprache von klein auf

Ihre Kita befindet sich in der deutsch-polnischen Grenzregion? Dann gibt es Grund genug, Ihre Kinder bereits im Kindergartenalter an die Nachbarsprache Polnisch bzw. Deutsch heranzuführen:

Mehrere Sprachen zu sprechen, ist in der heutigen, von Globalisierung und Migration geprägten Gesellschaft längst Normalität und ein Muss nicht nur für junge Menschen, um an der gesellschaftlichen Entwicklung teilhaben und sich Arbeits- und Lebensperspektiven erschließen zu können.

Kinder bringen von Geburt an beste Voraussetzungen für ein mehrsprachiges Aufwachsen mit und sind von klein auf in der Lage, sich mehrere Sprachen spielerisch zu erschließen. Neugierig beobachten sie Mimik und Gestik und haben Freude daran neue Klänge zu entdecken und mit Inhalten zu verknüpfen. Eine neue Sprache zu lernen und unvoreingenommen auszuprobieren, ist für sie im wahrsten Sinne des Wortes ein „Kinderspiel“.

Das Aufwachsen mit mehreren Sprachen und Kulturen kann vielfältige positive Wirkungen auf die Gesamtentwicklung des Kindes haben. Dabei wird die kognitive und sprachliche Entwicklung von Kindern am besten in der Interaktion mit der Umwelt, mit der Bezugsperson und mit Gleichaltrigen gefördert. Wichtig ist, dass die Kinder Sprachenlernen positiv und als bedeutsam für ihr eigenes Handeln im Alltag erleben sowie im Dialog mit authentischen sprachlichen Vorbildern einen emotionalen Bezug zu diesen aufbauen können. Je länger, intensiver und vielfältiger die Kinder in eine andere Sprache „eintauchen“ können und je höher die Qualität des sprachlichen Inputs ist, desto nachhaltiger bilden sich mehrsprachliche Kompetenzen heraus.

Die deutsch-polnische Grenzregion bietet für all dies eine optimale natürliche Lernumgebung: Die Nachbarsprache Polnisch bzw. Deutsch gehört hier inzwischen zum Alltag und zur unmittelbaren Lebenswelt der Kinder. Im direkten Kontakt mit den Nachbarn - sowohl mit Gleichaltrigen, als auch mit Erwachsenen - können sie sich deren Sprache, Kultur und Lebensweise spielerisch erschließen. Damit unmittelbar verknüpft ist auch soziales Lernen im Sinne von Offenheit für Fremdes, Vielfalt und Toleranz: Kinder erfahren über die Vielfalt der Sprachen, die Vielfalt der Kulturen und die Vielfalt der Menschen. Die erworbenen Kompetenzen wiederum sind im Alltag anwendbar, bauen Brücken zu anderen Menschen und öffnen den Blick für Neues. Kurzum: Sprachen lernen macht Spaß.

Mit einer solchen positiven Lernerfahrung kann bereits frühzeitig eine gute Basis für den Weg zur Mehrsprachigkeit, für gelingende Bildungsbiografien und das lebenslange Lernen gelegt werden. Und nicht zuletzt: Die erworbenen sprachlichen, interkulturellen und kognitiven Kompetenzen eröffnen den Kindern interessante Berufs- und Lebensperspektiven, denn (nicht nur) in den Grenzregionen werden in zunehmendem Maße Menschen gebraucht, die in der Lage sind, erfolgreich mit den Nachbarn zu kommunizieren, zusammenzuleben und -zuarbeiten.

Warum also nicht diesen Schatz auch im Kita-Alltag heben und die besonderen Chancen des „Lernorts Grenzregion“ in der pädagogischen Arbeit nutzen?

Der vorliegende *Deutsch-Polnische Sprachschatz für die Kita-Praxis* und die zugehörige *Ideensammlung* geben Ihnen vielfältiges methodisches Handwerkszeug an die Hand, wie Sie die Nachbarsprache in den Kita-Alltag integrieren und sie gemeinsam mit den Kindern entdecken können. Wir wünschen Ihnen allen viel Spaß dabei!

Wskazówki do wykorzystania publikacji w pracy pedagogicznej nauczycieli przedszkola

Jaki cel przyświeca zawartym w zbiorze impulsom metodycznym?

Nadrzędnym celem jest przybliżanie dzieciom języka sąsiada poprzez zabawę w trakcie codziennych zajęć w przedszkolu. Zawarte w publikacji impulsy metodyczne odnoszą się do podstawowego słownictwa i prostych zwrotów, które często występują w codziennych sytuacjach w przedszkolu. Tym samym ten materiał językowy może być w naturalny sposób włączony w przedszkolną codzienność. Nie chodzi tutaj o systematyczną naukę języka sąsiada. Na pierwszym planie jest raczej przyjemność i zabawa, a dzieci powinny mieć możliwość poznawania i odkrywania języka sąsiada wszystkimi zmysłami – podczas rysowania i wykonywania prac plastycznych, poprzez ruch, z muzyką etc.

Jak zbudowany jest polsko-niemiecki zbiór materiałów dydaktycznych?

Niniejszy zbiór materiałów dydaktycznych odnosi się do słownictwa i zwrotów, zawartych w *Polsko-niemieckim leksykonie dla przedszkoli*, dotyczących przebiegu dnia w przedszkolu i podzielonych na pięć kategorii: Przyjście i pożegnanie, Posiłek, Runda poranna, Zabawa, zajęcia i zdrowie oraz Odpoczynek. Do każdego tematu z leksykonu znajdują tu Państwo przejrzyste opracowane impulsy metodyczne, oznaczone odpowiednim kolorem, z wyszczególnieniem celów, potrzebnych materiałów, niezbędnego przygotowania, opisem przebiegu, a także wariantów oraz wskazówek do pracy z dziećmi.

Impulsy metodyczne opatrzone są następującymi piktogramami:

	Cele		Przebieg / Praca z językiem sąsiada
	Potrzebne materiały		Warianty
	Przygotowanie		Wskazówki i porady do pracy z dziećmi

W załącznikach oraz na płycie CD znajdują się karty pracy i materiały do kopiowania (1 – 36), a także opis kilku zabaw językowych (załącznik 37).

Jak korzystać z polsko-niemieckiego zbioru materiałów?

➤ Elastyczność i kreatywność

Wszystkie impulsy metodyczne opisane są w wersji podstawowej i mają służyć jako inspiracja dla Państwa pracy pedagogicznej. W każdej chwili można je dowolnie zmienić, np.:

- poszerzyć zakres językowy,
- zastosować przy innych tematach lub słownictwie oraz
- połączyć z innymi metodami i tematami.

Wiele impulsów metodycznych opiera się na kartach obrazkowych. Można je uzupełniać lub zastępować realnymi przedmiotami, które znajdują się w przedszkolu (np. zabawki, ubrania), oraz wykorzystywać środowisko życia dzieci (sale w przedszkolu, ogród, przyroda), aby tworzyć autentyczne sytuacje komunikacyjne i wspierać uczenie się wszystkimi zmysłami.

➤ Dostosowanie materiałów do swoich celów i warunków

Świat przedszkola jest tak samo różnorodny jak świat dorosłych. Każde przedszkole ma inną koncepcję kształcenia, metody pracy i warunki kadrowe. To z kolei ma wpływ na cele, sposoby realizacji i metody przybliżania dzieciom języka i kultury kraju sąsiada. Dlatego należy odpowiedzieć sobie na następujące pytania:

- **Co chcę osiągnąć dla kogo?** Na przykład:
 - (Pierwsze) zabawowe spotkanie dzieci z językiem sąsiada.
 - Wprowadzenie/utrwalenie słownictwa (słówka, potoczne zwroty) w języku sąsiada.
 - Włączenie języka sąsiada do codziennych rytuałów (np. runda poranna).
 - Powiązanie języka sąsiada z różnymi tematami (np. liczby, kolory, pory roku, zwierzęta).
 - Spotkanie niemieckiej i polskiej grupy przedszkolnej (np. poznanie się, „przełamanie lodów”).

- Integracja nowego dziecka z kraju sąsiada z grupą przedszkolną (np. wzajemne poznawanie się, szacunek dla języka ojczystego).
- Współpraca z rodzicami (np. informowanie, angażowanie).
- **Czyje kompetencje językowe** mogą wykorzystać? Na przykład:
 - Własna znajomość języka sąsiada lub kompetencje językowe współpracowników w przedszkolu.
 - Kompetencje językowe dzieci.
 - Dzieci i ich rodziny, w których mówi się w języku sąsiada.
 - Dzieci i personel pedagogiczny z partnerskiego przedszkola.

Biorąc pod uwagę te uwarunkowania, można czerpać inspiracje z zawartych w tej publikacji pomysłów i metod, dostosowując je odpowiednio do swoich konkretnych celów i warunków, tym samym włączając je do swojej pracy pedagogicznej.

Biegła znajomość języka sąsiada?

Jeśli zna Pani/Pan biegle język sąsiada, może Pani/Pan posługiwać się nim podczas różnych aktywności dzieci – w zabawach, podczas pracy z zawartymi w niniejszym zbiorze materiałami metodycznymi, ale przede wszystkim możliwie jak najczęściej w codziennych sytuacjach w ciągu dnia. Proszę nie bać się używania bardziej skomplikowanych zdań i struktur, wspierając je mimiką i gestami oraz środkami wizualnymi, takimi jak np. karty sygnalizacyjne z leksykonu. Dzieci będą miały okazję w naturalny sposób zanurzyć się w języku sąsiada i połączyć swoje zabawy, obserwacje, spostrzeżenia i interakcje z tym językiem – to najlepszy sposób na poznawanie języka sąsiada poprzez zabawę. Im bogatszy i bardziej intensywny jest *input* językowy, tym lepiej dzieci poznają język sąsiada.

Gdzie można znaleźć inspiracje i materiały dotyczące wczesnego nauczania języka sąsiada?

Polecamy Państwu trzy polsko-niemieckie publikacje, opracowane w ramach projektu „Groß für Klein – Duži dla Małych”, które udostępnione są nieodpłatnie na stronach internetowych partnerów (<https://dodn.dolnyslask.pl/projekty/gros-fur-klein-duzi-dla-malych/publikacje/>, www.nachbarsprachen-sachsen.eu/plsn):

- „Święta i tradycje w Polsce i w Niemczech. Feste und Traditionen in Polen und Deutschland”,
- „Cztery pory roku. Vier Jahreszeiten”,
- „Z Biedronką i Maus przez cały rok. Mit Biedronka und Maus durch das Jahr”.

Internetowy przewodnik NiKiS (Języki sąsiadów w saksońskich przedszkolach) pod adresem www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nikis oferuje saksońskim przedszkolom kompleksowe narzędzia do pracy. Znajdą tam Państwo nie tylko wytyczne, ale także strony tematyczne z informacjami, materiałami i przykładami dobrych praktyk, dotyczących m.in. pracy z dziećmi z rodzin migracyjnych, komunikacji podczas transgranicznych spotkań przedszkoli czy włączenia języka sąsiada do koncepcji edukacyjnej przedszkola.

Polscy nauczyciele wychowania przedszkolnego znajdą wiele materiałów i inspiracji np. na stronie internetowej Instytutu Goethego (Niemiecki dla dzieci): <https://www.goethe.de/ins/pl/pl/spr/unt/kum/dfk.html> lub na stronie internetowej projektu „Niemiecki zbliża / Polnisch liegt nahe”: <https://niemieckizbliza.pl/>

Nutzungshinweise für die pädagogische Kita-Praxis

Welche Intension liegt den methodischen Impulsen zugrunde?

Übergeordnetes Ziel ist es, die Kinder im Kita-Alltag auf spielerische Weise an die Nachbarsprache heranzuführen. Die in der Publikation dargestellten methodischen Impulse beziehen sich auf einen Grundwortschatz und einfache Redewendungen, die in Alltagssituationen im Tagesablauf der Kita immer wieder vorkommen. Sie können damit auf vielfältige Weise authentisch in den Kita-Alltag integriert werden. Es geht dabei nicht um eine systematische Sprachförderung in der Nachbarsprache. Vielmehr stehen Spiel und Spaß im Vordergrund und die Kinder sollen mit allen Sinnen – beim Malen, Basteln, mit Bewegung, mit Musik etc. – der Nachbarsprache begegnen und diese spielerisch entdecken können.

Wie ist die deutsch-polnische Ideensammlung aufgebaut?

Die Ideensammlung orientiert sich an den Vokabeln und Redewendungen, die im *Deutsch-Polnischen Sprachschatz für die Kita-Praxis* für den Tagesablauf in der Kita zusammengestellt und in fünf Kategorien eingeteilt sind: Kommen und Gehen, Essenszeit, Morgenkreis, Spiel, Beschäftigung und Gesundheit sowie Ausruhen. Für jedes Thema aus dem Sprachschatz finden Sie, farblich korrespondierend, übersichtlich aufbereitete methodische Impulse, mit Angabe von Zielen, benötigtem Material, nötiger Vorbereitung, Ablauf sowie Varianten und Tipps für die Kita-Praxis.

Die methodischen Impulse sind mit folgenden Piktogrammen versehen:

	Ziele		Ablauf / Arbeit mit der Nachbarsprache
	Benötigtes Material		Varianten
	Vorbereitung		Tipps und Tricks für die Kita-Praxis

Im Anhang, und zusätzlich auf einer CD, sind zugehörige Arbeitsblätter und Kopiervorlagen (Anlagen 1 – 36) sowie die Beschreibung von einigen Sprachspielen (Anlage 37) zusammengestellt.

Wie können Sie die deutsch-polnische Ideensammlung nutzen?

➤ Seien Sie kreativ!

Alle methodischen Impulse sind lediglich in einer Grundversion beschrieben und als Anregung für Ihre pädagogische Arbeit gedacht. Sie können sie jederzeit beliebig abwandeln, z. B.:

- hinsichtlich der Komplexität des sprachlichen Inputs erweitern,
- meist auch auf andere Themen bzw. Wortschätze übertragen und
- mit anderen Methoden und Themen kombinieren.

Zahlreiche methodische Impulse arbeiten mit Bildkarten. Ergänzen bzw. ersetzen Sie diese unbedingt auch durch real im Umfeld der Kinder in der Kita vorhandene Gegenstände (z. B. Spielsachen, Kleidungsstücke) und nutzen Sie die Lebenswelt der Kinder (die Räume in der Kita, den Garten, die Natur), um so einen authentischen sprachlichen Bezug herzustellen und das Lernen mit allen Sinnen zu unterstützen.

➤ Passen Sie die Vorschläge an Ihre Ziele und Ihre gegebenen Bedingungen an!

So bunt wie unsere Erwachsenenwelt ist auch die Kita-Landschaft. Jede Kita hat andere konzeptionelle Schwerpunkte, Arbeitsweisen und personelle Rahmenbedingungen. Dies wirkt sich nicht zuletzt auch auf die Ziele, Umsetzungsmöglichkeiten und Methoden bei der Heranführung der Kinder an Sprache und Kultur des Nachbarlandes aus. Beantworten Sie sich deshalb folgende Fragen:

- **Was will ich für wen erreichen?** Zum Beispiel:
 - (erste) spielerische Begegnung der Kinder mit der Nachbarsprache
 - Einführen / Festigen des Wortschatzes (Vokabeln, alltägliche Redewendungen) in der Nachbarsprache
 - Einbinden der Nachbarsprache in tägliche Rituale (z. B. Morgenkreis)
 - Verknüpfen der Nachbarsprache mit verschiedenen Bildungsthemen (z. B. Zahlen, Farben, Jahreszeiten, Tiere)

- Begegnung einer deutschen und einer polnischen Kita-Gruppe (z. B. Kennenlernen, „Eis brechen“)
- Integration eines neuen Kindes aus dem Nachbarland in die Gruppe (z. B. Kennenlernen, Wertschätzen der Muttersprache)
- Elternarbeit (z. B. Informieren, einbinden)
- **Welche nachbarsprachigen Kompetenzen** kann ich nutzen? Zum Beispiel:
 - eigene Nachbarsprachkenntnisse bzw. nachbarsprachige Kompetenz im Kita-Team
 - bereits vorhandene Kenntnisse der Kinder
 - Kinder und deren Familien, in denen die Nachbarsprache gesprochen wird
 - Kinder und pädagogische Fachkräfte der Partner-Kita aus dem Nachbarland

Lassen Sie sich, davon ausgehend, von den in dieser Publikation zusammengestellten Ideen und Methoden inspirieren, passen Sie sie entsprechend an Ihre konkreten Ziele und Bedingungen an und binden Sie sie so in Ihre pädagogische Arbeit ein.

Sie sprechen die Nachbarsprache auf sehr gutem Niveau?

Dann begleiten Sie bitte die Handlungen der Kinder – im Spiel, bei der Umsetzung der hier zusammengestellten methodischen Materialien, vor allem aber auch in möglichst vielen Alltagssituationen im gesamten Tagesverlauf – so häufig wie möglich in der Nachbarsprache. Scheuen Sie sich dabei nicht, auch komplexere Sätze und Formulierungen zu verwenden, und unterstützen Sie diese durch Ihre Mimik und Gestik und durch visuelle Mittel, wie z. B. die Signalkarten aus dem Sprachschatz. Die Kinder haben so die Möglichkeit in ein authentisches Nachbarsprachbad einzutauchen und dabei ihre spielerischen Handlungen, Beobachtungen, Wahrnehmungen und Interaktionen mit der Nachbarsprache zu verknüpfen – der beste Weg sich die Nachbarsprache spielerisch zu erschließen. Je reichhaltiger und intensiver der sprachliche Input dabei ist, desto besser fördern Sie den Nachbarspracherwerb.

Sie suchen weiterführende Anregungen und Materialien rund um frühe nachbarsprachige Bildung?

Wir empfehlen Ihnen drei deutsch-polnische Publikationen, die im Interreg-Projekt „Groß für Klein – Dużi dla Małych“ erarbeitet wurden und auf den Internetseiten der Projektpartner kostenfrei zur Verfügung stehen (<https://dodn.dolnyslask.pl/projekty/gros-fur-klein-duzi-dla-malych/publikacje/>, www.nachbarsprachen-sachsen.eu):

- „Święta i tradycje w Polsce i w Niemczech. Feste und Traditionen in Polen und Deutschland“,
- „Cztery pory roku. Vier Jahreszeiten“,
- „Z Biedronką i Maus przez cały rok. Mit Biedronka und Maus durch das Jahr“.

Für sächsische Kitas bietet der Online-Wegweiser NiKiS (Nachbarsprachen in Kitas in Sachsen) auf www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nikis ein umfassendes Arbeitsinstrument. Dort finden Sie nicht nur einen Orientierungsrahmen, sondern auch Themenseiten mit Informationen und einem Fundus an weiterführenden Materialien und Beispielen guter Praxis, z. B. zur Arbeit mit Kindern mit nachbarsprachigem Familienhintergrund, zur Kommunikation bei grenzüberschreitenden Kita-Begegnungen bis hin zur Verknüpfung nachbarsprachiger Bildungsarbeit mit der Kita-Konzeption.

Polnische ErzieherInnen finden viele Materialien und Anregungen auf der Internetseite des Goethe-Instituts (Deutsch für Kinder – Niemiecki dla dzieci): <https://www.goethe.de/ins/pl/pl/spr/unt/kum/dfk.html> oder auf der Internetseite des Projekts „Niemiecki zbliża / Polnisch liegt nahe“: <https://niemieckizbliza.pl/>

**Impulsy
metodyczne
i karty pracy**

**Methodische
Impulse
und Arbeitsblätter**

1. RUNDA ZAPOZNAWCZA

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie formuł powitania i przedstawiania się w języku sąsiada. • Ułatwienie nawiązywania kontaktów podczas polsko-niemieckich spotkań dzieci.
	<ul style="list-style-type: none"> • Piłka.
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci stają w kole. • Każde dziecko kolejno przedstawia się w języku sąsiada swoim imieniem, wykonując równocześnie wybrany przez siebie gest: <p style="text-align: center;">Hallo, ich heiße Ewa. <i>Cześć, nazywam się Ewa.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wszystkie dzieci naśladowują ten gest i odpowiadają: <p style="text-align: center;">Hallo Ewa. <i>Cześć Ewa.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • W kolejnej rundzie dzieci rzucają do siebie piłkę i pytają o imię. Dziecko, które złapie piłkę, przedstawia się swoim imieniem, wykonując wcześniej wybrany gest. Następnie rzuca piłkę do kolejnego dziecka. <p style="text-align: center;">Hallo, wie heißt du? <i>Cześć, jak się nazywasz?</i> Ich heiße Ewa. <i>Nazywam się Ewa.</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci przedstawiają się i nazywają w języku sąsiada przedmiot, którym rzucają [tu: piłka] lub przedmiot na obrazku, który wylosują, lub ulubioną zabawkę, którą przyniosły w tym dniu do przedszkola, itd. <p style="text-align: center;">Das ist ein Ball. <i>To jest piłka.</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa nadaje się zarówno dla młodszych, jak i starszych dzieci. • Może być również stosowana podczas rundy porannej lub gdy do przedszkola przychodzi nowe dziecko. • Zabawa może być wykorzystywana do wprowadzania nowych słów lub do utrwalania słownictwa. • Zabawa nadaje się również jako metoda poznawania się w nowych grupach, np. podczas spotkań polsko-niemieckich.
Notatki:	

1. VORSTELLUNGSRUNDE

- Festigung der Begrüßungs- und Vorstellungsformeln in der Nachbarsprache
- Kontakterleichterung bei deutsch-polnischen Kinderbegegnungen

- Ball

- Die Kinder bilden einen Kreis.
- Der Reihe nach stellt sich jedes Kind in der Nachbarsprache mit seinem Namen vor und zeigt dabei eine selbst gewählte Geste:

Cześć, nazywam się Ewa.

Hallo, ich heiße Ewa.

- Alle Kinder ahmen die Geste nach und antworten dem Kind:

Cześć Ewa.

Hallo Ewa.

- In der nächsten Runde werfen sich die Kinder einen Ball zu und erfragen den Namen. Das Kind, das den Ball fängt, stellt sich mit Namen und Geste vor und wirft den Ball dem nächsten Kind zu.

*Cześć, jak się nazywasz?
Nazywam się Ewa.*

*Hallo, wie heißt du?
Ich heiße Ewa.*

- Die Kinder stellen sich vor und benennen in der Nachbarsprache den geworfenen Gegenstand [hier: Ball] oder den Gegenstand auf einer Bildkarte, die sie aus einem Stapel ziehen, oder ihr Lieblingsspielzeug, das sie heute mit in die Kita gebracht haben, usw.

To jest piłka.

Das ist ein Ball.

- Das Spiel eignet sich sowohl für kleinere als auch größere Kinder.
- Es kann auch im Morgenkreis eingesetzt werden oder wenn ein neues Kind in die Kita kommt.
- Es kann zur Einführung neuer Begriffe oder zur Festigung des Wortschatzes genutzt werden.
- Das Spiel eignet sich auch als Kennlernmethode in neuen Gruppen, z. B. bei deutsch-polnischen Begegnungen.

Notizen:

2. PANTOMIMA NA POWITANIE

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie formuł powitania w języku sąsiada. • Ułatwienie nawiązywania kontaktów podczas polsko-niemieckich spotkań dzieci. • Wsparcie nauki języka poprzez gesty i ruchy. 										
	<ul style="list-style-type: none"> • Karty obrazkowe z różnymi wariantami powitań (załącznik 1). • Płyta CD z muzyką. 										
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować i wyciąć karty obrazkowe. 										
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci ustawiają się w kole. Nauczyciel/ka odtwarza muzykę, dzieci poruszają się po sali w jej rytm. • Nauczyciel/ka zatrzymuje nagranie i pokazuje wybraną kartę obrazkową. Dzieci witają się, jak pokazano na obrazku (głośno, cicho, skradając się jak kot, tupiąc jak słoń), i wybierając jedną z formuł powitania: <table border="1" data-bbox="347 795 1471 873"> <tr> <td>Guten Tag. Wie geht es dir?</td> <td><i>Dzień dobry. Jak się masz?</i></td> </tr> <tr> <td>Hallo. Wie geht es dir?</td> <td><i>Cześć. Jak się masz?</i></td> </tr> </table> • Dzieci odpowiadają w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="347 918 1471 1041"> <tr> <td>Gut.</td> <td><i>Dobrze.</i></td> </tr> <tr> <td>So lala.</td> <td><i>Tak sobie.</i></td> </tr> <tr> <td>Schlecht.</td> <td><i>Źle.</i></td> </tr> </table> • Zabawa jest kontynuowana. 	Guten Tag. Wie geht es dir?	<i>Dzień dobry. Jak się masz?</i>	Hallo. Wie geht es dir?	<i>Cześć. Jak się masz?</i>	Gut.	<i>Dobrze.</i>	So lala.	<i>Tak sobie.</i>	Schlecht.	<i>Źle.</i>
Guten Tag. Wie geht es dir?	<i>Dzień dobry. Jak się masz?</i>										
Hallo. Wie geht es dir?	<i>Cześć. Jak się masz?</i>										
Gut.	<i>Dobrze.</i>										
So lala.	<i>Tak sobie.</i>										
Schlecht.	<i>Źle.</i>										
	<ul style="list-style-type: none"> • Do wariantów powitania można użyć dowolnych kart obrazkowych przedstawiających sposoby witania się, np. kłaniając się, machając ręką, poprzez uścisk dłoni, przybijając piątkę, latając jak ptak, śmiejąc się jak klaun, z zamkniętymi ustami / z szeroko otwartymi ustami, podskakując, itd. Z czasem nauczyciel/ka nie musi pokazywać kart obrazkowych, zamiast tego może wypowiadać zdania w języku sąsiada. • Kiedy grupa zajmuje się np. tematem „Zwierzęta“, można to uwzględnić w zabawie: dzieci witają się w języku sąsiada i naśladują odpowiednie zwierzę, np.: <table border="1" data-bbox="347 1344 1471 1388"> <tr> <td>Begrüßt euch wie Tiger.</td> <td><i>Przywitajcie się jak tygrysy.</i></td> </tr> </table> • Chętne dziecko może zaprezentować samodzielnie wybrany ruch / gest, aby pokazać, jak należy się przywitać, a inne dzieci je naśladują. W zależności od umiejętności językowych dzieci mogą nazwać gest i/lub nauczyciel/ka może go skomentować w języku sąsiada. 	Begrüßt euch wie Tiger.	<i>Przywitajcie się jak tygrysy.</i>								
Begrüßt euch wie Tiger.	<i>Przywitajcie się jak tygrysy.</i>										
	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa nadaje się zarówno dla młodszych, jak i starszych dzieci. • Zabawa nadaje się również jako metoda poznawania się w nowych grupach, np. podczas spotkań polsko-niemieckich. • Może być stosowana codziennie, np. po śniadaniu lub podczas rundy porannej. 										
Notatki:											

2. BEGRÜSSUNGSPANTOMIME

- Festigung der Begrüßungsformeln in der Nachbarsprache
- Kontakterleichterung bei deutsch-polnischen Kinderbegegnungen
- Sprachförderung in Verbindung mit Gesten und Bewegung

- Bildkarten mit Begrüßungsvarianten (Anlage 1)
- Musik-CD

- Bildkarten kopieren und ausschneiden.

- Die Kinder stellen sich im Kreis auf. Die Fachkraft spielt die Musik ab und die Kinder laufen im Raum herum.
- Die Fachkraft stoppt die Musik und zeigt eine Bildkarte. Die Kinder begrüßen sich, wie auf der Bildkarte dargestellt (laut, leise, schleichend wie eine Katze, stapfend wie ein Elefant), und wählen dabei eine der Begrüßungsformeln:

Dzień dobry. Jak się masz?
Cześć. Jak się masz?

*Guten Tag. Wie geht es dir?
Hallo. Wie geht es dir?*

- Die Kinder antworten in der Nachbarsprache:

Dobrze.
Tak sobie.
Źle.

*Gut.
So lala.
Schlecht.*

- Danach werden weitere Runden gespielt.

- Es können beliebig viele oder andere Bildkarten für Begrüßungsvarianten eingesetzt werden, z. B.: mit Verbeugung, winkend, mit Händedruck, mit „High five“ (Gib mir fünf!), fliegend wie ein Vogel, lachend wie ein Clown, mit spitzem Mund / mit breitem Mund, hüpfend, usw. Mit der Zeit müssen nicht immer die Bilder gezeigt werden, sondern es können auch Sätze vorgesprochen werden.
- Wenn in der Gruppe z. B. das Thema „Tiere“ bearbeitet wird, kann man das im Spiel berücksichtigen: Die Kinder begrüßen sich in der Nachbarsprache und ahmen das entsprechende Tier nach, z. B.:

Przywitajcie się jak tygrysy.

Begrüßt euch wie Tiger.

- Jeweils ein Kind kann mit einer Geste selbst darstellen, wie die Begrüßung erfolgen soll, und die anderen Kinder machen es nach. Je nach Sprachkenntnissen können die Kinder die Geste erraten und benennen und/oder die pädagogische Fachkraft kommentiert die Geste in der Nachbarsprache.

- Das Spiel eignet sich sowohl für kleinere als auch größere Kinder.
- Das Spiel eignet sich auch als Kennlernmethode in neuen Gruppen, z. B. bei deutsch-polnischen Begegnungen.
- Es kann jeden Tag durchgeführt werden, z. B. nach dem Frühstück oder während des Morgenkreises.

Notizen:

3. PIOSENKI POWITALNE

- Poznanie lub utrwalenie form powitania w języku sąsiada.

- Opcjonalnie: odtwarzacz płyt CD lub instrument muzyczny.

- Wprowadzenie piosenki
 - Odśpiewać lub odtworzyć piosenkę.
 - Każdą linijkę odśpiewać osobno, połączyć z gestami i zaśpiewać z dziećmi.
 - Stopniowo łączyć poszczególne linijki.
 - Wielokrotnie powtarzać całą piosenkę, stosując różne warianty.
- Włączać piosenkę w codzienne aktywności w przedszkolu, np.:
 - jako codzienny rytuał przy rundzie porannej,
 - przy rozpoczynaniu określonych aktywności (sport, zajęcia kreatywne i in.),
 - po leżakowaniu.
- Przykłady piosenek:

Hallo, hallo,¹
Hallo, hallo,
Seid gegrüßt, witamy.
Schön, dass wir jetzt hier sind,
fajnie, że jesteśmy.
Guten Tag, dzień dobry.

Guten Tag, guten Tag¹
sagen alle Kinder.
Große Kinder, kleine Kinder,
dicke Kinder, dünne Kinder.
Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder.

*Dzień dobry, dzień dobry²
mówią wszystkie dzieci.
Duże dzieci, małe dzieci,
grube dzieci, chude dzieci.
Dzień dobry, dzień dobry
mówią wszystkie dzieci.*

- łączenie z ruchami (podchodzenie do siebie, skakanie, taniec itp.).

- Metoda nadaje się zarówno dla młodszych, jak i starszych dzieci, do nauki lub utrwalania różnych piosenek.
- Piosenki mogą być zintegrowane z codziennymi zajęciami w przedszkolu (np. rytuał w kręgu porannym), zaśpiewane podczas wspólnego rozpoczęcia przedszkolnych imprez lub podczas powitania na polsko-niemieckich spotkaniach.

Notatki:

¹ Melodia jak w „Panie Janie”.

² Melodia: <https://www.youtube.com/watch?v=TDnnVLeYxDg>

3. BEGRÜSSUNGSLIEDER

- Kennenlernen bzw. Festigung der Begrüßungsformeln in der Nachbarsprache

- Optional: CD-Spieler oder Musikinstrument zur Begleitung

- Liedeinführung
 - Das Lied vorsingen bzw. vorspielen.
 - Jede Liedzeile einzeln vorsingen, mit Gesten verknüpfen und mit allen Kindern singen.
 - Nach und nach das Lied zusammenfügen.
 - Das gesamte Lied mehrfach wiederholen und dabei verschiedene Varianten nutzen.
- Das Lied immer wieder in den Kita-Alltag einbauen, z. B.
 - als täglich wiederkehrendes Ritual beim Morgenkreis,
 - zur Begrüßung einer Gruppe bei einem bestimmten Angebot (Sport, Basteln o.a.),
 - nach dem Mittagsschlaf.
- Liedbeispiele:

Hallo, hallo,³
Hallo, hallo,
Seid begrüßt, witamy.
Schön, dass wir jetzt hier sind,
fajnie, że jesteśmy.
Guten Tag, dzień dobry.

Dzień dobry, dzień dobry⁴
mówią wszystkie dzieci.
Duże dzieci, małe dzieci,
grube dzieci, chude dzieci.
Dzień dobry, dzień dobry
mówią wszystkie dzieci.

*Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder.
Große Kinder, kleine Kinder,
dicke Kinder, dünne Kinder.
Guten Tag, guten Tag
sagen alle Kinder.*

- Verknüpfen mit Bewegungen (aufeinander zugehen, fröhlich durch den Raum hüpfen, tanzen usw.).

- Die Methode eignet sich sowohl für kleinere als auch größere Kinder und für Lieder zu beliebigen Themen.
- Die Lieder können in den täglichen Kita-Ablauf integriert werden (z. B. Ritual beim Morgenkreis), zum gemeinsamen Auftakt von Kinderfesten dienen oder zur Begrüßung bei einer deutsch-polnischen Kinderbegegnung eingesetzt werden.

Notizen:

³ Nach der Melodie des Kanons „Bruder Jakob“.

⁴ Melodie: <https://www.youtube.com/watch?v=TDnnVLeYxDg>

4. KARUZELA POWITALNA

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie formuł powitania w języku sąsiada. • Ułatwienie nawiązywania kontaktów podczas polsko-niemieckich spotkań dzieci. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Krzesła ustawione w kręgu; jedno krzesło mniej niż liczba uczestników. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawić krzesła w kręgu. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci siedzą w kręgu, jedno dziecko stoi pośrodku. Dziecko stojące na środku wskazuje wybraną osobę i wypowiada w języku sąsiada formułę powitania lub pożegnania: 			
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"><i>Guten Tag.</i></td> <td style="width: 50%;"><i>Dzień dobry.</i></td> </tr> <tr> <td><i>Auf Wiedersehen.</i></td> <td><i>Do widzenia.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Jeżeli dziecko wybierze formułę powitania, sąsiedzi wskazanego dziecka po lewej i po prawej stronie zamieniają się miejscami. Jeżeli dziecko wypowie formułę pożegnania, wszystkie dzieci zamieniają się miejscami. Nie wolno im przy tym usiąść na krzesła obok. Dziecko stojące na środku stara się zająć wolne krzesło. Dziecko, które zostało bez krzesła, wychodzi na środek. 	<i>Guten Tag.</i>	<i>Dzień dobry.</i>	<i>Auf Wiedersehen.</i>
<i>Guten Tag.</i>	<i>Dzień dobry.</i>			
<i>Auf Wiedersehen.</i>	<i>Do widzenia.</i>			
	<ul style="list-style-type: none"> • Dziecko stojące na środku przedstawia się najpierw w języku sąsiada: 			
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"><i>Ich heiße Paul.</i></td> <td style="width: 50%;"><i>Nazywam się Paul.</i></td> </tr> </table>	<i>Ich heiße Paul.</i>	<i>Nazywam się Paul.</i>	
	<i>Ich heiße Paul.</i>	<i>Nazywam się Paul.</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Kiedy wszystkie dzieci usiądą na nowych miejscach, witają się z dzieckiem siedzącym obok w języku sąsiada: 				
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;"><i>Hallo, ich heiße Paul. Und du?</i></td> <td style="width: 50%;"><i>Cześć, nazywam się Paul. A ty?</i></td> </tr> </table>	<i>Hallo, ich heiße Paul. Und du?</i>	<i>Cześć, nazywam się Paul. A ty?</i>	
	<i>Hallo, ich heiße Paul. Und du?</i>	<i>Cześć, nazywam się Paul. A ty?</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Zamiana miejsc może być związana z wykonaniem określonych ruchów, które określa dziecko stojące w środku (np. skacząc na jednej nodze, chodząc na czworaka itp.) lub które pokazane są na kartach obrazkowych (głośno, cicho, skradając się jak kot, tupiąc jak słoń – patrz załącznik 1). • Zabawa może być modyfikowana i stosowana w odniesieniu do wielu tematów i ćwiczeń leksykalnych. • Zabawa nadaje się również jako sposób na przełamywanie lodów, np. podczas spotkań polsko-niemieckich. 				

Notatki:

4. BEGRÜSSUNGSKARUSSELL

- Festigung der Begrüßungsformeln in der Nachbarsprache
- Kontakterleichterung bei deutsch-polnischen Kinderbegegnungen

- Stuhlkreis mit einem Stuhl weniger als Teilnehmende

- Stühle im Kreis hinstellen.

- Die Kinder sitzen im Kreis, ein Kind steht in der Mitte. Es zeigt auf ein Kind im Stuhlkreis und sagt in der Nachbarsprache die Begrüßungs- oder die Abschiedsformel:

Dzień dobry.
Do widzenia.

*Guten Tag.
Auf Wiedersehen.*

- Wählt das Kind die Begrüßungsformel, wechseln die Nachbarn rechts und links des Gefragten die Plätze. Wählt das Kind die Abschiedsformel, wechseln alle die Plätze, dürfen aber nicht den benachbarten Stuhl wählen. Die Person in der Mitte versucht jeweils einen Platz zu erhaschen. Wer übrig bleibt, kommt in die Mitte.

- Das Kind in der Mitte stellt sich zuerst in der Nachbarsprache vor:

Nazywam się Paul.

Ich heiße Paul.

- Nachdem alle Kinder ihren neuen Platz gefunden haben, begrüßen sie sich mit ihrem Nachbarn:

Cześć, nazywam się Paul. A ty?

Hallo, ich heiße Paul. Und du?

- Der Platzwechsel kann in verschiedenen Bewegungen erfolgen, die das Kind in der Mitte vorgibt (z. B. auf einem Bein hüpfend, auf allen Vieren kriechend usw.) oder die durch Bildkarten gezeigt werden (laut, leise, wie eine Katze schleichend, wie ein Elefant stapfend – siehe Anlage 1).

- Dieses Spiel ist für viele Themen oder Wortschatzübungen einsetzbar und abwandelbar.
- Gut als Eisbrecher-Spiel, z. B. bei deutsch-polnischen Begegnungen geeignet.

Notizen:

5. UBIERAMY SIĘ

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Ubrania“ w języku sąsiada. • Utrwalenie kolorów w języku sąsiada. 																											
	<ul style="list-style-type: none"> • Rysunki dziewczynki lub chłopca formatu A5 do kolorowania lub dorysowania ubrań (załącznik 2). • 5 obrazków przedstawiających różne ubrania, jeden obrazek z jokerem (załącznik 3). • Kostka z kieszonkami lub samodzielnie wykonana kostka (patrz załącznik 37). • Kredki. 																											
	<ul style="list-style-type: none"> • Włożyć obrazki do kostki z kieszonkami lub samodzielnie wykonać kostkę z obrazkami. • Skopiować odpowiednią ilość obrazków przedstawiających dziewczynkę lub chłopca. • Przygotować po jednej kostce i odpowiednią ilość kredek na każdy stolik. 																											
	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie / powtórzenie nazw ubrań w języku sąsiada, np.: <table border="1" data-bbox="395 734 1437 954"> <tr> <td>die Mütze</td> <td><i>czapka</i></td> <td>die Sandalen</td> <td><i>sandały</i></td> </tr> <tr> <td>die Jacke</td> <td><i>kurtka</i></td> <td>die Handschuhe</td> <td><i>rękawiczki</i></td> </tr> <tr> <td>die Hose</td> <td><i>spodnie</i></td> <td>die Schuhe</td> <td><i>buty</i></td> </tr> <tr> <td>das T-Shirt</td> <td><i>t-shirt</i></td> <td>die Gummistiefel</td> <td><i>kalosze</i></td> </tr> <tr> <td>die Socken</td> <td><i>skarpetki</i></td> <td>der Badeanzug</td> <td><i>strój kąpielowy</i></td> </tr> <tr> <td>die Shorts</td> <td><i>szorty</i></td> <td>das Käppi</td> <td><i>czapka (z daszkiem)</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Każde dziecko wybiera sobie obrazek (chłopiec lub dziewczynka, w ubraniu lub bez). • Dzieci pracują przy stolikach w małych grupach od 2 do 6 osób. Jedno dziecko rzuca kostką i nazywa część garderoby w obu językach. Wszystkie dzieci kolorują lub dorysowują tę część garderoby. Następnie kolejne dziecko rzuca kostką, itd. • Jeżeli wypadnie część garderoby, którą dzieci już pokolorowały / dorysowały, niczego nie kolorują. Kiedy wypadnie joker, dziecko może wybrać i nazwać dowolną część garderoby lub dodatek (np. parasol, torbę, okulary), i wszystkie dzieci to rysują. 				die Mütze	<i>czapka</i>	die Sandalen	<i>sandały</i>	die Jacke	<i>kurtka</i>	die Handschuhe	<i>rękawiczki</i>	die Hose	<i>spodnie</i>	die Schuhe	<i>buty</i>	das T-Shirt	<i>t-shirt</i>	die Gummistiefel	<i>kalosze</i>	die Socken	<i>skarpetki</i>	der Badeanzug	<i>strój kąpielowy</i>	die Shorts	<i>szorty</i>	das Käppi	<i>czapka (z daszkiem)</i>
die Mütze	<i>czapka</i>	die Sandalen	<i>sandały</i>																									
die Jacke	<i>kurtka</i>	die Handschuhe	<i>rękawiczki</i>																									
die Hose	<i>spodnie</i>	die Schuhe	<i>buty</i>																									
das T-Shirt	<i>t-shirt</i>	die Gummistiefel	<i>kalosze</i>																									
die Socken	<i>skarpetki</i>	der Badeanzug	<i>strój kąpielowy</i>																									
die Shorts	<i>szorty</i>	das Käppi	<i>czapka (z daszkiem)</i>																									
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci wybierają obrazek z dziewczynką lub chłopcem. Nauczyciel/ka przygotowuje zestaw obrazków z ubraniami letnimi i zimowymi. Dzieci losują kolejno obrazki i wspólnie decydują, czy wylosowana część garderoby pasuje do aktualnej pory roku. Jeśli tak, dorysowują lub kolorują to ubranie, jeśli nie, odkładają obrazek. • Dane dziecko może także nazwać w języku sąsiada kolor, na jaki należy pokolorować daną część garderoby, lub dzieci kolorują ubrania na wybrane przez siebie kolory, a potem je nazywają: <table border="1" data-bbox="395 1469 1302 1543"> <tr> <td>Welche Farbe hat dein Rock?</td> <td><i>Jaki kolor ma twoja spódniczka?</i></td> </tr> <tr> <td>Mein Rock ist blau.</td> <td><i>Moja spódniczka jest niebieska.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci mogą dorysować ubrania, które mają w danym dniu na sobie, a następnie nazwać je i ich kolory w języku sąsiada. • Nauczyciel/ka wypowiada zdania zawarte w leksykonie, a dzieci dorysowują / kolorują odpowiednie części garderoby. Następnie nauczyciel/ka pyta o kolory: <table border="1" data-bbox="395 1697 1394 1877"> <tr> <td>Wir setzen die Mützen auf.</td> <td><i>Zakładamy czapki.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir ziehen zuerst die Schuhe an, dann die Jacken.</td> <td><i>Najpierw zakładamy buty, potem kurtki.</i></td> </tr> <tr> <td>Welche Farbe hat deine Mütze?</td> <td><i>Jaki kolor ma twoja czapka?</i></td> </tr> <tr> <td>Welche Farbe haben deine Schuhe?</td> <td><i>Jaki kolor mają twoje buty?</i></td> </tr> </table>				Welche Farbe hat dein Rock?	<i>Jaki kolor ma twoja spódniczka?</i>	Mein Rock ist blau.	<i>Moja spódniczka jest niebieska.</i>	Wir setzen die Mützen auf.	<i>Zakładamy czapki.</i>	Wir ziehen zuerst die Schuhe an, dann die Jacken.	<i>Najpierw zakładamy buty, potem kurtki.</i>	Welche Farbe hat deine Mütze?	<i>Jaki kolor ma twoja czapka?</i>	Welche Farbe haben deine Schuhe?	<i>Jaki kolor mają twoje buty?</i>												
Welche Farbe hat dein Rock?	<i>Jaki kolor ma twoja spódniczka?</i>																											
Mein Rock ist blau.	<i>Moja spódniczka jest niebieska.</i>																											
Wir setzen die Mützen auf.	<i>Zakładamy czapki.</i>																											
Wir ziehen zuerst die Schuhe an, dann die Jacken.	<i>Najpierw zakładamy buty, potem kurtki.</i>																											
Welche Farbe hat deine Mütze?	<i>Jaki kolor ma twoja czapka?</i>																											
Welche Farbe haben deine Schuhe?	<i>Jaki kolor mają twoje buty?</i>																											
Notatki:																												

5. WIR ZIEHEN UNS AN

- Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache zum Thema „Garderobe“
- Festigung der Farben in der Nachbarsprache

- A5-Vorlagen mit einem Mädchen oder einem Jungen zum Ausmalen bzw. Einmalen von Kleidungsstücken (Anlage 2)
- 5 Bildkarten mit verschiedenen Kleidungsstücken, eine Bildkarte mit Joker (Anlage 3)
- Einsteckwürfel bzw. selbstgebastelter Würfel (siehe Anlage 37)
- Buntstifte

- Einsteckwürfel mit den Bildkarten bestücken bzw. Würfel mit den Bildern basteln.
- Ausreichend A5-Blätter mit einem Mädchen und einem Jungen kopieren.
- Pro Tisch 1 Würfel und ausreichend Buntstifte vorbereiten.

- Einführung / Wiederholung der Namen von Garderobenteilen in der Nachbarsprache, z. B.:

czapka	<i>die Mütze</i>	sandały	<i>die Sandalen</i>
kurtka	<i>die Jacke</i>	rękawiczki	<i>die Handschuhe</i>
spodnie	<i>die Hose</i>	buty	<i>die Schuhe</i>
t-shirt	<i>das T-Shirt</i>	kalosze	<i>die Gummistiefel</i>
skarpetki	<i>die Socken</i>	strój kąpielowy	<i>der Badeanzug</i>
szorty	<i>die Shorts</i>	czapka (z daszkiem)	<i>das Käppi</i>

- Jedes Kind wählt eine Vorlage (Junge oder Mädchen, mit oder ohne Kleidung).
- Die Kinder arbeiten am Tisch in Kleingruppen von 2 bis 6 Personen. Ein Kind würfelt und versucht das gewürfelte Kleidungsstück in beiden Sprachen zu benennen. Alle Kinder malen das Kleidungsstück aus bzw. ein. Dann würfelt das nächste Kind, usw.
- Wenn ein Kleidungsstück gewürfelt wird, das bereits aus- bzw. eingemalt ist, wird nicht gemalt. Wenn ein Joker gewürfelt wird, kann das Kind ein beliebiges weiteres Kleidungsstück oder auch ein Zubehör (z. B. Schirm, Tasche, Brille) benennen und alle malen es auf ihr Bild.

- Die Kinder wählen die Vorlage mit einem Jungen oder einem Mädchen. Die Fachkraft bereitet ein Bilderset mit Winter- und Sommerbekleidung vor. Die Kinder lösen nacheinander ein Bild und entscheiden gemeinsam, ob das Kleidungsstück zur aktuellen Jahreszeit passt: wenn ja, dann malen sie es aus bzw. ein, wenn nicht, legen sie es weg.
- Das jeweilige Kind kann auch eine Farbe in der Nachbarsprache benennen, in der das jeweilige Kleidungsstück auszumalen ist, oder jedes Kind malt individuell aus und benennt im Nachgang die Farbe:

Jaki kolor ma twoja spódniczka?
Moja spódniczka jest niebieska.

*Welche Farbe hat dein Rock?
Mein Rock ist blau.*

- Die Kinder können ihre eigene Kleidung, die sie anhaben, malen und danach die Kleidungsstücke und ihre Farben in der Nachbarsprache benennen.
- Die Fachkraft spricht die Aufforderungen aus dem Sprachschatz aus, und die Kinder malen entsprechend ihre Ausmalpuppe an. Danach fragt sie nach den Farben:

Zakładamy czapki.
Najpierw zakładamy buty, potem kurtki.

*Wir setzen die Mützen auf.
Wir ziehen zuerst die Schuhe an,
dann die Jacken.*

Jaki kolor ma twoja czapka?
Jaki kolor mają twoje buty?

*Welche Farbe hat deine Mütze?
Welche Farbe haben deine Schuhe?*

Notizen:

6. DOMINO Z UBRANIAMI

- Utrwalenie słownictwa w zakresie „Ubrania” w języku sąsiada.

- Obrazki przedstawiające różne części garderoby (załącznik 3, załącznik 4).
- Szablony z pustą kostką domina formatu A4 (1-2 dla każdego dziecka) (załącznik 4).
- Klej, kredki.
- Opcjonalnie: obrazkowe domino (załącznik 5).

- Wydrukować lub skopiować obrazki przedstawiające ubrania (w zależności od liczby dzieci, przynajmniej w dwóch egzemplarzach).
- Skopiować szablony i wyciąć kostki domina (załącznik 4).

- Karty obrazkowe przedstawiające ubrania leżą na stole. Nauczyciel/ka pyta dzieci, jak brzmią ich nazwy w języku sąsiada. Dzieci kolejno je nazywają. Jeśli nie pamiętają wszystkich słów, nauczyciel/ka pomaga:

die Bluse	<i>bluzka</i>	die Socken	<i>skarpetki</i>
die Hose	<i>spodnie</i>	die Mütze	<i>czapka</i>
der Rock	<i>spódniczka</i>	der Hut	<i>kapelusz</i>
das Kleid	<i>sukienka</i>	der Schal	<i>szalik</i>
das T-Shirt	<i>t-shirt</i>	die Handschuhe	<i>rękawiczki</i>
der Pulli	<i>sweter</i>	die Jacke	<i>kurтка</i>
die Unterhose	<i>majtki</i>	die Schuhe	<i>buty</i>

- Zabawę rozpoczyna jedno dziecko: Wybiera dwa obrazki, nazywa części garderoby w języku sąsiada i nakleja je na szablon kostki domina formatu A4. Kostkę kładzie na podłodze lub stoliku, aby była dobrze widoczna dla wszystkich dzieci.
- Kolejne dzieci tworzą kostki domina, które pasują do poprzednich, wybierając pasujące obrazki. Części garderoby są nazywane w języku sąsiada i kostki domina są układane w odpowiedniej kolejności, aż powstanie wspólne domino (lub „wąż obrazkowy”).
- Kiedy wszystkie kostki są gotowe, każde dziecko wybiera jedną i koloruje obrazki.
- Następnie nauczyciel/ka zbiera wszystkie kostki domina, tasuje je i rozdaje dzieciom po jednej. Dzieci ponownie układają domino i powtarzają nazwy części garderoby.

- Nauczyciel/ka tasuje karty z obrazkami i kładzie je w stosie na stole, obrazkiem do dołu. Dziecko losuje dwa obrazki, nazywa części garderoby w języku sąsiada i decyduje, czy może stworzyć kostkę domina, która pasuje do istniejącej już kostki. Jeśli tak, tworzy nową kostkę i dokłada ją. Jeśli nie, odkłada obrazki na spód, a następne dziecko losuje kolejne dwa obrazki.
- Dzieci otrzymują gotowe obrazkowe domino w formacie A4 do pokolorowania i wycięcia (załącznik 5). Najpierw liczą obrazki przedstawiające tę samą część garderoby i odpowiadają na pytania w języku sąsiada:

Wie viele Mützen sind es?	<i>Ile jest czapek?</i>
Wie viele Handschuhe sind es?	<i>Ile jest rękawiczek?</i>
Wie viele Schals sind es?	<i>Ile jest szalików?</i>
Wie viele Unterhosen sind es?	<i>Ile jest majtek?</i>
Wie viele Socken sind es?	<i>Ile jest skarpetek?</i>
Wie viele Schuhe sind es?	<i>Ile jest butów?</i>
Wie viele T-Shirts sind es?	<i>Ile jest t-shirtów?</i>
Wie viele Pullover sind es?	<i>Ile jest swetrów?</i>
Wie viele Röcke sind es?	<i>Ile jest spódniczek?</i>
Wie viele Jacken sind es?	<i>Ile jest kurtek?</i>
Wie viele Kleider sind es?	<i>Ile jest sukienek?</i>
Wie viele Hosen sind es?	<i>Ile jest spodni?</i>

- Utrwalenie kolorów: Nauczyciel/ka mówi w języku sąsiada, jak należy pokolorować poszczególne części garderoby. Następnie każde dziecko wycina swoje własne domino i gra. Przykład:

Malt alle Hosen grün aus. *Pokolorujcie wszystkie spodnie na zielono.*

- Obrazki można użyć do innych zabaw, np. z kostką (patrz załącznik 37).

6. KLAMOTTEN-DOMINO

- Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache zum Thema „Garderobe“

- Bildkarten mit Kleidungsstücken (Anlage 3, Anlage 4)
- A4-Vorlagen mit Blanko-Dominostein (pro Kind 1-2) (Anlage 4)
- Kleber, Buntstifte
- Optional: Vorlagen mit Bilderdomino (Anlage 5)

- Bildkarten mit den Kleidungsstücken mehrfach (abhängig von der Zahl der Kinder, mindestens jedoch zweimal) ausdrucken bzw. kopieren.
- Blanko-Dominosteine kopieren und ausschneiden (Anlage 4).

- Die Bildkarten mit Kleidungsstücken liegen auf dem Tisch. Die Fachkraft fragt die Kinder, wie die Kleidungsstücke in der Nachbarsprache heißen. Die Kinder benennen sie nacheinander. Falls sie sich nicht an alle Wörter erinnern, hilft die Fachkraft:

bluzka
spodnie
spódniczka
sukienka
t-shirt
sweter
majtki

die Bluse
die Hose
der Rock
das Kleid
das T-Shirt
der Pulli
die Unterhose

skarpetki
czapka
kapelusz
szalik
rękawiczki
kurtka
buty

die Socken
die Mütze
der Hut
der Schal
die Handschuhe
die Jacke
die Schuhe

- Ein Kind beginnt das Spiel: Es sucht sich zwei Bilder mit Kleidungsstücken aus, benennt diese und klebt sie auf die A4-Vorlage, so dass der erste Dominostein entsteht. Dieser wird für alle sichtbar ausgelegt.
- Der Reihe nach erstellt nun jedes Kind einen Dominostein, der an die vorhergehenden passt, indem es sich entsprechende Bildkarten aussucht. Die Bilder werden benannt und aufgeklebt und der neue Dominostein wird angelegt, so dass am Ende ein gemeinsames Domino-Bild (oder eine „Bilder-Schlange“) entsteht.
- Nun darf sich jedes Kind einen Dominostein nehmen und die aufgeklebten Bilder ausmalen.
- Danach werden die Dominosteine vermischt und verteilt und das Anlegespiel kann gemeinsam noch einmal gespielt werden, um dabei die Begriffe zu festigen.

- Die Bildkarten werden gemischt und in verdecktem Stapel in die Mitte gelegt. Das Kind, das an der Reihe ist, zieht zwei Bilder, benennt sie und entscheidet, ob daraus ein Dominostein entstehen kann, der an das bereits vorhandene Bild angelegt werden kann. Wenn ja, bastelt es den neuen Stein und legt ihn an. Wenn nicht, dann legt es die Bilder wieder mitten in den Stapel und das nächste Kind ist an der Reihe.
- Die Kinder erhalten eine A4-Vorlage mit einem vorgefertigten Bilderdomino zum Ausmalen und Ausschneiden (Anlage 5). Zunächst zählen die Kinder Bilder, die das gleiche Kleidungsstück darstellen, und beantworten die Fragen in der Nachbarsprache:

Ile jest czapek?
Ile jest rękawiczek?
Ile jest szalików?
Ile jest majtek?
Ile jest skarpetek?
Ile jest butów?
Ile jest t-shirtów?
Ile jest swetrów?
Ile jest spódniczek?
Ile jest kurtek?
Ile jest sukienek?
Ile jest spodni?

Wie viele Mützen sind es?
Wie viele Handschuhe sind es?
Wie viele Schals sind es?
Wie viele Unterhosen sind es?
Wie viele Socken sind es?
Wie viele Schuhe sind es?
Wie viele T-Shirts sind es?
Wie viele Pullover sind es?
Wie viele Röcke sind es?
Wie viele Jacken sind es?
Wie viele Kleider sind es?
Wie viele Hosen sind es?

- Festigung der Farben: Die Fachkraft sagt in der Nachbarsprache, in welchen Farben die Kleidungsstücke ausgemalt werden sollen. Schließlich schneidet jedes Kind sein eigenes Domino aus und spielt. Beispiel:

Pokolorujcie wszystkie spodnie na zielono.

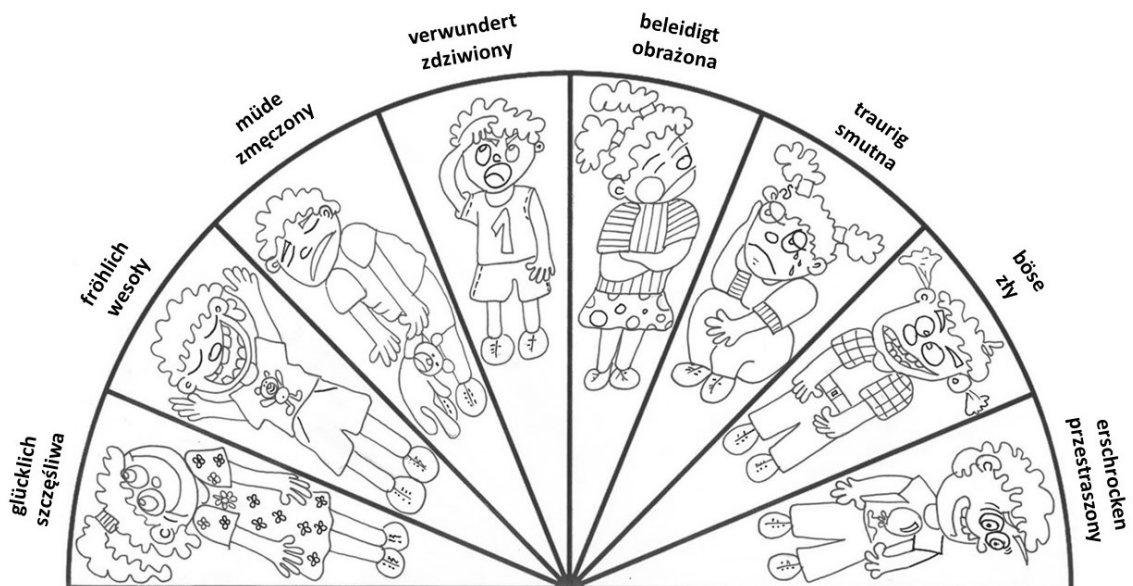
Malt alle Hosen grün aus.

- Die Bildkarten können auch für andere Spiele benutzt werden, z. B. Einsteckwürfel (siehe Anlage 37).

7. BAROMETR EMOCJI

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie przymiotników oznaczających emocje w języku sąsiada. 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Barometr emocji (załącznik 6). 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Wydrukować barometr emocji w formacie A3 i nakleić na karton. • Z kartonu wyciąć wskazówkę, przymocować ją do barometru za pomocą korka i gwoździka. 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas każdej rundy porannej nauczyciel/ka pyta dzieci o ich samopoczucie. Każde dziecko podchodzi do barometru, przesuwa wskazówkę na wybraną emocję i mówi w języku ojczystym, jak się czuje. Nauczyciel/ka komentuje w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="395 725 1481 1016"> <tr> <td>Du bist heute fröhlich.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj wesoła / wesoły.</i></td> </tr> <tr> <td>Du bist heute glücklich.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj szczęśliwa / szczęśliwy.</i></td> </tr> <tr> <td>Du bist heute müde.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj zmęczona / zmęczony.</i></td> </tr> <tr> <td>Du bist heute traurig.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj smutna / smutny.</i></td> </tr> <tr> <td>Du bist heute verwundert.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj zdziwiona / zdziwiony.</i></td> </tr> <tr> <td>Du bist heute erschrocken.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj przestraszona / przestraszony.</i></td> </tr> <tr> <td>Du bist heute beleidigt.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj obrażona / obrażony.</i></td> </tr> <tr> <td>Du bist heute böse.</td> <td><i>Jesteś dzisiaj zła / zły.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Z czasem dzieci mogą same powiedzieć w obu językach, jak się czują: <table border="1" data-bbox="395 1070 1481 1137"> <tr> <td>Ich bin heute ...</td> <td><i>Jestem dzisiaj ...</i></td> </tr> <tr> <td>Heute bin ich ...</td> <td><i>Dzisiaj jestem ...</i></td> </tr> </table>	Du bist heute fröhlich.	<i>Jesteś dzisiaj wesoła / wesoły.</i>	Du bist heute glücklich.	<i>Jesteś dzisiaj szczęśliwa / szczęśliwy.</i>	Du bist heute müde.	<i>Jesteś dzisiaj zmęczona / zmęczony.</i>	Du bist heute traurig.	<i>Jesteś dzisiaj smutna / smutny.</i>	Du bist heute verwundert.	<i>Jesteś dzisiaj zdziwiona / zdziwiony.</i>	Du bist heute erschrocken.	<i>Jesteś dzisiaj przestraszona / przestraszony.</i>	Du bist heute beleidigt.	<i>Jesteś dzisiaj obrażona / obrażony.</i>	Du bist heute böse.	<i>Jesteś dzisiaj zła / zły.</i>	Ich bin heute ...	<i>Jestem dzisiaj ...</i>	Heute bin ich ...	<i>Dzisiaj jestem ...</i>
Du bist heute fröhlich.	<i>Jesteś dzisiaj wesoła / wesoły.</i>																				
Du bist heute glücklich.	<i>Jesteś dzisiaj szczęśliwa / szczęśliwy.</i>																				
Du bist heute müde.	<i>Jesteś dzisiaj zmęczona / zmęczony.</i>																				
Du bist heute traurig.	<i>Jesteś dzisiaj smutna / smutny.</i>																				
Du bist heute verwundert.	<i>Jesteś dzisiaj zdziwiona / zdziwiony.</i>																				
Du bist heute erschrocken.	<i>Jesteś dzisiaj przestraszona / przestraszony.</i>																				
Du bist heute beleidigt.	<i>Jesteś dzisiaj obrażona / obrażony.</i>																				
Du bist heute böse.	<i>Jesteś dzisiaj zła / zły.</i>																				
Ich bin heute ...	<i>Jestem dzisiaj ...</i>																				
Heute bin ich ...	<i>Dzisiaj jestem ...</i>																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Barometr może służyć zarówno do pracy grupowej, jak i indywidualnych rozmów z dziećmi w ciągu dnia. • Obrazki przedstawiające emocje mogą być użyte do innych aktywności, np. pantomimy (patrz załącznik 37). 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka pokazuje różne obrazki (np. zepsuta zabawka, przyjęcie urodzinowe, kłótnia między dwojgiem dzieci, zwiedzanie zoo, Mikołajki itp.) i prosi dzieci o nazwanie emocji w przedstawionej sytuacji. 																				

7. EMOTIONENBAROMETER

- Festigung der Gefühlsadjektive in der Nachbarsprache

- Emotionenbarometer (Anlage 6)

- Das Emotionenbarometer auf einem A3-Blatt drucken und auf festem Papier aufkleben.
- Aus dem Karton einen Uhrzeiger ausschneiden, mit einem Korken und einem Nagel zum Barometer befestigen.

- Die Fachkraft fragt jeden Morgen, wie sich die Kinder fühlen. Jedes Kind kommt an das Barometer und schiebt den Zeiger auf das entsprechende Gefühl. Es sagt in seiner Muttersprache, wie es sich fühlt. Die Fachkraft kommentiert in der Nachbarsprache:

Jesteś dzisiaj wesoła / wesoły⁵.

Du bist heute fröhlich.

Jesteś dzisiaj szczęśliwa / szczęśliwy.

Du bist heute glücklich.

Jesteś dzisiaj zmęczona / zmęczony.

Du bist heute müde.

Jesteś dzisiaj smutna / smutny.

Du bist heute traurig.

Jesteś dzisiaj zdziwiona / zdziwiony.

Du bist heute verwundert.

Jesteś dzisiaj przestraszona / przestraszony.

Du bist heute erschrocken.

Jesteś dzisiaj obrażona / obrażony.

Du bist heute beleidigt.

Jesteś dzisiaj zła / zły.

Du bist heute böse.

- Mit der Zeit können die Kinder in beiden Sprachen sagen, wie sie sich fühlen:

Jestem dzisiaj ...

Ich bin heute ...

Dzisiaj jestem ...

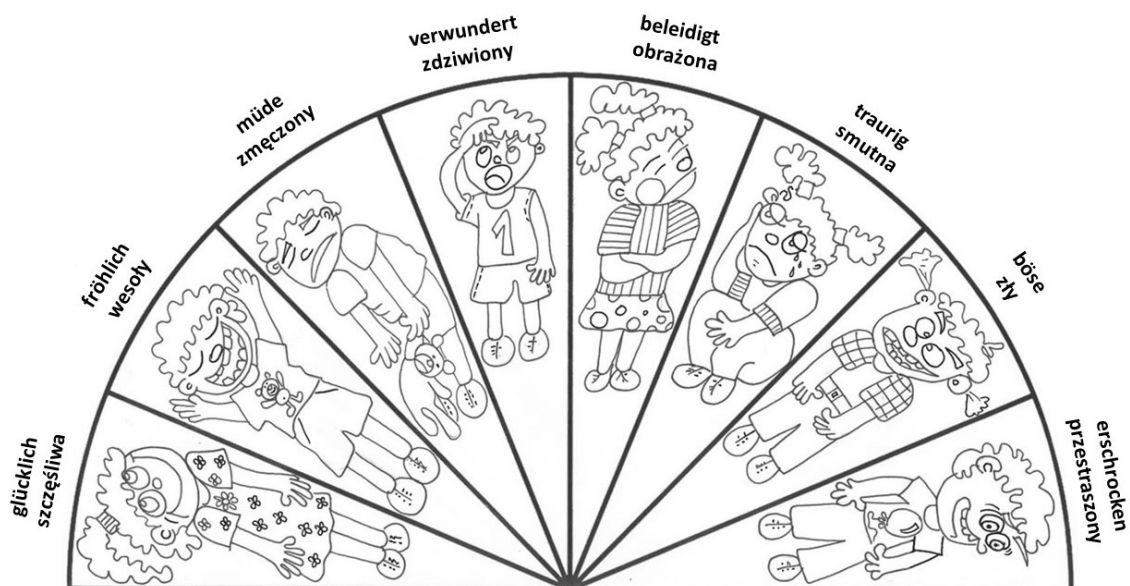
Heute bin ich ...

- Das Barometer kann in den Kita-Alltag integriert werden und dient sowohl zur Gruppenarbeit als auch zu individuellen Gesprächen.
- Die Bilder mit den Emotionen können auch für andere Spiele benutzt werden, z. B. Pantomime (siehe Anlage 37).

- Die Fachkraft zeigt verschiedene Bilder (z. B. kaputtes Spielzeug, Geburtstagfeier, Streit zwischen zwei Kindern, Zoobesuch, Nikolaustag, usw.) und bittet die Kinder um Benennung der Emotionen in der dargestellten Situation.

⁵ Spricht man ein Mädchen oder eine Frau an, bekommt das polnische Adjektiv die Endung -a; spricht man einen Jungen oder einen Mann an, bekommt das Adjektiv die Endung -y.

8. PORTRET RODZINNY

- Utrwalenie nazw członków rodziny w języku sąsiada.

- Obrazek przedstawiający rodzinę (załącznik 7).
- Rysunki postaci (załącznik 8).
- Karton, nożyczki, klej, kredki.

- Wydrukować lub skopiować rysunki postaci (załącznik 8) dla każdego dziecka.

- Nauczyciel/ka pokazuje dzieciom obrazek (załącznik 7) i opowiada o rodzinie w języku ojczystym lub sąsiada, wskazując na kolejne postaci, np.:

Das ist Ben. Ben ist fünf Jahre alt. Ben hat eine große Familie. Hier stehen seine Eltern. Die Mutter heißt Alina und der Vater heißt Florian. Ben hat keinen Bruder und keine Schwester, aber er hat Cousinen und Cousins. Hier sind seine Cousinen Emilia und Sofie. Hier stehen seine Cousins Alex und Luis. Ben hat auch eine Tante und einen Onkel. Sie heißen Emma und Jonas. Und hier sind seine Großeltern: Oma Marie, Oma Greta, Opa Karl und Opa Jakob. Das ist eine große Familie.

To jest Ben. Ben ma pięć lat. Ben ma dużą rodzinę. Tu stoją jego rodzice. Mama nazywa się Alina, a tata nazywa się Florian. Ben nie ma brata ani siostry, ale ma kuzynki i kuzynów. Tu są jego kuzynki Emilia i Sofie. Tu stoją jego kuzyni Alex i Luis. Ben ma też ciocię i wujka. Nazywają się Emma i Jonas. A tu są jego dziadkowie: babcia Marie, babcia Greta, dziadek Karl i dziadek Jakob. To jest duża rodzina.

- Następnie nauczyciel/ka rozmawia z dziećmi o rodzinie Bena – ile liczy osób, kto do niej należy, jak nazywają się członkowie rodziny etc.

- Dzieci otrzymują rysunki postaci (załącznik 8), wycinają je i tworzą z nich własną rodzinę. Nakleją postaci na karton i kolorują je.

- Nauczyciel/ka nazywa wspólnie z dziećmi członków rodziny w języku ojczystym i sąsiada.

die Familie	<i>rodzina</i>	die Oma	<i>babcia</i>
die Mutter	<i>mama</i>	der Opa	<i>dziadek</i>
der Vater	<i>tata</i>	die Tante	<i>ciocia</i>
der Bruder	<i>brat</i>	der Onkel	<i>wujek</i>
die Schwester	<i>siostra</i>	die Cousine	<i>kuzynka</i>
		der Cousin	<i>kuzyn</i>

- Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada o imiona członków rodziny, np.:

Wie heißt der Opa?	<i>Jak ma na imię dziadek?</i>
Wie heißt dein Vater?	<i>Jak ma na imię twój tata?</i>
Wie heißt deine Mutter?	<i>Jak ma na imię twoja mama?</i>

- Dzieci mogą przynieść zdjęcia rodzinne i opowiedzieć, kto na nich jest.

- Obrazek (załącznik 7) można także użyć do zrobienia puzzli.
- Dzieci tworzą w sali wystawę swoich portretów rodzinnych.

Notatki:

8. FAMILIENPORTRÄT

- Festigung von Bezeichnungen der Familienmitglieder in der Nachbarsprache

- Bild mit der Familie (Anlage 7)
- Vorlage mit Personen (Anlage 8)
- Bastelkarton, Schere, Kleber, Buntstifte

- Pro Kind Vorlage mit Personen (Anlage 8) ausdrucken oder kopieren.

- Die Fachkraft zeigt den Kindern das Bild (Anlage 7) und erzählt über die Familie in der Mutter- oder Nachbarsprache, während sie auf die jeweiligen Gestalten zeigt, z. B.:

To jest Filip. Filip ma pięć lat. Filip ma dużą rodzinę. Tu stoją jego rodzice. Mama nazywa się Agnieszka, a tata nazywa się Kamil. Filip nie ma brata ani siostry, ale ma kuzynki i kuzynów. Tu są jego kuzynki Basia i Hania. Tu stoją jego kuzyni Maciek i Bartek. Filip ma też ciocię i wujka. Nazywają się Joanna i Wiktor. A tu są jego dziadkowie: babcia Jadwiga, babcia Antonina, dziadek Wojtek i dziadek Jacek. To jest duża rodzina.

Das ist Filip. Filip ist fünf Jahre alt. Filip hat eine große Familie. Hier stehen seine Eltern. Die Mutter heißt Agnieszka und der Vater heißt Kamil. Filip hat keinen Bruder und keine Schwester, aber er hat Cousinen und Cousins. Hier sind seine Cousinen Basia und Hania. Hier stehen seine Cousins Maciek und Bartek. Filip hat auch eine Tante und einen Onkel. Sie heißen Joanna und Wiktor. Und hier sind seine Großeltern: Oma Jadwiga, Oma Antonina, Opa Wojtek und Opa Jacek. Das ist eine große Familie.

- Danach spricht die Fachkraft mit den Kindern über Filips Familie – wie viele Personen zählt sie, welche Mitglieder gehören zur Familie, wie heißen sie etc.

- Die Kinder bekommen Vorlagen mit Personen (Anlage 8), schneiden die Figuren aus und „basteln“ die eigene Familie. Sie kleben die Figuren auf ein Blatt Bastelkarton auf und malen sie aus.

- Die Fachkraft benennt mit den Kindern die Familienmitglieder in der Mutter- und Nachbarsprache.

rodzina	<i>die Familie</i>	babcia	<i>die Oma</i>
mama	<i>die Mutter</i>	dziadek	<i>der Opa</i>
tata	<i>der Vater</i>	ciocia	<i>die Tante</i>
brat	<i>der Bruder</i>	wujek	<i>der Onkel</i>
siostra	<i>die Schwester</i>	kuzynka	<i>die Cousine</i>
		kuzyn	<i>der Cousin</i>

- Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache nach den Namen der Familienmitglieder, z. B.:

Jak ma na imię dziadek?	<i>Wie heißt der Opa?</i>
Jak ma na imię twój tata?	<i>Wie heißt dein Vater?</i>
Jak ma na imię twoja mama?	<i>Wie heißt deine Mutter?</i>

- Die Kinder können Familienfotos von zu Hause mitbringen und erklären, wer zu sehen ist.

- Das Bild (Anlage 7) kann auch zum Puzzeln angewendet werden.
- Die Kinder bauen im Raum eine Ausstellung mit ihren Familienporträts auf.

Notizen:

9. ŚNIADANIE CZY OBIAD?

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Posiłki“ w języku sąsiada. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazki przedstawiające produkty i potrawy (załącznik 9). • Duży arkusz papieru do powieszenia na ścianie lub tablica magnetyczna. • Masa mocująca samoprzylepna. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyciąć i zalaminować obrazki przedstawiające produkty i potrawy. • Podzielić duży arkusz na dwie szpalty: Śniadanie / Frühstück i Obiad / Mittagessen. Nakleić odpowiednio obrazki przedstawiające oba posiłki. • Pozostałe obrazki rozłożyć na podłodze. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci stają w kole. • Każde dziecko bierze obrazek z produktem. Nauczyciel/ka pyta kolejno dzieci w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="347 763 1471 813"> <tr> <td>Was ist das? Was siehst du?</td> <td>Co to jest? Co widzisz?</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci nazywają produkty i potrawy w swoim języku ojczystym. Nauczyciel/ka komentuje wypowiedzi dzieci w języku sąsiada. Jeśli dzieci to potrafią, same nazywają produkty w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="347 927 1471 1211"> <tr> <td>Das ist Milch.</td> <td>To jest mleko.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Brötchen.</td> <td>To jest bułka.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Ei.</td> <td>To jest jajko.</td> </tr> <tr> <td>Das ist Marmelade.</td> <td>To jest dżem.</td> </tr> <tr> <td>Das ist Suppe.</td> <td>To jest zupa.</td> </tr> <tr> <td>Das sind Nudeln mit Tomatensoße.</td> <td>To jest makaron z sosem pomidorowym.</td> </tr> <tr> <td>Das ist Reis mit Gemüse.</td> <td>To jest ryż z warzywami.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Schnitzel mit Kartoffeln.</td> <td>To jest kotlet z ziemniakami.</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci wspólnie się zastanawiają, które produkty pasują do śniadania, a które do obiadu. Następnie przyporządkowują je odpowiednio do szpalty Śniadanie / Frühstück lub Obiad / Mittagessen. Nauczyciel/ka pyta dzieci w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="347 1330 1471 1402"> <tr> <td>Was isst du gern zum Frühstück?</td> <td>Co lubisz jeść na śniadanie?</td> </tr> <tr> <td>Was isst du gern zu Mittag?</td> <td>Co lubisz jeść na obiad?</td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci odpowiadają w języku ojczystym, nauczyciel/ka komentuje ich wypowiedzi w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="347 1487 1471 1666"> <tr> <td>Du magst Eier / Milch / Brötchen / Marmelade.</td> <td>Lubisz jajka / mleko / bułki / dżem.</td> </tr> <tr> <td>Du magst Suppe / Nudeln mit Tomatensoße / Reis mit Gemüse / Schnitzel mit Kartoffeln.</td> <td>Lubisz zupę / makaron z sosem pomidorowym / ryż z warzywami / kotlet z ziemniakami.</td> </tr> </table>	Was ist das? Was siehst du?	Co to jest? Co widzisz?	Das ist Milch.	To jest mleko.	Das ist ein Brötchen.	To jest bułka.	Das ist ein Ei.	To jest jajko.	Das ist Marmelade.	To jest dżem.	Das ist Suppe.	To jest zupa.	Das sind Nudeln mit Tomatensoße.	To jest makaron z sosem pomidorowym.	Das ist Reis mit Gemüse.	To jest ryż z warzywami.	Das ist ein Schnitzel mit Kartoffeln.	To jest kotlet z ziemniakami.	Was isst du gern zum Frühstück?	Co lubisz jeść na śniadanie?	Was isst du gern zu Mittag?	Co lubisz jeść na obiad?	Du magst Eier / Milch / Brötchen / Marmelade.	Lubisz jajka / mleko / bułki / dżem.	Du magst Suppe / Nudeln mit Tomatensoße / Reis mit Gemüse / Schnitzel mit Kartoffeln.	Lubisz zupę / makaron z sosem pomidorowym / ryż z warzywami / kotlet z ziemniakami.
Was ist das? Was siehst du?	Co to jest? Co widzisz?																										
Das ist Milch.	To jest mleko.																										
Das ist ein Brötchen.	To jest bułka.																										
Das ist ein Ei.	To jest jajko.																										
Das ist Marmelade.	To jest dżem.																										
Das ist Suppe.	To jest zupa.																										
Das sind Nudeln mit Tomatensoße.	To jest makaron z sosem pomidorowym.																										
Das ist Reis mit Gemüse.	To jest ryż z warzywami.																										
Das ist ein Schnitzel mit Kartoffeln.	To jest kotlet z ziemniakami.																										
Was isst du gern zum Frühstück?	Co lubisz jeść na śniadanie?																										
Was isst du gern zu Mittag?	Co lubisz jeść na obiad?																										
Du magst Eier / Milch / Brötchen / Marmelade.	Lubisz jajka / mleko / bułki / dżem.																										
Du magst Suppe / Nudeln mit Tomatensoße / Reis mit Gemüse / Schnitzel mit Kartoffeln.	Lubisz zupę / makaron z sosem pomidorowym / ryż z warzywami / kotlet z ziemniakami.																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Można użyć inne obrazki przedstawiające produkty / potrawy. Dzieci mogą narysować i nazwać swoje ulubione potrawy lub aktualne menu w przedszkolu. • Obrazki mogą być opatrzone podpisami w języku ojczystym i języku sąsiada. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Karty obrazkowe mogą być również używane do innych gier, np. z kostką (patrz załącznik 37). • Dzieci mogą wykonać zadanie samodzielnie lub w parach. 																										
Notatki:																											

9. FRÜHSTÜCK ODER MITTAGESSEN?

- Festigung des Wortschatzes zum Thema „Mahlzeiten“ in der Nachbarsprache

- Bildkarten mit Lebensmitteln und Gerichten (Anlage 9)
- Großes Blatt zum Anbringen an der Wand oder eine (Magnet-)Tafel
- Klebepads

- Die Bildkarten mit Lebensmitteln und Gerichten ausschneiden und laminieren.
- Das große Blatt mittig in zwei Spalten **Frühstück / Śniadanie** und **Mittagessen / Obiad** teilen. Die Bildkarten mit den Symbolen für beide Begriffe auf dem großen Blatt festkleben.
- Die restlichen Bildkarten auf dem Boden ausbreiten.

- Die Kinder stellen sich im Kreis auf.
- Jedes Kind nimmt sich ein Bild mit einem Lebensmittel. Die Fachkraft fragt alle Kinder der Reihe nach in der Nachbarsprache:

Co to jest? Co widzisz?

Was ist das? Was siehst du?

- Die Kinder benennen die Lebensmittel und Gerichte in ihrer Muttersprache. Die Fachkraft kommentiert die Aussagen der Kinder in der Nachbarsprache. Wenn die Kinder es können, benennen sie selbst die Lebensmittel in der Nachbarsprache:

To jest mleko.

Das ist Milch.

To jest bułka.

Das ist ein Brötchen.

To jest jajko.

Das ist ein Ei.

To jest dżem.

Das ist Marmelade.

To jest zupa.

Das ist Suppe.

To jest makaron z sosem pomidorowym.

Das sind Nudeln mit Tomatensoße.

To jest ryż z warzywami.

Das ist Reis mit Gemüse.

To jest kotlet z ziemniakami.

Das ist ein Schnitzel mit Kartoffeln.

- Gemeinsam wird überlegt, welche Produkte zum Frühstück und welche zu Mittag gegessen werden. Die Kinder ordnen die Bildkarten in der Spalte **Frühstück / Śniadanie** oder **Mittagessen / Obiad** zu. Die Fachkraft fragt die Kinder in der Nachbarsprache:

Co lubisz jeść na śniadanie?

Was isst du gern zum Frühstück?

Co lubisz jeść na obiad?

Was isst du gern zu Mittag?

- Die Kinder antworten in der Muttersprache, die Fachkraft kommentiert in der Nachbarsprache:

Lubisz jajka / mleko / bułki / dżem.

Du magst Eier / Milch / Brötchen / Marmelade.

Lubisz zupę / makaron z sosem pomidorowym / ryż z warzywami / kotlet z ziemniakami.

Du magst Suppe / Nudeln mit Tomatensoße / Reis mit Gemüse / Schnitzel mit Kartoffeln.

- Es können beliebig viele oder andere Bilder verwendet werden. Die Kinder können z. B. ihren persönlichen Lieblings-Speiseplan oder den aktuellen Speiseplan der Kita malen und benennen.
- Die Bilder können in der Mutter- und Nachbarsprache beschriftet werden.

- Die Bildkarten mit den Lebensmitteln können auch für andere Spiele benutzt werden, z. B. Einsteckwürfel (siehe Anlage 37).
- Die Kinder können die Aufgabe in Einzelarbeit oder in Paaren bearbeiten.

Notizen:

10. GDZIE JEST ŁYŻKA?																															
	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Naczynia i sztuce”. • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Kształty i kierunki”. • Liczenie w języku sąsiada. 																														
	<ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy dla każdego dziecka (załącznik 10). • Kredki. 																														
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować karty pracy. 																														
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci pracują w małych grupach albo samodzielnie. Pod obrazkiem narysowanych jest 5 przedmiotów, które dzieci mają odnaleźć na obrazku. Gdy dzieci odnajdą szukany przedmiot, kolorują go. • Nauczyciel/ka ogląda obrazek wspólnie z dziećmi i wykorzystuje tę okazję, aby utrwalić bądź poszerzyć słownictwo w języku sąsiada. Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Wo ist der Löffel?</td> <td style="width: 50%;"><i>Gdzie jest łyżka?</i></td> </tr> <tr> <td>Wo ist die Schüssel?</td> <td><i>Gdzie jest miska?</i></td> </tr> <tr> <td>Wo ist der Teller?</td> <td><i>Gdzie jest talerz?</i></td> </tr> <tr> <td>Wo ist die Gabel?</td> <td><i>Gdzie jest widelec?</i></td> </tr> <tr> <td>Wo ist die Tasse?⁶</td> <td><i>Gdzie jest kubek?</i></td> </tr> </table> • Dzieci wskazują na przedmioty, które odnalazły. Jeśli potrafią, odpowiadają w języku sąsiada: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">oben</td> <td style="width: 50%;"><i>u góry</i></td> </tr> <tr> <td>links</td> <td><i>po lewej</i></td> </tr> <tr> <td>rechts</td> <td><i>po prawej</i></td> </tr> <tr> <td>unten</td> <td><i>na dole</i></td> </tr> <tr> <td>in der Mitte</td> <td><i>na środku</i></td> </tr> </table> • W kolejnym kroku dzieci ćwiczą liczenie w języku sąsiada. Nauczyciel/ka pyta: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Wie viele Löffel gibt es?</td> <td style="width: 50%;"><i>Ile jest łyżek?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Schüsseln gibt es?</td> <td><i>Ile jest misek?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Teller gibt es?</td> <td><i>Ile jest talerzy?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Gabeln gibt es?</td> <td><i>Ile jest widelców?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Tassen gibt es?</td> <td><i>Ile jest kubków?</i></td> </tr> </table> 	Wo ist der Löffel?	<i>Gdzie jest łyżka?</i>	Wo ist die Schüssel?	<i>Gdzie jest miska?</i>	Wo ist der Teller?	<i>Gdzie jest talerz?</i>	Wo ist die Gabel?	<i>Gdzie jest widelec?</i>	Wo ist die Tasse? ⁶	<i>Gdzie jest kubek?</i>	oben	<i>u góry</i>	links	<i>po lewej</i>	rechts	<i>po prawej</i>	unten	<i>na dole</i>	in der Mitte	<i>na środku</i>	Wie viele Löffel gibt es?	<i>Ile jest łyżek?</i>	Wie viele Schüsseln gibt es?	<i>Ile jest misek?</i>	Wie viele Teller gibt es?	<i>Ile jest talerzy?</i>	Wie viele Gabeln gibt es?	<i>Ile jest widelców?</i>	Wie viele Tassen gibt es?	<i>Ile jest kubków?</i>
Wo ist der Löffel?	<i>Gdzie jest łyżka?</i>																														
Wo ist die Schüssel?	<i>Gdzie jest miska?</i>																														
Wo ist der Teller?	<i>Gdzie jest talerz?</i>																														
Wo ist die Gabel?	<i>Gdzie jest widelec?</i>																														
Wo ist die Tasse? ⁶	<i>Gdzie jest kubek?</i>																														
oben	<i>u góry</i>																														
links	<i>po lewej</i>																														
rechts	<i>po prawej</i>																														
unten	<i>na dole</i>																														
in der Mitte	<i>na środku</i>																														
Wie viele Löffel gibt es?	<i>Ile jest łyżek?</i>																														
Wie viele Schüsseln gibt es?	<i>Ile jest misek?</i>																														
Wie viele Teller gibt es?	<i>Ile jest talerzy?</i>																														
Wie viele Gabeln gibt es?	<i>Ile jest widelców?</i>																														
Wie viele Tassen gibt es?	<i>Ile jest kubków?</i>																														
	<ul style="list-style-type: none"> • Starsze dzieci mogą stworzyć listę z liczbą kresek, odpowiadającą liczbie poszczególnych przedmiotów. • Nauczyciel/ka może omówić z dziećmi, które przedmioty nie powinny znaleźć się na stołach (np. zabawki) lub na podłodze (np. naczynia i sztuce). 																														
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazek można zalaminować i stosować wielokrotnie. Wówczas dzieci używają zmywalnych mazaków. 																														
Notatki:																															

⁶ Rzeczownik „die Tasse” oznacza przede wszystkim filiżankę, ale także duży kubek z uszkiem (jak na karcie pracy w załączniku 10). Kubek bez uszka (np. kubek do mycia zębów, papierowy kubek do napojów) to „der Becher”.

10. WO IST DER LÖFFEL?

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Geschirr und Besteck“
- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Formen und Orientierung“
- Zählen in der Nachbarsprache

- Pro Kind ein Arbeitsblatt (Anlage 10)
- Buntstifte

- Arbeitsblätter kopieren.

- Die Kinder arbeiten in Kleingruppen oder einzeln. Unter dem Hauptbild sind 5 Gegenstände aufgezeichnet, welche das Kind im Hauptbild suchen soll. Wenn das Kind einen gesuchten Gegenstand gefunden hat, wird dieser auf dem Hauptbild ausgemalt.
- Die Fachkraft betrachtet das Bild zusammen mit den Kindern und nutzt dies als Anlass, um den Wortschatz in der Nachbarsprache zu erweitern bzw. zu festigen. Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache:

Gdzie jest łyżka?	<i>Wo ist der Löffel?</i>
Gdzie jest miska?	<i>Wo ist die Schüssel?</i>
Gdzie jest talerz?	<i>Wo ist der Teller?</i>
Gdzie jest widelec?	<i>Wo ist die Gabel?</i>
Gdzie jest kubek? ⁷	<i>Wo ist die Tasse?</i>

- Die Kinder zeigen Gegenstände, die sie gefunden haben. Wenn sie es können, antworten sie in der Nachbarsprache:

u góry	<i>oben</i>
po lewej	<i>links</i>
po prawej	<i>rechts</i>
na dole	<i>unten</i>
na środku	<i>in der Mitte</i>

- Im nächsten Schritt werden die Zahlen in der Nachbarsprache geübt. Die Fachkraft fragt:

Ile jest łyżek?	<i>Wie viele Löffel gibt es?</i>
Ile jest misek?	<i>Wie viele Schüsseln gibt es?</i>
Ile jest talerzy?	<i>Wie viele Teller gibt es?</i>
Ile jest widelców?	<i>Wie viele Gabeln gibt es?</i>
Ile jest kubków?	<i>Wie viele Tassen gibt es?</i>

- Vorschulkinder können zusätzlich eine Strichliste erstellen, wie viele Gegenstände es gibt.
- Die Fachkraft kann mit den Kindern besprechen, welche Gegenstände nicht auf den Esstisch gehören (z. B. Spielsachen) oder auf den Fußboden (z. B. Geschirr und Besteck).

- Das Bild kann laminiert werden und mehrmals als Arbeitsblatt dienen. Die Kinder nutzen dann einen abwischbaren Stift.

Notizen:

⁷ Das Wort „kubek“ bedeutet im Polnischen sowohl einen Becher ohne Henkel (z. B. Zahnputzbecher, Trinkbecher aus Papier), als auch eine große Tasse (wie auf dem Arbeitsblatt in Anlage 10). Die klassische (Kaffee)Tasse heißt auf Polnisch „filizanka“.

11. STOLICZKU NAKRYJ SIĘ					
	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Sztućce i naczynia“ w języku sąsiada. • Utrwalenie słownictwa w języku sąsiada z zakresu „Orientacja przestrzenna“ podczas nakrywania do stołu. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazek przedstawiający właściwie nakryty stół (załącznik 11). • Szablon formatu A3 z naczyniami i sztuczkami do wycięcia dla każdego dziecka (załącznik 12). • Kartka formatu A3 dla każdego dziecka. • Nożyczki, klej i kredki. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować załącznik 12 dla każdego dziecka w formacie A3. • Wydrukować obrazek przedstawiający właściwie nakryty stół (załącznik 11). 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci wycinają poszczególne elementy z szablonu z naczyniami i sztuczkami (załącznik 12). • Nauczyciel/ka pokazuje obrazek przedstawiający właściwie nakryty stół (załącznik 11) i umieszcza go w widocznym miejscu. Dzieci wspólnie omawiają, jak powinien być nakryty stół. • Nauczyciel/ka nazywa poszczególne sztucze i naczynia, a dzieci podnoszą odpowiedni element do góry. Następnie dzieci same nazywają poszczególne przedmioty w języku sąsiada: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Was ist das? Das ist ein Messer. Das ist eine Gabel. Das ist ein Löffel. Das ist ein Teelöffel. Das ist ein Teller. Das ist ein Becher. </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Co to jest? To jest nóż. To jest widelec. To jest łyżka. To jest łyżeczka. To jest talerz. To jest kubek. </td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka wypowiada polecenia w języku sąsiada, a dzieci je wykonują: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Stellt den Teller in die Mitte. Legt das Messer rechts hin. Legt die Gabel links hin. Legt den Löffel rechts hin. Legt den Teelöffel oben hin. Stellt den Becher oben rechts hin. </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Postawcie talerz na środku. Połóżcie nóż po prawej stronie. Połóżcie widelec po lewej stronie. Połóżcie łyżkę po prawej stronie. Połóżcie łyżeczkę na górze. Postawcie kubek na górze po prawej stronie. </td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci naklejają poszczególne elementy na kartkę formatu A3, tworząc w ten sposób własną podkładkę na stół. Następnie ją kolorują. • Podkładki na stół można zalaminować i używać codziennie w przedszkolu. Dzieci mogą nakrywać odpowiednio do stołu i powtarzać przy tej okazji słowa i zwroty w języku sąsiada. 	Was ist das? Das ist ein Messer. Das ist eine Gabel. Das ist ein Löffel. Das ist ein Teelöffel. Das ist ein Teller. Das ist ein Becher.	Co to jest? To jest nóż. To jest widelec. To jest łyżka. To jest łyżeczka. To jest talerz. To jest kubek.	Stellt den Teller in die Mitte. Legt das Messer rechts hin. Legt die Gabel links hin. Legt den Löffel rechts hin. Legt den Teelöffel oben hin. Stellt den Becher oben rechts hin.	Postawcie talerz na środku. Połóżcie nóż po prawej stronie. Połóżcie widelec po lewej stronie. Połóżcie łyżkę po prawej stronie. Połóżcie łyżeczkę na górze. Postawcie kubek na górze po prawej stronie.
Was ist das? Das ist ein Messer. Das ist eine Gabel. Das ist ein Löffel. Das ist ein Teelöffel. Das ist ein Teller. Das ist ein Becher.	Co to jest? To jest nóż. To jest widelec. To jest łyżka. To jest łyżeczka. To jest talerz. To jest kubek.				
Stellt den Teller in die Mitte. Legt das Messer rechts hin. Legt die Gabel links hin. Legt den Löffel rechts hin. Legt den Teelöffel oben hin. Stellt den Becher oben rechts hin.	Postawcie talerz na środku. Połóżcie nóż po prawej stronie. Połóżcie widelec po lewej stronie. Połóżcie łyżkę po prawej stronie. Połóżcie łyżeczkę na górze. Postawcie kubek na górze po prawej stronie.				
	<ul style="list-style-type: none"> • Przed wykonaniem zadania nauczyciel/ka może przeczytać dzieciom bajkę „Stoliczku nakryj się“ lub odtworzyć audiobook „Tischlein deck dich“ w języku sąsiada⁸. • Po wykonaniu zadania można dla utrwalenia słownictwa w języku sąsiada zagrać w grę „Sałatka owocowa“ (patrz załącznik 37). • Nabyte umiejętności językowe mogą być stale utrwalane w przedszkolu, np.: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Gib mir bitte eine Gabel. Gib mir bitte ein Messer. Gib mir bitte einen Löffel. Gib mir bitte einen Teelöffel. Gib mir bitte einen Teller. Gib mir bitte einen Becher. Gib mir bitte eine Schüssel. Räum bitte deinen Teller weg. </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> Podaj mi widelec, proszę. Podaj mi nóż, proszę. Podaj mi łyżkę, proszę. Podaj mi łyżeczkę, proszę. Podaj mi talerz, proszę. Podaj mi kubek, proszę. Podaj mi miskę, proszę. Odnieś proszę swój talerz. </td> </tr> </table>	Gib mir bitte eine Gabel. Gib mir bitte ein Messer. Gib mir bitte einen Löffel. Gib mir bitte einen Teelöffel. Gib mir bitte einen Teller. Gib mir bitte einen Becher. Gib mir bitte eine Schüssel. Räum bitte deinen Teller weg.	Podaj mi widelec, proszę. Podaj mi nóż, proszę. Podaj mi łyżkę, proszę. Podaj mi łyżeczkę, proszę. Podaj mi talerz, proszę. Podaj mi kubek, proszę. Podaj mi miskę, proszę. Odnieś proszę swój talerz.		
Gib mir bitte eine Gabel. Gib mir bitte ein Messer. Gib mir bitte einen Löffel. Gib mir bitte einen Teelöffel. Gib mir bitte einen Teller. Gib mir bitte einen Becher. Gib mir bitte eine Schüssel. Räum bitte deinen Teller weg.	Podaj mi widelec, proszę. Podaj mi nóż, proszę. Podaj mi łyżkę, proszę. Podaj mi łyżeczkę, proszę. Podaj mi talerz, proszę. Podaj mi kubek, proszę. Podaj mi miskę, proszę. Odnieś proszę swój talerz.				
	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa nadaje się dla starszych dzieci, ponieważ muszą samodzielnie wyciąć poszczególne elementy. • Dzieci mogą ćwiczyć nakrywanie do stołu przy użyciu prawdziwych naczyń i sztuczków. • Jeśli dostępny jest tylko papier formatu A4, dzieci mogą przygotować podkładkę na stół dla lalek i pluszaków. 				

⁸ Różne wersje audiobooka są dostępne bezpłatnie w serwisie internetowym YouTube.

11. TISCHLEIN DECK DICH

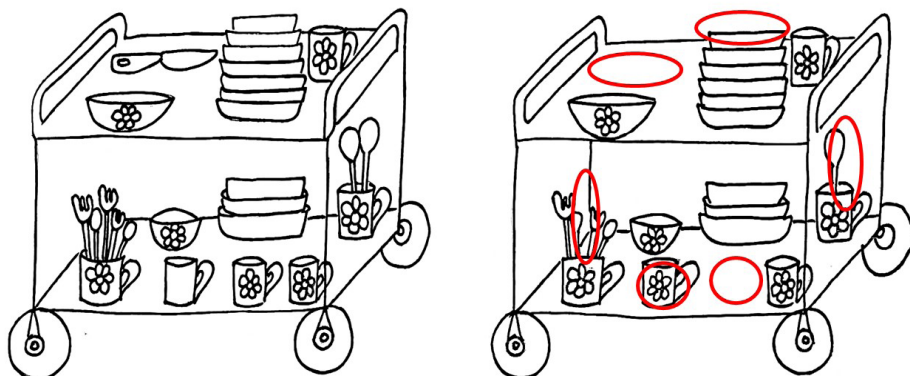
	<ul style="list-style-type: none"> • Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache zum Thema „Besteck und Geschirr“ • Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache zum Thema „Räumliche Orientierung“ beim Tischdecken 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Musterbild mit dem gedeckten Tisch (Anlage 11) • Pro Kind eine A3-Vorlage mit Besteck und Geschirr zum Ausschneiden (Anlage 12) • Pro Kind ein A3-Blatt • Schere, Klebstoff und Buntstifte 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Pro Kind eine A3-Vorlage mit Besteck und Geschirr (Anlage 12) kopieren. • Das Musterbild (Anlage 11) ausdrucken. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Aus der Vorlage mit Besteck und Geschirr (Anlage 12) schneiden die Kinder die Elemente aus. • Die Fachkraft zeigt das Musterbild (Anlage 11) mit dem gedeckten Tisch und platziert es an sichtbarer Stelle. Gemeinsam wird besprochen, wie der Tisch gedeckt werden soll. • Die Fachkraft benennt das Geschirr und Besteck in der Nachbarsprache, die Kinder heben das passende Element hoch. Dann benennen die Kinder selbst die Gegenstände in der Nachbarsprache: <table border="0" data-bbox="233 846 1359 1066"> <tr> <td>Co to jest?</td> <td><i>Was ist das?</i></td> </tr> <tr> <td>To jest nóż.</td> <td><i>Das ist ein Messer.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest widelec.</td> <td><i>Das ist eine Gabel.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest łyżka.</td> <td><i>Das ist ein Löffel.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest łyżeczka.</td> <td><i>Das ist ein Teelöffel.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest talerz.</td> <td><i>Das ist ein Teller.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest kubek.</td> <td><i>Das ist ein Becher.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Die Fachkraft äußert Anweisungen in der Nachbarsprache, die Kinder folgen ihnen: <table border="0" data-bbox="233 1122 1359 1335"> <tr> <td>Postawcie talerz na środku.</td> <td><i>Stellt den Teller in die Mitte.</i></td> </tr> <tr> <td>Położcie nóż po prawej stronie.</td> <td><i>Legt das Messer rechts hin.</i></td> </tr> <tr> <td>Położcie widelec po lewej stronie.</td> <td><i>Legt die Gabel links hin.</i></td> </tr> <tr> <td>Położcie łyżkę po prawej stronie.</td> <td><i>Legt den Löffel rechts hin.</i></td> </tr> <tr> <td>Położcie łyżeczkę na górze.</td> <td><i>Legt den Teelöffel oben hin.</i></td> </tr> <tr> <td>Postawcie kubek na górze po prawej stronie.</td> <td><i>Stellt den Becher oben rechts hin.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Die Kinder kleben die Elemente auf ein A3-Blatt und basteln somit ihre eigenen Tischuntersetzer. Danach malen sie diesen aus. • Die Tischuntersetzer können laminiert und jeden Tag in der Kita eingesetzt werden. Dabei können die Kinder den Tisch entsprechend der Vorlage decken und die Begriffe und Redewendungen in der Nachbarsprache wiederholen. 	Co to jest?	<i>Was ist das?</i>	To jest nóż.	<i>Das ist ein Messer.</i>	To jest widelec.	<i>Das ist eine Gabel.</i>	To jest łyżka.	<i>Das ist ein Löffel.</i>	To jest łyżeczka.	<i>Das ist ein Teelöffel.</i>	To jest talerz.	<i>Das ist ein Teller.</i>	To jest kubek.	<i>Das ist ein Becher.</i>	Postawcie talerz na środku.	<i>Stellt den Teller in die Mitte.</i>	Położcie nóż po prawej stronie.	<i>Legt das Messer rechts hin.</i>	Położcie widelec po lewej stronie.	<i>Legt die Gabel links hin.</i>	Położcie łyżkę po prawej stronie.	<i>Legt den Löffel rechts hin.</i>	Położcie łyżeczkę na górze.	<i>Legt den Teelöffel oben hin.</i>	Postawcie kubek na górze po prawej stronie.	<i>Stellt den Becher oben rechts hin.</i>
Co to jest?	<i>Was ist das?</i>																										
To jest nóż.	<i>Das ist ein Messer.</i>																										
To jest widelec.	<i>Das ist eine Gabel.</i>																										
To jest łyżka.	<i>Das ist ein Löffel.</i>																										
To jest łyżeczka.	<i>Das ist ein Teelöffel.</i>																										
To jest talerz.	<i>Das ist ein Teller.</i>																										
To jest kubek.	<i>Das ist ein Becher.</i>																										
Postawcie talerz na środku.	<i>Stellt den Teller in die Mitte.</i>																										
Położcie nóż po prawej stronie.	<i>Legt das Messer rechts hin.</i>																										
Położcie widelec po lewej stronie.	<i>Legt die Gabel links hin.</i>																										
Położcie łyżkę po prawej stronie.	<i>Legt den Löffel rechts hin.</i>																										
Położcie łyżeczkę na górze.	<i>Legt den Teelöffel oben hin.</i>																										
Postawcie kubek na górze po prawej stronie.	<i>Stellt den Becher oben rechts hin.</i>																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Vor der Aufgabe kann die Fachkraft das Märchen „Tischlein deck dich“ vorlesen oder ein Hörbuch „Stoliczku nakryj się“ in der Nachbarsprache abspielen⁹. • Nach der Aufgabe kann das Spiel „Obstsalat“ zur Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache gespielt werden (siehe Anlage 37). • Erworbene Sprachkenntnisse können im Kita-Alltag immer wieder angewendet werden, z. B.: <table border="0" data-bbox="233 1682 1359 1928"> <tr> <td>Podaj mi widelec, proszę.</td> <td><i>Gib mir bitte eine Gabel.</i></td> </tr> <tr> <td>Podaj mi nóż, proszę.</td> <td><i>Gib mir bitte ein Messer.</i></td> </tr> <tr> <td>Podaj mi łyżkę, proszę.</td> <td><i>Gib mir bitte einen Löffel.</i></td> </tr> <tr> <td>Podaj mi łyżeczkę, proszę.</td> <td><i>Gib mir bitte einen Teelöffel.</i></td> </tr> <tr> <td>Podaj mi talerz, proszę.</td> <td><i>Gib mir bitte einen Teller.</i></td> </tr> <tr> <td>Podaj mi kubek, proszę.</td> <td><i>Gib mir bitte einen Becher.</i></td> </tr> <tr> <td>Podaj mi miskę, proszę.</td> <td><i>Gib mir bitte eine Schüssel.</i></td> </tr> <tr> <td>Odnieś proszę swój talerz.</td> <td><i>Räum bitte deinen Teller weg.</i></td> </tr> </table>	Podaj mi widelec, proszę.	<i>Gib mir bitte eine Gabel.</i>	Podaj mi nóż, proszę.	<i>Gib mir bitte ein Messer.</i>	Podaj mi łyżkę, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Löffel.</i>	Podaj mi łyżeczkę, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Teelöffel.</i>	Podaj mi talerz, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Teller.</i>	Podaj mi kubek, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Becher.</i>	Podaj mi miskę, proszę.	<i>Gib mir bitte eine Schüssel.</i>	Odnieś proszę swój talerz.	<i>Räum bitte deinen Teller weg.</i>										
Podaj mi widelec, proszę.	<i>Gib mir bitte eine Gabel.</i>																										
Podaj mi nóż, proszę.	<i>Gib mir bitte ein Messer.</i>																										
Podaj mi łyżkę, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Löffel.</i>																										
Podaj mi łyżeczkę, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Teelöffel.</i>																										
Podaj mi talerz, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Teller.</i>																										
Podaj mi kubek, proszę.	<i>Gib mir bitte einen Becher.</i>																										
Podaj mi miskę, proszę.	<i>Gib mir bitte eine Schüssel.</i>																										
Odnieś proszę swój talerz.	<i>Räum bitte deinen Teller weg.</i>																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Die Aufgabe eignet sich für ältere Kinder, da die Elemente ausgeschnitten sein müssen. • Die Kinder können das Tischdecken mit echtem Besteck und Geschirr üben. • Wenn nur A4-Format umsetzbar ist, dann können die Kinder einen Tischuntersetzer für ihre Puppen oder Kuscheltiere basteln. 																										

⁹ Verschiedene Versionen des Hörbuchs sind im Videoportal YouTube kostenfrei zugänglich.

12. NACZYNIA I SZTUĆCE

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa w języku sąsiada w zakresie „Naczynia i sztucce”. • Utrwalenie liczebników głównych w języku sąsiada w zakresie 1 – 10. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy dla każdego dziecka (załącznik 13). • Kredki. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować karty pracy. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci pracują przy stolikach w małych grupach. Wspólnie starają się odnaleźć różnice na obrazkach. • Nauczyciel/ka wspólnie z dziećmi ogląda obrazki i wykorzystuje tę okazję, aby utrwalić słownictwo w języku sąsiada w zakresie „Naczynia i sztucce”. Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="352 795 1477 840"> <tr> <td>Was ist das? Was siehst du?</td> <td>Co to jest? Co widzisz?</td> </tr> </table> • Dzieci wskazują na poszczególne przedmioty i nazywają je w języku ojczystym, a następnie wspólnie w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="352 929 1477 1041"> <tr> <td>der Teller</td> <td>talerz</td> <td>der Löffel</td> <td>łyżka</td> </tr> <tr> <td>die Tasse</td> <td>kubek</td> <td>die Gabel</td> <td>widelec</td> </tr> <tr> <td>die Schüssel</td> <td>miska</td> <td>das Messer</td> <td>nóż</td> </tr> </table> • W kolejnym kroku dzieci ćwiczą liczenie w języku sąsiada. Nauczyciel/ka zadaje kolejno pytania, dzieci odpowiadają w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="352 1120 1477 1332"> <tr> <td>Wie viele Teller sind es?</td> <td>Ile jest talerzy?</td> </tr> <tr> <td>Wie viele Tassen sind es?</td> <td>Ile jest kubków?</td> </tr> <tr> <td>Wie viele Schüsseln sind es?</td> <td>Ile jest misek?</td> </tr> <tr> <td>Wie viele Löffel sind es?</td> <td>Ile jest łyżek?</td> </tr> <tr> <td>Wie viele Gabeln sind es?</td> <td>Ile jest widelców?</td> </tr> <tr> <td>Wie viele Messer sind es?</td> <td>Ile jest noży?</td> </tr> </table> 	Was ist das? Was siehst du?	Co to jest? Co widzisz?	der Teller	talerz	der Löffel	łyżka	die Tasse	kubek	die Gabel	widelec	die Schüssel	miska	das Messer	nóż	Wie viele Teller sind es?	Ile jest talerzy?	Wie viele Tassen sind es?	Ile jest kubków?	Wie viele Schüsseln sind es?	Ile jest misek?	Wie viele Löffel sind es?	Ile jest łyżek?	Wie viele Gabeln sind es?	Ile jest widelców?	Wie viele Messer sind es?	Ile jest noży?
Was ist das? Was siehst du?	Co to jest? Co widzisz?																										
der Teller	talerz	der Löffel	łyżka																								
die Tasse	kubek	die Gabel	widelec																								
die Schüssel	miska	das Messer	nóż																								
Wie viele Teller sind es?	Ile jest talerzy?																										
Wie viele Tassen sind es?	Ile jest kubków?																										
Wie viele Schüsseln sind es?	Ile jest misek?																										
Wie viele Löffel sind es?	Ile jest łyżek?																										
Wie viele Gabeln sind es?	Ile jest widelców?																										
Wie viele Messer sind es?	Ile jest noży?																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Po wykonaniu zadania dzieci mogą zagrać w grę „Sałatka owocowa”, aby utrwalać słownictwo (patrz załącznik 37). 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Kartę pracy można zalaminować i stosować wielokrotnie. Wówczas dzieci używają zmywalnych mazaków. • Jest 6 różnic. 																										

Finde Unterschiede. / Znajdź różnice.

12. GESCHIRR UND BESTECK

- Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache zum Thema „Geschirr und Besteck“
- Festigung der Grundzahlen 1 – 10 in der Nachbarsprache

- Pro Kind jeweils ein Arbeitsblatt (Anlage 13)
- Buntstifte

- Arbeitsblätter kopieren.

- Die Kinder arbeiten in Kleingruppen an Tischen. Gemeinsam versuchen sie die Unterschiede zwischen beiden Bildern zu finden.
- Die Fachkraft betrachtet die Bilder zusammen mit den Kindern und nutzt dies als Anlass, um den Wortschatz zum Thema „Geschirr und Besteck“ in der Nachbarsprache zu festigen. Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache:

Co to jest? Co widzisz?

Was ist das? Was siehst du?

- Die Kinder zeigen die Gegenstände und benennen diese erst in ihrer Sprache und dann gemeinsam in der Nachbarsprache:

talerz	<i>der Teller</i>	łyżka	<i>der Löffel</i>
kubek	<i>die Tasse</i>	widelec	<i>die Gabel</i>
miska	<i>die Schüssel</i>	nóż	<i>das Messer</i>

- Im nächsten Schritt werden die Zahlen in der Nachbarsprache geübt. Die Fachkraft stellt nacheinander Fragen, die Kinder antworten in der Nachbarsprache:

Ile jest talerzy?	<i>Wie viele Teller sind es?</i>
Ile jest kubków?	<i>Wie viele Tassen sind es?</i>
Ile jest misek?	<i>Wie viele Schüsseln sind es?</i>
Ile jest łyżek?	<i>Wie viele Löffel sind es?</i>
Ile jest widelców?	<i>Wie viele Gabeln sind es?</i>
Ile jest noży?	<i>Wie viele Messer sind es?</i>

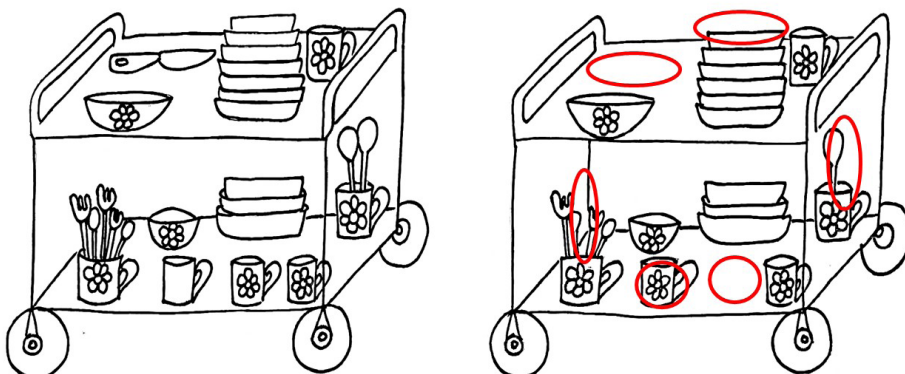

- Nach der Aufgabe kann das Spiel „Obstsalat“ zur Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache gespielt werden (siehe Anlage 37).

- Das Arbeitsblatt kann laminiert werden und mehrmals als Arbeitsblatt dienen. Die Kinder nutzen dann abwischbare Stifte.
- Es sind sechs Unterschiede zu finden.

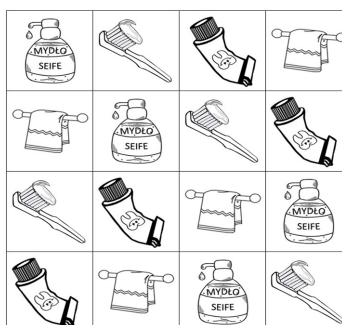
Finde Unterschiede. / Znajdź różnice.

13. HIGIENICZNE SUDOKU

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Higiena”. • Rozpoznawanie i nazywanie przyborów do mycia w języku sąsiada. • Utrwalenie nazw kolorów w języku sąsiada. • Utrwalenie liczebników głównych 1 – 4 w języku sąsiada. 										
	<ul style="list-style-type: none"> • Kartka formatu A4 z planszą do sudoku (16 pól) dla każdego dziecka (załącznik 14). • Zestaw obrazków przedstawiających przybory higieniczne dla każdego dziecka (załącznik 15). • Nożyczki. • Opcjonalnie: kredki. 										
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować planszę do sudoku formatu A4 oraz zestaw obrazków dla każdego dziecka. 										
	<ul style="list-style-type: none"> • Każde dziecko wycina 16 obrazków z przybarami higienicznymi i rozkłada je przed sobą. Nauczyciel/ka rozmawia z dziećmi na ich temat w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="391 728 1332 884"> <tr> <td>Was ist das?</td> <td><i>Co to jest?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Seifen hast du?</td> <td><i>Ile masz mydeł?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Zahnbürsten hast du?</td> <td><i>Ile masz szczoteczek do zębów?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Zahnpasten hast du?</td> <td><i>Ile masz past do zębów?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Handtücher hast du?</td> <td><i>Ile masz ręczników?</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci układają obrazki na planszy w taki sposób, aby w każdym rzędzie (pionowo) i w każdej kolumnie (poziomo) występowały jednokrotnie*. 	Was ist das?	<i>Co to jest?</i>	Wie viele Seifen hast du?	<i>Ile masz mydeł?</i>	Wie viele Zahnbürsten hast du?	<i>Ile masz szczoteczek do zębów?</i>	Wie viele Zahnpasten hast du?	<i>Ile masz past do zębów?</i>	Wie viele Handtücher hast du?	<i>Ile masz ręczników?</i>
Was ist das?	<i>Co to jest?</i>										
Wie viele Seifen hast du?	<i>Ile masz mydeł?</i>										
Wie viele Zahnbürsten hast du?	<i>Ile masz szczoteczek do zębów?</i>										
Wie viele Zahnpasten hast du?	<i>Ile masz past do zębów?</i>										
Wie viele Handtücher hast du?	<i>Ile masz ręczników?</i>										
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci najpierw kolorują przybory na 4 wybrane kolory (tzn. wszystkie obrazki z mydłem np. na zielono, wszystkie obrazki z ręcznikiem np. na niebiesko itp.). • Kiedy dzieci są gotowe, nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="391 1064 1468 1187"> <tr> <td>Welche Farbe hat dein Handtuch?</td> <td><i>Jaki kolor ma twój ręcznik?</i></td> </tr> <tr> <td>Welche Farbe hat deine Seife?</td> <td><i>Jaki kolor ma twoje mydło?</i></td> </tr> <tr> <td>Welche Farbe hat deine Zahnpasta?</td> <td><i>Jaki kolor ma twoja pasta do zębów?</i></td> </tr> <tr> <td>Welche Farbe hat deine Zahnbürste?</td> <td><i>Jaki kolor ma twoja szczoteczka do zębów?</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci rozkładają przed sobą wszystkie obrazki z zestawu. Nauczyciel/ka wypowiada kolejno nazwy kilku przyborów w języku sąsiada, a dzieci układają przed sobą obrazki w rzędzie, w takiej kolejności, w jakiej je słyszą, np.: <table border="0" data-bbox="391 1288 1428 1355"> <tr> <td>Seife, Zahnpasta, Seife, Handtuch, Handtuch, Zahnbürste, Seife</td> <td><i>mydło, pasta do zębów, mydło, ręcznik, ręcznik, szczoteczka do zębów, mydło</i></td> </tr> </table>	Welche Farbe hat dein Handtuch?	<i>Jaki kolor ma twój ręcznik?</i>	Welche Farbe hat deine Seife?	<i>Jaki kolor ma twoje mydło?</i>	Welche Farbe hat deine Zahnpasta?	<i>Jaki kolor ma twoja pasta do zębów?</i>	Welche Farbe hat deine Zahnbürste?	<i>Jaki kolor ma twoja szczoteczka do zębów?</i>	Seife, Zahnpasta, Seife, Handtuch, Handtuch, Zahnbürste, Seife	<i>mydło, pasta do zębów, mydło, ręcznik, ręcznik, szczoteczka do zębów, mydło</i>
Welche Farbe hat dein Handtuch?	<i>Jaki kolor ma twój ręcznik?</i>										
Welche Farbe hat deine Seife?	<i>Jaki kolor ma twoje mydło?</i>										
Welche Farbe hat deine Zahnpasta?	<i>Jaki kolor ma twoja pasta do zębów?</i>										
Welche Farbe hat deine Zahnbürste?	<i>Jaki kolor ma twoja szczoteczka do zębów?</i>										
Seife, Zahnpasta, Seife, Handtuch, Handtuch, Zahnbürste, Seife	<i>mydło, pasta do zębów, mydło, ręcznik, ręcznik, szczoteczka do zębów, mydło</i>										
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazki i planszę można zalaminować i wtedy posłużą dłużej. • Kiedy dziecko poprawnie ułoży sudoku, może przykleić figury na stałe do kartki (praca plastyczna). • Dla starszych dzieci można przygotować planszę sudoku z 36 polami (6x6). • W zabawie sudoku można, w zależności od potrzeby, utrzymywać kolejne słowa z zakresu „Higiena” (załącznik 16): <table border="0" data-bbox="391 1556 1268 1646"> <tr> <td>das Toilettenpapier, die Toilette, der Wasserhahn, der Spiegel, die Hände, das Gesicht, die Zähne, das Wasser</td> <td><i>papier toaletowy, toaleta, kran, lusterko, ręce, twarz, zęby, woda</i></td> </tr> </table>	das Toilettenpapier, die Toilette, der Wasserhahn, der Spiegel, die Hände, das Gesicht, die Zähne, das Wasser	<i>papier toaletowy, toaleta, kran, lusterko, ręce, twarz, zęby, woda</i>								
das Toilettenpapier, die Toilette, der Wasserhahn, der Spiegel, die Hände, das Gesicht, die Zähne, das Wasser	<i>papier toaletowy, toaleta, kran, lusterko, ręce, twarz, zęby, woda</i>										

* Przykładowe rozwiązanie:

13. HYGIENE-SUDOKU

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Hygiene“
- Erkennen und Benennen von Waschutensilien in der Nachbarsprache
- Festigung der Farbadjektive in der Nachbarsprache
- Festigung der Grundzahlen 1 – 4 in der Nachbarsprache

- A4-Blatt mit einem Sudoku-Brett (16 Felder) für jedes Kind (Anlage 14)
- Bilderset mit Waschutensilien für jedes Kind (Anlage 15)
- Schere
- Optional: Buntstifte

- Das Sudoku-Brett und das Bilderset für jedes Kind kopieren.

- Jedes Kind schneidet alle 16 Bilder mit Waschutensilien aus und legt sie vor sich. Die Fachkraft spricht mit den Kindern in der Nachbarsprache darüber:

Co to jest?

Ile masz mydeł?

Ile masz szczoteczek do zębów?

Ile masz past do zębów?

Ile masz ręczników?

Was ist das?

Wie viele Seifen hast du?

Wie viele Zahnbürsten hast du?

Wie viele Zahnpasten hast du?

Wie viele Handtücher hast du?

- Die Kinder legen die Bilder so auf das Sudoku-Brett, dass sie in jeder Zeile (waagrecht) und in jeder Spalte (senkrecht) nur einmal vorkommen*.

- Die Kinder malen zuerst die Bilder mit Waschutensilien mit 4 ausgewählten Farben aus (d.h. alle Bilder mit Seife z. B. grün, alle Bilder mit Handtuch z. B. blau, etc.).
- Wenn die Kinder fertig sind, fragt die Fachkraft in der Nachbarsprache:

Jaki kolor ma twój ręcznik?

Jaki kolor ma twoje mydło?

Jaki kolor ma twoja pasta do zębów?

Jaki kolor ma twoja szczoteczka do zębów?

Welche Farbe hat dein Handtuch?

Welche Farbe hat deine Seife?

Welche Farbe hat deine Zahnpasta?

Welche Farbe hat deine Zahnbürste?

- Die Kinder legen alle Bilder aus dem Bilderset vor sich. Die Fachkraft nennt nacheinander einige Waschutensilien in der Nachbarsprache und die Kinder legen die Bilder in der Reihenfolge, in der sie sie hören, vor sich hin, z. B.:

mydło, pasta do zębów, mydło, ręcznik,
ręcznik, szczoteczka do zębów, mydło

Seife, Zahnpasta, Seife, Handtuch,
Handtuch, Zahnbürste, Seife

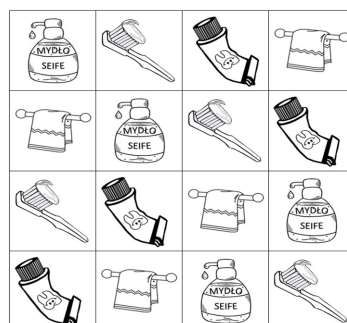

- Die Bilder und das Spielbrett können laminiert werden und halten dann länger.
- Wenn das Kind das Sudoku richtig gemacht hat, kann es die Bilder dauerhaft auf das Papier kleben (Bastelarbeit).
- Für größere Kinder kann man das Sudoku-Brett mit 36 Feldern (6 x 6) vorbereiten.
- Im Sudoku-Spiel können, je nach Bedarf, weitere Vokabeln aus dem Bereich „Hygiene“ gefestigt werden (Anlage 16):

papier toaletowy, toaleta,
kran, lusterko, ręce,
twarz, zęby, woda

das Toilettenpapier, die Toilette,
der Wasserhahn, der Spiegel, die Hände,
das Gesicht, die Zähne, das Wasser

*Beispielhafte Lösung:

14. HIGIENA DO SKAKANIA

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Higiena”. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw obrazków przedstawiających czynności higieniczne (załącznik 17). • Kawalek białego materiału (np. prześcieradło) o wymiarach ok. 90 x 120 cm z narysowaną na nim planszą z 36 polami (6x6). • Taśma klejąca dwustronna. • Opcjonalnie: kostka z obrazkami przedstawiającymi czynności higieniczne. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować w sześciu egzemplarzach i wyciąć obrazki przedstawiające czynności higieniczne. • Planszę rozłożyć na podłodze. Na każdym polu przymocować za pomocą taśmy dwustronnej po jednym obrazku. W każdym rzędzie powinny się znajdować obrazki przedstawiające wszystkie czynności higieniczne w różnej kolejności. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka pokazuje obrazki i wypowiada kolejno zdania w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 801 1469 1014"> <tr> <td>Wasche bitte das Gesicht.</td> <td><i>Umyj twarz, proszę.</i></td> </tr> <tr> <td>Wasche bitte die Hände.</td> <td><i>Umyj ręce, proszę.</i></td> </tr> <tr> <td>Putze bitte die Zähne.</td> <td><i>Umyj zęby, proszę.</i></td> </tr> <tr> <td>Trockne bitte die Hände ab.</td> <td><i>Wytrzyj ręce, proszę.</i></td> </tr> <tr> <td>Spüle bitte.</td> <td><i>Spuść wodę, proszę.</i></td> </tr> <tr> <td>Spritz nicht so, bitte.</td> <td><i>Nie chlap tak, proszę.</i></td> </tr> </table> • Dzieci ustalają wspólnie gesty, które odzwierciedlają znaczenie zdań. Następnie nauczyciel/ka wypowiada kolejno zdania, pokazując odpowiednie obrazki, a dzieci wykonują pasujące gesty. W kolejnej rundzie nauczyciel/ka wypowiada zdania, nie pokazując już obrazków, a dzieci wykonują odpowiednie gesty. • Nauczyciel/ka wypowiada kolejno zdania, pokazując albo pasujący obrazek, albo obrazek przedstawiający inną czynność. Dzieci unoszą kciuki w górę, kiedy obrazek jest prawidłowy, i kręcą przecząco głową, kiedy obrazek jest nieprawidłowy. • Dzieci stają wokół planszy rozłożonej na podłodze. Zabawę rozpoczyna chętne dziecko. Nauczyciel/ka kolejno wypowiada zdania w języku sąsiada, a dziecko chodzi po planszy według instrukcji, stając każdorazowo na odpowiednim obrazku. • Z czasem to dzieci mogą przejąć rolę nauczyciela/ki i wypowiadać kolejne zdania. Jeśli do dyspozycji jest kostka, dzieci mogą nią rzucać i w ten sposób losować kolejne czynności. 	Wasche bitte das Gesicht.	<i>Umyj twarz, proszę.</i>	Wasche bitte die Hände.	<i>Umyj ręce, proszę.</i>	Putze bitte die Zähne.	<i>Umyj zęby, proszę.</i>	Trockne bitte die Hände ab.	<i>Wytrzyj ręce, proszę.</i>	Spüle bitte.	<i>Spuść wodę, proszę.</i>	Spritz nicht so, bitte.	<i>Nie chlap tak, proszę.</i>
Wasche bitte das Gesicht.	<i>Umyj twarz, proszę.</i>												
Wasche bitte die Hände.	<i>Umyj ręce, proszę.</i>												
Putze bitte die Zähne.	<i>Umyj zęby, proszę.</i>												
Trockne bitte die Hände ab.	<i>Wytrzyj ręce, proszę.</i>												
Spüle bitte.	<i>Spuść wodę, proszę.</i>												
Spritz nicht so, bitte.	<i>Nie chlap tak, proszę.</i>												
	<ul style="list-style-type: none"> • Planszę do gry mogą przygotować dzieci, grając przy tej okazji wspólnie w sudoku (patrz „Higieniczne sudoku”) – same układają w odpowiedni sposób obrazki na planszy, a następnie przymocowują je taśmą dwustronną. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazki można zalaminować, gdyż lepiej się przykleją i posłużą na dłużej. 												
Notatki:													

14. HYGIENE ZUM HÜPFEN

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Hygiene“

- Bilderset mit Hygiene-Tätigkeiten (Anlage 17)
- Ein Stück weißer Stoff (z. B. Bettlaken) mit einer Fläche von ca. 90 x 120 cm mit einem darauf gezeichneten Spielfeld mit 36 Feldern (6x6)
- Doppelseitiges Klebeband
- Optional: ein Würfel mit Bildern von Hygiene-Tätigkeiten

- Bilder mit Hygiene-Tätigkeiten sechsfach kopieren und ausschneiden.
- Das Stück Stoff auf den Boden legen. Auf jedem Feld ein Bild mit doppelseitigem Klebeband befestigen. In jeder Reihe sollten sich Bilder mit allen Hygiene-Tätigkeiten in einer anderen Reihenfolge befinden.

- Die Fachkraft zeigt nacheinander Bilder und spricht in der Nachbarsprache die Sätze vor:

Umyj twarz, proszę.

Wasche bitte das Gesicht.

Umyj ręce, proszę.

Wasche bitte die Hände.

Umyj zęby, proszę.

Putze bitte die Zähne.

Wytrzyj ręce, proszę.

Trockne bitte die Hände ab.

Spuść wodę, proszę.

Spüle bitte.

Nie chlap tak, proszę.

Spritz nicht so, bitte.

- Die Kinder einigen sich gemeinsam auf Gesten, die die Bedeutung der Sätze widerspiegeln. Dann spricht die Fachkraft nacheinander die Sätze, zeigt die entsprechenden Bilder, und die Kinder führen die passenden Gesten aus. In der nächsten Runde spricht die Fachkraft die Sätze aus, ohne die Bilder zu zeigen, und die Kinder machen entsprechende Gesten.
- Die Fachkraft spricht nacheinander die Sätze und zeigt dabei entweder ein passendes Bild oder ein Bild mit einer anderen Tätigkeit. Die Kinder heben den Daumen hoch, wenn das Bild richtig ist, und schütteln mit dem Kopf, wenn das Bild falsch ist.
- Die Kinder stehen um das auf dem Boden liegende Spielfeld herum. Das Spiel beginnt ein Kind. Die Fachkraft spricht nacheinander Sätze in der Nachbarsprache und das Kind bewegt sich auf dem Spielfeld laut Anweisung, indem es sich jedes Mal auf das entsprechende Bild stellt.
- Mit der Zeit können die Kinder die Rolle der Fachkraft übernehmen und die Sätze aufsagen. Steht ein Würfel zur Verfügung, können die Kinder würfeln und so die Tätigkeiten lösen.

- Das Spielfeld kann von den Kindern vorbereitet werden, indem sie gemeinsam Sudoku spielen (siehe „Hygiene-Sudoku“) – sie ordnen die Bilder passend auf dem Spielfeld an und kleben sie dann mit doppelseitigem Klebeband darauf.

- Die Bilder können laminiert werden, weil sie so besser haften und länger halten.

Notizen:

15. KORALIKOWY KALENDARZ Z DNIAМИ TYGODNIA

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie lub utrwalenie nazw dni tygodnia w języku sąsiada. • Wizualizacja przebiegu tygodnia. • Utrwalenie nazw kolorów w języku sąsiada. • Utrwalenie liczebników w języku sąsiada. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • 7 różnokolorowych drewnianych kulek o średnicy minimum 3 cm (każdemu dniowi tygodnia jest przyporządkowany inny kolor). • Sznurek. • Dwujęzyczne napisy z dniami tygodnia (załącznik 18). 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Znaleźć miejsce w sali, w którym sznurek będzie widoczny. • Wyciąć poszczególne napisy z dniami tygodnia w obu językach, przyporządkować kolor do każdego dnia (pokolorować lub wydrukować na kolorowym papierze) i umieścić pionowo na ścianie lub tablicy. Poniedziałek znajduje się na dole, nad poniedziałkiem wtorek itd. • Przygotować sznurek, zawiązując u dołu supeł. Powiesić sznurek wzdłuż napisów z dniami tygodnia. <p>Uwaga: Każda drewniana kulka odpowiada jednemu dniowi tygodnia. Należy dostosować wysokość napisów, kolor i rozmiar kulek oraz długość sznurka.</p>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Podczas codziennej rundy porannej nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada <table border="1" data-bbox="347 904 1469 958"> <tr> <td>Welcher Tag ist heute?</td> <td><i>Jaki dzisiaj jest dzień?</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Jedno dziecko nawleka na sznurek drewnianą kulkę odpowiadającą danemu dniowi tygodnia i, jeśli to możliwe, odpowiada w języku sąsiada, w przeciwnym razie we własnym języku, a nauczyciel/ka powtarza zdanie w języku sąsiada. <table border="1" data-bbox="347 1077 1469 1149"> <tr> <td>Heute ist Montag / Dienstag / Mittwoch / Donnerstag / Freitag.</td> <td><i>Dzisiaj jest poniedziałek / wtorek / środa / czwartek / piątek.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci wspólnie śpiewają piosenkę tygodnia (patrz „Piosenka o dniach tygodnia i porach roku”). 	Welcher Tag ist heute?	<i>Jaki dzisiaj jest dzień?</i>	Heute ist Montag / Dienstag / Mittwoch / Donnerstag / Freitag.	<i>Dzisiaj jest poniedziałek / wtorek / środa / czwartek / piątek.</i>
Welcher Tag ist heute?	<i>Jaki dzisiaj jest dzień?</i>				
Heute ist Montag / Dienstag / Mittwoch / Donnerstag / Freitag.	<i>Dzisiaj jest poniedziałek / wtorek / środa / czwartek / piątek.</i>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada, a dzieci wspólnie liczą w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="347 1272 1469 1395"> <tr> <td>Wie viele Kugeln sind es? eins, zwei, drei, vier, fünf Es sind fünf Kugeln.</td> <td><i>Ile jest kulek? jeden, dwa, trzy, cztery, pięć Jest pięć kulek.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Obok napisów z dniami tygodnia nauczyciel/ka może przymocować karty z obrazkami przedstawiającymi stałe aktywności (np. dzień sportu, dzień zabawek itp.). 	Wie viele Kugeln sind es? eins, zwei, drei, vier, fünf Es sind fünf Kugeln.	<i>Ile jest kulek? jeden, dwa, trzy, cztery, pięć Jest pięć kulek.</i>		
Wie viele Kugeln sind es? eins, zwei, drei, vier, fünf Es sind fünf Kugeln.	<i>Ile jest kulek? jeden, dwa, trzy, cztery, pięć Jest pięć kulek.</i>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Dalsze materiały dotyczące tematu „Czas” (plakat z zegarem rocznym, karty obrazkowe do kolorowania, memo z miesiącami i wiele innych) są do pobrania na stronie www.nachbarsprachen-sachsen.eu/biedronka-maus-zaba. 				

Notatki:

15. WOCHENKETTE

- Kennenlernen bzw. Festigung der Wochentage in der Nachbarsprache
- Visualisieren des Wochenverlaufs
- Festigung der Farben in der Nachbarsprache
- Festigung der Zahlen in der Nachbarsprache

- 7 verschiedenfarbige Holzkugeln mit Durchmesser mind. 3 cm (jedem Wochentag ist eine Farbe und eine Kugel zugeordnet)
- Kordel
- Schilder mit den Wochentagen in zwei Sprachen (Anlage 18)

- Platz finden, an dem die Kordel sichtbar im Gruppenraum hängen kann.
- Begriffe der einzelnen Wochentage in beiden Sprachen ausschneiden, jedem Tag eine Farbe zuordnen (ausmalen oder auf farbigen Papier ausdrucken) und an der Wand bzw. Tafel vertikal platzieren: Der Montag befindet sich ganz unten, über den Montag befindet sich Dienstag, usw.
- Die Kordel vorbereiten, indem unten ein Knoten gemacht wird. Die Kordel entlang der Wochentage aufhängen.
Achtung: Eine Holzkugel entspricht einem Wochentag. Die Höhe und die Farbe der Schilder, die Farbe und Größe der Kugeln und die Länge der Kordel müssen angepasst werden.

- Im täglichen Morgenkreis fragt die Fachkraft in der Nachbarsprache:

Jaki dzisiaj jest dzień?

Welcher Tag ist heute?

- Ein Kind fädelt die Holzkugel des entsprechenden Wochentages auf die Kordel und antwortet, wenn möglich, in der Nachbarsprache, andernfalls in der eigenen Sprache und die Fachkraft wiederholt den Satz in der Nachbarsprache.

Dzisiaj jest poniedziałek / wtorek /
środa / czwartek / piątek.

*Heute ist Montag / Dienstag / Mittwoch /
Donnerstag / Freitag.*

- Die Kinder singen gemeinsam das Wochentagelied (siehe „Wochentage- und Jahreszeitenlied“).

- Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache und die Kinder zählen gemeinsam in der Nachbarsprache:

Ile jest kulek?

Wie viele Kugeln sind es?

jeden, dwa, trzy, cztery, pięć

eins, zwei, drei, vier, fünf

Jest pięć kulek.

Es sind fünf Kugeln.

- Neben den Schildern mit den Wochentagen kann die Fachkraft die Bildkarten mit regelmäßigen Tagesaktionen befestigen (z. B. Sporttag, Spielzeugtag o.ä.).

- Weitere Materialien zum Thema „Zeit“ (Plakat mit Jahresuhr, Bildkarten zum Ausmalen, Monats-Memo u.v.a.) stehen auf www.nachbarsprachen-sachsen.eu/biedronka-maus-zaba zum Herunterladen bereit.

Notizen:

16. PIOSENKA O DNIACH TYGODNIA I PORACH ROKU

- Poznanie lub utrwalenie nazw dni tygodnia i pór roku w języku sąsiada.

- Obrazek do piosenki o porach roku (patrz Leksykon, temat 8, główny obrazek).
- Opcjonalnie: instrument muzyczny.

- Nauczyć się piosenki.
- Skopiować obrazek do piosenki o porach roku.

- Nauczyciel/ka śpiewa lub odtwarza piosenkę.
- Nauczyciel/ka śpiewa osobno każdą linijkę piosenki, łączy ją z obrazkiem (przy piosence o porach roku), a następnie śpiewa ją ze wszystkimi dziećmi, tak aby stopniowo dzieci zaśpiewały całość.
- Nauczyciel/ka wielokrotnie powtarza całą piosenkę z dziećmi.

- Piosenka o dniach tygodnia na melodię kanonu „Panie Janie“:

Montag, Dienstag x2
und Mittwoch x2

Donnerstag und Freitag x2
Samstag, Sonntag x2

*Poniedziałek, poniedziałek
i wtorek, i wtorek*

*Środa, czwartek, piątek x2
Sobota, niedziela.*

- Piosenka o porach roku:

Es war eine Mutter,
die hatte vier Kinder,
den Frühling, den Sommer,
den Herbst und den Winter.

Der Frühling bringt Blumen,
der Sommer den Klee,
der Herbst bringt die Trauben,
der Winter den Schnee.

*Jedna mama zwana Porą
Czworo dzieci miała,
Wiosna, lato, jesień, zima,
tak je nazywała.*

*Wiosna kwiaty piękne niesie
Lato słońcem grzeje,
Jesień z deszczem wciąż tańczy,
Zima mrozem wieje.*

- Dzieci mogą przygrywać do piosenek na różnych instrumentach.
- Piosenka o dniach tygodnia może być stałym, codziennym elementem dnia, np. jako rytuał podczas rundy porannej. Dzieci omawiają najpierw (przy użyciu koralikowego kalendarza z dniami tygodnia), jaki dzień jest dzisiaj, był wczoraj, będzie jutro:

Welcher Tag ist heute?

Welcher Tag war gestern?

Welcher Tag ist morgen?

Jaki dzisiaj jest dzień?

Jaki wczoraj był dzień?

Jaki jutro będzie dzień?

- Śpiewając piosenkę, dzieci mogą np. wstać, kiedy jest mowa o aktualnym dniu, lub wykonać określony ruch.
- Przy piosence o porach roku dzieci można podzielić na cztery grupy (wiosna, lato, jesień i zima). Każda grupa wykonuje przy swojej strofie odpowiednie ruchy.

Notatki:

16. WOCHENTAGE- UND JAHRESZEITENLIED

- Kennenlernen bzw. Festigung der Wochentage und Jahreszeiten in der Nachbarsprache

- Bild für das Jahreszeitenlied (siehe Sprachschatz, Thema 8, Hauptbild)
- Optional: Musikinstrument

- Lied lernen.
- Bild für das Jahreszeitenlied kopieren.

- Die Fachkraft singt bzw. spielt das Lied vor.
- Die Fachkraft singt einzeln jede Liedzeile vor, verknüpft diese (beim „Jahreszeitenlied“) mit der Bildkarte und danach singt sie diese mit allen Kindern, so dass nach und nach die Kinder das ganze Lied singen können.
- Die Fachkraft wiederholt mehrfach das gesamte Lied zusammen mit den Kindern.

- Wochentagelied nach der Melodie des Kanons „Bruder Jakob“:

Poniedziałek, poniedziałek
i wtorek, i wtorek
Środa, czwartek, piątek x2
Sobota, niedziela.

*Montag, Dienstag x2
und Mittwoch x2
Donnerstag und Freitag x2
Samstag, Sonntag x2*

- Jahreszeitenlied:

Jedna mama zwana Porą
Czworo dzieci miała,
Wiosna, lato, jesień, zima,
tak je nazywała.

*Es war eine Mutter,
die hatte vier Kinder,
den Frühling, den Sommer,
den Herbst und den Winter.*

Wiosna kwiaty piękne niesie
Lato słońcem grzeje,
Jesień z deszczem wciąż tańczy,
Zima mrozem wieje.

*Der Frühling bringt Blumen,
der Sommer den Klee,
der Herbst bringt die Trauben,
der Winter den Schnee.*

- Die Kinder können die Lieder mit verschiedenen Klang-Instrumenten begleiten.
- Das Wochentagelied kann in den täglichen Kita-Alltag integriert werden, z. B. als Ritual beim Morgenkreis: Die Kinder besprechen zunächst (z. B. anhand der Wochenkette), welcher Tag heute ist, gestern war, morgen sein wird:

Jaki dzisiaj jest dzień?

Welcher Tag ist heute?

Jaki wczoraj był dzień?

Welcher Tag war gestern?

Jaki jutro będzie dzień?

Welcher Tag ist morgen?

- Beim Liedsingen können die Kinder dann beim aktuellen Tag beispielweise aufstehen oder eine bestimmte Bewegung machen.
- Beim Jahreszeitenlied können die Kinder in vier Gruppen geteilt werden (Frühling, Sommer, Herbst und Winter). Jede Gruppe begleitet ihre Liedzeile durch passende Bewegungen.

Notizen:

17. POGODOWY MASAŻYK															
	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Pogoda“. 														
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyć się na pamięć tekstu oraz ruchów masujących. 														
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka wyjaśnia dzieciom, jakie ruchy masujące należy wykonywać przy poszczególnych zdaniach: <p>Zaczynamy masaż. → Dzieci kładą ręce na plecach innego dziecka.</p> <p>Niebo jest lekko zachmurzone. → Dzieci delikatnie gładzą plecy.</p> <p>Wieje wiatr, kropi deszcz. → Dzieci delikatnie stukają koniuszkami palców.</p> <p>Deszcz pada coraz mocniej i mocniej. → Dzieci mocniej stukają koniuszkami palców.</p> <p>Jest burza. → Dzieci szybko gładzą plecy.</p> <p>Pojawia się słońce. → Dzieci malują słońce na plecach.</p> <p>Pojawia się tęcza. → Dzieci malują tęczę na plecach.</p> • Dzieci siadają w kręgu, odwrócone do siebie plecami. Nauczyciel/ka wypowiada wskazówki w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 929 1469 1176"> <tr> <td>Wir starten unsere Massage.</td> <td><i>Zaczynamy masaż.</i></td> </tr> <tr> <td>Der Himmel ist leicht bewölkt.</td> <td><i>Niebo jest lekko zachmurzone.</i></td> </tr> <tr> <td>Der Wind weht, es nieselt.</td> <td><i>Wieje wiatr, kropi deszcz.</i></td> </tr> <tr> <td>Es regnet mehr und mehr.</td> <td><i>Deszcz pada coraz mocniej i mocniej.</i></td> </tr> <tr> <td>Es gewittert.</td> <td><i>Jest burza.</i></td> </tr> <tr> <td>Dann kommt die Sonne.</td> <td><i>Pojawia się słońce.</i></td> </tr> <tr> <td>Es erscheint ein Regenbogen.</td> <td><i>Pojawia się tęcza.</i></td> </tr> </table> 	Wir starten unsere Massage.	<i>Zaczynamy masaż.</i>	Der Himmel ist leicht bewölkt.	<i>Niebo jest lekko zachmurzone.</i>	Der Wind weht, es nieselt.	<i>Wieje wiatr, kropi deszcz.</i>	Es regnet mehr und mehr.	<i>Deszcz pada coraz mocniej i mocniej.</i>	Es gewittert.	<i>Jest burza.</i>	Dann kommt die Sonne.	<i>Pojawia się słońce.</i>	Es erscheint ein Regenbogen.	<i>Pojawia się tęcza.</i>
Wir starten unsere Massage.	<i>Zaczynamy masaż.</i>														
Der Himmel ist leicht bewölkt.	<i>Niebo jest lekko zachmurzone.</i>														
Der Wind weht, es nieselt.	<i>Wieje wiatr, kropi deszcz.</i>														
Es regnet mehr und mehr.	<i>Deszcz pada coraz mocniej i mocniej.</i>														
Es gewittert.	<i>Jest burza.</i>														
Dann kommt die Sonne.	<i>Pojawia się słońce.</i>														
Es erscheint ein Regenbogen.	<i>Pojawia się tęcza.</i>														
	<ul style="list-style-type: none"> • Głuchy telefon z masażykiem: Dzieci siedzą w kręgu plecami do siebie. Pierwsze dziecko wymyśla ruch masujący (np. rysowanie koła jednym palcem albo całą dłońią) i masuje siedzące przed nim dziecko, które następnie masuje kolejne dziecko w taki sam sposób. 														
	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawę można połączyć z innymi tematami, aby pogłębić lub utrwalić słownictwo w języku sąsiada. 														
Notatki:															

17. WETTERMASSEGE

- Festigung des Wortschatzes zum Thema „Wetter“

- Die Massagegeschichte und die Bewegungen auswendig lernen.

- Die Fachkraft erklärt zuerst den Kindern, welche Massagebewegungen bei den jeweiligen Sätzen gemacht werden sollten:

Wir starten unsere Massage. → Die Kinder legen die Hände auf den Rücken von einem anderen Kind.

Der Himmel ist leicht bewölkt. → Die Kinder streicheln sanft den Rücken.

Der Wind weht, es nieselt. → Die Kinder trippeln sanft mit den Fingern.

Es regnet mehr und mehr. → Die Kinder trippeln stärker mit den Fingern.

Es gewittert. → Die Kinder streicheln schnell den Rücken.

Dann kommt die Sonne. → Die Kinder malen die Sonne auf den Rücken.

Es erscheint ein Regenbogen. → Die Kinder malen einen Regenbogen auf den Rücken.

- Die Kinder setzen sich im Kreis mit den Rücken zueinander. Die Fachkraft sagt die Anweisungen in der Nachbarsprache:

Zaczynamy masaż.

Niebo jest lekko zachmurzone.

Wieje wiatr, kropi deszcz.

Deszcz pada coraz mocniej i mocniej.

Jest burza.

Pojawia się słońce.

Pojawia się tęcza.

Wir starten unsere Massage.

Der Himmel ist leicht bewölkt.

Der Wind weht, es nieselt.

Es regnet mehr und mehr.

Es gewittert.

Dann kommt die Sonne.

Es erscheint ein Regenbogen.

- Stille Post mit Massage-Bewegungen: Die Kinder sitzen im Kreis mit den Rücken zueinander. Das erste Kind denkt sich eine Massage-Bewegung aus (z. B. mit einem Finger oder mit der ganzen Handfläche einen Kreis aufmalen) und massiert das vor ihm sitzende Kind, das die Bewegung an das nächste Kind weitergibt.

- Dieses Spiel kann auch zu anderen Themen zur Vertiefung oder Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache gespielt werden.

Notizen:

18. UBRANIE NA KAŻDĄ POGODĘ																																	
	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa w języku sąsiada z zakresu „Pogoda” i „Ubrania”. • Dostosowanie odzieży do warunków atmosferycznych. 																																
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazki przedstawiające zjawiska pogodowe (patrz Leksykon, temat 8). • Obrazki przedstawiające ubrania (załączniki 3 i 4). 																																
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować obrazki. 																																
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka powtarza z dziećmi zjawiska pogodowe, np. pokazując karty obrazkowe, pasujące gesty i/lub naśladowując dźwięki, oraz nazywając je w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 689 1469 904"> <tr> <td>Die Sonne scheint.</td> <td>Świeci słońce.</td> </tr> <tr> <td>Der Himmel ist leicht bewölkt.</td> <td>Niebo jest lekko zachmurzone.</td> </tr> <tr> <td>Es regnet.</td> <td>Pada deszcz.</td> </tr> <tr> <td>Es schneit.</td> <td>Pada śnieg.</td> </tr> <tr> <td>Es ist bewölkt.</td> <td>Jest pochmurno.</td> </tr> <tr> <td>Der Wind weht.</td> <td>Wieje wiatr.</td> </tr> </table> • Dzieci siedzą przy stole, na którym leżą obrazki przedstawiające różne ubrania. Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada o poszczególne części garderoby, a dzieci wskazują na odpowiedni obrazek, np.: <table border="0" data-bbox="395 1025 1469 1128"> <tr> <td>Wo ist ein Hut?</td> <td>Gdzie jest kapelusz?</td> </tr> <tr> <td>Wo ist eine Jacke?</td> <td>Gdzie jest kurtka?</td> </tr> <tr> <td>Wo sind Handschuhe?</td> <td>Gdzie są rękawiczki?</td> </tr> </table> • Nauczyciel/ka mówi w języku sąsiada, jaka jest pogoda, i pyta, jakie ubranie należy założyć przy tej pogodzie, np.: <table border="0" data-bbox="395 1218 1469 1321"> <tr> <td>Die Sonne scheint und es ist warm.</td> <td>Świeci słońce i jest ciepło.</td> </tr> <tr> <td>Was ziehen wir an?</td> <td>Co zakładamy?</td> </tr> <tr> <td>Welche Kleidung ziehen wir an?</td> <td>Jakie ubranie zakładamy?</td> </tr> </table> • Dzieci nazywają pasujące ubrania. Jeśli odpowiadają w języku ojczystym, nauczyciel/ka komentuje ich odpowiedzi w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 1411 1469 1653"> <tr> <td>Ja, wir ziehen <u>eine</u> Jacke / <u>eine</u> Bluse / <u>eine</u> Mütze / <u>eine</u> Hose / <u>eine</u> kurze Hose an.</td> <td>Tak, zakładamy kurtkę / bluzkę / czapkę / spodnie / krótkie spodenki.</td> </tr> <tr> <td>Ja, wir ziehen <u>einen</u> Rock / <u>einen</u> Pullover an.</td> <td>Tak, zakładamy spódnicę / sweter.</td> </tr> <tr> <td>Ja, wir ziehen <u>ein</u> Kleid / <u>ein</u> Käppi / <u>ein</u> T-Shirt an.</td> <td>Tak, zakładamy sukienkę / czapkę z daszkiem / t-shirt.</td> </tr> <tr> <td>Ja, wir ziehen Socken / Sandalen / Handschuhe / Gummistiefel / Turnschuhe an.</td> <td>Tak, zakładamy skarpetki / sandały / rękawiczki / kalosze / buty sportowe.</td> </tr> </table> 	Die Sonne scheint.	Świeci słońce.	Der Himmel ist leicht bewölkt.	Niebo jest lekko zachmurzone.	Es regnet.	Pada deszcz.	Es schneit.	Pada śnieg.	Es ist bewölkt.	Jest pochmurno.	Der Wind weht.	Wieje wiatr.	Wo ist ein Hut?	Gdzie jest kapelusz?	Wo ist eine Jacke?	Gdzie jest kurtka?	Wo sind Handschuhe?	Gdzie są rękawiczki?	Die Sonne scheint und es ist warm.	Świeci słońce i jest ciepło.	Was ziehen wir an?	Co zakładamy?	Welche Kleidung ziehen wir an?	Jakie ubranie zakładamy?	Ja, wir ziehen <u>eine</u> Jacke / <u>eine</u> Bluse / <u>eine</u> Mütze / <u>eine</u> Hose / <u>eine</u> kurze Hose an.	Tak, zakładamy kurtkę / bluzkę / czapkę / spodnie / krótkie spodenki.	Ja, wir ziehen <u>einen</u> Rock / <u>einen</u> Pullover an.	Tak, zakładamy spódnicę / sweter.	Ja, wir ziehen <u>ein</u> Kleid / <u>ein</u> Käppi / <u>ein</u> T-Shirt an.	Tak, zakładamy sukienkę / czapkę z daszkiem / t-shirt.	Ja, wir ziehen Socken / Sandalen / Handschuhe / Gummistiefel / Turnschuhe an.	Tak, zakładamy skarpetki / sandały / rękawiczki / kalosze / buty sportowe.
Die Sonne scheint.	Świeci słońce.																																
Der Himmel ist leicht bewölkt.	Niebo jest lekko zachmurzone.																																
Es regnet.	Pada deszcz.																																
Es schneit.	Pada śnieg.																																
Es ist bewölkt.	Jest pochmurno.																																
Der Wind weht.	Wieje wiatr.																																
Wo ist ein Hut?	Gdzie jest kapelusz?																																
Wo ist eine Jacke?	Gdzie jest kurtka?																																
Wo sind Handschuhe?	Gdzie są rękawiczki?																																
Die Sonne scheint und es ist warm.	Świeci słońce i jest ciepło.																																
Was ziehen wir an?	Co zakładamy?																																
Welche Kleidung ziehen wir an?	Jakie ubranie zakładamy?																																
Ja, wir ziehen <u>eine</u> Jacke / <u>eine</u> Bluse / <u>eine</u> Mütze / <u>eine</u> Hose / <u>eine</u> kurze Hose an.	Tak, zakładamy kurtkę / bluzkę / czapkę / spodnie / krótkie spodenki.																																
Ja, wir ziehen <u>einen</u> Rock / <u>einen</u> Pullover an.	Tak, zakładamy spódnicę / sweter.																																
Ja, wir ziehen <u>ein</u> Kleid / <u>ein</u> Käppi / <u>ein</u> T-Shirt an.	Tak, zakładamy sukienkę / czapkę z daszkiem / t-shirt.																																
Ja, wir ziehen Socken / Sandalen / Handschuhe / Gummistiefel / Turnschuhe an.	Tak, zakładamy skarpetki / sandały / rękawiczki / kalosze / buty sportowe.																																
	<ul style="list-style-type: none"> • Pogodę można omawiać w języku sąsiada podczas codziennych czynności w przedszkolu, np. przy ubieraniu się przed wyjściem na spacer: <table border="0" data-bbox="395 1742 1469 1809"> <tr> <td>Es regnet. Zieh bitte Gummistiefel an.</td> <td>Pada deszcz. Załóż proszę kalosze.</td> </tr> <tr> <td>Es ist kalt. Zieht bitte Handschuhe an.</td> <td>Jest zimno. Załóżcie proszę rękawiczki.</td> </tr> </table> 	Es regnet. Zieh bitte Gummistiefel an.	Pada deszcz. Załóż proszę kalosze.	Es ist kalt. Zieht bitte Handschuhe an.	Jest zimno. Załóżcie proszę rękawiczki.																												
Es regnet. Zieh bitte Gummistiefel an.	Pada deszcz. Załóż proszę kalosze.																																
Es ist kalt. Zieht bitte Handschuhe an.	Jest zimno. Załóżcie proszę rękawiczki.																																
Notatki:																																	

18. KLEIDUNG FÜR JEDES WETTER

- Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache zum Thema „Wetter“ und „Kleidung“
- Anpassung der Kleidung an die Wetterbedingungen

- Bildkarten mit Wettererscheinungen (siehe Sprachschatz, Thema 8)
- Bildkarten mit Kleidungsstücken (Anlagen 3 und 4)

- Bildkarten kopieren.

- Die Fachkraft wiederholt mit den Kindern die Wettererscheinungen, indem sie z. B. Bildkarten oder bestimmte Gesten zeigt und/oder Geräusche nachahmt und sie in der Nachbarsprache nennt:

Świeci słońce.

Die Sonne scheint.

Niebo jest lekko zachmurzone.

Der Himmel ist leicht bewölkt.

Pada deszcz.

Es regnet.

Pada śnieg.

Es schneit.

Jest pochmurno.

Es ist bewölkt.

Wieje wiatr.

Der Wind weht.

- Die Kinder sitzen am Tisch, auf dem Bildkarten mit unterschiedlichen Kleidungsstücken liegen. Die Lehrkraft fragt in der Nachbarsprache nach einzelnen Kleidungsstücken und die Kinder zeigen auf entsprechendes Bild, z. B.:

Gdzie jest kapelusz?

Wo ist ein Hut?

Gdzie jest kurtka?

Wo ist eine Jacke?

Gdzie są rękawiczki?

Wo sind Handschuhe?

- Die Fachkraft sagt in der Nachbarsprache, wie das Wetter ist, und fragt, was man bei diesem Wetter anziehen sollte, z. B.:

Świeci słońce i jest ciepło.

Die Sonne scheint und es ist warm.

Co zakładamy?

Was ziehen wir an?

Jakie ubranie zakładamy?

Welche Kleidung ziehen wir an?

- Die Kinder nennen passende Kleidungsstücke. Wenn sie das in der Muttersprache tun, kommentiert es die Fachkraft in der Nachbarsprache:

Tak, zakładamy czapkę / czapkę
z daszkiem / spódniczkę / sukienkę /
bluzkę / kurtkę.

*Ja, wir ziehen eine Mütze / ein Käppi /
einen Rock / ein Kleid / eine Bluse /
eine Jacke an.*

Tak, zakładamy szalik / kapelusz /
t-shirt / sweter / skarpetki / (krótkie)
spodenki / sandały / rękawiczki /
spodnie / kalosze / buty sportowe.

*Ja, wir ziehen einen Schal / einen Hut /
ein T-Shirt / einen Pullover / Socken /
eine (kurze) Hose / Sandalen / Handschuhe /
eine Hose / Gummistiefel / Turnschuhe an.*

- Das Wetter kann im Kita-Alltag immer wieder in der Nachbarsprache besprochen werden, z. B. beim Anziehen vor dem Spaziergang:

Pada deszcz. Załóż proszę kalosze.

Es regnet. Zieh bitte Gummistiefel an.

Jest zimno. Załóżcie proszę rękawiczki.

Es ist kalt. Zieht bitte Handschuhe an.

Notizen:

19. HISTORYJKA Z POGODĄ W TLE

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie lub utrwalenie słownictwa z zakresu „Pogoda”. 								
	<ul style="list-style-type: none"> • Karty obrazkowe przedstawiające zjawiska pogodowe: deszcz, burza, słońce, tęcza (patrz Leksykon, temat 8). • Historyjka. • Opcjonalnie: rekwizyty pasujące do historyjki (np. kolorowe chusty, parasol, okulary przeciwsłoneczne itp.). 								
	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotować karty obrazkowe. • Przygotować historyjkę (w zależności od stopnia znajomości języka): w języku sąsiada (patrz wersja 1) albo w języku ojczystym z kilkoma słowami z zakresu „Pogoda” w języku sąsiada (patrz wersja 2). • Opcjonalnie: przygotować rekwizyty. 								
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka wprowadza najpierw słownictwo dotyczące zjawisk pogodowych przy pomocy kart obrazkowych, np.: <table border="0" data-bbox="395 801 1209 958"> <tr> <td>Regen: Es regnet.</td> <td><i>Deszcz: Pada deszcz.</i></td> </tr> <tr> <td>Gewitter: Es gewittert.</td> <td><i>Burza: Jest burza.</i></td> </tr> <tr> <td>Sonne: Die Sonne scheint.</td> <td><i>Słońce: Słońce świeci.</i></td> </tr> <tr> <td>Regenbogen: Es erscheint ein Regenbogen.</td> <td><i>Tęcza: Pojawia się tęcza.</i></td> </tr> </table> 	Regen: Es regnet.	<i>Deszcz: Pada deszcz.</i>	Gewitter: Es gewittert.	<i>Burza: Jest burza.</i>	Sonne: Die Sonne scheint.	<i>Słońce: Słońce świeci.</i>	Regenbogen: Es erscheint ein Regenbogen.	<i>Tęcza: Pojawia się tęcza.</i>
Regen: Es regnet.	<i>Deszcz: Pada deszcz.</i>								
Gewitter: Es gewittert.	<i>Burza: Jest burza.</i>								
Sonne: Die Sonne scheint.	<i>Słońce: Słońce świeci.</i>								
Regenbogen: Es erscheint ein Regenbogen.	<i>Tęcza: Pojawia się tęcza.</i>								
	<ul style="list-style-type: none"> • Do każdego słowa / zdania przyporządkowany jest pasujący dźwięk lub gest. • Następnie nauczyciel/ka kilkakrotnie czyta historyjkę, np.: <p><u>Wersja 1:</u> Der kleine Käfer Biedronka wacht auf und öffnet die Augen. Das Wetter ist schön. Es scheint die Sonne und es ist warm. Biedronka möchte sofort draußen spielen. Er krabbelt also auf die Wiese. Plötzlich kommt Wind auf und bringt schwarze Wolken. Nach einigen Minuten kommt der Regen. Schnell versteckt sich Biedronka unter einer Blume. Nun kommt auch noch ein Gewitter. Biedronka hat etwas Angst. Er schließt die Augen und hält sich die Ohren zu. Doch dann hört der Regen wieder auf. Biedronka kriecht aus seinem Versteck. Doch was ist das? Über Biedronka ist ein wunderschöner bunter Regenbogen! Kennt ihr schon seine Farben?</p> <p><u>Wersja 2:</u> Mała biedronka Marienkäfer budzi się i otwiera oczy. Jest ładna pogoda. Świeci Sonne i jest ciepło. Marienkäfer chce od razu bawić się na dworze. Wychodzi więc na łąkę. Nagle wzmaga się wiatr i przynosi czarne chmury. Po kilku minutach pada Regen. Marienkäfer szybko chowa się pod kwiatkiem. A potem nadchodzi Gewitter. Biedronka trochę się boi. Zamyka oczy i zatyka sobie uszy. Ale wtedy Regen ustaje. Marienkäfer wychodzi ze swojej kryjówki. Ale co to jest? Nad biedronką jest przepiękna kolorowa Regenbogen! Czy znacie już jej kolory?</p> • Zawsze, gdy dzieci słyszą słowa w języku sąsiada, wykonują różne, ustalone wcześniej czynności, np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ imitują dane zjawisko pogodowe poprzez dźwięk lub gest, ○ biegną lub skaczą do pasującej karty obrazkowej w sali, ○ szukają przedmiotu lub rekwizytu łączącego się z danym zjawiskiem pogodowym. Fantazja dzieci nie jest tu niczym ograniczana. Dzieci wspólnie próbują nazwać przedmiot w języku sąsiada i go opisać (np. nazywając w języku sąsiada jego kolor) itd. 								
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka przygotowuje pudełka z różnymi rekwizytami i umieszcza je w sali. Historyjka łączy się ze wspólną „podróżą” po sali grupowej lub ogrodzie. Dziecko, które jako pierwsze znajdzie pudełko pasujące do danego zjawiska pogodowego, może wybrać dowolny przedmiot i zapakować go do swojego „plecaka”. Na koniec wszystkie przedmioty zostają zebrane i nazwane w języku sąsiada. Następnie można zagrać w grę „Pakowanie walizki” (patrz załącznik 37). 								

19. WETTERGESCHICHTE

- Kennenlernen bzw. Festigung des Wortschatzes in der Nachbarsprache zum Thema „Wetter“

- Bildkarten mit Wettererscheinungen: Regen, Gewitter, Sonne, Regenbogen (siehe Sprachschatz, Thema 8)
- Geschichte
- Optional: Requisiten zur Geschichte (z. B. bunte Tücher, Regenschirm, Sonnenbrille usw.)

- Bildkarten vorbereiten.
- Geschichte vorbereiten (je nach Sprachkenntnissen): in der Nachbarsprache (siehe Variante 1) oder in der Muttersprache mit einigen Vokabeln zum Thema Wetter in der Nachbarsprache (siehe Variante 2).
- Optional: Requisiten zusammentragen.

- Die Fachkraft führt zunächst die Vokabeln zu den Wettererscheinungen an Hand der Bildkarten ein, z. B.:

Deszcz: Pada deszcz.

Regen: Es regnet.

Burza: Jest burza.

Gewitter: Es gewittert.

Słońce: Słońce świeci.

Sonne: Die Sonne scheint.

Tęcza: Pojawia się tęcza.

Regenbogen: Es erscheint ein Regenbogen.

- Jeder Vokabel / jedem Satz wird dabei ein passendes Geräusch oder eine Bewegung zugeordnet.
- Danach liest die Fachkraft die Geschichte mehrmals vor, z. B.:

Version 1:

Mała biedronka Marienkäfer budzi się i otwiera oczy. Jest ładna pogoda. Świeci **słońce** i jest ciepło. Marienkäfer chce od razu bawić się na dworze. Wychodzi więc na łąkę. Nagle wzmaga się wiatr i przynosi czarne chmury. Po kilku minutach pada **deszcz**. Marienkäfer szybko chowa się pod kwiatkiem. A potem nadchodzi **burza**. Biedronka trochę się boi. Zamyka oczy i zatyka sobie uszy. Ale wtedy **deszcz** ustaje. Marienkäfer wychodzi ze swojej kryjówki. Ale co to jest? Nad biedronką jest przepiękna kolorowa **tęcza**! Czy znacie już jej kolory?

Version 2:

Der kleine Käfer Biedronka wacht auf und öffnet die Augen. Das Wetter ist schön. Es scheint **słońce** und es ist warm. Biedronka möchte sofort draußen spielen. Er krabbelt also auf die Wiese. Plötzlich kommt Wind auf und bringt schwarze Wolken. Nach einigen Minuten kommt **deszcz**. Schnell versteckt sich Biedronka unter einer Blume. Nun kommt auch noch **burza**. Biedronka hat etwas Angst. Er schließt die Augen und hält sich die Ohren zu. Doch dann hört **deszcz** wieder auf. Biedronka kriecht aus seinem Versteck. Doch was ist das? Über Biedronka ist ein wunderschöner bunter **tęcza**! Kennt ihr schon seine Farben?

- Immer, wenn die Kinder die Vokabeln in der Nachbarsprache hören, begleiten sie sie durch verschiedene, vorher vereinbarte Aktionen, z. B.:
 - Sie imitieren die Wettererscheinung durch ein Geräusch oder eine Bewegung.
 - Sie laufen oder hüpfen zur passenden Bildkarte im Raum.
 - Sie suchen sich einen Gegenstand / eine Requisite, die sie mit der Wettererscheinung verbinden. Der Fantasie der Kinder sind dabei keine Grenzen gesetzt. Gemeinsam versuchen die Kinder, den Gegenstand in der Nachbarsprache zu benennen und ihn zu beschreiben (z. B. Farbe in der Nachbarsprache) etc.

- Die Fachkraft bereitet Kisten mit verschiedenen Requisiten vor und verteilt sie im Raum. Die Geschichte wird mit einer gemeinsamen „Reise“ durch den Gruppenraum oder den Garten verbunden. Das Kind, das zuerst die passende Kiste zur jeweiligen Wettererscheinung findet, darf sich einen Gegenstand aussuchen und in seinen „Rucksack“ packen. Zum Schluss werden alle Gegenstände zusammengetragen und in der Nachbarsprache benannt. Dann kann das Spiel „Ich packe meinen Koffer“ gespielt werden (siehe Anlage 37).

20. ZABAWA RUCHOWA Z FIGURAMI GEOMETRYCZNYMI

- Utrwalenie nazw figur geometrycznych w języku sąsiada.

- Nauczyciel/ka dzieli dzieci na małe grupy. Następnie w tajemnicy mówi każdej grupie, że zadaniem dzieci jest ułożenie figury geometrycznej ze swoich ciał (np.: 3 lub 6 dzieci – trójkąt, 5 do 7 dzieci – koło, 4 dzieci – kwadrat/czworokąt, 6 dzieci – prostokąt/czworokąt).
- Dzieci najpierw ustalają w swoich grupach, w jaki sposób powinny położyć się na dywanie, aby powstała określona figura. Następnie grupy kolejno tworzą swoje figury. Dzieci powinny wykonać zadanie w ciszy, tak aby nazwa figury nie została wypowiedziana na głos.
- Gdy figura jest gotowa*, pozostałe dzieci nazywają ją w języku ojczystym. Nauczyciel/ka potwierdza odpowiedź w języku sąsiada:

Das ist ein Kreis.

To jest koło.

Das ist ein Dreieck.

To jest trójkąt.

Das ist ein Viereck.

To jest czworokąt.

Das ist ein Quadrat.

To jest kwadrat.

Das ist ein Rechteck.

To jest prostokąt.

- Następnie wszyscy głośno liczą w języku sąsiada, ile dzieci tworzy daną figurę.

- Kiedy figury są gotowe, nauczyciel/ka może zadawać pytania rozstrzygające w języku sąsiada, np.:

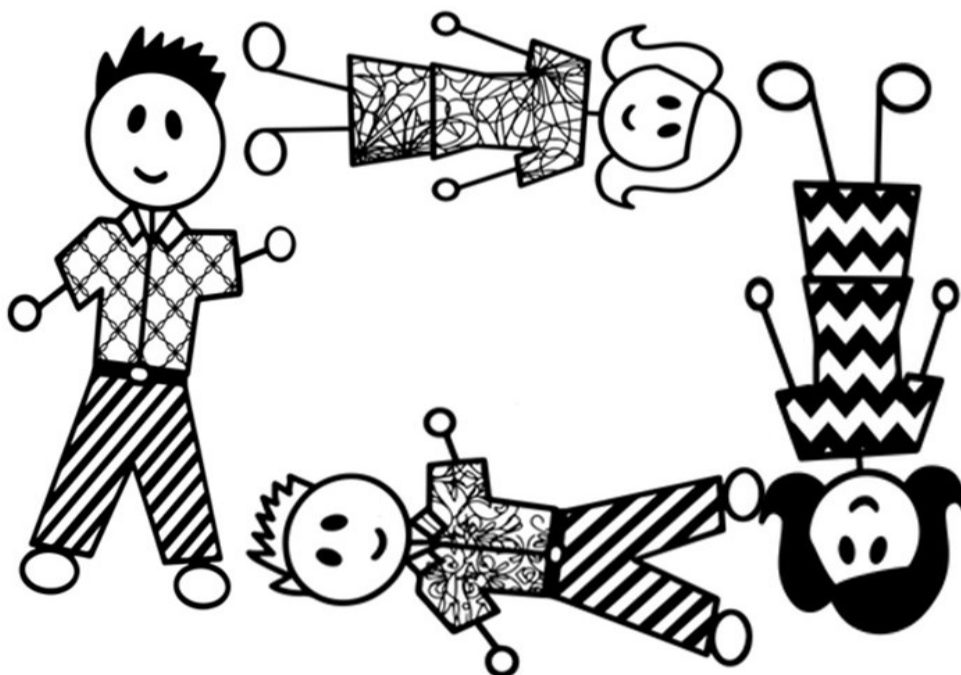
Ist das ein Viereck oder ein Dreieck?

Czy to jest czworokąt czy trójkąt?

Ist das ein Quadrat oder ein Kreis?

Czy to jest kwadrat czy koło?

* Przykład: czworokąt/kwadrat

20. BEWEGUNGSSPIEL MIT GEOMETRISCHEN FIGUREN

- Festigung der Namen von geometrischen Figuren in der Nachbarsprache

- Die Fachkraft teilt die Kinder in kleine Gruppen ein. Dann sagt sie jeder Gruppe im Geheimen, dass die Kinder aus ihren Körpern eine geometrische Figur legen sollten (z. B.: 3 oder 6 Kinder – ein Dreieck; 5 bis 7 Kinder – ein Kreis, 4 Kinder – ein Quadrat/Viereck; 6 Kinder – ein Rechteck/Viereck).
- Die Kinder stimmen zuerst in ihren Gruppen ab, wie sie sich auf dem Teppichboden hinlegen sollten, damit die genannte Figur entsteht. Dann bilden die Gruppen nacheinander ihre Figuren. Die Aufgabe sollten sie möglichst ohne zu sprechen ausführen, so dass der Name der zu legenden Figur nicht laut gesagt wird.
- Ist die Figur fertig*, benennen sie alle anderen Kinder in der Muttersprache. Die Fachkraft bestätigt ihre Antwort in der Nachbarsprache:

To jest koło.

Das ist ein Kreis.

To jest trójkąt.

Das ist ein Dreieck.

To jest czworokąt.

Das ist ein Viereck.

To jest kwadrat.

Das ist ein Quadrat.

To jest prostokąt.

Das ist ein Rechteck.

- Anschließend zählen alle laut in der Nachbarsprache, wie viele Kinder die jeweilige Figur bilden.

- Wenn die Figuren fertig sind, kann die Fachkraft in der Nachbarsprache Entscheidungsfragen stellen, z. B.:

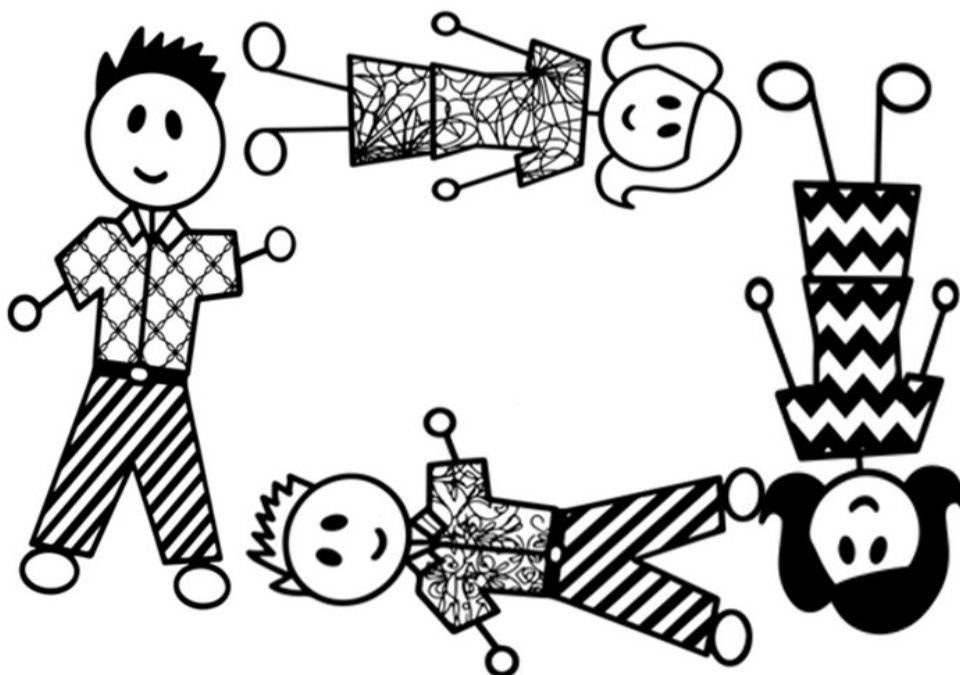
Czy to jest czworokąt czy trójkąt?

Ist das ein Viereck oder ein Dreieck?

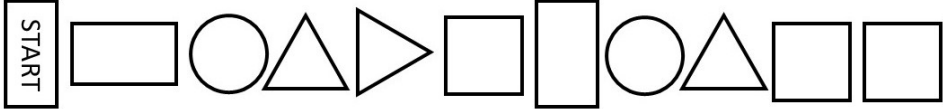

Czy to jest kwadrat czy koło?

Ist das ein Quadrat oder ein Kreis?

*Beispiel: Ein Viereck/Quadrat

21. FIGURY GEOMETRYCZNE DO SKAKANIA

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie nazw figur geometrycznych w języku sąsiada. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kreda lub taśma malarska. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka rysuje (na zewnątrz kredą) lub nakleja za pomocą taśmy malarskiej (na podłodze w sali grupowej) „trasę” złożoną z przynajmniej dziesięciu różnych figur geometrycznych. „Trasę” mogą narysować albo nakleić także dzieci, np.: <div data-bbox="448 645 1394 752" style="text-align: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci ustawiają się wokół „trasy”. Jedno dziecko ustawia się na linii startu. • Nauczyciel/ka nazywa figury geometryczne w języku sąsiada, dziecko wskazuje na nazwane figury, np.: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> Viereck/Rechteck, Kreis, Dreieck, Dreieck, Viereck/Quadrat, Viereck/ Rechteck, Kreis, Dreieck, Viereck/ Quadrat, Viereck/Quadrat </td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> <i>czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt, trójkąt, czworokąt/kwadrat, czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt, czworokąt/kwadrat, czworokąt/ kwadrat</i> </td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka może nazywać figury po kolei, lub w taki sposób, że od czasu do czasu dziecko musi przeskoczyć jedną figurę. 	Viereck/Rechteck, Kreis, Dreieck, Dreieck, Viereck/Quadrat, Viereck/ Rechteck, Kreis, Dreieck, Viereck/ Quadrat, Viereck/Quadrat	<i>czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt, trójkąt, czworokąt/kwadrat, czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt, czworokąt/kwadrat, czworokąt/ kwadrat</i>
Viereck/Rechteck, Kreis, Dreieck, Dreieck, Viereck/Quadrat, Viereck/ Rechteck, Kreis, Dreieck, Viereck/ Quadrat, Viereck/Quadrat	<i>czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt, trójkąt, czworokąt/kwadrat, czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt, czworokąt/kwadrat, czworokąt/ kwadrat</i>		
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka przygotowuje dwie takie same „trasy” i dzieci grają w tym samym czasie w dwóch grupach, lub przeciwko sobie w formule zawodów. • Nauczyciel/ka może ustalić z dziećmi (w języku ojczystym), że np. na czworokątne figury wskakują obiema nogami, na trójkąty na lewej nodze i na koła tylko na prawej nodze. 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Można wykorzystać gotowe przedmioty dostępne w przedszkolu, np. małe obręcze itp. 		

Notatki:

21. GEOMETRISCHE FIGUREN ZUM HÜPFEN

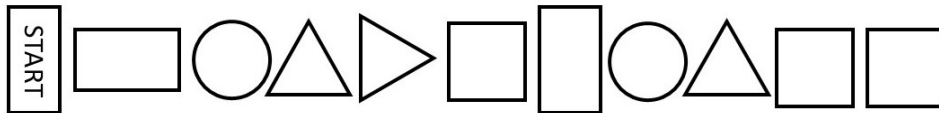
- Festigung der Namen von geometrischen Figuren in der Nachbarsprache

- Kreide oder Kreppband

- Die Fachkraft zeichnet (draußen mit der Kreide) oder klebt (auf den Boden im Gruppenraum mit Kreppband) eine „Route“ aus mind. 10 unterschiedlichen geometrischen Figuren. Die „Route“ kann auch von Kindern gezeichnet / geklebt werden, z. B.:

- Die Kinder stellen sich um die „Route“ herum. Ein Kind stellt sich an den Start.
- Die Fachkraft nennt die Figuren in der Nachbarsprache, das Kind hüpfet auf die genannten Figuren, z. B.:

czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt,
trójkąt, czworokąt/kwadrat,
czworokąt/prostokąt, koło, trójkąt,
czworokąt/kwadrat, czworokąt/
kwadrat

Viereck/Rechteck, Kreis, Dreieck, Dreieck,
Viereck/Quadrat, Viereck/Rechteck, Kreis,
Dreieck, Viereck/Quadrat, Viereck/Quadrat

- Die Fachkraft kann die Figuren der Reihe nach nennen, oder auch so, dass eine Figur ab und zu übersprungen werden muss.

- Die Fachkraft bereitet zwei gleiche „Routen“ vor und die Kinder spielen gleichzeitig in zwei Gruppen oder treten wie in einem Wettbewerb gegeneinander an.
- Die Fachkraft kann mit den Kindern (in der Muttersprache) ausmachen, dass sie z. B. auf rechteckige Figuren mit beiden Füßen hüpfen, auf Dreiecke nur mit linkem Fuß und auf Kreise nur mit rechtem Fuß.

- Man kann auch fertige Gegenstände nutzen, die man in der Kita parat hat, z. B. kleine Ringe u. dgl.

Notizen:

22. GDZIE SIEDZI MIŚ?

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa w zakresie „Orientacja przestrzenna“. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Krzesła. • Pluszowy miś. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Każde dziecko staje przed swoim krzesłem. Nauczyciel/ka wypowiada kolejno zdania w języku sąsiada, np.: <p>Der Teddy sitzt unten. Der Teddy sitzt links. Der Teddy sitzt rechts. Der Teddy sitzt vorn. Der Teddy sitzt hinten. Der Teddy sitzt oben.</p>	<p><i>Miś siedzi na dole. Miś siedzi po lewej stronie. Miś siedzi po prawej stronie. Miś siedzi z przodu. Miś siedzi z tyłu. Miś siedzi u góry.</i></p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci umieszczają misia zgodnie z instrukcją. <p>Der Teddy sitzt links und die Puppe rechts.</p> <p><i>Miś siedzi po lewej stronie, a lalka po prawej stronie.</i></p>	

Notatki:

22. WO SITZT DER TEDDY?

- Festigung des Wortschatzes zum Thema „Orientierung“

- Stühle
- Teddy

- Jedes Kind stellt sich jeweils vor einem Stuhl. Die Fachkraft sagt nacheinander Sätze in der Nachbarsprache, z. B.:

Miś siedzi na dole.

Der Teddy sitzt unten.

Miś siedzi po lewej stronie.

Der Teddy sitzt links.

Miś siedzi po prawej stronie.

Der Teddy sitzt rechts.

Miś siedzi z przodu.

Der Teddy sitzt vorn.

Miś siedzi z tyłu.

Der Teddy sitzt hinten.

Miś siedzi u góry.

Der Teddy sitzt oben.

- Die Kinder platzieren den Teddy laut Anweisung.

- Man kann auch mit zwei oder mehreren Gegenständen gleichzeitig spielen, z. B.:

Miś siedzi po lewej stronie, a lalka po
prawej stronie.

Der Teddy sitzt links und die Puppe rechts.

Notizen:

23. CIEPŁO – ZIMNO

	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie słownictwa z zakresu „Sprzęty na placu zabaw” w języku sąsiada. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnić zasady gry: „Ciepło” oznacza, że dzieci idą we właściwym kierunku i zbliżają się do szukanego obiektu. „Zimno” oznacza, że idą w złym kierunku lub oddalają się od szukanego obiektu. • Wprowadzić słowa „ciepło” i „zimno” w języku sąsiada: „warm” und „kalt”. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci chodzą z nauczycielką/em po placu zabaw i podchodzą do poszczególnych sprzętów. Nauczyciel/ka nazywa każdy sprzęt w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 611 1437 723"> <tr> <td>Das ist eine Schaukel / eine Wippe¹⁰ / ein Sandkasten / ein Karussell / eine Rutsche.</td> <td><i>To jest huśtawka / piaskownica / karuzela / zjeżdżalnia.</i></td> </tr> </table> • Dzieci zbierają się na środku placu zabaw, a nauczyciel/ka nazywa kolejno sprzęty w języku sąsiada. Dzieci szukają danego sprzętu, a nauczyciel/ka (lub chętne dziecko) pomaga im, mówiąc „ciepło” lub „zimno”. • Po znalezieniu danego sprzętu, można go wspólnie z dziećmi opisać w języku sąsiada, np.: <table border="0" data-bbox="395 880 1297 1126"> <tr> <td>Welche Farbe hat das Karussell?</td> <td><i>Jaki kolor ma karuzela?</i></td> </tr> <tr> <td>Welche Farbe hat die Wippe?</td> <td><i>Jaki kolor ma huśtawka?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Sandformen sind im Sandkasten?</td> <td><i>Ile foremek jest w piaskownicy?</i></td> </tr> <tr> <td>Ist viel oder wenig Sand im Sandkasten?</td> <td><i>Czy w piaskownicy jest dużo czy mało piasku?</i></td> </tr> <tr> <td>Ist die Rutsche hoch oder niedrig?</td> <td><i>Czy zjeżdżalnia jest wysoka czy niska?</i></td> </tr> </table> 	Das ist eine Schaukel / eine Wippe ¹⁰ / ein Sandkasten / ein Karussell / eine Rutsche.	<i>To jest huśtawka / piaskownica / karuzela / zjeżdżalnia.</i>	Welche Farbe hat das Karussell?	<i>Jaki kolor ma karuzela?</i>	Welche Farbe hat die Wippe?	<i>Jaki kolor ma huśtawka?</i>	Wie viele Sandformen sind im Sandkasten?	<i>Ile foremek jest w piaskownicy?</i>	Ist viel oder wenig Sand im Sandkasten?	<i>Czy w piaskownicy jest dużo czy mało piasku?</i>	Ist die Rutsche hoch oder niedrig?	<i>Czy zjeżdżalnia jest wysoka czy niska?</i>
Das ist eine Schaukel / eine Wippe ¹⁰ / ein Sandkasten / ein Karussell / eine Rutsche.	<i>To jest huśtawka / piaskownica / karuzela / zjeżdżalnia.</i>												
Welche Farbe hat das Karussell?	<i>Jaki kolor ma karuzela?</i>												
Welche Farbe hat die Wippe?	<i>Jaki kolor ma huśtawka?</i>												
Wie viele Sandformen sind im Sandkasten?	<i>Ile foremek jest w piaskownicy?</i>												
Ist viel oder wenig Sand im Sandkasten?	<i>Czy w piaskownicy jest dużo czy mało piasku?</i>												
Ist die Rutsche hoch oder niedrig?	<i>Czy zjeżdżalnia jest wysoka czy niska?</i>												
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka obmyśla trasę przez cały plac zabaw i prowadzi dzieci od jednego urządzenia do drugiego, grając w „ciepło – zimno”. Przy każdym urządzeniu dzieci wykonują zadania (np. wspiąć się na drabinę, zrobić babkę z piasku, skakać na jednej nodze wokół karuzeli itd.). Podczas zabawy nauczyciel/ka używa możliwie często języka sąsiada. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Jeśli dzieci znają zasady gry i słownictwo w języku sąsiada, także chętne dziecko może przejąć rolę prowadzącego grę. 												
Notatki:													

¹⁰ W języku niemieckim są dwa rzeczowniki na określenie huśtawki: „die Schaukel” oraz „die Wippe”. „Die Schaukel” to huśtawka wahadłowa z siedziskiem wiszącym np. na łańcuchach, natomiast „die Wippe” to huśtawka równoważna.

23. WARM UND KALT

- Einführung des Wortschatzes in der Nachbarsprache aus dem Bereich „Spielplatzgeräte“

- Spielregeln erklären: „Warm“ bedeutet, die Kinder gehen in die richtige Richtung und nähern sich dem gesuchten Objekt. „Kalt“ bedeutet, sie sind auf dem falschen Weg bzw. entfernen sich vom gesuchten Objekt.
- Begriffe „warm“ und „kalt“ in der Nachbarsprache einführen: „ciepło“ i „zimno“.

- Die Kinder erkunden mit der Fachkraft den Spielplatz und gehen zu den Spielgeräten. Die Fachkraft benennt jedes Spielgerät in der Nachbarsprache:

To jest huśtawka¹¹.

Das ist eine Schaukel / eine Wippe.

To jest piaskownica / karuzela /
zjeżdżalnia.

*Das ist ein Sandkasten / ein Karussell /
eine Rutsche.*

- Die Kinder versammeln sich mitten auf dem Spielplatz und die Fachkraft nennt ein Spielgerät in der Nachbarsprache. Die Kinder suchen das Spielgerät. Sie werden dabei von der Fachkraft (oder einem Kind) mit „warm“ oder „kalt“ gelenkt.
- Ist das Spielgerät gefunden, kann es gemeinsam mit den Kindern in der Nachbarsprache beschrieben werden, z. B.:

Jaki kolor ma karuzela?

Welche Farbe hat das Karussell?

Jaki kolor ma huśtawka?

Welche Farbe hat die Wippe?

Ile foremek jest w piaskownicy?

Wie viele Sandformen sind im Sandkasten?

Czy w piaskownicy jest dużo czy mało
piasku?

Ist viel oder wenig Sand im Sandkasten?

Czy zjeżdżalnia jest wysoka czy niska?

Ist die Rutsche hoch oder niedrig?

- Die Fachkraft überlegt sich eine Route über den gesamten Spielplatz, indem sie die Kinder mit „warm und kalt“ von einem Gerät zum nächsten lotst und die Kinder dort jeweils Aufgaben lösen (z. B. auf dem Klettergerüst klettern, einen Sandkuchen backen, um das Karussell herum auf einem Bein hüpfen usw.). Dabei bezieht die Fachkraft so viel wie möglich die Nachbarsprache ein.

- Wenn die Kinder die Spielregeln und den Wortschatz in der Nachbarsprache kennen, kann auch ein Kind die Rolle des Spielleiters übernehmen.

Notizen:

24. PLAC ZABAW POD LUPĄ

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Zabawa na dworze” w języku sąsiada. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazek z placem zabaw (załącznik 19). • Kartka z bloku technicznego z wyciętym otworem w kształcie koła o średnicy ok. 3 cm. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotować dla każdego dziecka kartkę z bloku technicznego formatu A4 z wyciętym otworem w kształcie koła („lupa”). • Skopiować obrazki dla każdego dziecka. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci siadają w kole. Przed każdym dzieckiem leży obrazek (załącznik 19). Nauczyciel/ka opowiada w języku sąsiada, co jest na obrazku. Zadaniem dzieci jest wskazywanie w odpowiednich momentach nazywanych przedmiotów / obiektów. <table border="0" data-bbox="395 689 1469 1010"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge.</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p><i>To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec.</i></p> </td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci nakładają na obrazek kartkę z wyciętym otworem. Nauczyciel/ka nazywa objekty w języku sąsiada, a zadaniem dzieci jest takie przesuwanie kartki z otworem „lupy”, aby natrafić na przedmiot, którego nazwę wypowiada nauczyciel/ka. <table border="0" data-bbox="395 1115 1469 1317"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>die Rutsche die Schaukel das Karussell die Schaufel der Eimer die Sandformen</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p><i>zjeżdżalnia huśtawka karuzela łopatka wiaderko foremki do piasku</i></p> </td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • W kolejnym kroku wszystkie dzieci przesuwają na swoich obrazkach kartkę z otworem. Na sygnał „Stop!” przestają. Każde dziecko mówi w języku ojczystym lub języku sąsiada, co widzi przez otwór w swojej kartce. Nauczyciel/ka komentuje odpowiedzi w języku sąsiada. 	<p>Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge.</p>	<p><i>To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec.</i></p>	<p>die Rutsche die Schaukel das Karussell die Schaufel der Eimer die Sandformen</p>	<p><i>zjeżdżalnia huśtawka karuzela łopatka wiaderko foremki do piasku</i></p>
<p>Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge.</p>	<p><i>To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec.</i></p>				
<p>die Rutsche die Schaukel das Karussell die Schaufel der Eimer die Sandformen</p>	<p><i>zjeżdżalnia huśtawka karuzela łopatka wiaderko foremki do piasku</i></p>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiadając o obrazku, nauczyciel/ka może opisywać także ubrania dzieci, utrwalając w ten sposób słownictwo z tego zakresu. <table border="0" data-bbox="395 1541 1469 2011"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Das Mädchen trägt ein Kleid mit einem Stern. Der Junge hat eine Hose und ein T-Shirt mit Wolken an. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie trägt ein Kleid mit einem Regenbogen und hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge in einer Hose mit einem Mond drauf.</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p><i>To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Dziewczynka jest ubrana w sukienkę z gwiazdką. Chłopiec ma na sobie spodnie i koszulkę z chmurkami. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Jest ubrana w sukienkę z tęczę i ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec w spodniach z księżycem.</i></p> </td> </tr> </table>	<p>Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Das Mädchen trägt ein Kleid mit einem Stern. Der Junge hat eine Hose und ein T-Shirt mit Wolken an. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie trägt ein Kleid mit einem Regenbogen und hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge in einer Hose mit einem Mond drauf.</p>	<p><i>To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Dziewczynka jest ubrana w sukienkę z gwiazdką. Chłopiec ma na sobie spodnie i koszulkę z chmurkami. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Jest ubrana w sukienkę z tęczę i ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec w spodniach z księżycem.</i></p>		
<p>Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Das Mädchen trägt ein Kleid mit einem Stern. Der Junge hat eine Hose und ein T-Shirt mit Wolken an. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie trägt ein Kleid mit einem Regenbogen und hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge in einer Hose mit einem Mond drauf.</p>	<p><i>To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Dziewczynka jest ubrana w sukienkę z gwiazdką. Chłopiec ma na sobie spodnie i koszulkę z chmurkami. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Jest ubrana w sukienkę z tęczę i ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec w spodniach z księżycem.</i></p>				
	<ul style="list-style-type: none"> • „Lupy”, tj. kartki z wyciętym otworem, można zalaminować i wykorzystywać do pracy z innymi obrazkami. 				

24. SPIELPLATZ UNTER DER LUPE

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Draußen spielen“ in der Nachbarsprache

- Bild mit dem Spielplatz (Anlage 19)
- ein A4-Blatt mit einem ausgeschnittenen Kreis (Durchmesser ca. 3 cm)

- Für jedes Kind ein A4-Blatt mit einem ausgeschnittenen Kreis („die Lupe“) vorbereiten.
- Bilder für jedes Kind kopieren.

- Die Kinder sitzen im Kreis. Vor jedem Kind liegt das Bild. Die Fachkraft erzählt in der Nachbarsprache, was auf dem Bild zu sehen ist. Die Aufgabe der Kinder besteht darin, in entsprechenden Momenten auf die genannten Gegenstände / Objekte zu zeigen.

To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec.

Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge.

- Die Kinder legen das Blatt mit dem Loch auf das Bild. Die Fachkraft benennt die Objekte auf dem Bild in der Nachbarsprache, und die Aufgabe der Kinder besteht darin, das Blatt mit der Öffnung wie eine „Lupe“ so zu bewegen, dass sie den Gegenstand finden, dessen Namen die Fachkraft sagt.

zjeżdżalnia
huśtawka
karuzela
łopatka
wiaderko
foremki do piasku

*die Rutsche
die Schaukel
das Karussell
die Schaufel
der Eimer
die Sandformen*

- Im nächsten Schritt schiebt jedes Kind das Blatt mit dem Loch über sein Bild. Auf "Stopp!" hören die Kinder auf. Jedes Kind sagt in der Mutter- oder Nachbarsprache, was es durch das Loch auf seinem Blatt sieht. Die Fachkraft kommentiert die Antworten in der Nachbarsprache.

- Während die Fachkraft über das Bild erzählt, kann sie auch die Kleidung der Kinder auf dem Bild beschreiben und so den Wortschatz zu diesem Thema festigen.

To jest plac zabaw. Jest ładna pogoda. Świeci słońce i jest ciepło. Jest tutaj huśtawka. Na huśtawce siedzi dziewczynka i chłopiec. Dziewczynka jest ubrana w sukienkę z gwiazdką. Chłopiec ma na sobie spodnie i koszulkę z chmurkami. Z tyłu jest karuzela. Dzieci lubią jeździć na karuzeli. Na lewo jest zjeżdżalnia. Na trawniku siedzi dziewczynka. Jest ubrana w sukienkę z tęczę i ma na głowie czapkę z daszkiem. Obok dziewczynki stoi wiaderko. W wiaderku jest łopatką, a obok leżą foremki do piasku. Po prawej stronie stoi chłopiec w spodniach z księżycem.

Das ist ein Spielplatz. Das Wetter ist schön. Die Sonne scheint und es ist warm. Hier ist eine Schaukel. Auf der Schaukel sitzen ein Mädchen und ein Junge. Das Mädchen trägt ein Kleid mit einem Stern. Der Junge hat eine Hose und ein T-Shirt mit Wolken an. Hinten ist ein Karussell. Die Kinder fahren sehr gern Karussell. Links ist eine Rutsche. Auf dem Rasen sitzt ein Mädchen. Sie trägt ein Kleid mit einem Regenbogen und hat ein Käppi auf. Neben dem Mädchen steht ein Eimer. Im Eimer ist eine Schaufel und daneben liegen einige Sandformen. Rechts steht ein Junge in einer Hose mit einem Mond drauf.

- Die „Lupen“, d.h. die Blätter mit dem ausgeschnittenen Kreis, können laminiert und für die Arbeit mit anderen Bildern verwendet werden.

25. SUDOKU W PIASKOWNICY

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Zabawa na dworze” w języku sąsiada. • Utrwalenie liczebników w języku sąsiada. 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kartka z planszą do sudoku z 9 lub 16 polami (załącznik 14 lub 20). • Kartka z obrazkami do sudoku (załącznik 21). • Nożyczki. 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować dla każdego dziecka kartkę z planszą do sudoku oraz kartkę z obrazkami. 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka pokazuje obrazki lub realne przedmioty i zadaje pytania w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 667 1455 860"> <tr> <td>Was ist das?</td> <td><i>Co to jest?</i></td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Auto.</td> <td><i>To jest samochód.</i></td> </tr> <tr> <td>Das ist eine Schaufel.</td> <td><i>To jest łopata.</i></td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Eimer.</td> <td><i>To jest wiaderko.</i></td> </tr> <tr> <td>Das ist eine Sandform.</td> <td><i>To jest foremka (do piasku).</i></td> </tr> </table> • Każde dziecko otrzymuje kartę z planszą do sudoku i kartkę z obrazkami, które samodzielnie wycina. Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 943 1455 1084"> <tr> <td>Wie viele Autos gibt es? Zähle.</td> <td><i>Ile jest samochodów? Policz.</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Schaufeln gibt es?</td> <td><i>Ile jest łopatek?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Eimer gibt es?</td> <td><i>Ile jest wiaderek?</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Sandformen gibt es?</td> <td><i>Ile jest foremek (do piasku)?</i></td> </tr> </table> • Każde dziecko układa obrazki na planszy w taki sposób, aby nie powtarzały się one w rzędach i kolumnach. 	Was ist das?	<i>Co to jest?</i>	Das ist ein Auto.	<i>To jest samochód.</i>	Das ist eine Schaufel.	<i>To jest łopata.</i>	Das ist ein Eimer.	<i>To jest wiaderko.</i>	Das ist eine Sandform.	<i>To jest foremka (do piasku).</i>	Wie viele Autos gibt es? Zähle.	<i>Ile jest samochodów? Policz.</i>	Wie viele Schaufeln gibt es?	<i>Ile jest łopatek?</i>	Wie viele Eimer gibt es?	<i>Ile jest wiaderek?</i>	Wie viele Sandformen gibt es?	<i>Ile jest foremek (do piasku)?</i>
Was ist das?	<i>Co to jest?</i>																		
Das ist ein Auto.	<i>To jest samochód.</i>																		
Das ist eine Schaufel.	<i>To jest łopata.</i>																		
Das ist ein Eimer.	<i>To jest wiaderko.</i>																		
Das ist eine Sandform.	<i>To jest foremka (do piasku).</i>																		
Wie viele Autos gibt es? Zähle.	<i>Ile jest samochodów? Policz.</i>																		
Wie viele Schaufeln gibt es?	<i>Ile jest łopatek?</i>																		
Wie viele Eimer gibt es?	<i>Ile jest wiaderek?</i>																		
Wie viele Sandformen gibt es?	<i>Ile jest foremek (do piasku)?</i>																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazki mogą posłużyć do zabawy i układanie rytmów (patrz załącznik 37). 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazki można zalaminować i używać do innych gier. 																		

Notatki:

25. SUDOKU IM SANDKASTEN

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Draußen spielen“ in der Nachbarsprache
- Festigung der Grundzahlen in der Nachbarsprache

- Blatt mit Sudoku-Brett mit 9 oder 16 Feldern (Anlage 14 oder 20)
- Blatt mit Bildern für Sudoku (Anlage 21)
- Schere

- Für jedes Kind ein Blatt mit Sudoku-Brett und ein Blatt mit Bildern kopieren.

- Die Fachkraft zeigt den Kindern Bilder oder reale Gegenstände und fragt in der Nachbarsprache:

Co to jest?

Was ist das?

To jest samochód.

Das ist ein Auto.

To jest łopátka.

Das ist eine Schaufel.

To jest wiaderko.

Das ist ein Eimer.

To jest foremka (do piasku).

Das ist eine Sandform.

- Jedes Kind bekommt ein Blatt mit einem Sudoku-Brett und ein Blatt mit Bildern, die es selbstständig ausschneidet. Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache:

Ile jest samochodów? Policz.

Wie viele Autos gibt es? Zähle.

Ile jest łopatek?

Wie viele Schaufeln gibt es?

Ile jest wiaderek?

Wie viele Eimer gibt es?

Ile jest foremek (do piasku)?

Wie viele Sandformen gibt es?

- Jedes Kind legt die Bilder auf das Sudoku-Brett so, dass sich die Motive innerhalb der Zeilen und Spalten nicht wiederholen.

- Die Bilder können zum Spielen und zum Legen von Mustern verwendet werden (siehe Anlage 37).

- Die Bilder können laminiert und für andere Spiele verwendet werden.

Notizen:

26. ROBIMY KOSTKĘ

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie nazw zabawek w języku sąsiada. • Utrwalenie liczebników w zakresie od 1 do 10 w języku sąsiada. 																																																								
	<ul style="list-style-type: none"> • Szablon kostki (załącznik 22). • Kartka z kompletem obrazków przedstawiających zabawki (załącznik 23). • Kredki, klej, nożyczki. 																																																								
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować dla każdego dziecka szablon kostki oraz kartkę z obrazkami. 																																																								
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka pokazuje dzieciom zabawki i zadaje pytania w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 633 1449 880"> <tr> <td>Was ist das? Wie heißt das?</td> <td>Co to jest? Jak to się nazywa?</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Ball.</td> <td>To jest piłka.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Teddy.</td> <td>To jest miś.</td> </tr> <tr> <td>Das ist eine Puppe.</td> <td>To jest lalka.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Auto.</td> <td>To jest samochód.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Baustein.</td> <td>To jest klocek.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Instrument.</td> <td>To jest instrument.</td> </tr> </table> • Każde dziecko wykonuje swoją kostkę (patrz załącznik 37). • Każde dziecko otrzymuje kartkę z kompletem obrazków i koloruje zabawki według własnego pomysłu. Następnie dzieci wycinają obrazki i przyklejają je na kostkę. • Dzieci siadają w kręgu na dywanie. Kolejno każde z dzieci rzuca swoją kostką i mówi w języku sąsiada, co mu wypadło: <table border="0" data-bbox="395 1048 1449 1238"> <tr> <td>Das ist ein Ball.</td> <td>To jest piłka.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Teddy.</td> <td>To jest miś.</td> </tr> <tr> <td>Das ist eine Puppe.</td> <td>To jest lalka.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Auto.</td> <td>To jest samochód.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Baustein.</td> <td>To jest klocek.</td> </tr> <tr> <td>Das ist ein Instrument.</td> <td>To jest instrument.</td> </tr> </table> • Wszystkie dzieci równocześnie rzucają swoimi kostkami. Nauczyciel/ka pyta wybrane dziecko w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 1317 1449 1473"> <tr> <td>Was ist das? → Das ist ein Teddy.</td> <td>Co to jest? → To jest miś.</td> </tr> <tr> <td>Wer hat auch einen Teddy? Wir zählen.</td> <td>Kto jeszcze ma misia? Liczymy.</td> </tr> <tr> <td>Wer hat auch eine Puppe / ein Auto / einen Ball / ein Instrument / einen Baustein? Wir zählen.</td> <td>Kto jeszcze ma lalkę / samochód / piłkę / instrument / klocek? Liczymy.</td> </tr> </table> • Dzieci wspólnie liczą w języku sąsiada, ile dzieci także wyrzuciło misia / lalkę / itd. Nauczyciel/ka podsumowuje w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 1552 1449 1977"> <tr> <td>Es ist ein Teddy. Es sind 2 – 4 Teddys.</td> <td>Jest jeden miś. Są 2 – 4 misie.</td> </tr> <tr> <td>Es sind 5 – 10 Teddys.</td> <td>Jest 5 – 10 misiów.</td> </tr> <tr> <td>Es ist ein Baustein. Es sind 2 – 4 Bausteine.</td> <td>Jest jeden klocek. Są 2 – 4 klocki.</td> </tr> <tr> <td>Es sind 5 – 10 Bausteine.</td> <td>Jest 5 – 10 klocków.</td> </tr> <tr> <td>Es ist ein Instrument. Es sind 2 – 4 Instrumente.</td> <td>Jest jeden instrument. Są 2 – 4 instrumenty.</td> </tr> <tr> <td>Es sind 5 – 10 Instrumente.</td> <td>Jest 5 – 10 instrumentów.</td> </tr> <tr> <td>Es ist ein Ball. Es sind 2 – 4 Bälle.</td> <td>Jest jedna piłka. Są 2 – 4 piłki.</td> </tr> <tr> <td>Es sind 5 – 10 Bälle.</td> <td>Jest 5 – 10 piłek.</td> </tr> <tr> <td>Es ist eine Puppe. Es sind 2 – 4 Puppen.</td> <td>Jest jedna lalka. Są 2 – 4 lalki.</td> </tr> <tr> <td>Es sind 5 – 10 Puppen.</td> <td>Jest 5 – 10 lalek.</td> </tr> <tr> <td>Es ist ein Auto. Es sind 2 – 4 Autos.</td> <td>Jest jeden samochód. Są 2 – 4 samochody.</td> </tr> <tr> <td>Es sind 5 – 10 Autos.</td> <td>Jest 5 – 10 samochodów.</td> </tr> </table> 	Was ist das? Wie heißt das?	Co to jest? Jak to się nazywa?	Das ist ein Ball.	To jest piłka.	Das ist ein Teddy.	To jest miś.	Das ist eine Puppe.	To jest lalka.	Das ist ein Auto.	To jest samochód.	Das ist ein Baustein.	To jest klocek.	Das ist ein Instrument.	To jest instrument.	Das ist ein Ball.	To jest piłka.	Das ist ein Teddy.	To jest miś.	Das ist eine Puppe.	To jest lalka.	Das ist ein Auto.	To jest samochód.	Das ist ein Baustein.	To jest klocek.	Das ist ein Instrument.	To jest instrument.	Was ist das? → Das ist ein Teddy.	Co to jest? → To jest miś.	Wer hat auch einen Teddy? Wir zählen.	Kto jeszcze ma misia? Liczymy.	Wer hat auch eine Puppe / ein Auto / einen Ball / ein Instrument / einen Baustein? Wir zählen.	Kto jeszcze ma lalkę / samochód / piłkę / instrument / klocek? Liczymy.	Es ist ein Teddy. Es sind 2 – 4 Teddys.	Jest jeden miś. Są 2 – 4 misie.	Es sind 5 – 10 Teddys.	Jest 5 – 10 misiów.	Es ist ein Baustein. Es sind 2 – 4 Bausteine.	Jest jeden klocek. Są 2 – 4 klocki.	Es sind 5 – 10 Bausteine.	Jest 5 – 10 klocków.	Es ist ein Instrument. Es sind 2 – 4 Instrumente.	Jest jeden instrument. Są 2 – 4 instrumenty.	Es sind 5 – 10 Instrumente.	Jest 5 – 10 instrumentów.	Es ist ein Ball. Es sind 2 – 4 Bälle.	Jest jedna piłka. Są 2 – 4 piłki.	Es sind 5 – 10 Bälle.	Jest 5 – 10 piłek.	Es ist eine Puppe. Es sind 2 – 4 Puppen.	Jest jedna lalka. Są 2 – 4 lalki.	Es sind 5 – 10 Puppen.	Jest 5 – 10 lalek.	Es ist ein Auto. Es sind 2 – 4 Autos.	Jest jeden samochód. Są 2 – 4 samochody.	Es sind 5 – 10 Autos.	Jest 5 – 10 samochodów.
Was ist das? Wie heißt das?	Co to jest? Jak to się nazywa?																																																								
Das ist ein Ball.	To jest piłka.																																																								
Das ist ein Teddy.	To jest miś.																																																								
Das ist eine Puppe.	To jest lalka.																																																								
Das ist ein Auto.	To jest samochód.																																																								
Das ist ein Baustein.	To jest klocek.																																																								
Das ist ein Instrument.	To jest instrument.																																																								
Das ist ein Ball.	To jest piłka.																																																								
Das ist ein Teddy.	To jest miś.																																																								
Das ist eine Puppe.	To jest lalka.																																																								
Das ist ein Auto.	To jest samochód.																																																								
Das ist ein Baustein.	To jest klocek.																																																								
Das ist ein Instrument.	To jest instrument.																																																								
Was ist das? → Das ist ein Teddy.	Co to jest? → To jest miś.																																																								
Wer hat auch einen Teddy? Wir zählen.	Kto jeszcze ma misia? Liczymy.																																																								
Wer hat auch eine Puppe / ein Auto / einen Ball / ein Instrument / einen Baustein? Wir zählen.	Kto jeszcze ma lalkę / samochód / piłkę / instrument / klocek? Liczymy.																																																								
Es ist ein Teddy. Es sind 2 – 4 Teddys.	Jest jeden miś. Są 2 – 4 misie.																																																								
Es sind 5 – 10 Teddys.	Jest 5 – 10 misiów.																																																								
Es ist ein Baustein. Es sind 2 – 4 Bausteine.	Jest jeden klocek. Są 2 – 4 klocki.																																																								
Es sind 5 – 10 Bausteine.	Jest 5 – 10 klocków.																																																								
Es ist ein Instrument. Es sind 2 – 4 Instrumente.	Jest jeden instrument. Są 2 – 4 instrumenty.																																																								
Es sind 5 – 10 Instrumente.	Jest 5 – 10 instrumentów.																																																								
Es ist ein Ball. Es sind 2 – 4 Bälle.	Jest jedna piłka. Są 2 – 4 piłki.																																																								
Es sind 5 – 10 Bälle.	Jest 5 – 10 piłek.																																																								
Es ist eine Puppe. Es sind 2 – 4 Puppen.	Jest jedna lalka. Są 2 – 4 lalki.																																																								
Es sind 5 – 10 Puppen.	Jest 5 – 10 lalek.																																																								
Es ist ein Auto. Es sind 2 – 4 Autos.	Jest jeden samochód. Są 2 – 4 samochody.																																																								
Es sind 5 – 10 Autos.	Jest 5 – 10 samochodów.																																																								
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci siadają w kręgu na dywanie. Na środku leży sześć obrazków z zabawkami. Na polecenie nauczyciela/ki dzieci zamykają oczy. W tym momencie nauczyciel/ka zakrywa jeden obrazek. Dzieci otwierają oczy i wypowiadają w języku sąsiada nazwę przedmiotu, który znajduje się na zakrytym obrazku. 																																																								

26. WIR BASTELN EINEN WÜRFEL

- Festigung der Namen von Spielsachen in der Nachbarsprache
- Festigung der Grundzahlen von 1 bis 10 in der Nachbarsprache

- Vorlage für einen Würfel (Anlage 22)
- Blatt mit Bildern von Spielsachen (Anlage 23)
- Buntstifte, Klebstoff, Schere

- Für jedes Kind die Vorlage und das Blatt mit Bildern kopieren.

- Die Fachkraft zeigt den Kindern Spielsachen und fragt in der Nachbarsprache:

Co to jest? Jak to się nazywa?
To jest piłka.
To jest miś.
To jest lalka.
To jest samochód.
To jest klocek.
To jest instrument.

Was ist das? Wie heißt das?
Das ist ein Ball.
Das ist ein Teddy.
Das ist eine Puppe.
Das ist ein Auto.
Das ist ein Baustein.
Das ist ein Instrument.

- Jedes Kind bastelt einen Würfel (siehe Anlage 37).
- Jedes Kind bekommt das Blatt mit den Bildern und malt die Spielsachen nach Belieben aus. Dann schneiden die Kinder die Bilder aus und kleben sie auf den Würfel.
- Die Kinder sitzen im Kreis auf dem Teppich. Der Reihe nach wirft jedes Kind mit seinem Würfel und sagt in der Nachbarsprache, was es gewürfelt hat:

To jest piłka.
To jest miś.
To jest lalka.
To jest samochód.
To jest klocek.
To jest instrument.

Das ist ein Ball.
Das ist ein Teddy.
Das ist eine Puppe.
Das ist ein Auto.
Das ist ein Baustein.
Das ist ein Instrument.

- Alle Kinder werfen gleichzeitig mit ihren Würfeln. Die Fachkraft fragt ein Kind in der Nachbarsprache:

Co to jest? → To jest miś.
Kto jeszcze ma misia? Liczymy.
Kto jeszcze ma lalkę / piłkę / samochód /
instrument / klocek? Liczymy.

Was ist das? → Das ist ein Teddy.
Wer hat auch einen Teddy? Wir zählen.
Wer hat auch eine Puppe / einen Ball / ein
Auto / ein Instrument / einen Baustein?
Wir zählen.

- Die Kinder zählen gemeinsam in der Nachbarsprache, wie viele Kinder einen Teddy / eine Puppe / usw. gewürfelt haben. Die Fachkraft fasst es in der Nachbarsprache zusammen:

Jest jeden miś. Są dwa – cztery misie.
Jest pięć – dziesięć misiów.
Jest jeden klocek. Są dwa – cztery klocki.

Es ist ein Teddy. Es sind 2 – 4 Teddys.
Es sind 5 – 10 Teddys.
Es ist ein Baustein. Es sind 2 – 4
Bausteine.

Jest pięć – dziesięć klocków.
Jest jeden instrument. Są dwa – cztery
instrumenty. Jest pięć – dziesięć
instrumentów.
Jest jedna piłka. Są dwie – cztery piłki.
Jest pięć – dziesięć piłek.
Jest jedna lalka. Są dwie – cztery lalki.
Jest pięć – dziesięć lalek.
Jest jeden samochód. Są dwa – cztery
samochody.
Jest pięć – dziesięć samochodów.

Es sind 5 – 10 Bausteine.
Es ist ein Instrument. Es sind 2 – 4
Instrumente.
Es sind 5 – 10 Instrumente.
Es ist ein Ball. Es sind 2 – 4 Bälle.
Es sind 5 – 10 Bälle.
Es ist eine Puppe. Es sind 2 – 4 Puppen.
Es sind 5 – 10 Puppen.
Es ist ein Auto. Es sind 2 – 4 Autos.
Es sind 5 – 10 Autos.

- Die Kinder sitzen im Kreis auf dem Teppich. In der Mitte liegen sechs Bilder von Spielsachen. Auf ein Zeichen schließen die Kinder die Augen. Die Fachkraft deckt ein Bild ab. Die Kinder öffnen die Augen und sagen in der Nachbarsprache den Namen der Spielsache auf dem verdeckten Bild.

27. ŁĄCZENIE W PARY

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie nazw zabawek w języku sąsiada. • Utrwalenie liczebników od 1 do 6 w języku sąsiada. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy (załącznik 24). • Kredki. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować kartę pracy dla każdego dziecka. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Każde dziecko otrzymuje kartę pracy. Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 667 1471 965"> <tr> <td data-bbox="395 667 901 965"> <p>Wer ist auf dem Bild? → Auf dem Bild sind Kinder. Wie viele Mädchen sind auf dem Bild? Zählt. → Auf dem Bild sind drei Mädchen. Wie viele Jungen sind auf dem Bild? Zählt. → Auf dem Bild sind drei Jungen. Es sind drei Mädchen und drei Jungen. Wie viele Kinder sind es zusammen? → Sechs. / Es sind zusammen sechs Kinder.</p> </td> <td data-bbox="954 667 1471 965"> <p><i>Kto jest na obrazku? → Na obrazku są dzieci. Ile dziewczynek jest na obrazku? Policzcie. → Na obrazku są trzy dziewczynki. Ilu chłopców jest na obrazku? Policzcie. → Na obrazku jest trzech chłopców. Są trzy dziewczynki i trzech chłopców. Ile to jest razem? → Sześć. / Razem jest sześcioro dzieci.</i></p> </td> </tr> </table> • Nauczyciel/ka zadaje kolejne pytania w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 1025 1471 1451"> <tr> <td data-bbox="395 1025 901 1451"> <p>Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer eins hat Bausteine. Wer hat eine Puppe? → Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe. Wer hat einen Teddy? → Der Junge Nummer drei hat einen Teddy. Wer hat ein Puppenhaus? → Das Mädchen Nummer vier hat ein Puppenhaus. Wer hat eine Stabfigur? → Das Mädchen Nummer fünf hat eine Stabfigur. Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer sechs hat Bausteine.</p> </td> <td data-bbox="954 1025 1471 1451"> <p><i>Kto ma klocki? → Chłopiec numer jeden ma klocki. Kto ma lalkę? → Dziewczynka numer dwa ma lalkę. Kto ma misia? → Chłopiec numer trzy ma misia. Kto ma domek dla lalek? → Dziewczynka numer cztery ma domek dla lalek. Kto ma pacynkę? → Dziewczynka numer pięć ma pacynkę. Kto ma klocki? → Chłopiec numer sześć ma klocki.</i></p> </td> </tr> </table> • Dzieci otrzymują zadanie: „Połącz liniami dzieci, aby mogły się wspólnie bawić. Uzasadnij swój wybór.” (np. lalka – domek dla lalek, klocki – klocki LEGO, miś – pacynka). Dzieci uzasadniają wybór w języku ojczystym. Wskazówka: Każda odpowiedź jest prawidłowa. Ważna jest tu kreatywność dzieci. Zadanie służy jako okazja do rozmowy. 	<p>Wer ist auf dem Bild? → Auf dem Bild sind Kinder. Wie viele Mädchen sind auf dem Bild? Zählt. → Auf dem Bild sind drei Mädchen. Wie viele Jungen sind auf dem Bild? Zählt. → Auf dem Bild sind drei Jungen. Es sind drei Mädchen und drei Jungen. Wie viele Kinder sind es zusammen? → Sechs. / Es sind zusammen sechs Kinder.</p>	<p><i>Kto jest na obrazku? → Na obrazku są dzieci. Ile dziewczynek jest na obrazku? Policzcie. → Na obrazku są trzy dziewczynki. Ilu chłopców jest na obrazku? Policzcie. → Na obrazku jest trzech chłopców. Są trzy dziewczynki i trzech chłopców. Ile to jest razem? → Sześć. / Razem jest sześcioro dzieci.</i></p>	<p>Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer eins hat Bausteine. Wer hat eine Puppe? → Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe. Wer hat einen Teddy? → Der Junge Nummer drei hat einen Teddy. Wer hat ein Puppenhaus? → Das Mädchen Nummer vier hat ein Puppenhaus. Wer hat eine Stabfigur? → Das Mädchen Nummer fünf hat eine Stabfigur. Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer sechs hat Bausteine.</p>	<p><i>Kto ma klocki? → Chłopiec numer jeden ma klocki. Kto ma lalkę? → Dziewczynka numer dwa ma lalkę. Kto ma misia? → Chłopiec numer trzy ma misia. Kto ma domek dla lalek? → Dziewczynka numer cztery ma domek dla lalek. Kto ma pacynkę? → Dziewczynka numer pięć ma pacynkę. Kto ma klocki? → Chłopiec numer sześć ma klocki.</i></p>
<p>Wer ist auf dem Bild? → Auf dem Bild sind Kinder. Wie viele Mädchen sind auf dem Bild? Zählt. → Auf dem Bild sind drei Mädchen. Wie viele Jungen sind auf dem Bild? Zählt. → Auf dem Bild sind drei Jungen. Es sind drei Mädchen und drei Jungen. Wie viele Kinder sind es zusammen? → Sechs. / Es sind zusammen sechs Kinder.</p>	<p><i>Kto jest na obrazku? → Na obrazku są dzieci. Ile dziewczynek jest na obrazku? Policzcie. → Na obrazku są trzy dziewczynki. Ilu chłopców jest na obrazku? Policzcie. → Na obrazku jest trzech chłopców. Są trzy dziewczynki i trzech chłopców. Ile to jest razem? → Sześć. / Razem jest sześcioro dzieci.</i></p>				
<p>Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer eins hat Bausteine. Wer hat eine Puppe? → Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe. Wer hat einen Teddy? → Der Junge Nummer drei hat einen Teddy. Wer hat ein Puppenhaus? → Das Mädchen Nummer vier hat ein Puppenhaus. Wer hat eine Stabfigur? → Das Mädchen Nummer fünf hat eine Stabfigur. Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer sechs hat Bausteine.</p>	<p><i>Kto ma klocki? → Chłopiec numer jeden ma klocki. Kto ma lalkę? → Dziewczynka numer dwa ma lalkę. Kto ma misia? → Chłopiec numer trzy ma misia. Kto ma domek dla lalek? → Dziewczynka numer cztery ma domek dla lalek. Kto ma pacynkę? → Dziewczynka numer pięć ma pacynkę. Kto ma klocki? → Chłopiec numer sześć ma klocki.</i></p>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Pytania można także sformułować inaczej, np.: <table border="0" data-bbox="395 1686 1471 1843"> <tr> <td data-bbox="395 1686 901 1843"> <p>Was hat der Junge Nummer eins? → Der Junge Nummer eins hat Bausteine. Was hat das Mädchen Nummer zwei? → Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe.</p> </td> <td data-bbox="954 1686 1471 1843"> <p><i>Co ma chłopiec numer jeden? → Chłopiec numer jeden ma klocki. Co ma dziewczynka numer dwa? → Dziewczynka numer dwa ma lalkę.</i></p> </td> </tr> </table> 	<p>Was hat der Junge Nummer eins? → Der Junge Nummer eins hat Bausteine. Was hat das Mädchen Nummer zwei? → Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe.</p>	<p><i>Co ma chłopiec numer jeden? → Chłopiec numer jeden ma klocki. Co ma dziewczynka numer dwa? → Dziewczynka numer dwa ma lalkę.</i></p>		
<p>Was hat der Junge Nummer eins? → Der Junge Nummer eins hat Bausteine. Was hat das Mädchen Nummer zwei? → Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe.</p>	<p><i>Co ma chłopiec numer jeden? → Chłopiec numer jeden ma klocki. Co ma dziewczynka numer dwa? → Dziewczynka numer dwa ma lalkę.</i></p>				

Notatki:

27. PAARE BILDEN

- Festigung der Namen von Spielsachen in der Nachbarsprache
- Festigung der Grundzahlen von 1 bis 6 in der Nachbarsprache

- Arbeitsblatt (Anlage 24)
- Buntstifte

- Für jedes Kind ein Arbeitsblatt kopieren.

- Jedes Kind bekommt ein Arbeitsblatt. Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache:

Kto jest na obrazku? → Na obrazku są dzieci.

Ile dziewczynek jest na obrazku?

Policzcie. → Na obrazku są trzy dziewczynki.

Ilu chłopców jest na obrazku?

Policzcie. → Na obrazku jest trzech chłopców.

Są trzy dziewczynki i trzech chłopców.

Ile to jest razem? → Sześć. /

Razem jest sześcioro dzieci.

Wer ist auf dem Bild? → Auf dem Bild sind Kinder.

Wie viele Mädchen sind auf dem Bild?

Zählt. → Auf dem Bild sind drei Mädchen.

Wie viele Jungen sind auf dem Bild? Zählt. →

Auf dem Bild sind drei Jungen.

Es sind drei Mädchen und drei Jungen. Wie

viele Kinder sind es zusammen? → Sechs. /

Es sind zusammen sechs Kinder.

- Die Fachkraft stellt weitere Fragen in der Nachbarsprache:

Kto ma klocki? → Chłopiec numer jeden ma klocki.

Kto ma lalkę? → Dziewczynka numer dwa ma lalkę.

Kto ma misia? → Chłopiec numer trzy ma misia.

Kto ma domek dla lalek? →

Dziewczynka numer cztery ma domek dla lalek.

Kto ma pacynkę? → Dziewczynka numer pięć ma pacynkę.

Kto ma klocki? → Chłopiec numer sześć ma klocki.

Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer eins hat Bausteine.

Wer hat eine Puppe? → Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe.

Wer hat einen Teddy? → Der Junge Nummer drei hat einen Teddy.

Wer hat ein Puppenhaus? → Das Mädchen Nummer vier hat ein Puppenhaus.

Wer hat eine Stabfigur? → Das Mädchen Nummer fünf hat eine Stabfigur.

Wer hat Bausteine? → Der Junge Nummer sechs hat Bausteine.

- Die Kinder bekommen die Aufgabe: „Verbinde die Kinder mit Linien, so dass sie gemeinsam spielen können. Begründe deine Wahl.“ (z. B. eine Puppe – ein Puppenhaus, Steine – LEGO-Steine, ein Teddybär – eine Puppe). Die Wahl begründen die Kinder in der Muttersprache.

Hinweis: Jede Antwort ist richtig. Hier ist die Kreativität der Kinder gefragt. Die Aufgabe dient als Anlass zum Gespräch.

- Die Fragen können auch anders formuliert werden, z. B.:

Co ma chłopiec numer jeden? →

Chłopiec numer jeden ma klocki.

Co ma dziewczynka numer dwa? →

Dziewczynka numer dwa ma lalkę.

Was hat der Junge Nummer eins? →

Der Junge Nummer eins hat Bausteine.

Was hat das Mädchen Nummer zwei? →

Das Mädchen Nummer zwei hat eine Puppe.

Notizen:

28. SZUKAMY ZABAWEK

- Utrwalenie nazw zabawek w języku sąsiada.
- Utrwalenie liczebników od 1 do 8 w języku sąsiada.
- Utrwalenie nazw kolorów w języku sąsiada.

- Karta pracy (załącznik 25).
- Zabawki: piłka, lalka, samochód, klocki, instrumenty, miś.
- Kredki.

- Skopiować kartę pracy dla każdego dziecka.
- Przygotować zabawki.

- Nauczyciel/ka pokazuje dzieciom zabawki i zadaje pytania w języku sąsiada:

Was ist das? Wie heißt das?

Co to jest? Jak to się nazywa?

Das ist ein Ball.

To jest piłka.

Das ist ein Teddy.

To jest miś.

Das ist eine Puppe.

To jest lalka.

Das ist ein Auto.

To jest samochód.

Das sind Bausteine.

To są klocki.

Das sind Instrumente.

To są instrumenty.

- Następnie nauczyciel/ka zadaje inne pytania w języku sąsiada, np.:

Welche Farbe hat der Ball? → Der Ball ist blau.

Jaki kolor ma piłka? → Piłka jest niebieska.

Welche Farbe hat das Auto? → Das Auto ist rot.

Jaki kolor ma samochód? → Samochód jest czerwony.

Welche Farbe haben die Bausteine? → Die Bausteine sind gelb.

Jaki kolor mają klocki? → Klocki są żółte.

Welche Form hat dieser Baustein? → Das ist ein Quadrat / ein Kreis / ein Dreieck.

Jaki kształt ma ten klocek? → To jest kwadrat / koło / trójkąt.

Ist die Puppe klein oder groß? → Die Puppe ist klein.

Czy lalka jest mała, czy duża? → Lalka jest mała.

- Każde dziecko otrzymuje kartę pracy. Zadaniem dzieci jest znalezienie na dużym obrazku wszystkich przedmiotów pokazanych w ramce poniżej i pokolorowanie ich.

- Liczenie. Nauczyciel/ka zadaje pytania w języku sąsiada:

Wie viele Bälle sind auf dem Bild? → Es sind drei Bälle.

Ile piłek jest na obrazku? → Są trzy piłki.

Wie viele Puppen sind auf dem Bild? → Es ist eine Puppe.

Ile lalek jest na obrazku? → Jest jedna lalka.

Wie viele Autos sind auf dem Bild? → Es sind zwei Autos.

Ile samochodów jest na obrazku? → Są dwa samochody.

Wie viele Bausteine sind auf dem Bild? → Es sind acht Bausteine.

Ile klocków jest na obrazku? → Jest osiem klocków.

Wie viele Instrumente sind auf dem Bild? → Es sind fünf Instrumente.

Ile instrumentów jest na obrazku? → Jest pięć instrumentów.

Wie viele Teddys sind auf dem Bild? → Es ist ein Teddy.

Ile misiów jest na obrazku? → Jest jeden miś.

- Nauczyciel/ka prosi dzieci, aby pokolorowały poszczególne zabawki tym samym kolorem, np. wszystkie piłki na czerwono, wszystkie auta na zielono itd. Decyzję dotyczącą kolorów podejmują dzieci.
- Kiedy dzieci są gotowe, nauczyciel/ka pyta dzieci w języku sąsiada o kolory:

Welche Farbe hat dein Teddy? → Mein
Teddy ist braun / weiß / ...

Welche Farbe haben deine Bälle? → Meine
Bälle sind rot / blau / ...

Welche Farbe hat deine Puppe? → Meine
Puppe ist gelb / weiß / ...

Welche Farbe haben deine Bausteine? →
Meine Bausteine sind blau / grün / ...

Welche Farbe haben deine Instrumente? →
Meine Instrumente sind gelb / schwarz / ...

*Jaki kolor ma twój miś? → Mój miś jest
brązowy / biały / ...*

*Jaki kolor mają twoje piłki? → Moje piłki
są czerwone / niebieskie / ...*

*Jaki kolor ma twoja lalka? → Moja lalka
jest żółta / biała / ...*

*Jaki kolor mają twoje klocki? → Moje
klocki są niebieskie / zielone / ...*

*Jaki kolor mają twoje instrumenty? →
Moje instrumenty są żółte / czarne / ...*

- Można policzyć także inne przedmioty na obrazku lub wprowadzić ich nazwy w języku sąsiada:

das Buch, die Bücher

die Tafel, die Tafeln

das Puppenhaus, die Puppenhäuser

die Katze, die Katzen

der Kaktus, die Kakteen

der Buchstabe, die Buchstaben

książka, książki

tablica, tablice

domek dla lalek, domki dla lalek

kot, koty

kaktus, kaktusy

litera, litery

Wie viele Bücher / Tafeln / Kakteen /
Puppenhäuser / Katzen / Buchstaben
sind auf dem Bild?

*Ile książek / tablic / kaktusów / domków
dla lalek / kotów / liter jest na obrazku?*

Notizen:

28. WIR SUCHEN SPIELSACHEN																																					
	<ul style="list-style-type: none"> • Festigung der Namen von Spielsachen in der Nachbarsprache • Festigung der Grundzahlen von 1 bis 8 in der Nachbarsprache • Festigung der Farbadjektive in der Nachbarsprache 																																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeitsblatt (Anlage 25) • Spielsachen: Ball, Puppe, Auto, Bausteine, Instrumente, Teddy • Buntstifte 																																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Für jedes Kind ein Arbeitsblatt kopieren. • Spielsachen vorbereiten. 																																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Die Fachkraft zeigt den Kindern die Spielsachen und fragt in der Nachbarsprache: <table border="0"> <tr> <td>Co to jest? Jak to się nazywa?</td> <td><i>Was ist das? Wie heißt das?</i></td> </tr> <tr> <td>To jest piłka.</td> <td><i>Das ist ein Ball.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest miś.</td> <td><i>Das ist ein Teddy.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest lalka.</td> <td><i>Das ist eine Puppe.</i></td> </tr> <tr> <td>To jest samochód.</td> <td><i>Das ist ein Auto.</i></td> </tr> <tr> <td>To są klocki.</td> <td><i>Das sind Bausteine.</i></td> </tr> <tr> <td>To są instrumenty.</td> <td><i>Das sind Instrumente.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dann stellt die Fachkraft andere Fragen in der Nachbarsprache, z. B.: <table border="0"> <tr> <td>Jaki kolor ma piłka? → Piłka jest niebieska.</td> <td><i>Welche Farbe hat der Ball? → Der Ball ist blau.</i></td> </tr> <tr> <td>Jaki kolor ma samochód? → Samochód jest czerwony.</td> <td><i>Welche Farbe hat das Auto? → Das Auto ist rot.</i></td> </tr> <tr> <td>Jaki kolor mają klocki? → Klocki są żółte.</td> <td><i>Welche Farbe haben die Bausteine? → Die Bausteine sind gelb.</i></td> </tr> <tr> <td>Jaki kształt ma ten klocek? → To jest kwadrat / koło / trójkąt.</td> <td><i>Welche Form hat dieser Baustein? → Das ist ein Quadrat / ein Kreis / ein Dreieck.</i></td> </tr> <tr> <td>Czy lalka jest mała, czy duża? → Lalka jest mała.</td> <td><i>Ist die Puppe klein oder groß? → Die Puppe ist klein.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Jedes Kind bekommt ein Arbeitsblatt. Die Aufgabe der Kinder besteht darin, alle unten eingerahmten Spielsachen auf dem großen Bild darüber zu finden und auszumalen. • Zählen. Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache: <table border="0"> <tr> <td>Ile piłek jest na obrazku? → Są trzy piłki.</td> <td><i>Wie viele Bälle sind auf dem Bild? → Es sind drei Bälle.</i></td> </tr> <tr> <td>Ile lalek jest na obrazku? → Jest jedna lalka.</td> <td><i>Wie viele Puppen sind auf dem Bild? → Es ist eine Puppe.</i></td> </tr> <tr> <td>Ile samochodów jest na obrazku? → Są dwa samochody.</td> <td><i>Wie viele Autos sind auf dem Bild? → Es sind zwei Autos.</i></td> </tr> <tr> <td>Ile klocków jest na obrazku? → Jest osiem klocków.</td> <td><i>Wie viele Bausteine sind auf dem Bild? → Es sind acht Bausteine.</i></td> </tr> <tr> <td>Ile instrumentów jest na obrazku? → Jest pięć instrumentów.</td> <td><i>Wie viele Instrumente sind auf dem Bild? → Es sind fünf Instrumente.</i></td> </tr> <tr> <td>Ile misiów jest na obrazku? → Jest jeden miś.</td> <td><i>Wie viele Teddys sind auf dem Bild? → Es ist ein Teddy.</i></td> </tr> </table>	Co to jest? Jak to się nazywa?	<i>Was ist das? Wie heißt das?</i>	To jest piłka.	<i>Das ist ein Ball.</i>	To jest miś.	<i>Das ist ein Teddy.</i>	To jest lalka.	<i>Das ist eine Puppe.</i>	To jest samochód.	<i>Das ist ein Auto.</i>	To są klocki.	<i>Das sind Bausteine.</i>	To są instrumenty.	<i>Das sind Instrumente.</i>	Jaki kolor ma piłka? → Piłka jest niebieska.	<i>Welche Farbe hat der Ball? → Der Ball ist blau.</i>	Jaki kolor ma samochód? → Samochód jest czerwony.	<i>Welche Farbe hat das Auto? → Das Auto ist rot.</i>	Jaki kolor mają klocki? → Klocki są żółte.	<i>Welche Farbe haben die Bausteine? → Die Bausteine sind gelb.</i>	Jaki kształt ma ten klocek? → To jest kwadrat / koło / trójkąt.	<i>Welche Form hat dieser Baustein? → Das ist ein Quadrat / ein Kreis / ein Dreieck.</i>	Czy lalka jest mała, czy duża? → Lalka jest mała.	<i>Ist die Puppe klein oder groß? → Die Puppe ist klein.</i>	Ile piłek jest na obrazku? → Są trzy piłki.	<i>Wie viele Bälle sind auf dem Bild? → Es sind drei Bälle.</i>	Ile lalek jest na obrazku? → Jest jedna lalka.	<i>Wie viele Puppen sind auf dem Bild? → Es ist eine Puppe.</i>	Ile samochodów jest na obrazku? → Są dwa samochody.	<i>Wie viele Autos sind auf dem Bild? → Es sind zwei Autos.</i>	Ile klocków jest na obrazku? → Jest osiem klocków.	<i>Wie viele Bausteine sind auf dem Bild? → Es sind acht Bausteine.</i>	Ile instrumentów jest na obrazku? → Jest pięć instrumentów.	<i>Wie viele Instrumente sind auf dem Bild? → Es sind fünf Instrumente.</i>	Ile misiów jest na obrazku? → Jest jeden miś.	<i>Wie viele Teddys sind auf dem Bild? → Es ist ein Teddy.</i>
Co to jest? Jak to się nazywa?	<i>Was ist das? Wie heißt das?</i>																																				
To jest piłka.	<i>Das ist ein Ball.</i>																																				
To jest miś.	<i>Das ist ein Teddy.</i>																																				
To jest lalka.	<i>Das ist eine Puppe.</i>																																				
To jest samochód.	<i>Das ist ein Auto.</i>																																				
To są klocki.	<i>Das sind Bausteine.</i>																																				
To są instrumenty.	<i>Das sind Instrumente.</i>																																				
Jaki kolor ma piłka? → Piłka jest niebieska.	<i>Welche Farbe hat der Ball? → Der Ball ist blau.</i>																																				
Jaki kolor ma samochód? → Samochód jest czerwony.	<i>Welche Farbe hat das Auto? → Das Auto ist rot.</i>																																				
Jaki kolor mają klocki? → Klocki są żółte.	<i>Welche Farbe haben die Bausteine? → Die Bausteine sind gelb.</i>																																				
Jaki kształt ma ten klocek? → To jest kwadrat / koło / trójkąt.	<i>Welche Form hat dieser Baustein? → Das ist ein Quadrat / ein Kreis / ein Dreieck.</i>																																				
Czy lalka jest mała, czy duża? → Lalka jest mała.	<i>Ist die Puppe klein oder groß? → Die Puppe ist klein.</i>																																				
Ile piłek jest na obrazku? → Są trzy piłki.	<i>Wie viele Bälle sind auf dem Bild? → Es sind drei Bälle.</i>																																				
Ile lalek jest na obrazku? → Jest jedna lalka.	<i>Wie viele Puppen sind auf dem Bild? → Es ist eine Puppe.</i>																																				
Ile samochodów jest na obrazku? → Są dwa samochody.	<i>Wie viele Autos sind auf dem Bild? → Es sind zwei Autos.</i>																																				
Ile klocków jest na obrazku? → Jest osiem klocków.	<i>Wie viele Bausteine sind auf dem Bild? → Es sind acht Bausteine.</i>																																				
Ile instrumentów jest na obrazku? → Jest pięć instrumentów.	<i>Wie viele Instrumente sind auf dem Bild? → Es sind fünf Instrumente.</i>																																				
Ile misiów jest na obrazku? → Jest jeden miś.	<i>Wie viele Teddys sind auf dem Bild? → Es ist ein Teddy.</i>																																				

- Die Fachkraft bittet die Kinder, Spielsachen derselben Art in der gleichen Farbe auszumalen, z. B. alle Bälle rot, alle Autos grün usw. Die Farben wählen die Kinder selbst.
- Nachdem die Kinder fertig sind, fragt die Fachkraft in der Nachbarsprache nach den Farben:

Jaki kolor ma twój miś? → Mój miś jest brązowy / biały / ...

Jaki kolor mają twoje piłki? → Moje piłki są czerwone / niebieskie / ...

Jaki kolor ma twoja lalka? → Moja lalka jest żółta / biała / ...

Jaki kolor mają twoje klocki? → Moje klocki są niebieskie / zielone / ...

Jaki kolor mają twoje instrumenty? → Moje instrumenty są żółte / czarne / ...

Welche Farbe hat dein Teddy? → Mein Teddy ist braun / weiß / ...

Welche Farbe haben deine Bälle? → Meine Bälle sind rot / blau / ...

Welche Farbe hat deine Puppe? → Meine Puppe ist gelb / weiß / ...

Welche Farbe haben deine Bausteine? → Meine Bausteine sind blau / grün / ...

Welche Farbe haben deine Instrumente? → Meine Instrumente sind gelb / schwarz / ...

- Es können auch weitere Gegenstände auf dem Bild gezählt bzw. ihre Namen in der Nachbarsprache eingeführt werden:

książka, książki

tablica, tablice

domek dla lalek, domki dla lalek

kot, koty

kaktus, kaktusy

litera, litery

das Buch, die Bücher

die Tafel, die Tafeln

das Puppenhaus, die Puppenhäuser

die Katze, die Katzen

der Kaktus, die Kakteen

der Buchstabe, die Buchstaben

Ile książek / tablic / kaktusów /
domków dla lalek / kotów / liter jest
na obrazku?

*Wie viele Bücher / Tafeln / Kakteen /
Puppenhäuser / Katzen / Buchstaben
sind auf dem Bild?*

Notatki:

29. POLICZ ZABAWKI

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie nazw zabawek w języku sąsiada. • Utrwalenie liczebników od 1 do 6 w języku sąsiada. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy (załącznik 26). • Zabawki: lalka, samochód, piłka, miś, instrument, klocki. • Kredki. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować kartę pracy dla każdego dziecka. 																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka pokazuje dzieciom kolejno zabawki: lalkę, samochód, piłkę, misia, instrument i klocki, i komentuje to w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 645 1453 763"> <tr> <td>Was haben wir hier? Wir haben ein Auto / eine Puppe / einen Teddy / einen Ball / ein Instrument / Bausteine.</td> <td><i>Co my tu mamy? Mamy samochód / lalkę / misia / piłkę / instrument / klocki.</i></td> </tr> </table> • Nauczyciel/ka zadaje dzieciom zagadki. W zależności od umiejętności dzieci mówi w języku ojczystym lub języku sąsiada. Jeśli dzieci odpowiadają w języku ojczystym, nauczyciel/ka komentuje ich odpowiedzi w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 887 1453 1290"> <tr> <td>Ich möchte ein Haus bauen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche Bausteine.</td> <td><i>Chcę zbudować dom. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję klocków.</i></td> </tr> <tr> <td>Ich möchte in die Ferien fahren. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Auto.</td> <td><i>Chcę pojechać na wakacje. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję samochodu.</i></td> </tr> <tr> <td>Ich bin traurig. Was brauche ich? → Ja, ich brauche einen Teddy.</td> <td><i>Jestem ♀ smutna / ♂ smutny. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję misia.</i></td> </tr> <tr> <td>Es ist rund wie eine Orange. Was ist das? → Das ist ein Ball.</td> <td><i>To jest okrągłe jak pomarańcza. Co to jest? → To jest piłka.</i></td> </tr> <tr> <td>Sie ist ein Mädchen und sie ist schön. Was ist das? → Das ist eine Puppe.</td> <td><i>To jest dziewczynka. Jest ładna. Co to jest? → To jest lalka.</i></td> </tr> <tr> <td>Ich möchte eine Melodie spielen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Instrument.</td> <td><i>Chcę zagrać melodię. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję instrumentu.</i></td> </tr> </table> • Każde dziecko otrzymuje kartę pracy. Zadanie polega na policzeniu zabawek i połączeniu ich z odpowiednią liczbą kropek. • Po wykonaniu zadania, nauczyciel/ka zadaje pytania w języku ojczystym lub języku sąsiada. Jeżeli dzieci odpowiadają w języku ojczystym, nauczyciel/ka potwierdza ich odpowiedzi w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 1469 1453 1805"> <tr> <td>Wie viele Puppen gibt es? → Es gibt eine Puppe.</td> <td><i>Ile jest lalek? → Jest jedna lalka.</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Teddys gibt es? → Es gibt zwei Teddys.</td> <td><i>Ile jest misiów? → Są dwa misie.</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Autos gibt es? → Es gibt drei Autos.</td> <td><i>Ile jest samochodów? → Są trzy samochody.</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Bälle gibt es? → Es gibt vier Bälle.</td> <td><i>Ile jest piłek? → Są cztery piłki.</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Instrumente gibt es? → Es gibt fünf Instrumente.</td> <td><i>Ile jest instrumentów? → Jest pięć instrumentów.</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Bausteine gibt es? → Es gibt sechs Bausteine.</td> <td><i>Ile jest klocków? → Jest sześć klocków.</i></td> </tr> </table> 	Was haben wir hier? Wir haben ein Auto / eine Puppe / einen Teddy / einen Ball / ein Instrument / Bausteine.	<i>Co my tu mamy? Mamy samochód / lalkę / misia / piłkę / instrument / klocki.</i>	Ich möchte ein Haus bauen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche Bausteine.	<i>Chcę zbudować dom. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję klocków.</i>	Ich möchte in die Ferien fahren. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Auto.	<i>Chcę pojechać na wakacje. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję samochodu.</i>	Ich bin traurig. Was brauche ich? → Ja, ich brauche einen Teddy.	<i>Jestem ♀ smutna / ♂ smutny. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję misia.</i>	Es ist rund wie eine Orange. Was ist das? → Das ist ein Ball.	<i>To jest okrągłe jak pomarańcza. Co to jest? → To jest piłka.</i>	Sie ist ein Mädchen und sie ist schön. Was ist das? → Das ist eine Puppe.	<i>To jest dziewczynka. Jest ładna. Co to jest? → To jest lalka.</i>	Ich möchte eine Melodie spielen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Instrument.	<i>Chcę zagrać melodię. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję instrumentu.</i>	Wie viele Puppen gibt es? → Es gibt eine Puppe.	<i>Ile jest lalek? → Jest jedna lalka.</i>	Wie viele Teddys gibt es? → Es gibt zwei Teddys.	<i>Ile jest misiów? → Są dwa misie.</i>	Wie viele Autos gibt es? → Es gibt drei Autos.	<i>Ile jest samochodów? → Są trzy samochody.</i>	Wie viele Bälle gibt es? → Es gibt vier Bälle.	<i>Ile jest piłek? → Są cztery piłki.</i>	Wie viele Instrumente gibt es? → Es gibt fünf Instrumente.	<i>Ile jest instrumentów? → Jest pięć instrumentów.</i>	Wie viele Bausteine gibt es? → Es gibt sechs Bausteine.	<i>Ile jest klocków? → Jest sześć klocków.</i>
Was haben wir hier? Wir haben ein Auto / eine Puppe / einen Teddy / einen Ball / ein Instrument / Bausteine.	<i>Co my tu mamy? Mamy samochód / lalkę / misia / piłkę / instrument / klocki.</i>																										
Ich möchte ein Haus bauen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche Bausteine.	<i>Chcę zbudować dom. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję klocków.</i>																										
Ich möchte in die Ferien fahren. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Auto.	<i>Chcę pojechać na wakacje. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję samochodu.</i>																										
Ich bin traurig. Was brauche ich? → Ja, ich brauche einen Teddy.	<i>Jestem ♀ smutna / ♂ smutny. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję misia.</i>																										
Es ist rund wie eine Orange. Was ist das? → Das ist ein Ball.	<i>To jest okrągłe jak pomarańcza. Co to jest? → To jest piłka.</i>																										
Sie ist ein Mädchen und sie ist schön. Was ist das? → Das ist eine Puppe.	<i>To jest dziewczynka. Jest ładna. Co to jest? → To jest lalka.</i>																										
Ich möchte eine Melodie spielen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Instrument.	<i>Chcę zagrać melodię. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję instrumentu.</i>																										
Wie viele Puppen gibt es? → Es gibt eine Puppe.	<i>Ile jest lalek? → Jest jedna lalka.</i>																										
Wie viele Teddys gibt es? → Es gibt zwei Teddys.	<i>Ile jest misiów? → Są dwa misie.</i>																										
Wie viele Autos gibt es? → Es gibt drei Autos.	<i>Ile jest samochodów? → Są trzy samochody.</i>																										
Wie viele Bälle gibt es? → Es gibt vier Bälle.	<i>Ile jest piłek? → Są cztery piłki.</i>																										
Wie viele Instrumente gibt es? → Es gibt fünf Instrumente.	<i>Ile jest instrumentów? → Jest pięć instrumentów.</i>																										
Wie viele Bausteine gibt es? → Es gibt sechs Bausteine.	<i>Ile jest klocków? → Jest sześć klocków.</i>																										
	<ul style="list-style-type: none"> • Zamiast karty pracy można bawić się dwiema kostkami: jedną z kropkami lub cyframi i jedną z zabawkami. Dzieci kolejno rzucają obiema kostkami i mówią, ile jest zabawek. • W kroku 1 można zadawać inne zagadki, w zależności od umiejętności dzieci, np.: <table border="0" data-bbox="395 1928 1453 2119"> <tr> <td>Es ist schnell und fährt. (ein Auto)</td> <td><i>To jest szybkie i jeździ. (samochód)</i></td> </tr> <tr> <td>Es ist rund und springt. (ein Ball)</td> <td><i>To jest okrągłe i skacze. (piłka)</i></td> </tr> <tr> <td>Es ist lieb und weich. (ein Teddy)</td> <td><i>To jest kochane i miękkie. (miś)</i></td> </tr> <tr> <td>Es spielt laut. (ein Instrument)</td> <td><i>To głośno gra. (instrument)</i></td> </tr> <tr> <td>Es hat oft helle Haare und trägt ein Kleid. (eine Puppe)</td> <td><i>Ma często jasne włosy i nosi sukienkę. (lalka)</i></td> </tr> </table> 	Es ist schnell und fährt. (ein Auto)	<i>To jest szybkie i jeździ. (samochód)</i>	Es ist rund und springt. (ein Ball)	<i>To jest okrągłe i skacze. (piłka)</i>	Es ist lieb und weich. (ein Teddy)	<i>To jest kochane i miękkie. (miś)</i>	Es spielt laut. (ein Instrument)	<i>To głośno gra. (instrument)</i>	Es hat oft helle Haare und trägt ein Kleid. (eine Puppe)	<i>Ma często jasne włosy i nosi sukienkę. (lalka)</i>																
Es ist schnell und fährt. (ein Auto)	<i>To jest szybkie i jeździ. (samochód)</i>																										
Es ist rund und springt. (ein Ball)	<i>To jest okrągłe i skacze. (piłka)</i>																										
Es ist lieb und weich. (ein Teddy)	<i>To jest kochane i miękkie. (miś)</i>																										
Es spielt laut. (ein Instrument)	<i>To głośno gra. (instrument)</i>																										
Es hat oft helle Haare und trägt ein Kleid. (eine Puppe)	<i>Ma często jasne włosy i nosi sukienkę. (lalka)</i>																										

29. SPIELSACHEN ZÄHLEN

- Festigung der Namen von Spielsachen in der Nachbarsprache
- Festigung der Grundzahlen von 1 bis 6 in der Nachbarsprache

- Arbeitsblatt (Anlage 26)
- Spielsachen: eine Puppe, ein Auto, ein Ball, ein Teddy, ein Instrument, Bausteine
- Buntstifte

- Für jedes Kind ein Arbeitsblatt kopieren.

- Die Fachkraft zeigt den Kindern nacheinander Spielsachen: eine Puppe, ein Auto, einen Ball, einen Teddy, ein Instrument und Bausteine, und kommentiert das in der Nachbarsprache:

Co my tu mamy?

Mamy samochód / lalkę / misia / piłkę / instrument / klocki.

Was haben wir hier?

Wir haben ein Auto / eine Puppe / einen Teddy / einen Ball / ein Instrument / Bausteine.

- Dann gibt die Fachkraft den Kindern Rätsel auf. Je nach Möglichkeiten der Kinder spricht sie in der Mutter- oder Nachbarsprache, die Kinder antworten genauso. Wenn die Kinder in der Muttersprache antworten, kommentiert die Fachkraft ihre Antworten in der Nachbarsprache:

Chcę zbudować dom. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję klocków.

Chcę pojechać na wakacje. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję samochodu.

Jestem ♀ smutna / ♂ smutny. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję misia.

To jest okrągłe jak pomarańcza. Co to jest? → To jest piłka.

To jest dziewczynka. Jest ładna. Co to jest? → To jest lalka.

Chcę zagrać melodię. Czego potrzebuję? → Tak, potrzebuję instrumentu.

Ich möchte ein Haus bauen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche Bausteine.

Ich möchte in die Ferien fahren. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Auto.

Ich bin traurig. Was brauche ich? → Ja, ich brauche einen Teddy.

Es ist rund wie eine Orange. Was ist das? → Das ist ein Ball.

Sie ist ein Mädchen und sie ist schön. Was ist das? → Das ist eine Puppe.

Ich möchte eine Melodie spielen. Was brauche ich? → Ja, ich brauche ein Instrument.

- Jedes Kind bekommt ein Arbeitsblatt. Die Aufgabe besteht darin, die Spielsachen zu zählen und sie mit der richtigen Anzahl von Punkten zu verbinden.
- Nachdem die Kinder fertig sind, stellt die Fachkraft Fragen in der Mutter- oder Nachbarsprache. Antworten die Kinder in der Muttersprache, bestätigt die Fachkraft ihre Antworten in der Nachbarsprache:

Ile jest lalek? → Jest jedna lalka.

Ile jest misiów? → Są dwa misie.

Ile jest samochodów? → Są trzy samochody.

Ile jest piłek? → Są cztery piłki.

Ile jest instrumentów? → Jest pięć instrumentów.

Ile jest klocków? → Jest sześć klocków.

Wie viele Puppen gibt es? → Es gibt eine Puppe.

Wie viele Teddys gibt es? → Es gibt zwei Teddys.

Wie viele Autos gibt es? → Es gibt drei Autos.

Wie viele Bälle gibt es? → Es gibt vier Bälle.

Wie viele Instrumente gibt es? → Es gibt fünf Instrumente.

Wie viele Bausteine gibt es? → Es gibt sechs Bausteine.

- Anstatt das Arbeitsblatt zu nutzen, kann man mit zwei Würfeln spielen: einem mit Punkten oder Zahlen und einem mit abgebildeten Spielsachen. Die Kinder werfen nacheinander mit beiden Würfeln und sagen, wie viele Spielsachen es gibt.
- In Schritt 1 kann man auch andere Rätsel aufgeben, je nach Kenntnissen der Kinder, z. B.:

To jest szybkie i jeździ. (samochód)

To jest okrągłe i skacze. (piłka)

To jest kochane i miękkie. (miś)

To głośno gra. (instrument)

Ma często jasne włosy i nosi sukienkę. (lalka)

Es ist schnell und fährt. (ein Auto)

Es ist rund und springt. (ein Ball)

Es ist lieb und weich. (ein Teddy)

Es spielt laut. (ein Instrument)

Es hat oft helle Haare und trägt ein Kleid. (eine Puppe)

30. PRZYBORY DO MALOWANIA I RYSOWANIA

- Utrwalenie nazw przyborów plastycznych w języku sąsiada.
- Utrwalenie liczebników od 1 do 6 w języku sąsiada.

- Pudełko z przyborami plastycznymi: klej, nożyczki, podkładka, fartuszek, pędzel, kubek, farby, taśma klejąca, kredki, kartka papieru, plastelina, ołówek.
- Karta pracy (załącznik 27).
- Kredki w kolorze czerwonym, zielonym i niebieskim.
- Opcjonalnie: plecak.

- Przygotować pudełko z przyborami plastycznymi.
- Skopiować dla każdego dziecka kartę pracy.

- Nauczyciel/ka stawia na stole pudełko z przyborami plastycznymi. Dzieci kolejno wkładają ręce do pudełka i starają się po dotyku rozpoznać wylosowane przybory. Podają ich nazwy w języku ojczystym, nauczyciel/ka komentuje ich odpowiedzi w języku sąsiada.
- Dzieci otrzymują kartę pracy i wykonują zadanie: zieloną pętlą otaczają przedmioty, których potrzebują do malowania, czerwoną – do rysowania. To, czego nie potrzebują, oznaczają pętlą niebieską (pętla zielona: farby, pędzel, kubek, podkładka, fartuszek, kartka papieru; pętla czerwona: ołówek, kredki, kartka papieru; pętla niebieska: nożyczki, taśma klejąca, plastelina).
- Po wykonaniu zadania nauczyciel/ka zadaje pytania w języku sąsiada:

Was brauchen wir zum Malen? → Wir brauchen (einen) Pinsel / (einen) Becher / (eine) Unterlage / (eine) Schürze / (ein) Blatt Papier. / Wir brauchen Farben.

Was brauchen wir zum Zeichnen? → Wir brauchen (einen) Bleistift / (ein) Blatt Papier. / Wir brauchen Buntstifte.

Was brauchen wir nicht? → Wir brauchen keine Schere / kein Klebeband / keine Knete.

Co jest potrzebne do malowania? → (Potrzebny jest) pędzel / kubek / podkładka / fartuszek / kartka papieru. / (Potrzebne są) farby.

Co jest potrzebne do rysowania? → (Potrzebny jest) ołówek. / (Potrzebna jest) kartka papieru. / (Potrzebne są) kredki.

Co nie jest potrzebne? → Nożyczki (nie są potrzebne). / Taśma klejąca (nie jest potrzebna). / Plastelina (nie jest potrzebna).

- Dzieci liczą, ile jest przedmiotów w każdej pętli (w pętli czerwonej są 3 przybory, w zielonej jest 6 przyborów, w niebieskiej są 3 przybory).

- Zabawa „Pakowanie walizki”: każde dziecko wybiera kolejno jeden z przyborów i pakuje go do plecaka. Pierwsze dziecko mówi w języku sąsiada: „**Im Rucksack ist ein Buntstift. / W plecaku jest kredka**“. Kolejne dziecko powtarza zdanie i dokłada kolejną rzecz, np. „**Im Rucksack sind ein Buntstift und ein Bleistift. / W plecaku są kredka i ołówek**“, itd.

Notatki:

30. MAL- UND ZEICHENUTENSILIEN RATEN

- Festigung der Namen von Mal- und Zeichenutensilien in der Nachbarsprache
- Festigung der Grundzahlen von 1 bis 6 in der Nachbarsprache

- Schachtel mit Malutensilien: Klebstoff, Schere, Unterlage, Schürze, Pinsel, Becher, Farben, Klebeband, Buntstifte, ein Blatt Papier, Knete, Bleistift
- Arbeitsblatt (Anlage 27)
- Buntstifte (rot, grün und blau)
- Optional: Rucksack

- Die Schachtel mit Mal- und Zeichenutensilien vorbereiten.
- Für jedes Kind ein Arbeitsblatt kopieren.

- Die Fachkraft stellt die Schachtel mit Mal- und Zeichenutensilien auf den Tisch. Die Kinder stecken nacheinander ihre Hände in die Schachtel und versuchen, die Utensilien durch Tasten zu erkennen. Sie benennen sie in der Muttersprache, die Fachkraft kommentiert das in der Nachbarsprache.
- Die Kinder bekommen das Arbeitsblatt und machen die Aufgabe: Sie umkreisen grün Utensilien, die sie zum Malen brauchen, rot Utensilien, die sie zum Zeichnen brauchen und blau, was sie dafür nicht benötigen (Grün: Farben, Pinsel, Becher, Unterlage, Schürze, Blatt Papier; Rot: Bleistift, Buntstifte, Blatt Papier; Blau: Schere, Klebeband, Knete).
- Nachdem die Kinder fertig sind, stellt die Fachkraft Fragen in der Nachbarsprache:

Co jest potrzebne do malowania?
→ (Potrzebny jest) pędzel / kubek /
podkładka / fartuszek / kartka papieru. /
(Potrzebne są) farby.
Co jest potrzebne do rysowania? →
(Potrzebny jest) ołówek. / (Potrzebna jest)
kartka papieru. / (Potrzebne są) kredki.
Co nie jest potrzebne? → Nożyczki (nie
są potrzebne). / Taśma klejąca (nie
jest potrzebna). / Plastelina (nie jest
potrzebna).

Was brauchen wir zum Malen? →
Wir brauchen (einen) Pinsel / (einen)
Becher / (eine) Unterlage / (eine) Schürze /
(ein) Blatt Papier. / Wir brauchen Farben.
Was brauchen wir zum Zeichnen? →
Wir brauchen (einen) Bleistift / (ein) Blatt
Papier. / Wir brauchen Buntstifte.
Was brauchen wir nicht? → Wir brauchen
keine Schere / kein Klebeband / keine Knete.

- Anschließend zählen die Kinder, wie viele Gegenstände sie rot, grün und blau umkreist haben (rot: 3; grün: 6; blau: 3).

- Spiel „Koffer packen“: Jedes Kind sucht nacheinander eines der Utensilien aus und steckt es in einen Rucksack. Das erste Kind sagt in der Nachbarsprache: „**W plecaku jest kredka. / Im Rucksack ist ein Buntstift**“. Das nächste Kind wiederholt den Satz und legt den nächsten Gegenstand hinzu, zum Beispiel: „**W plecaku są kredka i ołówek. / Im Rucksack sind ein Buntstift und ein Bleistift**.“, usw.

Notizen:

31. MIŚ Z KÓŁEK

- Utrwalenie słownictwa z zakresu „Malowanie i prace plastyczne“ w języku sąsiada.
- Utrwalenie nazw części ciała w języku sąsiada.

- Kartka z szablonami kótek (załącznik 28).
- Kredki, klej, nożyczki, kartki papieru.

- Skopiować dla każdego dziecka szablony kótek.

- Nauczyciel/ka wyjaśnia dzieciom w języku sąsiada, co będą robić:

Wir basteln heute einen Teddy. Wir brauchen: Buntstifte, Kleber, Scheren, Papierblätter.

Zrobimy dzisiaj misia. Potrzebujemy: kredki, klej, nożyczki, kartki papieru.

Holt das bitte auf die Tische.

Przynieście to proszę na stoliki.

- Każde dziecko otrzymuje kartkę z szablonami kótek. Dzieci kolorują wszystkie kółka na brązowo. Następnie wycinają koła i układają z nich misia* oraz przyklejają je odpowiednio na kartce. Dzieci dorysowują misiowi oczy i nos.

W trakcie pracy nauczyciel/ka używa zdań w języku sąsiada zawartych w Leksykonie, np.:

Wir schneiden auf der Linie entlang.
Schneidet vorsichtig.

Tniemy po linii.

Wycinajcie ostrożnie.

Male ... aus / Zeichne ... / Klebe...

Pokoloruj ... / narysuj ... / naklej

Das sieht toll aus.

Świetnie to wygląda.

Dein Teddy ist sehr schön.

Twój miś jest bardzo ładny.

- Nauczyciel/ka zadaje pytania w języku sąsiada, a dzieci wskazują na swoich misiach na odpowiednie części ciała:

Wo ist der Kopf vom Teddy? Zeigt den Kopf vom Teddy.

Gdzie jest głowa misia? Pokażcie głowę misia.

Wo ist der Bauch vom Teddy? Zeigt den Bauch vom Teddy.

Gdzie jest brzuch misia? Pokażcie brzuch misia.

Wo ist die Nase vom Teddy? Zeigt die Nase vom Teddy.

Gdzie jest nos misia? Pokażcie nos misia.

Wo ist der Mund vom Teddy? Zeigt den Mund vom Teddy.

Gdzie jest buzia misia? Pokażcie buzię misia.

Wo sind Ohren / Hände / Beine / Augen vom Teddy? Zeigt Ohren / Hände / Beine / Augen vom Teddy.

Gdzie są uszy / ręce / nogi / oczy misia? Pokażcie uszy / ręce / nogi / oczy misia.

- Nauczyciel/ka prosi dzieci o nadanie imienia swojemu misiowi, następnie pyta w języku sąsiada:

Wie heißt dein Teddy?

Jak nazywa się Twój miś?

Mein Teddy heißt ...

Mój miś nazywa się...

- Dzieci zamalowują kółka na różne kolory. Następnie opowiadają o swoich misiach w języku sąsiada, nazywają części ciała i ich kolory, np.:

Das ist mein Teddy.

Der Kopf ist gelb.

Die Ohren sind braun.

Der Bauch ist rot.

Die Augen sind schwarz.

To jest mój miś.

Głowa jest żółta.

Uszy są brązowe.

Brzuch jest czerwony.

Oczy są czarne.

- Dzieci rysują obok misia swoją ulubioną zabawkę lub wykonują ją z plasteliny. Następnie nazywają ją w języku ojczystym lub języku sąsiada. Nauczyciel/ka komentuje ich wypowiedź w języku sąsiada, np.:

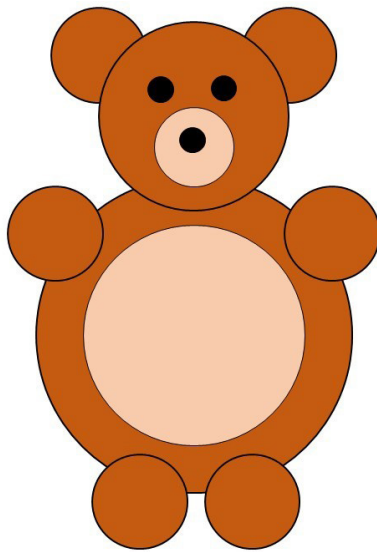
Das ist mein Teddy.

Das ist meine Puppe.

To jest mój miś.

To jest moja lalka.

* Gotowy miś:

Notatki:

31. EIN TEDDY AUS KREISEN

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Malen und Basteln“ in der Nachbarsprache
- Festigung der Namen der Körperteile in der Nachbarsprache

- Kopiervorlage mit Kreisen (Anlage 28)
- Buntstifte, Kleber, Schere, Papierblätter

- Für jedes Kind eine Vorlage mit Kreisen kopieren.

- Die Fachkraft erklärt den Kindern in der Nachbarsprache, was sie machen werden:

Zrobimy dzisiaj misia. Potrzebujemy:
kredki, klej, nożyczki, kartki papieru.
Przynieście to proszę na stoliki.

*Wir basteln heute einen Teddy. Wir brauchen:
Buntstifte, Kleber, Scheren, Papierblätter.
Holt das bitte auf die Tische.*

- Jedes Kind bekommt die Vorlage mit den Kreisen. Die Kinder malen die Kreise braun aus. Dann schneiden sie sie aus, legen einen Teddy zusammen* und kleben ihn auf ein Blatt auf. Anschließend zeichnen sie Augen und die Nase dazu. Bei der Arbeit gebraucht die Fachkraft Sätze aus dem Sprachschatz, z. B.:

Tniemy po linii.

Wir schneiden auf der Linie entlang.

Wycinajcie ostrożnie.

Schneidet vorsichtig.

Pokoloruj ... / narysuj ... / naklej

Male ... aus / Zeichne ... / Klebe...

Świetnie to wygląda.

Das sieht toll aus.

Twój miś jest bardzo ładny.

Dein Teddy ist sehr schön.

- Die Fachkraft stellt Fragen in der Nachbarsprache und die Kinder zeigen auf ihren Teddys auf entsprechende Körperteile:

Gdzie jest głowa misia? Pokażcie głowę misia.

Wo ist der Kopf vom Teddy? Zeigt den Kopf vom Teddy.

Gdzie jest brzuch misia? Pokażcie brzuch misia.

Wo ist der Bauch vom Teddy? Zeigt den Bauch vom Teddy.

Gdzie jest nos misia? Pokażcie nos misia.

Wo ist die Nase vom Teddy? Zeigt die Nase vom Teddy.

Gdzie jest buzia misia? Pokażcie buzię misia.

Wo ist der Mund vom Teddy? Zeigt den Mund vom Teddy.

Gdzie są uszy / ręce / nogi / oczy misia? Pokażcie uszy / ręce / nogi / oczy misia.

Wo sind Ohren / Hände / Beine / Augen vom Teddy? Zeigt Ohren / Hände / Beine / Augen vom Teddy.

- Die Fachkraft bittet die Kinder, ihren Teddys einen Namen zu geben, und fragt dann in der Nachbarsprache:

Jak nazywa się Twój miś?

Wie heißt dein Teddy?

Mój miś nazywa się...

Mein Teddy heißt ...

- Die Kinder malen ihre Kreise mit verschiedenen Farben aus. Anschließend sprechen sie über ihre Teddys in der Nachbarsprache, benennen die Körperteile und ihre Farben, z. B.:

To jest mój miś.

Głowa jest żółta.

Uszy są brązowe.

Brzuch jest czerwony.

Oczy są czarne.

Das ist mein Teddy.

Der Kopf ist gelb.

Die Ohren sind braun.

Der Bauch ist rot.

Die Augen sind schwarz.

- Die Kinder zeichnen neben den Teddy ihr Lieblingsspielzeug oder basteln es aus Knete. Dann benennen sie es in der Mutter- oder Nachbarsprache; die Fachkraft kommentiert ihre Aussage in der Nachbarsprache, z. B.:

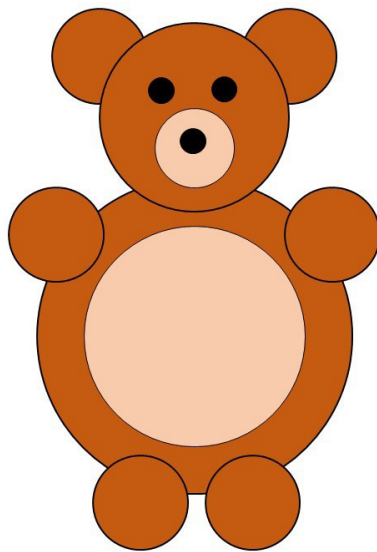
To jest mój miś.

To jest moja lalka.

Das ist mein Teddy.

Das ist meine Puppe.

*Fertiger Teddy:

Notizen:

32. WYCIECZKA DO LASU

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa w zakresie „Przygotowanie do wycieczki“ w języku sąsiada. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazek „Wycieczka przyrodnicza“ (patrz Leksykon, temat nr 13). • Przedmioty, które można zabrać na wycieczkę, np.: chusteczki do nosa, bidon, kanapka, latarka, mapa, plaster, książka, koc piknikowy, krem przeciwśłoneczny, czapka z daszkiem, kurtka przeciwdeszczowa itp. • Przedmioty, których nie zabiera się na wycieczkę, np.: piżama, poduszka, ręcznik, szczoteczka do zębów, instrument muzyczny, klocki lego itp. • Pudełko lub worek na przedmioty. 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wymyślić historyjkę do obrazka. • Umieścić przedmioty w pudełku lub worku tak, aby dzieci mogły po nie sięgnąć, ale nie widziały przedmiotów. 	
	<p>• Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel/ka pokazuje dzieciom obrazek „Wycieczka przyrodnicza” i opowiada w języku ojczystym lub sąsiada:</p> <p>Die Marienkäfer-Gruppe macht heute zusammen mit ihrer Erzieherin einen Ausflug in den Wald. Gleich nach dem Frühstück gehen alle in die Garderobe und ziehen sich an. Es ist Herbst. Es regnet nicht und die Sonne scheint, aber es ist kühl. Die Kinder ziehen Jacken und feste Schuhe an und machen sich auf den Weg. Jedes Kind hat eine Tasche oder einen Rucksack dabei. Wie denkt ihr, was ist wohl drin?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Burza mózgów: dzieci zastanawiają się wspólnie, jakie przedmioty przydadzą się na wycieczce do lasu, a jakie nie. • Dzieci na zmianę wyciągają po jednym przedmiocie z pudełka. Nazywają go i mówią, czy zabiorą go na wycieczkę, czy nie. Jeśli mówią w języku ojczystym, nauczyciel/ka komentuje ich wypowiedź w języku sąsiada, np.: <p>Was ist das? → Das ist ein Müllsack. Nimmst du den Müllsack für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme den Müllsack für den Ausflug mit.</p> <p>Was ist das? → Das ist eine Trinkflasche / eine Taschenlampe / eine Karte / eine Picknickdecke / eine Sonnencreme / eine Regenjacke.</p> <p>Nimmst du die Trinkflasche für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme die Trinkflasche für den Ausflug mit.</p> <p>Was ist das? → Das ist ein Käppi / ein Taschenmesser / ein belegtes Brot / ein Pflaster / ein Buch.</p> <p>Nimmst du das Käppi für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme das Käppi für den Ausflug mit.</p>	<p><i>Grupa Biedronek wybiera się dziś ze swoją nauczycielką na wycieczkę do lasu. Zaraz po śniadaniu wszyscy idą do szatni i ubierają się. Jest jesień. Nie pada i świeci słońce, ale jest chłodno. Dzieci zakładają kurtki i solidne buty i ruszają w drogę. Każde dziecko ma ze sobą torbę lub plecak. Jak myślicie, co jest w środku?</i></p> <p><i>Co to jest? → To jest worek na śmieci. Zabierasz na wycieczkę worek na śmieci? → Tak, zabieram na wycieczkę worek na śmieci.</i></p> <p><i>Co to jest? → To jest bidon / latarka / mapa / koc piknikowy / krem przeciwśłoneczny / kurtka przeciwdeszczowa.</i></p> <p><i>Zabierasz na wycieczkę bidon? → Tak, zabieram na wycieczkę bidon.</i></p> <p><i>Co to jest? → To jest czapka (z daszkiem) / scyzoryk / kanapka / plaster / książka.</i></p> <p><i>Zabierasz na wycieczkę czapkę (z daszkiem)? → Tak, zabieram na wycieczkę czapkę (z daszkiem).</i></p>

Was ist das? → Das sind Taschentücher.

Nimmst du die Taschentücher für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme die Taschentücher für den Ausflug mit.

Was ist das? → Das ist ein Schlafanzug / ein Kissen / ein Handtuch / eine Zahnbürste / ein Musikinstrument.

Was ist das? → Das sind Bausteine.

Nimmst du den Schlafanzug / das Kissen / das Handtuch / die Zahnbürste / das Musikinstrument / die Bausteine für den Ausflug mit? → Nein, das nehme ich für den Ausflug nicht mit. / Nein, ich nehme keinen Schlafanzug / kein Kissen / kein Handtuch / keine Zahnbürste / kein Musikinstrument / keine Bausteine für den Ausflug mit.

Co to jest? → To są chusteczki higieniczne.

Zabierasz na wycieczkę chusteczki higieniczne? → Tak, zabieram na wycieczkę chusteczki higieniczne.

Co to jest? → To jest piżama / poduszka / ręcznik / szczoteczka do zębów / instrument.

Co to jest? → To są klocki.

Zabierasz na wycieczkę piżamę / poduszkę / ręcznik / szczotczkę do zębów / instrument / klocki? → Nie, nie zabieram tego na wycieczkę. / Nie, nie zabieram na wycieczkę piżamy / poduszki / ręcznika / szczoteczki do zębów / instrumentu / klocków.

- W grę można również grać przy użyciu kart obrazkowych (zamiast prawdziwych przedmiotów).

- Jeśli dzieci połączą swój przedmiot z pasującym gestem, zwiększy to zdolność zapamiętywania.
- Używając przedmiotów lub kart obrazkowych można również zagrać w języku sąsiada w grę „Pakowanie walizki” (patrz załącznik 37).

Notatki:

32. AUSFLUG IN DEN WALD

- Festigung des Wortschatzes zum Thema „Vorbereitung auf einen Ausflug“ in der Nachbarsprache

- Bild „Ausflug in die Natur“ (siehe Sprachschatz, Thema Nr. 13)
- Gegenstände, die man für den Ausflug mitnehmen würde, z. B.: Taschentücher, Trinkflasche, belegtes Brot, Taschenlampe, Karte, Pflaster, Buch, Picknickdecke, Sonnencreme, Käppi, Regenjacke, usw.
- Gegenstände, die man für den Ausflug nicht mitnehmen würde, z. B.: Schlafanzug, Kissen, Handtuch, Zahnbürste, Musikinstrument, Legosteine, usw.
- Box bzw. Sack für die Gegenstände

- Geschichte zum Bild ausdenken.
- Gegenstände in die Box bzw. den Sack legen, so dass die Kinder hineingreifen können, aber die Gegenstände dabei nicht sehen.

- Die Kinder sitzen im Kreis. Die Fachkraft zeigt den Kindern das Bild „Ausflug in die Natur“ und erzählt in der Mutter- oder Nachbarsprache:

Grupa Biedronek wybiera się dziś ze swoją nauczycielką na wycieczkę do lasu. Zaraz po śniadaniu wszyscy idą do szatni i ubierają się. Jest jesień. Nie pada i świeci słońce, ale jest chłodno. Dzieci zakładają kurtki i solidne buty i ruszają w drogę. Każde dziecko ma ze sobą torbę lub plecak. Jak myślicie, co jest w środku?

Die Marienkäfer-Gruppe macht heute zusammen mit ihrer Erzieherin einen Ausflug in den Wald. Gleich nach dem Frühstück gehen alle in die Garderobe und ziehen sich an. Es ist Herbst. Es regnet nicht und die Sonne scheint, aber es ist kühl. Die Kinder ziehen Jacken und feste Schuhe an und machen sich auf den Weg. Jedes Kind hat eine Tasche oder einen Rucksack dabei. Wie denkt ihr, was ist wohl drin?

- Brainstorming: Die Kinder überlegen zusammen, welche Gegenstände bei einem Ausflug in den Wald nützlich sind und welche eher nicht.
- Die Kinder ziehen der Reihe nach einen Gegenstand aus der Box. Sie benennen ihn und sagen, ob sie ihn in den Ausflug mitnehmen oder nicht. Sprechen sie in der Muttersprache, kommentiert die Fachkraft ihre Aussage in der Nachbarsprache, z. B.:

Co to jest? → To jest worek na śmieci.
Zabierasz na wycieczkę worek na śmieci? → Tak, zabieram na wycieczkę worek na śmieci.

*Was ist das? → Das ist ein Müllsack.
Nimmst du den Müllsack für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme den Müllsack für den Ausflug mit.*

Co to jest? → To jest bidon / latarka / mapa / koc piknikowy / krem przeciwsłoneczny / kurtka przeciwdeszczowa.

Was ist das? → Das ist eine Trinkflasche / eine Taschenlampe / eine Karte / eine Picknickdecke / eine Sonnencreme / eine Regenjacke.

Zabierasz na wycieczkę bidon? → Tak, zabieram na wycieczkę bidon.

Nimmst du die Trinkflasche für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme die Trinkflasche für den Ausflug mit.

Co to jest? → To jest czapka (z daszkiem) / szczyryk / kanapka / plaster / książka.

Was ist das? → Das ist ein Käppi / ein Taschenmesser / ein belegtes Brot / ein Pflaster / ein Buch.

Zabierasz na wycieczkę czapkę (z daszkiem)? → Tak, zabieram na wycieczkę czapkę (z daszkiem).

Nimmst du das Käppi für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme das Käppi für den Ausflug mit.

Co to jest? → To są chusteczki higieniczne.

Zabierasz na wycieczkę chusteczki higieniczne? → Tak, zabieram na wycieczkę chusteczki higieniczne.

Co to jest? → To jest piżama / poduszka / ręcznik / szczoteczka do zębów / instrument.

Co to jest? → To są klocki.

Zabierasz na wycieczkę piżamę / poduszkę / ręcznik / szczoteczka do zębów / instrument / klocki? → Nie, nie zabieram tego na wycieczkę. / Nie, nie zabieram na wycieczkę piżamy / poduszki / ręcznika / szczoteczki do zębów / instrumentu / klocków.

Was ist das? → Das sind Taschentücher.

Nimmst du die Taschentücher für den Ausflug mit? → Ja, ich nehme die Taschentücher für den Ausflug mit.

Was ist das? → Das ist ein Schlafanzug / ein Kissen / ein Handtuch / eine Zahnbürste / ein Musikinstrument.

Was ist das? → Das sind Bausteine.

Nimmst du den Schlafanzug / das Kissen / das Handtuch / die Zahnbürste / das Musikinstrument / die Bausteine für den Ausflug mit? → Nein, das nehme ich für den Ausflug nicht mit. / Nein, ich nehme keinen Schlafanzug / kein Kissen / kein Handtuch / keine Zahnbürste / kein Musikinstrument / keine Bausteine für den Ausflug mit.

- Das Spiel kann auch mit den Bildkarten gespielt werden (statt mit realen Gegenständen).

- Wenn die Kinder ihren Gegenstand mit einer passenden Geste verknüpfen, erhöht dies die Merkfähigkeit.
- Mit den Gegenständen oder Bildkarten kann auch das Spiel „Kofferpacken“ in der Nachbarsprache gespielt werden (siehe Anlage 37).

Notizen:

33. PRZYRODNICZY DETEKTYWI

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznanie słownictwa w zakresie „Natura“ w języku sąsiada. • Utrwalenie liczebników od 1 do 9 w języku sąsiada. 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazek „Wycieczka przyrodnicza” (patrz Leksykon, temat nr 13). • Karty obrazkowe (załącznik 29). 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyciąć i zalaminować karty obrazkowe. 																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel/ka pokazuje im obrazek i opowiada historyjkę w języku ojczystym: <i>Grupa Biedronek idzie dziś ze swoją nauczycielką na wycieczkę do lasu. Zaraz po śniadaniu wszyscy idą do szatni i ubierają się. Dzieci zakładają kurtki i solidne buty i ruszają w drogę. W lesie widzą kilka zwierząt: wiewiórkę, dużo ptaków, jeża, motyle, ślimaki i biedronki. Widzą też ptasie gniazdo i mnóstwo grzybów. Ale dziś dzieci szukają naturalnych materiałów do pracy plastycznej. Potrzebują: szyszek, liści, kasztanów, żółtdzi, gałązek i kamieni. Jak myślicie, co o będą z tego robić?</i> • Dzieci wspólnie zastanawiają się, do jakich prac plastycznych grupa Biedronek potrzebuje tych materiałów. • Nauczyciel/ka idzie z dziećmi do lasu. Podczas wycieczki prosi dzieci o szukanie naturalnych materiałów wymienionych w historyjce. • Następnie wszyscy wspólnie siadają ze swoimi znaleziskami. Nauczyciel/ka pokazuje kolejno karty obrazkowe i pyta w języku sąsiada, np.: <table border="0" data-bbox="395 1137 1471 1406"> <tr> <td>Wer hat einen Stein? Jan hat einen Stein. Anna hat auch einen Stein. Florian hat einen Stein.</td> <td><i>Kto ma kamień? Jan ma kamień. Anna też ma kamień. Florian ma kamień.</i></td> </tr> <tr> <td>Wie viele Steine haben wir? Wir haben zwei / drei / vier Steine.</td> <td><i>Ile mamy kamieni? Mamy dwa / trzy / cztery kamienie. Mamy pięć / sześć kamieni.</i></td> </tr> <tr> <td>Wer hat einen Zweig / einen Zapfen / ein Blatt / eine Eichel / eine Kastanie?</td> <td><i>Kto ma gałązkę / szyszkę / liść / żółtdź / kasztan?</i></td> </tr> </table> • Następnie nauczyciel/ka wymienia kolejno poszczególne materiały naturalne w języku sąsiada, a dzieci podnoszą je do góry: <table border="0" data-bbox="395 1496 1471 1603"> <tr> <td>ein Stein</td> <td><i>kamień</i></td> <td>ein Blatt</td> <td><i>liść</i></td> </tr> <tr> <td>ein Zweig</td> <td><i>gałązka</i></td> <td>eine Eichel</td> <td><i>żółtdź</i></td> </tr> <tr> <td>ein Zapfen</td> <td><i>szyszka</i></td> <td>eine Kastanie</td> <td><i>kasztan</i></td> </tr> </table> 	Wer hat einen Stein? Jan hat einen Stein. Anna hat auch einen Stein. Florian hat einen Stein.	<i>Kto ma kamień? Jan ma kamień. Anna też ma kamień. Florian ma kamień.</i>	Wie viele Steine haben wir? Wir haben zwei / drei / vier Steine.	<i>Ile mamy kamieni? Mamy dwa / trzy / cztery kamienie. Mamy pięć / sześć kamieni.</i>	Wer hat einen Zweig / einen Zapfen / ein Blatt / eine Eichel / eine Kastanie?	<i>Kto ma gałązkę / szyszkę / liść / żółtdź / kasztan?</i>	ein Stein	<i>kamień</i>	ein Blatt	<i>liść</i>	ein Zweig	<i>gałązka</i>	eine Eichel	<i>żółtdź</i>	ein Zapfen	<i>szyszka</i>	eine Kastanie	<i>kasztan</i>
Wer hat einen Stein? Jan hat einen Stein. Anna hat auch einen Stein. Florian hat einen Stein.	<i>Kto ma kamień? Jan ma kamień. Anna też ma kamień. Florian ma kamień.</i>																		
Wie viele Steine haben wir? Wir haben zwei / drei / vier Steine.	<i>Ile mamy kamieni? Mamy dwa / trzy / cztery kamienie. Mamy pięć / sześć kamieni.</i>																		
Wer hat einen Zweig / einen Zapfen / ein Blatt / eine Eichel / eine Kastanie?	<i>Kto ma gałązkę / szyszkę / liść / żółtdź / kasztan?</i>																		
ein Stein	<i>kamień</i>	ein Blatt	<i>liść</i>																
ein Zweig	<i>gałązka</i>	eine Eichel	<i>żółtdź</i>																
ein Zapfen	<i>szyszka</i>	eine Kastanie	<i>kasztan</i>																
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka może zapytać dzieci także o to, czy widziały w lesie zwierzęta, pokazując odpowiednie karty obrazkowe. <table border="0" data-bbox="395 1700 1471 2004"> <tr> <td>Ich habe Vögel gesehen. Wer hat auch Vögel gesehen? Florian, hast du Vögel gesehen? Anna, hast du Vögel gesehen?</td> <td><i>♀ Widziałam ptaki. ♂ Widziałem ptaki. Kto też widział ptaki? Florian, widziałeś ptaki? Anna, widziałaś ptaki?</i></td> </tr> <tr> <td>Wer hat ein Eichhörnchen / einen Igel / einen Marienkäfer / einen Schmetterling gesehen?</td> <td><i>Kto widział wiewiórkę / jeża / biedronkę / motyla?</i></td> </tr> <tr> <td>Wer hat ein Nest gesehen?</td> <td><i>Kto widział gniazdo?</i></td> </tr> <tr> <td>Wer hat Pilze gesehen?</td> <td><i>Kto widział grzyby?</i></td> </tr> </table> 	Ich habe Vögel gesehen. Wer hat auch Vögel gesehen? Florian, hast du Vögel gesehen? Anna, hast du Vögel gesehen?	<i>♀ Widziałam ptaki. ♂ Widziałem ptaki. Kto też widział ptaki? Florian, widziałeś ptaki? Anna, widziałaś ptaki?</i>	Wer hat ein Eichhörnchen / einen Igel / einen Marienkäfer / einen Schmetterling gesehen?	<i>Kto widział wiewiórkę / jeża / biedronkę / motyla?</i>	Wer hat ein Nest gesehen?	<i>Kto widział gniazdo?</i>	Wer hat Pilze gesehen?	<i>Kto widział grzyby?</i>										
Ich habe Vögel gesehen. Wer hat auch Vögel gesehen? Florian, hast du Vögel gesehen? Anna, hast du Vögel gesehen?	<i>♀ Widziałam ptaki. ♂ Widziałem ptaki. Kto też widział ptaki? Florian, widziałeś ptaki? Anna, widziałaś ptaki?</i>																		
Wer hat ein Eichhörnchen / einen Igel / einen Marienkäfer / einen Schmetterling gesehen?	<i>Kto widział wiewiórkę / jeża / biedronkę / motyla?</i>																		
Wer hat ein Nest gesehen?	<i>Kto widział gniazdo?</i>																		
Wer hat Pilze gesehen?	<i>Kto widział grzyby?</i>																		

- Nauczyciel/ka może opowiedzieć historyjkę w języku sąsiada. W takim przypadku pokazuje nazywane naturalne materiały na obrazkach (załącznik 29):

Die Marienkäfer-Gruppe macht heute zusammen mit ihrer Erzieherin einen Ausflug in den Wald. Gleich nach dem Frühstück gehen alle in die Garderobe und ziehen sich an. Die Kinder ziehen Jacken und feste Schuhe an und machen sich auf den Weg. Im Wald sehen sie einige Tiere: ein Eichhörnchen, viele Vögel, einen Igel, Schmetterlinge, Schnecken und Marienkäfer. Sie sehen auch ein Vogelnest und viele Pilze. Aber heute suchen die Kinder Naturmaterialien für eine Bastelarbeit. Sie brauchen: Zapfen, Blätter, Kastanien, Eicheln, Zweige und Steine. Was glaubt ihr, was werden sie daraus wohl machen?

- Karty obrazkowe przedstawiające naturalne materiały i leśne zwierzęta można wykorzystać do różnych gier, np. zabawy z kostką (patrz załącznik 37).

Notatki:

33. NATURDETEKTIVE																					
	<ul style="list-style-type: none"> • Kennenlernen des Wortschatzes zum Thema „Natur“ in der Nachbarsprache • Festigung der Zahlen von 1 bis 9 in der Nachbarsprache 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Bild „Ausflug in die Natur“ (siehe Sprachschatz, Thema Nr. 13) • Bildkarten (Anlage 29) 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Bildkarten ausschneiden und laminieren. 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Die Kinder sitzen im Kreis. Die Fachkraft zeigt ihnen das Bild und erzählt die Geschichte in der Muttersprache: <i>Die Marienkäfer-Gruppe macht heute zusammen mit ihrer Erzieherin einen Ausflug in den Wald. Gleich nach dem Frühstück gehen alle in die Garderobe und ziehen sich an. Die Kinder ziehen Jacken und feste Schuhe an und machen sich auf den Weg. Im Wald sehen sie einige Tiere: ein Eichhörnchen, viele Vögel, einen Igel, Schmetterlinge, Schnecken und Marienkäfer. Sie sehen auch ein Vogelnest und viele Pilze. Aber heute suchen die Kinder Naturmaterialien für eine Bastelarbeit. Sie brauchen: Zapfen, Blätter, Kastanien, Eicheln, Zweige und Steine. Was glaubt ihr, was werden sie daraus wohl machen?</i> • Die Kinder überlegen gemeinsam, für welche Bastelarbeit die Marienkäfer-Gruppe diese Materialien braucht. • Die Fachkraft geht mit den Kindern in den Wald. Beim Ausflug bittet sie die Kinder, die in der Geschichte genannten Naturmaterialien zu suchen. • Anschließend setzen sich alle zusammen mit ihren Fundstücken. Die Fachkraft zeigt nacheinander die Bildkarten und fragt in der Nachbarsprache, z. B.: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Kto ma kamień? Jan ma kamień. Anna też ma kamień. Florian ma kamień.</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"><i>Wer hat einen Stein? Jan hat einen Stein. Anna hat auch einen Stein. Florian hat einen Stein.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Ile mamy kamieni? Mamy dwa / trzy / cztery kamienie.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Wie viele Steine haben wir? Wir haben zwei / drei / vier Steine.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Mamy pięć / sześć kamieni.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Wir haben fünf / sechs Steine.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Kto ma gałązkę / szyszkę / liść / żołądź / kasztan?</td> <td style="padding: 5px;"><i>Wer hat einen Zweig / einen Zapfen / ein Blatt / eine Eichel / eine Kastanie?</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Anschließend nennt die Fachkraft nacheinander die einzelnen Naturmaterialien in der Nachbarsprache, die Kinder heben sie hoch: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; padding: 5px;">kamień</td> <td style="width: 25%; padding: 5px;"><i>ein Stein</i></td> <td style="width: 25%; padding: 5px;">liść</td> <td style="width: 25%; padding: 5px;"><i>ein Blatt</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">gałązka</td> <td style="padding: 5px;"><i>ein Zweig</i></td> <td style="padding: 5px;">żołądź</td> <td style="padding: 5px;"><i>eine Eichel</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">szyszka</td> <td style="padding: 5px;"><i>ein Zapfen</i></td> <td style="padding: 5px;">kastan</td> <td style="padding: 5px;"><i>eine Kastanie</i></td> </tr> </table>	Kto ma kamień? Jan ma kamień. Anna też ma kamień. Florian ma kamień.	<i>Wer hat einen Stein? Jan hat einen Stein. Anna hat auch einen Stein. Florian hat einen Stein.</i>	Ile mamy kamieni? Mamy dwa / trzy / cztery kamienie.	<i>Wie viele Steine haben wir? Wir haben zwei / drei / vier Steine.</i>	Mamy pięć / sześć kamieni.	<i>Wir haben fünf / sechs Steine.</i>	Kto ma gałązkę / szyszkę / liść / żołądź / kasztan?	<i>Wer hat einen Zweig / einen Zapfen / ein Blatt / eine Eichel / eine Kastanie?</i>	kamień	<i>ein Stein</i>	liść	<i>ein Blatt</i>	gałązka	<i>ein Zweig</i>	żołądź	<i>eine Eichel</i>	szyszka	<i>ein Zapfen</i>	kastan	<i>eine Kastanie</i>
Kto ma kamień? Jan ma kamień. Anna też ma kamień. Florian ma kamień.	<i>Wer hat einen Stein? Jan hat einen Stein. Anna hat auch einen Stein. Florian hat einen Stein.</i>																				
Ile mamy kamieni? Mamy dwa / trzy / cztery kamienie.	<i>Wie viele Steine haben wir? Wir haben zwei / drei / vier Steine.</i>																				
Mamy pięć / sześć kamieni.	<i>Wir haben fünf / sechs Steine.</i>																				
Kto ma gałązkę / szyszkę / liść / żołądź / kasztan?	<i>Wer hat einen Zweig / einen Zapfen / ein Blatt / eine Eichel / eine Kastanie?</i>																				
kamień	<i>ein Stein</i>	liść	<i>ein Blatt</i>																		
gałązka	<i>ein Zweig</i>	żołądź	<i>eine Eichel</i>																		
szyszka	<i>ein Zapfen</i>	kastan	<i>eine Kastanie</i>																		
	<ul style="list-style-type: none"> • Die Fachkraft kann auch fragen, ob die Kinder im Wald Tiere gesehen haben. Dabei zeigt sie entsprechend die Bildkarten: <table border="0" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">♀ Widziałam ptaki. ♂ Widziałem ptaki. Kto też widział ptaki? Florian, widziałeś ptaki? Anna, widziałaś ptaki?</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"><i>Ich habe Vögel gesehen. Wer hat auch Vögel gesehen? Florian, hast du Vögel gesehen? Anna, hast du Vögel gesehen?</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Kto widział wiewiórkę / jeża / biedronkę / motyla?</td> <td style="padding: 5px;"><i>Wer hat ein Eichhörnchen / einen Igel / einen Marienkäfer / einen Schmetterling gesehen?</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Kto widział gniazdo?</td> <td style="padding: 5px;"><i>Wer hat ein Nest gesehen?</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Kto widział grzyby?</td> <td style="padding: 5px;"><i>Wer hat Pilze gesehen?</i></td> </tr> </table>	♀ Widziałam ptaki. ♂ Widziałem ptaki. Kto też widział ptaki? Florian, widziałeś ptaki? Anna, widziałaś ptaki?	<i>Ich habe Vögel gesehen. Wer hat auch Vögel gesehen? Florian, hast du Vögel gesehen? Anna, hast du Vögel gesehen?</i>	Kto widział wiewiórkę / jeża / biedronkę / motyla?	<i>Wer hat ein Eichhörnchen / einen Igel / einen Marienkäfer / einen Schmetterling gesehen?</i>	Kto widział gniazdo?	<i>Wer hat ein Nest gesehen?</i>	Kto widział grzyby?	<i>Wer hat Pilze gesehen?</i>												
♀ Widziałam ptaki. ♂ Widziałem ptaki. Kto też widział ptaki? Florian, widziałeś ptaki? Anna, widziałaś ptaki?	<i>Ich habe Vögel gesehen. Wer hat auch Vögel gesehen? Florian, hast du Vögel gesehen? Anna, hast du Vögel gesehen?</i>																				
Kto widział wiewiórkę / jeża / biedronkę / motyla?	<i>Wer hat ein Eichhörnchen / einen Igel / einen Marienkäfer / einen Schmetterling gesehen?</i>																				
Kto widział gniazdo?	<i>Wer hat ein Nest gesehen?</i>																				
Kto widział grzyby?	<i>Wer hat Pilze gesehen?</i>																				

- Die Fachkraft kann die Geschichte auch in der Nachbarsprache erzählen. In diesem Fall zeigt sie die genannten Naturmaterialien auf den Bildern (Anlage 29):

Grupa Biedronek idzie dziś ze swoją nauczycielką na wycieczkę do lasu. Zaraz po śniadaniu wszyscy idą do szatni i ubierają się. Dzieci zakładają kurtki i solidne buty i ruszają w drogę. W lesie widzą kilka zwierząt: wiewiórkę, dużo ptaków, jeża, motyle, ślimaki i biedronki. Widzą też ptasie gniazdo i mnóstwo grzybów. Ale dziś dzieci szukają naturalnych materiałów do pracy plastycznej. Potrzebują: szyszek, liści, kasztanów, żołądzi, gałązek i kamieni. Jak myślicie, co będą z tego robić?

- Die Bildkarten mit Naturmaterialien und Waldtieren können bei unterschiedlichen Spielen verwendet werden, z. B. bei Spiel mit Einsteckwürfel (siehe Anlage 37).

Notizen:

34. ĆWICZENIA GIMNASTYCZNE

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie zwrotów w języku sąsiada w zakresie „Ruch i sport“. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Karty obrazkowe (załącznik 30). 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować i zalaminować karty obrazkowe. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci stają w rozsypane. • Nauczyciel/ka pokazuje kartę obrazkową, nazywa pokazane ćwiczenie w obu językach, prezentuje je, a dzieci wykonują ćwiczenie: <table border="0" data-bbox="395 725 1471 943"> <tr> <td>Wir marschieren am Platz.</td> <td><i>Maszerujemy w miejscu.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir strecken die Arme nach oben.</td> <td><i>Wyciągamy ramiona w górę.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Rumpfbeuge.</td> <td><i>Robimy skłon.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Kniebeuge.</td> <td><i>Robimy przysiad.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Rolle vorwärts.</td> <td><i>Robimy przewrót w przód.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Rolle rückwärts.</td> <td><i>Robimy przewrót w tył.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Jedno dziecko losuje kartę obrazkową tak, aby inne nie widziały obrazka, i demonstruje ćwiczenie. Nauczyciel/ka nazywa ćwiczenie w języku sąsiada. Na komendę „Auf die Plätze, fertig los!” (Na miejsca, gotowi, start!) wszystkie dzieci wykonują pokazane ćwiczenie. 	Wir marschieren am Platz.	<i>Maszerujemy w miejscu.</i>	Wir strecken die Arme nach oben.	<i>Wyciągamy ramiona w górę.</i>	Wir machen eine Rumpfbeuge.	<i>Robimy skłon.</i>	Wir machen eine Kniebeuge.	<i>Robimy przysiad.</i>	Wir machen eine Rolle vorwärts.	<i>Robimy przewrót w przód.</i>	Wir machen eine Rolle rückwärts.	<i>Robimy przewrót w tył.</i>
Wir marschieren am Platz.	<i>Maszerujemy w miejscu.</i>												
Wir strecken die Arme nach oben.	<i>Wyciągamy ramiona w górę.</i>												
Wir machen eine Rumpfbeuge.	<i>Robimy skłon.</i>												
Wir machen eine Kniebeuge.	<i>Robimy przysiad.</i>												
Wir machen eine Rolle vorwärts.	<i>Robimy przewrót w przód.</i>												
Wir machen eine Rolle rückwärts.	<i>Robimy przewrót w tył.</i>												
	<ul style="list-style-type: none"> • Starsze dzieci mogą przejąć rolę nauczyciela i same pokazać karty oraz nazwać ćwiczenie w języku sąsiada. Po każdym ćwiczeniu dzieci się zmieniają. • Dzieci wspólnie z nauczycielem/ką mogą przygotować duży plakat z ćwiczeniami sportowymi i odpowiednimi podpisami w obu językach. 												
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci bardzo lubią ruch, więc zabawa może być wykorzystywana tak często, jak to możliwe, także podczas codziennych zajęć. 												

Notatki:

34. GYMNASTIKÜBUNGEN

- Festigung von Ausdrücken in der Nachbarsprache zum Thema „Bewegung und Sport“

- Bildkarten (Anlage 30)

- Bildkarten kopieren und laminieren.

- Die Kinder verteilen sich im Raum.
- Die Fachkraft zeigt eine Karte und benennt die dargestellte Übung in beiden Sprachen, macht sie vor und alle Kinder machen die Übung nach:

Maszerujemy w miejscu.

Wir marschieren am Platz.

Wyciągamy ramiona w górę.

Wir strecken die Arme nach oben.

Robimy skłon.

Wir machen eine Rumpfbeuge.

Robimy przysiad.

Wir machen eine Kniebeuge.

Robimy przewrót w przód.

Wir machen eine Rolle vorwärts.

Robimy przewrót w tył.

Wir machen eine Rolle rückwärts.

- Ein Kind zieht eine Karte aus dem Stapel, so dass die anderen das Bild nicht sehen, und macht die Übung vor. Die Fachkraft benennt die Übung in der Nachbarsprache. Auf das Kommando „**Na miejsca, gotowi, start!**“ (**Auf die Plätze, fertig los!**) machen alle Kinder die dargestellte Übung nach.

- Die älteren Kinder können die Rolle der Fachkraft übernehmen und selbst die Karten zeigen sowie die Übung in der Nachbarsprache benennen. Die Kinder wechseln sich jeder Übung ab.
- Die Kinder können zusammen mit der Fachkraft ein großes Poster mit sportlichen Aktivitäten und dazu gehörigen Beschriftungen in beiden Sprachen vorbereiten.

- Die Kinder haben viel Freude an Bewegung, deswegen kann dieses Spiel so oft wie möglich eingesetzt werden, auch innerhalb des gesamten Tagesablauf.

Notizen:

35. ATOMY ŁĄCZCIE SIĘ

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie zwrotów w języku sąsiada w zakresie „Ruch i sport“. • Utrwalenie liczebników w języku sąsiada. 														
	<ul style="list-style-type: none"> • Karty obrazkowe (załącznik 30). • Odtwarzacz muzyki. 														
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować i zalaminować karty obrazkowe. 														
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci (atomy) biegają swobodnie po sali w rytm muzyki. Nauczyciel/ka zatrzymuje odtwarzanie i podaje w języku sąsiada liczbę atomów, np.: Vier Atome! (Cztery atomy). <table border="0" data-bbox="395 696 1471 775"> <tr> <td>zwei Atome / drei Atome / vier Atome / fünf Atome / sechs Atome</td> <td><i>dwa atomy / trzy atomy / cztery atomy / pięć atomów / sześć atomów</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci tworzą jak najszybciej grupy składające się z czterech „atomów” (osób) i łączą się za ręce. • Najczęściej kilkoro dzieci zostaje, ponieważ jest ich zbyt mało, aby utworzyć grupę danej wielkości. Te dzieci wspólnie wybierają kartę z ćwiczeniem gimnastycznym i nazywają je w języku sąsiada. Jeśli nie potrafią tego zrobić, mogą nazwać ćwiczenie w języku ojczystym, a nauczyciel/ka komentuje w języku sąsiada. Wszystkie dzieci wykonują ćwiczenie. <table border="0" data-bbox="395 999 1471 1205"> <tr> <td>Wir marschieren am Platz.</td> <td><i>Maszerujemy w miejscu.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir strecken die Arme nach oben.</td> <td><i>Wyciągamy ramiona w górę.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Rumpfbeuge.</td> <td><i>Robimy skłon.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Kniebeuge.</td> <td><i>Robimy przysiad.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Rolle vorwärts.</td> <td><i>Robimy przewrót w przód.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir machen eine Rolle rückwärts.</td> <td><i>Robimy przewrót w tył.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Muzyka jest ponownie odtwarzana i rozpoczyna się kolejna runda. 	zwei Atome / drei Atome / vier Atome / fünf Atome / sechs Atome	<i>dwa atomy / trzy atomy / cztery atomy / pięć atomów / sześć atomów</i>	Wir marschieren am Platz.	<i>Maszerujemy w miejscu.</i>	Wir strecken die Arme nach oben.	<i>Wyciągamy ramiona w górę.</i>	Wir machen eine Rumpfbeuge.	<i>Robimy skłon.</i>	Wir machen eine Kniebeuge.	<i>Robimy przysiad.</i>	Wir machen eine Rolle vorwärts.	<i>Robimy przewrót w przód.</i>	Wir machen eine Rolle rückwärts.	<i>Robimy przewrót w tył.</i>
zwei Atome / drei Atome / vier Atome / fünf Atome / sechs Atome	<i>dwa atomy / trzy atomy / cztery atomy / pięć atomów / sześć atomów</i>														
Wir marschieren am Platz.	<i>Maszerujemy w miejscu.</i>														
Wir strecken die Arme nach oben.	<i>Wyciągamy ramiona w górę.</i>														
Wir machen eine Rumpfbeuge.	<i>Robimy skłon.</i>														
Wir machen eine Kniebeuge.	<i>Robimy przysiad.</i>														
Wir machen eine Rolle vorwärts.	<i>Robimy przewrót w przód.</i>														
Wir machen eine Rolle rückwärts.	<i>Robimy przewrót w tył.</i>														
	<ul style="list-style-type: none"> • Zamiast liczby nauczyciel/ka może nazwać w języku sąsiada określoną cechę, np.: Augen / Haare / T-Shirt / Socken (oczy / włosy / t-shirt / skarpetki) itp. Wszystkie dzieci, które mają ten sam kolor (oczu, włosów itd.), tworzą grupę. • W grupach dzieci mogą się policzyć w języku sąsiada: Wir zählen ab. (Odliczamy). • Dzieci w grupach mogą się przedstawić w języku sąsiada: <table border="0" data-bbox="395 1447 1471 1514"> <tr> <td>Hallo, wie heißt du?</td> <td><i>Cześć, jak się nazywasz?</i></td> </tr> <tr> <td>Ich heiße Ewa.</td> <td><i>Nazywam się Ewa.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Zamiast biegać po sali, dzieci mogą wykonywać inne ruchy, które nauczyciel/ka nazywa w języku sąsiada (patrz karty obrazkowe, załącznik 1), np.: <table border="0" data-bbox="395 1603 1471 1776"> <tr> <td>Wir hopsen.</td> <td><i>Skaczemy.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir gehen jetzt ganz leise.</td> <td><i>Idziemy teraz bardzo cicho.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir schleichen wie eine Katze.</td> <td><i>Skradamy się jak kot.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir stampfen laut.</td> <td><i>Tupimy głośno.</i></td> </tr> <tr> <td>Wir strecken die Arme nach oben.</td> <td><i>Podnosimy ręce do góry.</i></td> </tr> </table>	Hallo, wie heißt du?	<i>Cześć, jak się nazywasz?</i>	Ich heiße Ewa.	<i>Nazywam się Ewa.</i>	Wir hopsen.	<i>Skaczemy.</i>	Wir gehen jetzt ganz leise.	<i>Idziemy teraz bardzo cicho.</i>	Wir schleichen wie eine Katze.	<i>Skradamy się jak kot.</i>	Wir stampfen laut.	<i>Tupimy głośno.</i>	Wir strecken die Arme nach oben.	<i>Podnosimy ręce do góry.</i>
Hallo, wie heißt du?	<i>Cześć, jak się nazywasz?</i>														
Ich heiße Ewa.	<i>Nazywam się Ewa.</i>														
Wir hopsen.	<i>Skaczemy.</i>														
Wir gehen jetzt ganz leise.	<i>Idziemy teraz bardzo cicho.</i>														
Wir schleichen wie eine Katze.	<i>Skradamy się jak kot.</i>														
Wir stampfen laut.	<i>Tupimy głośno.</i>														
Wir strecken die Arme nach oben.	<i>Podnosimy ręce do góry.</i>														
Notatki:															

35. ATOMSPIEL

- Festigung von Ausdrücken zum Thema „Bewegung und Sport“ in der Nachbarsprache
- Festigung der Grundzahlen in der Nachbarsprache

- Bildkarten (Anlage 30)
- Abspielgerät für Musik

- Bildkarten kopieren und laminieren.

- Die Kinder (Atome) laufen zur Musik kreuz und quer durch den Raum. Die Fachkraft stoppt die Musik und sagt in der Nachbarsprache eine Anzahl von Atomen, z. B.: **Cztery atomy! (Vier Atome).**

dwa atomy / trzy atomy / cztery atomy / pięć atomów / sześć atomów	<i>zwei Atome / drei Atome / vier Atome / fünf Atome / sechs Atome</i>
---	--

- Die Kinder bilden so schnell wie möglich Gruppen von vier „Atomen“ (Personen) und fassen sich an den Händen.
- Meistens bleiben einige Kinder übrig, da sie zu wenig sind, um eine Gruppe in der genannten Größe zu bilden. Diese Kinder suchen sich gemeinsam eine Karte mit einer Sportübung aus und benennen diese in der Nachbarsprache. Falls sie das nicht können, dann benennen sie die Sportübung in der eigenen Sprache und die Fachkraft kommentiert in der Nachbarsprache. Alle Kinder machen die Übung.

Maszerujemy w miejscu.	<i>Wir marschieren am Platz.</i>
Wyciągamy ramiona w górę.	<i>Wir strecken die Arme nach oben.</i>
Robimy skłon.	<i>Wir machen eine Rumpfbeuge.</i>
Robimy przysiad.	<i>Wir machen eine Kniebeuge.</i>
Robimy przewrót w przód.	<i>Wir machen eine Rolle vorwärts.</i>
Robimy przewrót w tył.	<i>Wir machen eine Rolle rückwärts.</i>

- Danach wird die Musik fortgesetzt und eine neue Runde beginnt.

- Statt der Anzahl kann die Fachkraft ein bestimmtes Merkmal in der Nachbarsprache rufen, wie beispielsweise: **oczy / włosy / t-shirt / skarpetki (Augen / Haare / T-Shirt / Socken)** usw. Alle Kinder, die die gleiche Farbe (der Augen, der Haare usw.) haben, bilden zusammen eine Gruppe.
- In den Gruppen können die Kinder in der Nachbarsprache abzählen: **Odliczamy. (Wir zählen ab).**
- Die Kinder können sich in den kleinen Gruppen in der Nachbarsprache vorstellen:

Cześć, jak się nazywasz?	<i>Hallo, wie heißt du?</i>
Nazywam się Ewa.	<i>Ich heiße Ewa.</i>

- Statt durch den Raum zu laufen, können die Kinder andere Bewegungen machen, die die Fachkraft in der Nachbarsprache nennt (siehe Bildkarten, Anlage 1), z. B.:

Skaczemy.	<i>Wir hopsen.</i>
Idziemy teraz bardzo cicho.	<i>Wir gehen jetzt ganz leise.</i>
Skradamy się jak kot.	<i>Wir schleichen wie eine Katze.</i>
Tupujemy głośno.	<i>Wir stampfen laut.</i>
Podnosimy ręce do góry.	<i>Wir strecken die Arme nach oben.</i>

Notizen:

36. MOJE MIEJSCE DO SPANIA

	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka i utrwalenie słownictwa w zakresie „Miejsce do spania” w języku sąsiada. • Utrwalenie słownictwa w zakresie „Orientacja przestrzenna” w języku sąsiada. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Karty obrazkowe i podpisy (załącznik 31). • Opcjonalnie: komplet pościeli do zademonstrowania przez nauczyciela/kę. 			
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyciąć i zalaminować karty obrazkowe i podpisy. • Umieścić karty z obrazkami i podpisy w sali grupowej (np. karta „poduszka” na półce z poduszkami itd.). 			
	<ul style="list-style-type: none"> • W sali są przygotowane leżaki/maty do spania. Zadaniem dzieci jest przygotowanie własnego miejsca do spania. • Nauczyciel/ka wypowiada instrukcje w języku sąsiada, demonstrując przy tym ich znaczenie: <table border="1" data-bbox="347 757 1469 1048"> <tr> <td data-bbox="347 757 927 1048"> <p>Holt bitte die Kissen. Legt bitte das Kissen oben hin. Holt bitte die Bettdecken. Legt bitte die Bettdecke unten hin. Holt bitte eure Schlafanzüge. Legt bitte den Schlafanzug in die Mitte. Holt bitte eure Kuschtiere. Das Bett ist fertig zum Schlafen.</p> </td> <td data-bbox="927 757 1469 1048"> <p><i>Przynieście proszę poduszki. Połóżcie proszę poduszkę na górze. Przynieście proszę kołdry. Połóżcie proszę kołdrę na dole. Przynieście proszę wasze piżamy. Połóżcie proszę piżamę na środku. Przynieście proszę wasze przytulanki. Łóżko jest gotowe do spania.</i></p> </td> </tr> </table>		<p>Holt bitte die Kissen. Legt bitte das Kissen oben hin. Holt bitte die Bettdecken. Legt bitte die Bettdecke unten hin. Holt bitte eure Schlafanzüge. Legt bitte den Schlafanzug in die Mitte. Holt bitte eure Kuschtiere. Das Bett ist fertig zum Schlafen.</p>	<p><i>Przynieście proszę poduszki. Połóżcie proszę poduszkę na górze. Przynieście proszę kołdry. Połóżcie proszę kołdrę na dole. Przynieście proszę wasze piżamy. Połóżcie proszę piżamę na środku. Przynieście proszę wasze przytulanki. Łóżko jest gotowe do spania.</i></p>
<p>Holt bitte die Kissen. Legt bitte das Kissen oben hin. Holt bitte die Bettdecken. Legt bitte die Bettdecke unten hin. Holt bitte eure Schlafanzüge. Legt bitte den Schlafanzug in die Mitte. Holt bitte eure Kuschtiere. Das Bett ist fertig zum Schlafen.</p>	<p><i>Przynieście proszę poduszki. Połóżcie proszę poduszkę na górze. Przynieście proszę kołdry. Połóżcie proszę kołdrę na dole. Przynieście proszę wasze piżamy. Połóżcie proszę piżamę na środku. Przynieście proszę wasze przytulanki. Łóżko jest gotowe do spania.</i></p>			
	<ul style="list-style-type: none"> • Zamiast przygotowywać własne miejsce do spania, dzieci mogą przygotować je dla swoich pluszaków albo lalek. • Nauczyciel/ka może zapytać dzieci w języku sąsiada o imiona ich przytulank albo kolor pościeli: <table border="1" data-bbox="347 1193 1469 1272"> <tr> <td data-bbox="347 1193 927 1272"> <p>Wie heißt dein Kuschtier? Welche Farbe hat das Kissen?</p> </td> <td data-bbox="927 1193 1469 1272"> <p><i>Jak nazywa się twoja przytulanka? Jaki kolor ma poduszka?</i></p> </td> </tr> </table>		<p>Wie heißt dein Kuschtier? Welche Farbe hat das Kissen?</p>	<p><i>Jak nazywa się twoja przytulanka? Jaki kolor ma poduszka?</i></p>
<p>Wie heißt dein Kuschtier? Welche Farbe hat das Kissen?</p>	<p><i>Jak nazywa się twoja przytulanka? Jaki kolor ma poduszka?</i></p>			
	<ul style="list-style-type: none"> • Po pościeleniu łóżek można ogłosić zabawę w walkę na poduszki. Po zabawie można ponownie poprosić dzieci o przygotowanie miejsca do spania. 			
Notatki:				

36. MEIN SCHLAFPLATZ

- Lernen und Festigen des Wortschatzes zum Thema „Schlafplatz“ in der Nachbarsprache
- Festigung des Wortschatzes zu Thema „Räumliche Orientierung“ in der Nachbarsprache

- Bildkarten und Beschriftungen (Anlage 31)
- Optional: Ein Bettwäsche-Set zur Demonstration für die Fachkraft

- Bildkarten und Beschriftungen ausschneiden und laminieren.
- Bildkarten und Beschriftungen im Gruppenraum platzieren (z. B. Bildkarte „Kissen“ befindet sich auf dem Regal, wo die Kopfkissen liegen, usw.).

- Im Gruppenraum sind bereits die Liegen/Schlafmatten vorbereitet. Die Aufgabe für die Kinder besteht darin, den eigenen Schlafplatz vorzubereiten.
- Die Fachkraft sagt die Anweisungen in der Nachbarsprache. Dabei demonstriert sie ihre Bedeutung:

Przynieście proszę poduszki.
Połóżcie proszę poduszkę na górze.
Przynieście proszę kołdry.
Połóżcie proszę kołdrę na dole.
Przynieście proszę wasze piżamy.
Połóżcie proszę piżamę na środku.
Przynieście proszę wasze przytulanki.
Łóżko jest gotowe do spania.

*Holt bitte die Kissen.
Legt bitte das Kissen oben hin.
Holt bitte die Bettdecken.
Legt bitte die Bettdecke unten hin.
Holt bitte eure Schlafanzüge.
Legt bitte den Schlafanzug in die Mitte.
Holt bitte eure Kuschtiere.
Das Bett ist fertig zum Schlafen.*

- Statt ihr eigenes Bett zum Schlafen vorzubereiten, können die Kinder Schlafplätze für ihre Kuschtiere oder Puppen machen.
- Die Fachkraft kann die Kinder nach den Namen ihrer Kuschtiere in der Nachbarsprache oder nach der Farbe des Bettzeugs fragen:

Jak nazywa się twoja przytulanka?
Jaki kolor ma poduszka?

*Wie heißt dein Kuschtier?
Welche Farbe hat das Kissen?*

- Nachdem die Betten fertig gemacht sind, kann eine Kissenschlacht angesagt werden. Nach dem Spiel kann man die Betten noch einmal vorbereiten lassen.

Notizen:

37. OPOWIADANIE NA DOBRANOC							
	<ul style="list-style-type: none"> Zanurzenie w języku sąsiada. 						
	<ul style="list-style-type: none"> Kostka (samodzielnie wykonana lub z kieszonkami). Karty obrazkowe z symbolami różnych aktywności przed leżakowaniem (załącznik 32). Odtwarzacz do muzyki lub słuchowiska. Książka z opowiadaniem. 						
	<ul style="list-style-type: none"> Wykonać „kostkę leżakowania“. Propozycje aktywności: <ul style="list-style-type: none"> Opowiadanie w języku sąsiada czytane na głos. Masażyk w języku sąsiada. Słuchowisko w języku sąsiada. Medytacja do zasypiania w języku sąsiada. Piosenka do zasypiania w języku sąsiada. Relaksująca muzyka do zasypiania. 						
	<ul style="list-style-type: none"> Dzieci są przebrane w piżamy. Przed snem losowana jest jedna z ww. aktywności za pomocą „kostki leżakowania”, którą rzuca jedno z dzieci: <p>Aktywność 1: Opowiadanie¹² w języku sąsiada czytane na głos</p> <ul style="list-style-type: none"> Nauczyciel/ka prosi dzieci, aby się położyły, i zapowiada w języku sąsiada: <table border="1"> <tr> <td>Wir legen uns auf die Matten. Gleich lese ich euch eine Geschichte vor.</td> <td><i>Kładziemy się na maty. Zaraz przeczytam wam opowiadanie.</i></td> </tr> <tr> <td>Monika war den ganzen Vormittag im Park. Jetzt ist sie sehr müde. Sie nimmt ihr grünes Kissen, ihre rote Bettdecke und legt diese auf ihre Matte. Dann zieht sie ihren gelben Schalfanzug an und legt ihre Kleidung zusammen. Sie nimmt ihr Kuscheltier, legt sich auf die Matte und macht die Augen zu. Die Erzieherin liest noch eine Gute-Nacht-Geschichte, aber Monika träumt schon süß.</td> <td><i>Monika była całe przedpołudnie w parku. Teraz jest bardzo zmęczona. Kładzie swoją zieloną poduszkę i czerwoną kołdrę na macie. Zakłada swoją żółtą piżamę i składa swoje ubrania. Bierze przytulankę, kładzie się na macie i zamyka oczy. Nauczycielka czyta jeszcze opowiadanie na dobranoc, ale Monika już słodko śpi.</i></td> </tr> </table> <p>Aktywność 2: Masażyk w języku sąsiada</p> <ul style="list-style-type: none"> Dzieci siedzą w kręgu plecami do siebie. Nauczyciel/ka wypowiada instrukcje w języku sąsiada lub w obu językach: <table border="1"> <tr> <td>Wir starten unsere Massage. Wir streichen sanft den Rücken. Wir massieren den rechten, oberen Rücken. Wir massieren den linken, oberen Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir massieren den rechten, unteren Rücken. Wir massieren den linken, unteren Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir beenden die Massage und legen uns auf die Matte. Wir machen die Augen zu. Träumt süß!</td> <td><i>Zaczynamy masaż. Delikatnie gładzimy plecy. Masujemy prawą górną część pleców. Masujemy lewą górną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Masujemy prawą dolną część pleców. Masujemy lewą dolną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Kończymy masaż. Kładziemy się na maty. Zamykamy oczy. Słodkich snów!</i></td> </tr> </table>	Wir legen uns auf die Matten. Gleich lese ich euch eine Geschichte vor.	<i>Kładziemy się na maty. Zaraz przeczytam wam opowiadanie.</i>	Monika war den ganzen Vormittag im Park. Jetzt ist sie sehr müde. Sie nimmt ihr grünes Kissen, ihre rote Bettdecke und legt diese auf ihre Matte. Dann zieht sie ihren gelben Schalfanzug an und legt ihre Kleidung zusammen. Sie nimmt ihr Kuscheltier, legt sich auf die Matte und macht die Augen zu. Die Erzieherin liest noch eine Gute-Nacht-Geschichte, aber Monika träumt schon süß.	<i>Monika była całe przedpołudnie w parku. Teraz jest bardzo zmęczona. Kładzie swoją zieloną poduszkę i czerwoną kołdrę na macie. Zakłada swoją żółtą piżamę i składa swoje ubrania. Bierze przytulankę, kładzie się na macie i zamyka oczy. Nauczycielka czyta jeszcze opowiadanie na dobranoc, ale Monika już słodko śpi.</i>	Wir starten unsere Massage. Wir streichen sanft den Rücken. Wir massieren den rechten, oberen Rücken. Wir massieren den linken, oberen Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir massieren den rechten, unteren Rücken. Wir massieren den linken, unteren Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir beenden die Massage und legen uns auf die Matte. Wir machen die Augen zu. Träumt süß!	<i>Zaczynamy masaż. Delikatnie gładzimy plecy. Masujemy prawą górną część pleców. Masujemy lewą górną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Masujemy prawą dolną część pleców. Masujemy lewą dolną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Kończymy masaż. Kładziemy się na maty. Zamykamy oczy. Słodkich snów!</i>
Wir legen uns auf die Matten. Gleich lese ich euch eine Geschichte vor.	<i>Kładziemy się na maty. Zaraz przeczytam wam opowiadanie.</i>						
Monika war den ganzen Vormittag im Park. Jetzt ist sie sehr müde. Sie nimmt ihr grünes Kissen, ihre rote Bettdecke und legt diese auf ihre Matte. Dann zieht sie ihren gelben Schalfanzug an und legt ihre Kleidung zusammen. Sie nimmt ihr Kuscheltier, legt sich auf die Matte und macht die Augen zu. Die Erzieherin liest noch eine Gute-Nacht-Geschichte, aber Monika träumt schon süß.	<i>Monika była całe przedpołudnie w parku. Teraz jest bardzo zmęczona. Kładzie swoją zieloną poduszkę i czerwoną kołdrę na macie. Zakłada swoją żółtą piżamę i składa swoje ubrania. Bierze przytulankę, kładzie się na macie i zamyka oczy. Nauczycielka czyta jeszcze opowiadanie na dobranoc, ale Monika już słodko śpi.</i>						
Wir starten unsere Massage. Wir streichen sanft den Rücken. Wir massieren den rechten, oberen Rücken. Wir massieren den linken, oberen Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir massieren den rechten, unteren Rücken. Wir massieren den linken, unteren Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir beenden die Massage und legen uns auf die Matte. Wir machen die Augen zu. Träumt süß!	<i>Zaczynamy masaż. Delikatnie gładzimy plecy. Masujemy prawą górną część pleców. Masujemy lewą górną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Masujemy prawą dolną część pleców. Masujemy lewą dolną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Kończymy masaż. Kładziemy się na maty. Zamykamy oczy. Słodkich snów!</i>						

¹² Można przeczytać dowolne opowiadanie w języku sąsiada. Lista przykładowych polsko-niemieckich książek dla dzieci dostępna jest np. na www.nachbarsprachen-sachsen.eu/biedronka-maus-zaba.

Aktywność 3: Słuchowisko w języku sąsiada

- Nauczyciel/ka odtwarza dowolne słuchowisko¹³ dla dzieci w języku sąsiada.

Aktywność 4: Medytacja do zasypiania w języku sąsiada

- Nauczyciel/ka czyta zdania powoli i spokojnie w języku sąsiada lub w obu językach:

Wir legen uns bequem auf die Matte.
Wir sind jetzt sehr leise.
Die Arme und Beine sind frei.
Wir entspannen uns.
Wir machen die Augen zu.
Wir nehmen einen tiefen Atemzug.
Und noch einmal.
Mit der Nase tief einatmen.
Mit dem Mund ausatmen.
Wir schlafen ein. Träumt süß!

*Kładziemy się wygodnie na matę.
Jesteśmy teraz bardzo cicho.
Ręce i nogi leżą swobodnie.
Odpoczywamy.
Zamykamy oczy.
Bierzemy głęboki wdech.
I jeszcze raz.
Głęboki wdech nosem.
Wydech ustami.
Zasypiamy. Słodkich snów!*

Aktywność 5: Piosenka do zasypiania w języku sąsiada

- Nauczyciel/ka odtwarza dowolne spokojne piosenki¹⁴ dla dzieci w języku sąsiada.

Notizen:

¹³ Słuchowiska w języku niemieckim są również dostępne online. Polecamy słuchowiska dostępne na: <https://www.ardaudiothek.de/rubrik/fuer-kinder/42914714/>; <https://www.ohrka.de/>

¹⁴ Piosenki w języku niemieckim dostępne są także online. Polecamy m.in. kanał na YouTube pod nazwą „Sing Kinderlieder“. Piosenek do zasypiania można szukać, wpisując słowo „Schlaflieder“.

37. GUTE-NACHT-GESCHICHTE

	<ul style="list-style-type: none"> • Eintauchen in die Nachbarsprache 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Würfel (selbstgebastelt oder Einsteckwürfel) • Bildkarten mit Symbolen für verschiedene Aktivitäten vor dem Mittagsschlaf (Anlage 32) • Abspielgerät für Hörbuch oder Lied • Buch für Vorlesegeschichte 	
	<ul style="list-style-type: none"> • „Mittagsschlaf-Würfel“ erstellen. • Vorschläge für die Aktivitäten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vorlesegeschichte in der Nachbarsprache ○ Massagegeschichte in der Nachbarsprache ○ Hörgeschichte in der Nachbarsprache ○ Meditation zum Einschlafen in der Nachbarsprache ○ Lied zum Einschlafen in der Nachbarsprache ○ Entspannungsmusik zum Einschlafen 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Die Kinder sind zum Schlafen umgezogen. • Es wird vor dem Schlaf eine der obigen Aktivitäten gelöst. Dazu wird ein „Mittagsschlaf-Würfel“ eingesetzt, mit dem ein Kind würfelt: 	
	<p><u>Aktivität 1: Vorlesegeschichte¹⁵ in der Nachbarsprache</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Die Fachkraft bittet die Kinder, sich hinzulegen, und kündigt in der Nachbarsprache an: 	
	<p>Kładziemy się na maty. Zaraz przeczytam wam opowiadanie.</p> <p>Monika była całe przedpołudnie w parku. Teraz jest bardzo zmęczona. Kładzie swoją zieloną poduszkę i czerwoną kołdrę na macie. Zakłada swoją żółtą piżamę i składa swoje ubrania. Bierze przytulankę, kładzie się na macie i zamyka oczy. Nauczycielka czyta jeszcze opowiadanie na dobranoc, ale Monika już słodko śpi.</p>	<p><i>Wir legen uns auf die Matten. Gleich lese ich euch eine Geschichte vor.</i></p> <p><i>Monika war den ganzen Vormittag im Park. Jetzt ist sie sehr müde. Sie nimmt ihr grünes Kissen, ihre rote Bettdecke und legt diese auf ihre Matte. Dann zieht sie ihren gelben Schalfanzug an und legt ihre Kleidung zusammen. Sie nimmt ihr Kuscheltier, legt sich auf die Matte und macht die Augen zu. Die Erzieherin liest noch eine Gute-Nacht-Geschichte, aber Monika träumt schon süß.</i></p>
	<p><u>Aktivität 2: Massagegeschichte</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Die Kinder sitzen im Kreis mit den Rücken zueinander. Die Fachkraft sagt die Anweisungen in der Nachbarsprache oder in beiden Sprachen: 	
	<p>Zaczynamy masaż. Delikatnie gładzimy plecy. Masujemy prawą górną część pleców. Masujemy lewą górną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Masujemy prawą dolną część pleców.</p> <p>Masujemy lewą dolną część pleców. Gładzimy środek pleców. Delikatnie naciskamy. Kończymy masaż. Kładziemy się na maty.</p> <p>Zamykamy oczy. Słodkich snów!</p>	<p><i>Wir starten unsere Massage. Wir streichen sanft den Rücken. Wir massieren den rechten, oberen Rücken. Wir massieren den linken, oberen Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir massieren den rechten, unteren Rücken.</i></p> <p><i>Wir massieren den linken, unteren Rücken. Wir streichen den Rücken. Wir drücken sanft. Wir beenden die Massage und legen uns auf die Matte. Wir machen die Augen zu. Träumt süß!</i></p>

¹⁵ Hier kann jede beliebige Geschichte in der Nachbarsprache vorgelesen werden. Eine Liste mit Empfehlungen für deutsch-polnische Kinderbücher ist z. B. auf www.nachbarsprachen-sachsen.eu/biedronka-maus-zaba zu finden.

<p><u>Aktivität 3: Hörgeschichte in der Nachbarsprache</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Die Fachkraft spielt ein beliebiges Hörbuch¹⁶ für Kinder in der Nachbarsprache ab. 	
<p><u>Aktivität 4: Meditation zum Einschlafen in der Nachbarsprache</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Die Fachkraft liest die Sätze langsam und entspannt in der Nachbarsprache oder in beiden Sprachen vor: 	
<p>Kładziemy się wygodnie na matę. Jesteśmy teraz bardzo cicho. Ręce i nogi leżą swobodnie. Odpoczywamy. Zamykamy oczy. Bierzemy głęboki wdech. I jeszcze raz. Głęboki wdech nosem. Wydech ustami. Zasypiamy. Słodkich snów!</p>	<p><i>Wir legen uns bequem auf die Matte. Wir sind jetzt sehr leise. Die Arme und Beine sind frei. Wir entspannen uns. Wir machen die Augen zu. Wir nehmen einen tiefen Atemzug. Und noch einmal. Mit der Nase tief einatmen. Mit dem Mund ausatmen. Wir schlafen ein. Träumt süß!</i></p>
<p><u>Aktivität 5: Lied zum Einschlafen in der Nachbarsprache</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Die Fachkraft spielt beliebige ruhige Kinderlieder¹⁷ in der Nachbarsprache ab. 	
<p>Notizen:</p>	

¹⁶ Viele Hörbücher stehen online zur Verfügung. Wir empfehlen z. B. die Hörbücher von „Pomelody“ (Youtube → Pomelody audiobook).

¹⁷ Sehr viele Lieder in der polnischen Sprache stehen online zur Verfügung. Wir empfehlen z. B. die Kinderlieder von „Pomelody“ (Youtube → Abecadło z dźwiękiem).

38. GDZIE MIESZKA KRASNOLUDEK?																					
	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresów: „Postacie z bajek”, „Wycieczka przyrodnicza”, „Kształty i kierunki”. 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazki przedstawiające las, grzyb, górę, rzekę, zamek (załącznik 33). • Karta pracy (załącznik 34). • Ołówek dla każdego dziecka. 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować kartę pracy dla każdego dziecka. 																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka pokazuje dzieciom obrazki (las, grzyb, góra, rzeka, zamek) i nazywa je w języku sąsiada. Ustala z dziećmi gesty, za pomocą których można przedstawić te miejsca. Następnie nauczyciel/ka wypowiada słowa w języku sąsiada pokazując obrazki, a dzieci wykonują odpowiednie gesty. • W kolejnej rundzie nauczyciel/ka wypowiada zdania w języku sąsiada, nie pokazując już obrazków, a dzieci wykonują odpowiednie gesty: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">Ich wohne auf dem Berg.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Mieszkam na górze.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Ich wohne im Schloss.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Mieszkam na zamku.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Ich wohne am Fluss.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Mieszkam nad rzeką.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Ich wohne unter dem Pilz.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Mieszkam pod grzybem.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Ich wohne im Wald.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Mieszkam w lesie.</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Dzieci otrzymują karty pracy. Ich zadaniem jest połączenie postaci i miejsc zgodnie z wypowiedzianym przez nauczycielkę/a tekstem: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">Der Drache wohnt auf dem Berg.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Smok mieszka na górze.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Der König wohnt im Schloss.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Król mieszka na zamku.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Die Fee wohnt am Fluss.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Wróżka mieszka nad rzeką.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Der Zwerg wohnt unter dem Pilz.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Krasnoludek mieszka pod grzybem.</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Die Hexe wohnt im Wald.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Czarownica mieszka w lesie.</i></td> </tr> </table>	Ich wohne auf dem Berg.	<i>Mieszkam na górze.</i>	Ich wohne im Schloss.	<i>Mieszkam na zamku.</i>	Ich wohne am Fluss.	<i>Mieszkam nad rzeką.</i>	Ich wohne unter dem Pilz.	<i>Mieszkam pod grzybem.</i>	Ich wohne im Wald.	<i>Mieszkam w lesie.</i>	Der Drache wohnt auf dem Berg.	<i>Smok mieszka na górze.</i>	Der König wohnt im Schloss.	<i>Król mieszka na zamku.</i>	Die Fee wohnt am Fluss.	<i>Wróżka mieszka nad rzeką.</i>	Der Zwerg wohnt unter dem Pilz.	<i>Krasnoludek mieszka pod grzybem.</i>	Die Hexe wohnt im Wald.	<i>Czarownica mieszka w lesie.</i>
Ich wohne auf dem Berg.	<i>Mieszkam na górze.</i>																				
Ich wohne im Schloss.	<i>Mieszkam na zamku.</i>																				
Ich wohne am Fluss.	<i>Mieszkam nad rzeką.</i>																				
Ich wohne unter dem Pilz.	<i>Mieszkam pod grzybem.</i>																				
Ich wohne im Wald.	<i>Mieszkam w lesie.</i>																				
Der Drache wohnt auf dem Berg.	<i>Smok mieszka na górze.</i>																				
Der König wohnt im Schloss.	<i>Król mieszka na zamku.</i>																				
Die Fee wohnt am Fluss.	<i>Wróżka mieszka nad rzeką.</i>																				
Der Zwerg wohnt unter dem Pilz.	<i>Krasnoludek mieszka pod grzybem.</i>																				
Die Hexe wohnt im Wald.	<i>Czarownica mieszka w lesie.</i>																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci kolejno losują obrazek. Obrazki przedstawiają las, grzyb, górę, rzekę, zamek. Nauczyciel pyta w języku sąsiada, a dzieci odpowiadają: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">Wo wohnst du?</td> <td style="padding: 5px;"><i>Gdzie mieszkasz?</i></td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Ich wohne im Wald / im Schloss / auf dem Berg / unter dem Pilz / am Fluss.</td> <td style="padding: 5px;"><i>Mieszkam w lesie / na zamku / na górze / pod grzybem / nad rzeką.</i></td> </tr> </table>	Wo wohnst du?	<i>Gdzie mieszkasz?</i>	Ich wohne im Wald / im Schloss / auf dem Berg / unter dem Pilz / am Fluss.	<i>Mieszkam w lesie / na zamku / na górze / pod grzybem / nad rzeką.</i>																
Wo wohnst du?	<i>Gdzie mieszkasz?</i>																				
Ich wohne im Wald / im Schloss / auf dem Berg / unter dem Pilz / am Fluss.	<i>Mieszkam w lesie / na zamku / na górze / pod grzybem / nad rzeką.</i>																				
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci mogą wspólnie się zastanowić, w jakich bajkach występują te postacie, a następnie je opowiedzieć lub wspólnie wymyślić własną historię. Podczas opowiadania postacie nazywane są zawsze w języku sąsiada. Kto o tym zapomni, oddaje fant. 																				
Notatki:																					

38. WO WOHLT DER ZWERG?

- Festigung des Wortschatzes aus den Bereichen: „Märchenfiguren“, „Ausflug in die Natur“, „Formen und Orientierung“

- Bildkarten von: Wald, Pilz, Berg, Fluss, Schloss (Anlage 33)
- Arbeitsblatt (Anlage 34)
- Bleistift für jedes Kind

- Für jedes Kind ein Arbeitsblatt kopieren.

- Die Fachkraft zeigt den Kindern Bilder (Wald, Pilz, Berg, Fluss, Schloss) und benennt sie in der Nachbarsprache. Gemeinsam mit der Fachkraft einigen sich die Kinder auf Gesten, durch die man diese zeigen kann. Dann spricht die Fachkraft die Wörter nacheinander, zeigt die entsprechenden Bilder und die Kinder führen die Gesten aus.
- In der nächsten Runde spricht die Fachkraft die Sätze aus, ohne die Bilder zu zeigen, und die Kinder machen entsprechende Gesten:

Mieszkam na górze.

Ich wohne auf dem Berg.

Mieszkam na zamku.

Ich wohne im Schloss.

Mieszkam nad rzeką.

Ich wohne am Fluss.

Mieszkam pod grzybem.

Ich wohne unter dem Pilz.

Mieszkam w lesie.

Ich wohne im Wald.

- Die Kinder bekommen Arbeitsblätter. Ihre Aufgabe ist es, Figuren und Orte gemäß dem von der Fachkraft gesprochenen Text zu verbinden:

Smok mieszka na górze.

Der Drache wohnt auf dem Berg.

Król mieszka na zamku.

Der König wohnt im Schloss.

Wróżka mieszka nad rzeką.

Die Fee wohnt am Fluss.

Krasnoludek mieszka pod grzybem.

Der Zwerg wohnt unter dem Pilz.

Czarownica mieszka w lesie.

Die Hexe wohnt im Wald.

- Jedes Kind lost ein Bild. Die Bilder zeigen Wald, Pilz, Berg, Fluss, Burg. Die Fachkraft fragt in der Nachbarsprache und die Kinder antworten:

Gdzie mieszkasz?

Wo wohnst du?

Mieszkam w lesie / na zamku /

Ich wohne im Wald / im Schloss /

na górze / pod grzybem / nad rzeką.

auf dem Berg / unter dem Pilz / am Fluss.

- Die Kinder können gemeinsam überlegen, in welchen Märchen diese Figuren vorkommen, und diese erzählen bzw. sich gemeinsam Geschichten ausdenken. Beim Erzählen werden die Figuren immer in der Nachbarsprache benannt. Wer es aus Versehen vergisst, gibt einen Pfand.

Notizen:

39. PODRÓŻ PRZEZ BAJKOWĄ KRAINĘ					
	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Postacie z bajek”. • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Kształty i kierunki”. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy dla każdego dziecka (załącznik 35). • Po 3 kredki w różnych kolorach dla każdego dziecka. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować kartę pracy dla każdego dziecka. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieci stoją w rzędzie lub w kole. Nauczyciel wypowiada kolejno w języku sąsiada zwroty z zakresu „Kształty i kierunki”. Dzieci odpowiednio: podnoszą ręce w górę, kucają, robią krok w lewo, robią krok w prawo: <table border="1" style="width: 100%; background-color: #cccccc;"> <tr> <td>nach oben, nach unten, nach rechts, nach links</td> <td><i>w górę, w dół, na prawo, na lewo</i></td> </tr> </table> <ul style="list-style-type: none"> • Każde dziecko otrzymuje kartę pracy. • Nauczyciel/ka wybiera jedną postać i opisuje jej trasę w języku sąsiada. Zadaniem dzieci jest narysowanie drogi, jaką wykonuje wybrana postać, według instrukcji nauczycielki/a. Trasy kolejnych postaci dzieci rysują innymi kolorami: <table border="1" style="width: 100%; background-color: #cccccc;"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p><u>Route 1</u></p> <p>Wo ist der Ritter? Der Ritter geht ein Feld nach rechts. Der Ritter geht ein Feld nach oben. Der Ritter geht ein Feld nach links. Der Ritter geht ein Feld nach oben. Wer wohnt hier? → Hier wohnt der Zauberer.</p> <p><u>Route 2</u></p> <p>Wo ist der Drache? Der Drache geht ein Feld nach links. Der Drache geht ein Feld nach oben. Der Drache geht zwei Felder nach links. Der Drache geht ein Feld nach unten. Der Drache geht zwei Felder nach links. Der Drache geht ein Feld nach unten. Wo wohnt der Drache? → Der Drache wohnt auf dem Berg.</p> <p><u>Route 3</u></p> <p>Wo ist die Königin? Die Königin geht drei Felder nach links. Die Königin geht ein Feld nach oben. Die Königin geht zwei Felder nach rechts. Wo wohnt die Königin? → Die Königin wohnt im Schloss.</p> </td> <td style="vertical-align: top;"> <p><u>Trasa 1</u></p> <p><i>Gdzie jest rycerz? Rycerz idzie jedno pole w prawo. Rycerz idzie jedno pole do góry. Rycerz idzie jedno pole w lewo. Rycerz idzie jedno pole do góry. Kto tu mieszka? → Tu mieszka czarodziej.</i></p> <p><u>Trasa 2</u></p> <p><i>Gdzie jest smok? Smok idzie jedno pole w lewo. Smok idzie jedno pole do góry. Smok idzie dwa pola w lewo. Smok idzie jedno pole w dół. Smok idzie dwa pola w lewo. Smok idzie jedno pole w dół. Gdzie mieszka smok? → Smok mieszka na górze.</i></p> <p><u>Trasa 3</u></p> <p><i>Gdzie jest królowa? Królowa idzie trzy pola w lewo. Królowa idzie jedno pole do góry. Królowa idzie dwa pola w prawo.</i></p> <p><i>Gdzie mieszka królowa? → Królowa mieszka na zamku.</i></p> </td> </tr> </table>	nach oben, nach unten, nach rechts, nach links	<i>w górę, w dół, na prawo, na lewo</i>	<p><u>Route 1</u></p> <p>Wo ist der Ritter? Der Ritter geht ein Feld nach rechts. Der Ritter geht ein Feld nach oben. Der Ritter geht ein Feld nach links. Der Ritter geht ein Feld nach oben. Wer wohnt hier? → Hier wohnt der Zauberer.</p> <p><u>Route 2</u></p> <p>Wo ist der Drache? Der Drache geht ein Feld nach links. Der Drache geht ein Feld nach oben. Der Drache geht zwei Felder nach links. Der Drache geht ein Feld nach unten. Der Drache geht zwei Felder nach links. Der Drache geht ein Feld nach unten. Wo wohnt der Drache? → Der Drache wohnt auf dem Berg.</p> <p><u>Route 3</u></p> <p>Wo ist die Königin? Die Königin geht drei Felder nach links. Die Königin geht ein Feld nach oben. Die Königin geht zwei Felder nach rechts. Wo wohnt die Königin? → Die Königin wohnt im Schloss.</p>	<p><u>Trasa 1</u></p> <p><i>Gdzie jest rycerz? Rycerz idzie jedno pole w prawo. Rycerz idzie jedno pole do góry. Rycerz idzie jedno pole w lewo. Rycerz idzie jedno pole do góry. Kto tu mieszka? → Tu mieszka czarodziej.</i></p> <p><u>Trasa 2</u></p> <p><i>Gdzie jest smok? Smok idzie jedno pole w lewo. Smok idzie jedno pole do góry. Smok idzie dwa pola w lewo. Smok idzie jedno pole w dół. Smok idzie dwa pola w lewo. Smok idzie jedno pole w dół. Gdzie mieszka smok? → Smok mieszka na górze.</i></p> <p><u>Trasa 3</u></p> <p><i>Gdzie jest królowa? Królowa idzie trzy pola w lewo. Królowa idzie jedno pole do góry. Królowa idzie dwa pola w prawo.</i></p> <p><i>Gdzie mieszka królowa? → Królowa mieszka na zamku.</i></p>
nach oben, nach unten, nach rechts, nach links	<i>w górę, w dół, na prawo, na lewo</i>				
<p><u>Route 1</u></p> <p>Wo ist der Ritter? Der Ritter geht ein Feld nach rechts. Der Ritter geht ein Feld nach oben. Der Ritter geht ein Feld nach links. Der Ritter geht ein Feld nach oben. Wer wohnt hier? → Hier wohnt der Zauberer.</p> <p><u>Route 2</u></p> <p>Wo ist der Drache? Der Drache geht ein Feld nach links. Der Drache geht ein Feld nach oben. Der Drache geht zwei Felder nach links. Der Drache geht ein Feld nach unten. Der Drache geht zwei Felder nach links. Der Drache geht ein Feld nach unten. Wo wohnt der Drache? → Der Drache wohnt auf dem Berg.</p> <p><u>Route 3</u></p> <p>Wo ist die Königin? Die Königin geht drei Felder nach links. Die Königin geht ein Feld nach oben. Die Königin geht zwei Felder nach rechts. Wo wohnt die Königin? → Die Königin wohnt im Schloss.</p>	<p><u>Trasa 1</u></p> <p><i>Gdzie jest rycerz? Rycerz idzie jedno pole w prawo. Rycerz idzie jedno pole do góry. Rycerz idzie jedno pole w lewo. Rycerz idzie jedno pole do góry. Kto tu mieszka? → Tu mieszka czarodziej.</i></p> <p><u>Trasa 2</u></p> <p><i>Gdzie jest smok? Smok idzie jedno pole w lewo. Smok idzie jedno pole do góry. Smok idzie dwa pola w lewo. Smok idzie jedno pole w dół. Smok idzie dwa pola w lewo. Smok idzie jedno pole w dół. Gdzie mieszka smok? → Smok mieszka na górze.</i></p> <p><u>Trasa 3</u></p> <p><i>Gdzie jest królowa? Królowa idzie trzy pola w lewo. Królowa idzie jedno pole do góry. Królowa idzie dwa pola w prawo.</i></p> <p><i>Gdzie mieszka królowa? → Królowa mieszka na zamku.</i></p>				
	<ul style="list-style-type: none"> • Łączenie ze słownictwem na inne tematy, np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Opisywanie postaci (smok, rycerz, królowa): kolory, ubrania itp. ○ Wspólne zastanawianie się, co znajduje się w zamku, na górze, w lesie. Każde dziecko rysuje obrazek i, jeśli to możliwe, opisuje go w języku sąsiada. 				

39. REISE DURCH DAS MÄRCHENLAND

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Märchenfiguren“
- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Formen und Orientierung“

- Arbeitsblatt für jedes Kind (Anlage 35)
- 3 Stifte in unterschiedlichen Farben für jedes Kind

- Für jedes Kind ein Arbeitsblatt kopieren.

- Die Kinder stehen in einer Reihe oder im Kreis. Die Fachkraft wiederholt die Vokabeln für die räumliche Orientierung in der Nachbarsprache. Die Kinder machen dazu jeweils folgende Bewegungen: sie heben die Hände hoch, gehen in die Hocke, machen einen Schritt nach links, machen einen Schritt nach rechts:

w górę, w dół, na prawo, na lewo

nach oben, nach unten, nach rechts, nach links

- Jedes Kind erhält ein Arbeitsblatt.
- Die Fachkraft wählt eine Figur und beschreibt ihre Route in der Nachbarsprache. Die Aufgabe der Kinder ist es, den Weg der gewählten Figur nach den Anweisungen der Fachkraft zu zeichnen. Die Routen der nächsten Figuren zeichnen die Kinder mit anderen Farben:

Trasa 1

Gdzie jest rycerz?
 Rycerz idzie jedno pole w prawo.
 Rycerz idzie jedno pole do góry.
 Rycerz idzie jedno pole w lewo.
 Rycerz idzie jedno pole do góry.
 Kto tu mieszka? → Tu mieszka czarodziej.

Trasa 2

Gdzie jest smok?
 Smok idzie jedno pole w lewo.
 Smok idzie jedno pole do góry.
 Smok idzie dwa pola w lewo.
 Smok idzie jedno pole w dół.
 Smok idzie dwa pola w lewo.
 Smok idzie jedno pole w dół.
 Gdzie mieszka smok? → Smok mieszka na górze.

Trasa 3

Gdzie jest królowa?
 Królowa idzie trzy pola w lewo.
 Królowa idzie jedno pole do góry.
 Królowa idzie dwa pola w prawo.
 Gdzie mieszka królowa? → Królowa mieszka na zamku.

Route 1

*Wo ist der Ritter?
 Der Ritter geht ein Feld nach rechts.
 Der Ritter geht ein Feld nach oben.
 Der Ritter geht ein Feld nach links.
 Der Ritter geht ein Feld nach oben.
 Wer wohnt hier? → Hier wohnt der Zauberer.*

Route 2

*Wo ist der Drache?
 Der Drache geht ein Feld nach links.
 Der Drache geht ein Feld nach oben.
 Der Drache geht zwei Felder nach links.
 Der Drache geht ein Feld nach unten.
 Der Drache geht zwei Felder nach links.
 Der Drache geht ein Feld nach unten.
 Wo wohnt der Drache? → Der Drache wohnt auf dem Berg.*

Route 3

*Wo ist die Königin?
 Die Königin geht drei Felder nach links.
 Die Königin geht ein Feld nach oben.
 Die Königin geht zwei Felder nach rechts.
 Wo wohnt die Königin? → Die Königin wohnt im Schloss.*

- Verknüpfen mit Wortschatz zu anderen Themen, z. B.:
 - Die Figuren (Drache, Ritter, Königin) beschreiben: Farben, Anziehsachen usw.
 - Gemeinsam überlegen, was sich alles im Schloss, auf dem Berg, im Wald befindet. Jedes Kind malt ein Fantasiebild dazu und beschreibt es möglichst in der Nachbarsprache.

40. TEATRZYK

	<ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie słownictwa z zakresu „Postaci z bajek”. • Utrwalenie słów i zwrotów z zakresu „Powitanie i pożegnanie”. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Sylweta postaci dla każdego dziecka (księżniczka, książę, królowa, król, rycerz, krasnoludek, czarownica, czarodziej, wróżka, smok) – wycięta bądź do wycięcia (załącznik 36). • Nożyczki, kredki, taśma klejąca, patyczek do lodów dla każdego dziecka. • Opcjonalnie: teatrzyk z kartonu lub drewna / kamishibai. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Skopiować odpowiednią ilość szablonów z postaciami. 				
	<ul style="list-style-type: none"> • Każde dziecko wybiera sobie szablon postaci z bajek. Dzieci wycinają je i kolorują (starsze) lub już wycięte kolorują (młodsze). Gotowe sylwety dzieci nakleją na patyczki. • Dzieci prezentują swoje sylwety. Nauczyciel/ka pyta w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="352 757 1479 943"> <tr> <td data-bbox="352 757 887 943"> <p>Wer ist das? Das ist eine Prinzessin / ein Prinz / eine Königin / ein König / ein Ritter / ein Zwerg / eine Hexe / ein Zauberer / eine Fee / ein Drache.</p> </td> <td data-bbox="887 757 1479 943"> <p><i>Kto to jest? To jest księżniczka / książę / królowa / król / rycerz / krasnoludek / czarownica / czarodziej / wróżka / smok.</i></p> </td> </tr> </table> • Nauczyciel/ka bierze dwie sylwety i odgrywa scenkę w języku sąsiada: <table border="1" data-bbox="352 994 1479 1391"> <tr> <td data-bbox="352 994 887 1391"> <p>A: Guten Tag. Ich bin eine Prinzessin / ein Prinz / ein König / eine Königin / ein Ritter / ein Zwerg / eine Hexe / ein Zauberer / eine Fee / ein Drache. B: Guten Tag. Schön, dich kennenzulernen. Ich bin ... A: Wie geht es dir? B: Danke, gut. Und dir? A: Danke, gut. B: Tschüss. A: Auf Wiedersehen.</p> </td> <td data-bbox="887 994 1479 1391"> <p><i>A: Dzień dobry. Jestem księżniczką / księciem / królem / królową / rycerzem / krasnoludkiem / czarownicą / czarodziejem / wróżką / smokiem. B: Dzień dobry. Miło mi cię poznać. Jestem ... A: Jak się masz? B: Dobrze, dziękuję, a ty? A: Dobrze, dziękuję. B: Cześć. A: Do widzenia.</i></p> </td> </tr> </table> • Następnie nauczyciel/ka podchodzi do jednego lub kilku dzieci i odgrywa dialog z ich postacią. Potem dzieci odgrywają w parach podobne scenki. 	<p>Wer ist das? Das ist eine Prinzessin / ein Prinz / eine Königin / ein König / ein Ritter / ein Zwerg / eine Hexe / ein Zauberer / eine Fee / ein Drache.</p>	<p><i>Kto to jest? To jest księżniczka / książę / królowa / król / rycerz / krasnoludek / czarownica / czarodziej / wróżka / smok.</i></p>	<p>A: Guten Tag. Ich bin eine Prinzessin / ein Prinz / ein König / eine Königin / ein Ritter / ein Zwerg / eine Hexe / ein Zauberer / eine Fee / ein Drache. B: Guten Tag. Schön, dich kennenzulernen. Ich bin ... A: Wie geht es dir? B: Danke, gut. Und dir? A: Danke, gut. B: Tschüss. A: Auf Wiedersehen.</p>	<p><i>A: Dzień dobry. Jestem księżniczką / księciem / królem / królową / rycerzem / krasnoludkiem / czarownicą / czarodziejem / wróżką / smokiem. B: Dzień dobry. Miło mi cię poznać. Jestem ... A: Jak się masz? B: Dobrze, dziękuję, a ty? A: Dobrze, dziękuję. B: Cześć. A: Do widzenia.</i></p>
<p>Wer ist das? Das ist eine Prinzessin / ein Prinz / eine Königin / ein König / ein Ritter / ein Zwerg / eine Hexe / ein Zauberer / eine Fee / ein Drache.</p>	<p><i>Kto to jest? To jest księżniczka / książę / królowa / król / rycerz / krasnoludek / czarownica / czarodziej / wróżka / smok.</i></p>				
<p>A: Guten Tag. Ich bin eine Prinzessin / ein Prinz / ein König / eine Königin / ein Ritter / ein Zwerg / eine Hexe / ein Zauberer / eine Fee / ein Drache. B: Guten Tag. Schön, dich kennenzulernen. Ich bin ... A: Wie geht es dir? B: Danke, gut. Und dir? A: Danke, gut. B: Tschüss. A: Auf Wiedersehen.</p>	<p><i>A: Dzień dobry. Jestem księżniczką / księciem / królem / królową / rycerzem / krasnoludkiem / czarownicą / czarodziejem / wróżką / smokiem. B: Dzień dobry. Miło mi cię poznać. Jestem ... A: Jak się masz? B: Dobrze, dziękuję, a ty? A: Dobrze, dziękuję. B: Cześć. A: Do widzenia.</i></p>				

Notatki:

40. ERZÄHLTHEATER

- Festigung des Wortschatzes aus dem Bereich „Märchenfiguren“
- Festigung der Wörter und Sätze aus dem Bereich „Begrüßung und Abschied“

- Vorlagen für Stabfiguren für jedes Kind (Prinzessin, Prinz, Königin, König, Ritter, Zwerg, Hexe, Zauberer, Fee, Drache) – ausgeschnitten bzw. zum Ausschneiden (Anlage 36)
- Schere, Buntstifte, Klebeband, ein Eisstiel für jedes Kind
- Optional: Erzähltheater aus Karton oder Holz / Kamishibai

- Vorlagen für Stabfiguren kopieren.

- Jedes Kind wählt selbständig eine Vorlage für eine Märchenfigur aus. Die Kinder schneiden sie aus und malen sie aus (größere Kinder) oder malen die bereits ausgeschnittenen Figuren aus (jüngere Kinder). Die fertigen Figuren kleben sie auf Eisstiele.
- Die Kinder präsentieren ihre Stabfiguren. Die Fachkraft stellt Fragen in der Nachbarsprache:

Kto to jest?

To jest księżniczka / księżę /
królowa / król / rycerz /
krasnowłodek / czarownica / czarodziej /
wróżka / smok.

Wer ist das?

Das ist eine Prinzessin / ein Prinz /
eine Königin / ein König / ein Ritter /
ein Zwerg / eine Hexe / ein Zauberer /
eine Fee / ein Drache.

- Die Fachkraft nimmt 2 Stabfiguren und führt in der Nachbarsprache eine Szene vor:

A: Dzień dobry. Jestem księżniczką /
księciem / królem / królową /
rycerzem / krasnowłokiem / czarownicą /
czarodziejem / wróżką / smokiem.

B: Dzień dobry. Miło mi cię poznać.

Jestem ...

A: Jak się masz?

B: Dobrze, dziękuję, a ty?

A: Dobrze, dziękuję.

B: Cześć.

A: Do widzenia.

A: Guten Tag. Ich bin eine Prinzessin /
ein Prinz / ein König / eine Königin /
ein Ritter / ein Zwerg / eine Hexe /
ein Zauberer / eine Fee / ein Drache.

B: Guten Tag. Schön, dich
kennenzulernen. Ich bin ...

A: Wie geht es dir?

B: Danke, gut. Und dir?

A: Danke, gut.

B: Tschüss.

A: Auf Wiedersehen.

- Dann wählt die Fachkraft ein Kind (oder einige Kinder nacheinander) und spielt einen ähnlichen Dialog mit seiner Stabfigur. Anschließend spielen die Kinder zu zweit ähnliche Szenen.

Notizen:

**PLAKATY
INTERAKTYWNE**

**INTERAKTIVE
PLAKATE**

PLAKAT INTERAKTYWNY „NASZ DZIEŃ” 1

- Omówienie z dziećmi przebiegu dnia w języku sąsiada (punkt odniesienia: zajęcia w przedszkolu).
- Wsparcie dla grup przedszkolnych, w których są dzieci z innego kraju, nieznające jeszcze języka.
- Informacja dla rodziców na temat dnia w przedszkolu.

- Plakat w formacie A2 (załącznik A1, plik na płycie CD) lub duży arkusz papieru (min. format A2).
- Obrazki z dwujęzycznymi podpisami przedstawiające stałe elementy dnia (załącznik B1, plik na płycie CD): powitanie, runda poranna, jedzenie (śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek), zabawa i zajęcia, odpoczynek, pożegnanie.
- Piktogramy przedstawiające określone zajęcia i wydarzenia (załącznik C).
- Tektura, korek i gwóźdź do wykonania wskazówki zegara.

- Wydrukować plakat (załącznik A1) lub stworzyć własny na dużym arkuszu papieru.
- Umieścić plakat w widocznym miejscu w sali.
- Wydrukować, wyciąć i umieścić na plakacie obrazki z dwujęzycznymi podpisami, przedstawiające stałe elementy dnia (załącznik B1).
- Wydrukować i wyciąć piktogramy (załącznik C), ewentualnie uzupełnić o kolejne.
- Wyciąć z tektury wskazówkę zegara i przymocować ją na środku koła za pomocą korka i gwoździa.

- Nauczyciel/ka omawia z dziećmi, co jest zaplanowane na dany dzień, włączając przy tym język sąsiada.
- Dzieci szukają odpowiednich piktogramów i umieszczają je na plakacie, np. za pomocą magnesów lub masy samoprzylepnej.
- Plakat stwarza okazję do rozmowy w języku sąsiada. Dzieci mogą rozmawiać w swoim języku ojczystym, ale nauczyciel/ka komentuje ich wypowiedzi w języku sąsiada.
- Za pomocą wskazówki zegara dzieci i nauczyciel/ka mogą cały czas aktualizować plakat, tj. zaznaczać, jakiej czynności dzieci mogą spodziewać się w następnej kolejności lub w jakim momencie dnia są w tej chwili.

- Plakat może być użyty podczas rundy porannej. Inne impulsy metodyczne do pracy z językiem sąsiada znajdują Państwo w niniejszym zbiorze, np.:
 - Wspólne powitanie lub piosenka na powitanie (patrz nr 3 „Piosenki powitalne”).
 - Rozmowa o samopoczuciu dzieci (patrz nr 7 „Barometr emocji”).
 - Pogoda i pora roku (patrz nr 16 „Piosenka o dniach tygodnia i porach roku”).
 - Dni tygodnia i miesiące (patrz nr 15 „Koralikowy kalendarz z dniami tygodnia”).
- Zbiór piktogramów zamieszczonych w załączniku C to jedynie propozycja. Nauczyciele wychowania przedszkolnego mogą je dostosowywać i uzupełniać zgodnie z własnymi potrzebami i koncepcją pedagogiczną przedszkola.

- Plakat interaktywny jest dobrą okazją do nauki języka sąsiada, a piktogramy – jeśli zostaną skopiowane w odpowiedniej liczbie egzemplarzy – można wykorzystać do różnych gier językowych, np. memo, zabawa z kostką, układanie rytmów, pakowanie walizki itp.
- Piktogramy można zalaminować.

Notatki:

INTERAKTIVES PLAKAT „UNSER TAG“ 1

- Besprechung des Tagesablaufs mit den Kindern in der Nachbarsprache (orientiert an Kita-Aktivitäten)
- Unterstützung für Gruppen, in denen Kinder aus einem anderen Land sind, die die Landessprache noch nicht sprechen
- Elterninformation über den Tag im Kindergarten

- Plakat im A2-Format (Anlage A1, Datei auf der CD) oder großes Papierblatt (min. A2)
- Bilder mit zweisprachiger Beschriftung für den Tagesablauf (Anlage B1, Datei auf der CD): Begrüßung, Morgenkreis, Mahlzeit (Frühstück, Obstpause, Mittagessen, Vesper), Spiel und Beschäftigung, Ausruhen, Abschied
- Piktogramme mit spezifischen Angeboten und Veranstaltungen (Anlage C)
- Karton, Korke und ein Nagel für den Uhrzeiger

- Das Plakat (Anlage A1) ausdrucken bzw. eigenes Plakat auf einem Papierblatt gestalten.
- Das Plakat sichtbar im Gruppenraum platzieren.
- Die Bilder mit zweisprachiger Beschriftung für den Tagesablauf (Anlage B1) ausdrucken, ausschneiden und am Plakat platzieren.
- Piktogramme (Anlage C) ausdrucken, ausschneiden und eventuell um weitere ergänzen.
- Aus dem Karton einen Uhrzeiger ausschneiden, mit einem Korken und einem Nagel in der Kreismitte befestigen.

- Die Fachkraft bespricht mit den Kindern, was am Tag wann geplant ist, und bezieht dabei die Nachbarsprache mit ein.
- Die Kinder suchen entsprechende Piktogramme aus und platzieren diese am Plakat, z. B. mithilfe von Magneten oder Klebepads.
- Das Plakat schafft den Anlass zum Gespräch in der Nachbarsprache. Die Kinder unterhalten sich zwar in der Muttersprache, die Fachkraft kommentiert aber ihre Aussagen in der Nachbarsprache.
- Mithilfe des Uhrzeigers können die Kinder zusammen mit der Fachkraft das Plakat immer „aktuell“ halten, d.h. markieren, welche Aktivität die Kinder als nächstes erwartet oder an welcher Stelle im Tagesablauf sie sich gerade befinden.

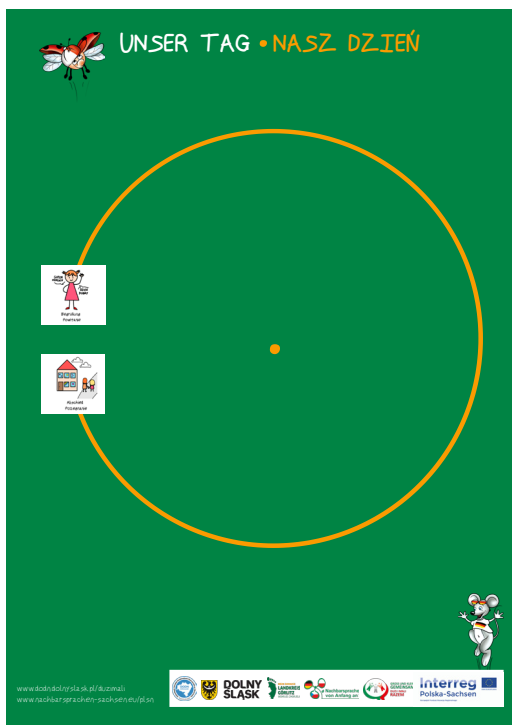
- Das Plakat kann Teil des täglichen Morgenkreises sein. Die weiteren Ideen für nachbarsprachliche Aktivitäten finden Sie in dieser Ideensammlung, z. B.:
 - Gemeinsame Begrüßung oder ein Begrüßungslied (siehe Idee Nr. 3 „Begrüßungslieder“)
 - Gespräch über das Befinden der Kinder (siehe Idee Nr. 7 „Emotionenbarometer“)
 - Wetter und Jahreszeit (siehe Idee Nr. 16 „Wochentage- und Jahreszeitenlied“)
 - Wochentage und Monate (siehe Idee Nr. 15 „Wochenkette“)
- Die dargestellten Piktogramme (Anlage C) sind nur eine Auswahl. Die Kita-Fachkräfte können diese nach eigenem Bedarf und entsprechend ihres pädagogischen Konzeptes anpassen und erweitern.

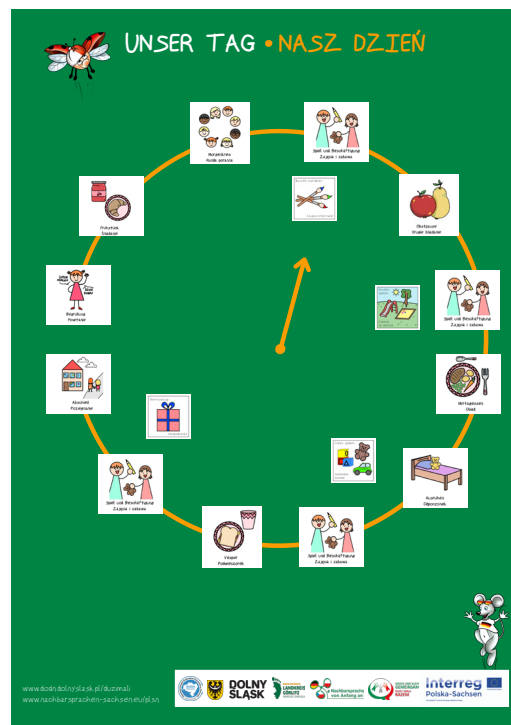
- Das interaktive Plakat bietet eine gute Gelegenheit, die Nachbarsprache zu lernen und die Piktogramme können – wenn sie in der richtigen Anzahl von Exemplaren kopiert werden – für verschiedene Sprachspiele verwendet werden, z. B. Memo, Würfelspiel, Musterlegen, Kofferpacken usw.
- Die Piktogramme können laminiert werden.

Notizen:

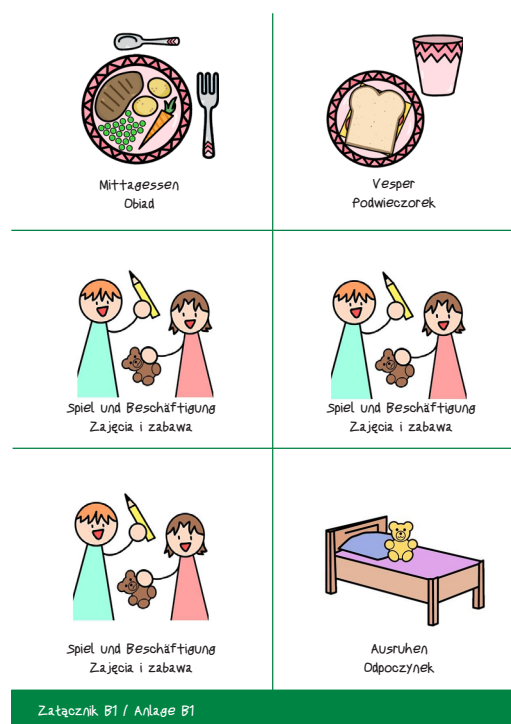
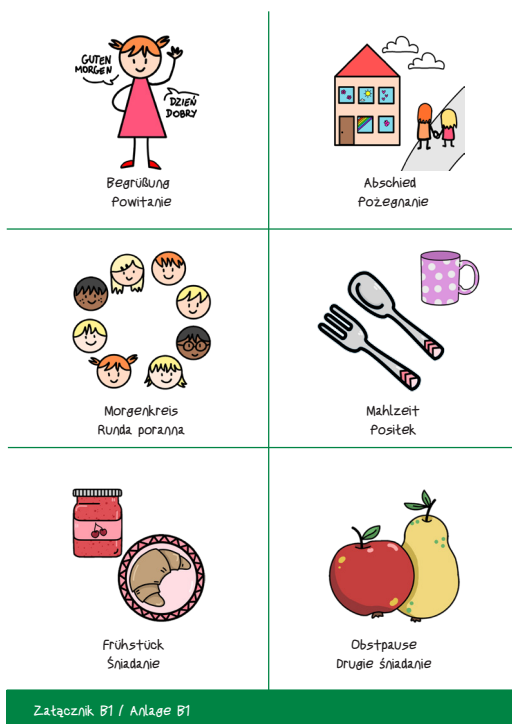
Załącznik A1, plik do druku na płycie CD
Anlage A1, Datei zum Drucken auf der CD

Plakat interaktywny 1 – przykład realizacji
Interaktives Plakat 1 – Umsetzungsbeispiel

Załącznik B1, plik do druku na płycie CD
Anlage B1, Datei zum Drucken auf der CD

PLAKAT INTERAKTYWNY „NASZ DZIEŃ” 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie z dziećmi przebiegu dnia w języku sąsiada (punkt odniesienia: posiłki). • Wsparcie dla grup przedszkolnych, w których są dzieci z innego kraju, nieznające jeszcze języka. Dzięki piktogramom dzieci mogą zrozumieć, co na nich czeka w danym dniu. • Rodzice mogą również obejrzeć plakat i uzyskać dzięki temu informacje na temat dnia w przedszkolu.
	<ul style="list-style-type: none"> • Plakat w formacie A2 (załącznik A2, plik na płycie CD) lub duży arkusz papieru (min. format A2) albo tablica magnetyczna. • Piktogramy przedstawiające określone zajęcia i wydarzenia (załącznik C). • Opcjonalnie: obrazki z dwujęzycznymi podpisami przedstawiające posiłki (załącznik B2: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek).
	<ul style="list-style-type: none"> • Wydrukować plakat (załącznik A2) lub stworzyć własny. Jeśli plakat ma być wykonany samodzielnie, skopiować i wyciąć obrazki z dwujęzycznymi podpisami posiłków (załącznik B2), a następnie umieścić je na arkuszu papieru albo na ścianie lub tablicy. • Umieścić plakat w widocznym miejscu w sali. • Wydrukować i wyciąć piktogramy (załącznik C), ewentualnie uzupełnić o kolejne.
	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciel/ka omawia z dziećmi, co jest zaplanowane na dany dzień, włączając przy tym język sąsiada. • Dzieci szukają odpowiednich piktogramów i umieszczają je na plakacie, np. za pomocą magnesów lub masy samoprzylepnej. • Plakat stwarza okazję do rozmowy w języku sąsiada. Dzieci mogą rozmawiać w swoim języku ojczystym, ale nauczyciel/ka komentuje ich wypowiedzi w języku sąsiada. • Za pomocą np. klamerki do prania lub strzałki dzieci i nauczyciel/ka mogą cały czas aktualizować plakat, tj. zaznaczać, w jakim momencie dnia są w danej chwili.
	<ul style="list-style-type: none"> • Plakat może być użyty podczas rundy porannej. Inne impulsy metodyczne do pracy z językiem sąsiada znajdują Państwo w niniejszym zbiorze, np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Wspólne powitanie lub piosenka na powitanie (patrz nr 3 „Piosenki powitalne”). ○ Rozmowa o samopoczuciu dzieci (patrz nr 7 „Barometr emocji”). ○ Pogoda i pora roku (patrz nr 16 „Piosenka o dniach tygodnia i porach roku”). ○ Dni tygodnia i miesiące (patrz nr 15 „Koralikowy kalendarz z dniami tygodnia”). • Zbiór piktogramów zamieszczonych w załączniku C to jedynie propozycja. Nauczyciele wychowania przedszkolnego mogą je dostosowywać i uzupełniać zgodnie z własnymi potrzebami i koncepcją pedagogiczną przedszkola.
	<ul style="list-style-type: none"> • Plakat interaktywny jest dobrą okazją do nauki języka sąsiada, a piktogramy – jeśli zostaną skopiowane w odpowiedniej liczbie egzemplarzy – można wykorzystać do różnych gier językowych, np. memo, zabawa z kostką, układanie rytmów, pakowanie walizki itp. • Piktogramy można zalaminować.
Notatki:	

INTERAKTIVES PLAKAT „UNSER TAG“ 2

- Besprechung des Tagesablaufs mit den Kindern in der Nachbarsprache (orientiert an Mahlzeiten in der Kita). Das interaktive Plakat bietet eine gute Gelegenheit, die Nachbarsprache zu lernen.
- Unterstützung für Gruppen, wo Kinder aus einem anderen Land sind, die die Landessprache noch nicht sprechen. Dank der Piktogramme können sie verstehen, was sie an dem jeweiligen Tag in der Kita erwartet.
- Das Plakat können sich auch die Eltern anschauen und sich dadurch über den Tag im Kindergarten informieren.

- Plakat im A2-Format (Anlage A2, Datei auf der CD) oder großes Papierblatt (min. A2) oder Magnettafel
- Piktogramme mit spezifischen Angeboten und Veranstaltungen (Anlage C)
- Optional: Bilder mit zweisprachiger Beschriftung für die Mahlzeiten in der Kita (Anlage B2: Frühstück, Obstpause, Mittag, Vesper)

- Das Plakat (Anlage A2) ausdrucken bzw. eigenes Plakat basteln. Falls das Plakat selbst gebastelt werden soll, dann die Bilder mit zweisprachiger Beschriftung der Mahlzeiten (Anlage B2) kopieren, ausschneiden und am Papierblatt bzw. an der Wand oder Tafel platzieren.
- Das Plakat sichtbar im Gruppenraum platzieren.
- Piktogramme (Anlage C) ausdrucken, ausschneiden und eventuell um weitere ergänzen.

- Die Fachkraft bespricht mit den Kindern, was am Tag wann geplant ist, und bezieht dabei die Nachbarsprache mit ein.
- Die Kinder suchen entsprechende Piktogramme aus und platzieren diese am Plakat, z. B. mithilfe von Magneten oder Klebepads.
- Das Plakat schafft den Anlass zum Gespräch in der Nachbarsprache. Die Kinder unterhalten sich zwar in der Muttersprache, die Fachkraft kommentiert aber ihre Aussagen in der Nachbarsprache.
- Mithilfe z. B. einer Wäscheklammer oder eines Pfeils können die Kinder zusammen mit der Fachkraft das Plakat immer „aktuell“ halten, d.h. markieren, an welcher Stelle im Tagesablauf sie sich gerade befinden.

- Das Plakat kann Teil des täglichen Morgenkreises sein. Die weiteren Ideen für nachbarsprachliche Aktivitäten finden Sie in dieser Ideensammlung, z. B.:
 - Gemeinsame Begrüßung oder ein Begrüßungslied (siehe Idee Nr. 3 „Begrüßungslieder“)
 - Gespräch über das Befinden der Kinder (siehe Idee Nr. 7 „Emotionenbarometer“)
 - Wetter und Jahreszeit (siehe Idee Nr. 16 „Wochentage- und Jahreszeitenlied“)
 - Wochentage und Monate (siehe Idee Nr. 15 „Wochenkette“)
- Die dargestellten Piktogramme (Anlage C) sind nur eine Auswahl. Die Kita-Fachkräfte können diese nach eigenem Bedarf und entsprechend ihres pädagogischen Konzeptes anpassen und erweitern.

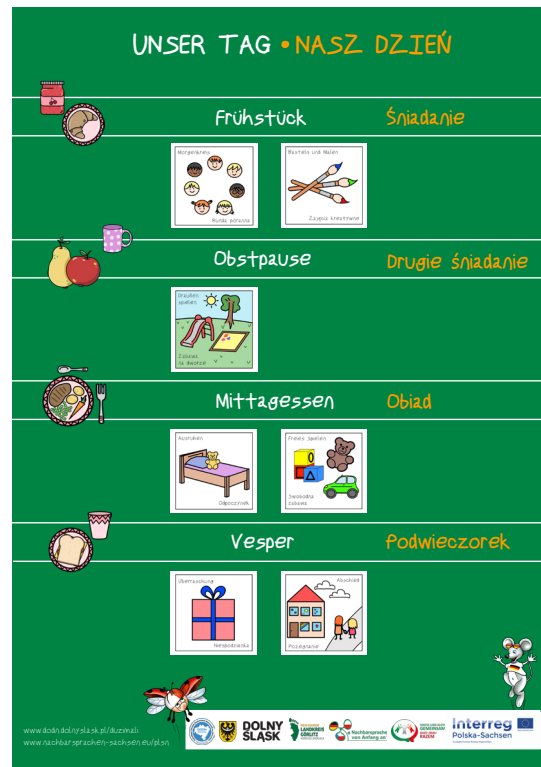
- Das interaktive Plakat bietet eine gute Gelegenheit, die Nachbarsprache zu lernen und die Piktogramme können – wenn sie in der richtigen Anzahl von Exemplaren kopiert werden – für verschiedene Sprachspiele verwendet werden, z. B. Memo, Würfelspiel, Musterlegen, Kofferpacken usw.
- Die Piktogramme können laminiert werden.

Notizen:

Załącznik A2, plik do druku na płycie CD
Anlage A2, Datei zum Drucken auf der CD

Plakat interaktywny 2 – przykład realizacji
Interaktives Plakat 2 – Umsetzungsbeispiel

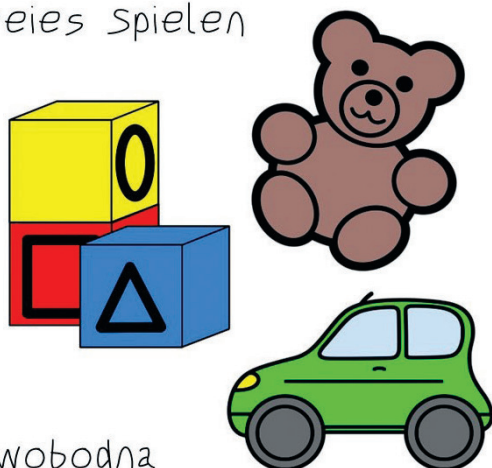

Załącznik B2, plik do druku na płycie CD
Anlage B2, Datei zum Drucken auf der CD

Załącznik B2 / Anlage B2

Freies Spielen

Swobodna
zabawa

Theater und Kino

Teatr i kino

Musik

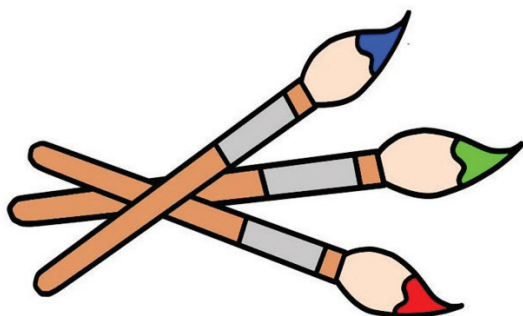
Muzyka

Rhythmik

Rytmika

Basteln und Malen

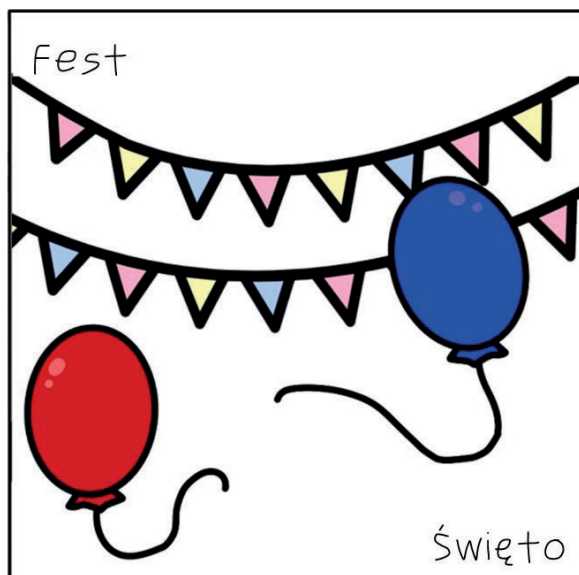
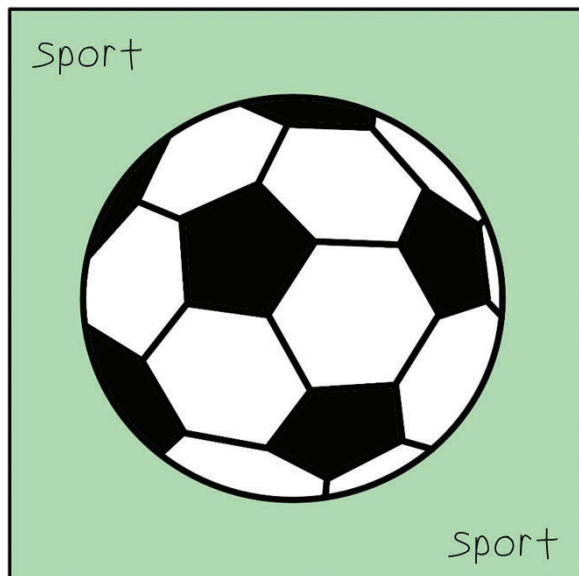
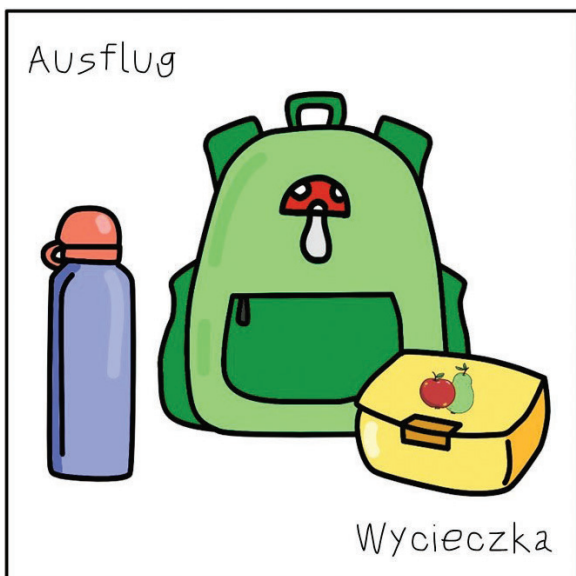

Zajęcia kreatywne

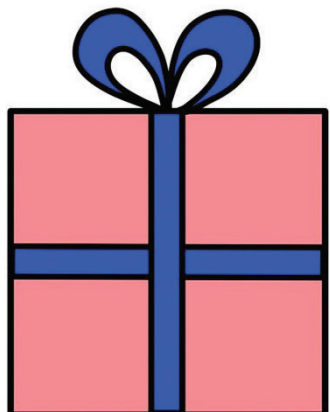
Kochen und Backen

Gotowanie i pieczenie

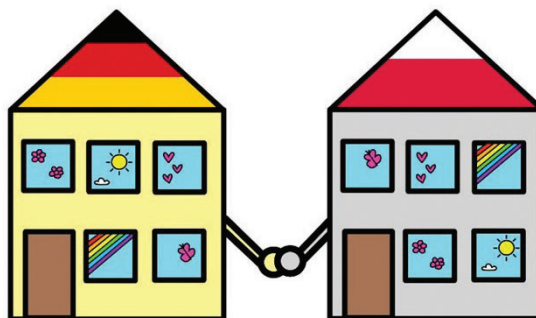

Überraschung

Niespodzianka

Begegnung
mit der Partner-kita

Spotkanie
z przedszkolem partnerskim

Eltern

Rodzice

Vorschule

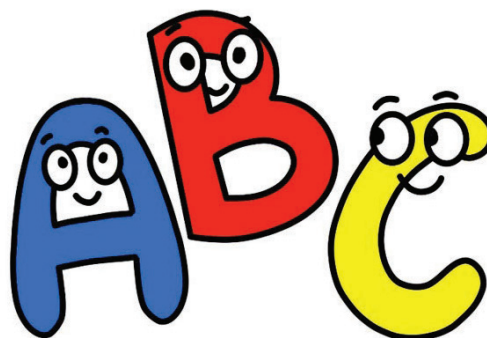
Zerówka

Lesen und erzählen

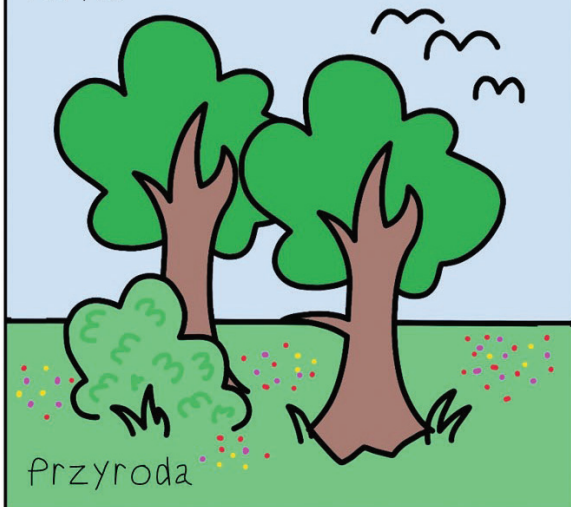
Czytanie i opowiadanie

Schreiben und Buchstaben

Pisanie i literki

Natur

Przyroda

Kindermathematik

Dziecięca matematyka

Nachbarsprache

Język sąsiada

Englisch

Język angielski

Religion

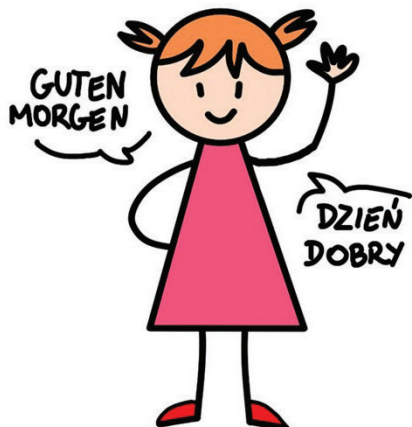
Religia

Spiel und Beschäftigung

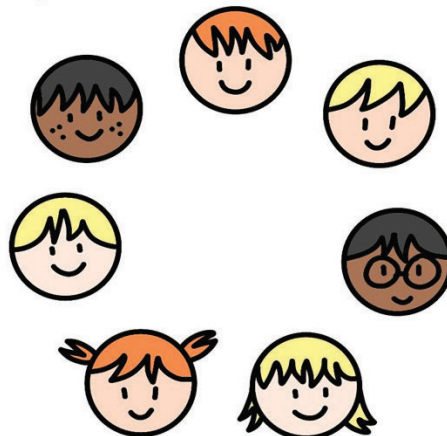
Zabawa i zajęcia

Begrüßung

Powitanie

Morgenkreis

Runda poranna

Mahlzeit

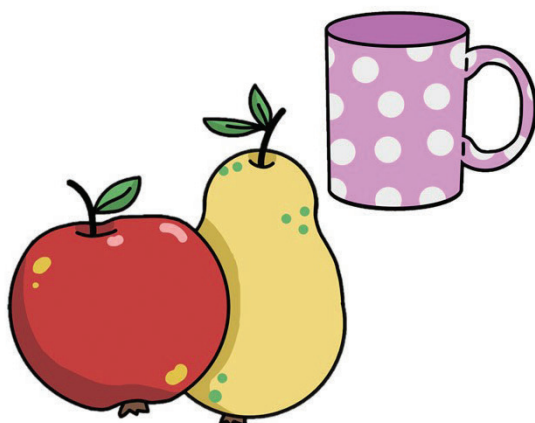
Positek

Frühstück

Śniadanie

Obstpause

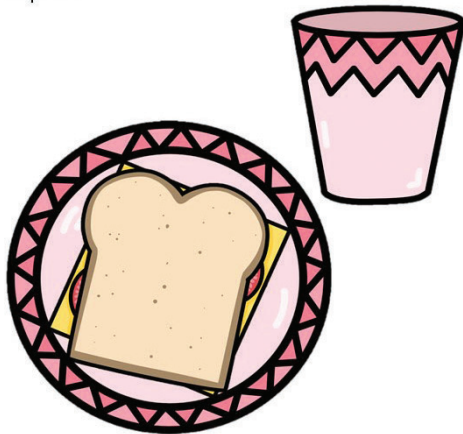
Drugie śniadanie

Mittagessen

Obiad

Vesper

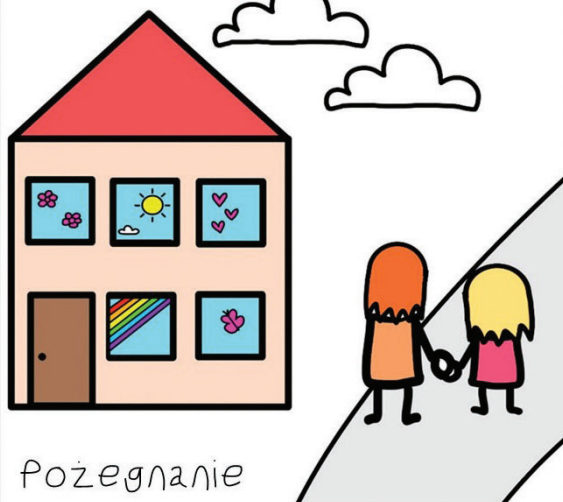
Podwieczorek

Ausruhen

Odpooczynek

Abschied

Pozegnanie

ZAŁĄCZNIKI

ANLAGEN

Autorki rysunków:

Małgorzata Bartecka – załączniki: 1, 2, 3 (joker, sandały), 6, 7, 8, 9, 10, 13, 17, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 32 (czytanie), 33, 34, 35, 36

Hanna Prokop – załączniki: 3 (strój kąpielowy), 4/5 (buty), 29 (kamień, żołądź, grzyb, gniazdo, ślimak), 31, 32 (medytacja, piosenka), rysunki do plakatów interaktywnych „Nasz dzień 1” oraz „Nasz dzień 2” – załączniki A1, A2, B1, B2, C

Inne źródła:

pixabay.com – załączniki: 3/5 (czapka, rękawiczki, kurtka, spodnie, kozaki, czapka z daszkiem, t-shirt, skarpetki, krótkie spodenki, kalosze, kapelusz, szalik, majtki, sweter, spódnica, sukienka, bluzka), 11, 12, 15, 16, 21, 29 (szyszka, kasztan, liście, gałązka, ptak, motyl, biedronka, wiewiórka, jeź), 32 (masażyk, słuchowisko, muzyka relaksacyjna)

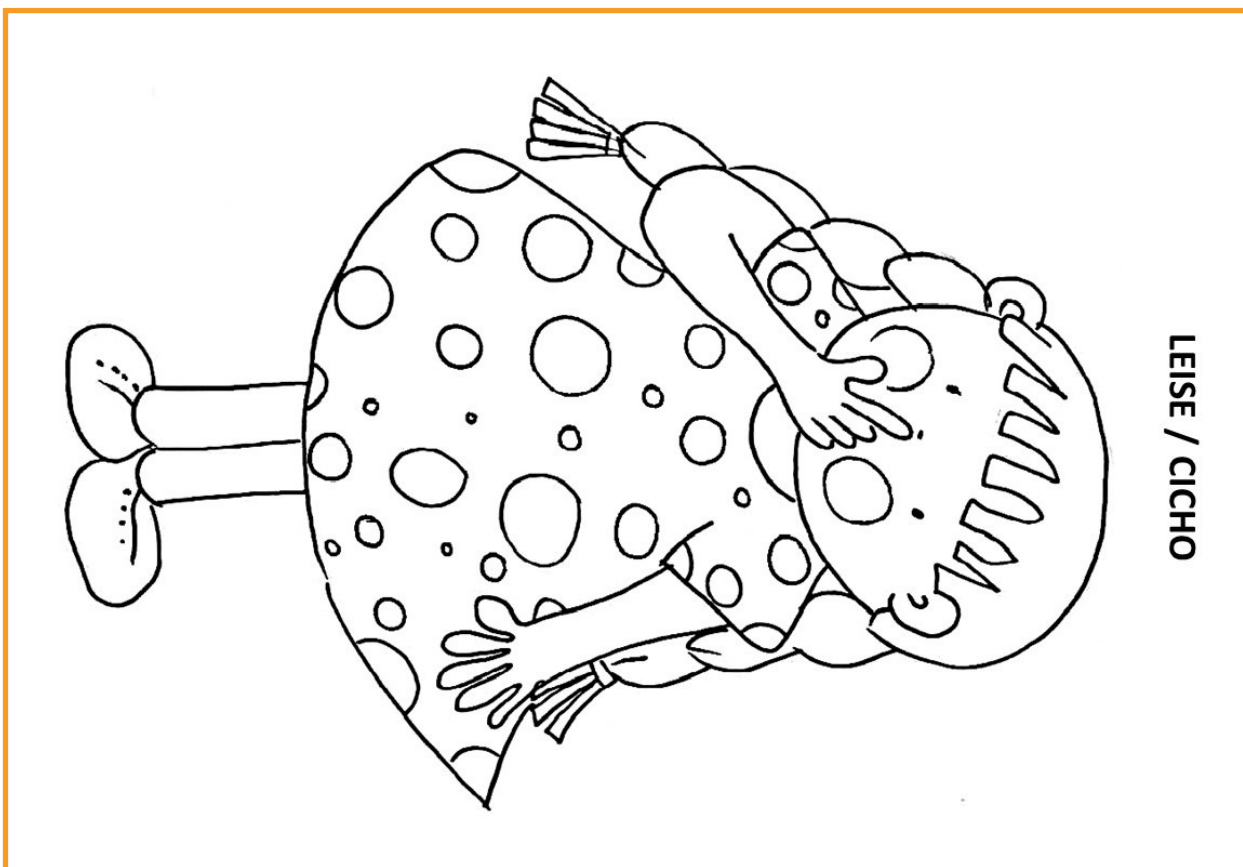
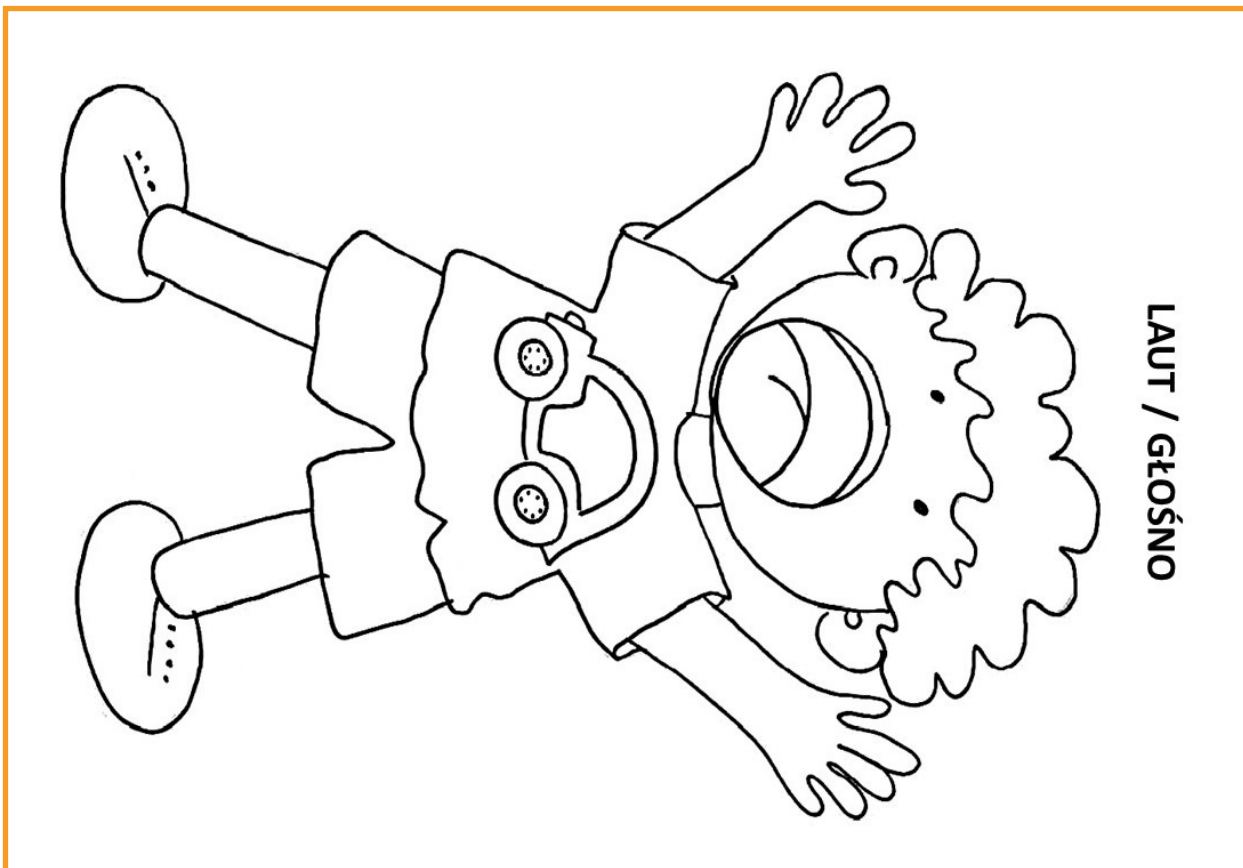
Autorinnen der Zeichnungen:

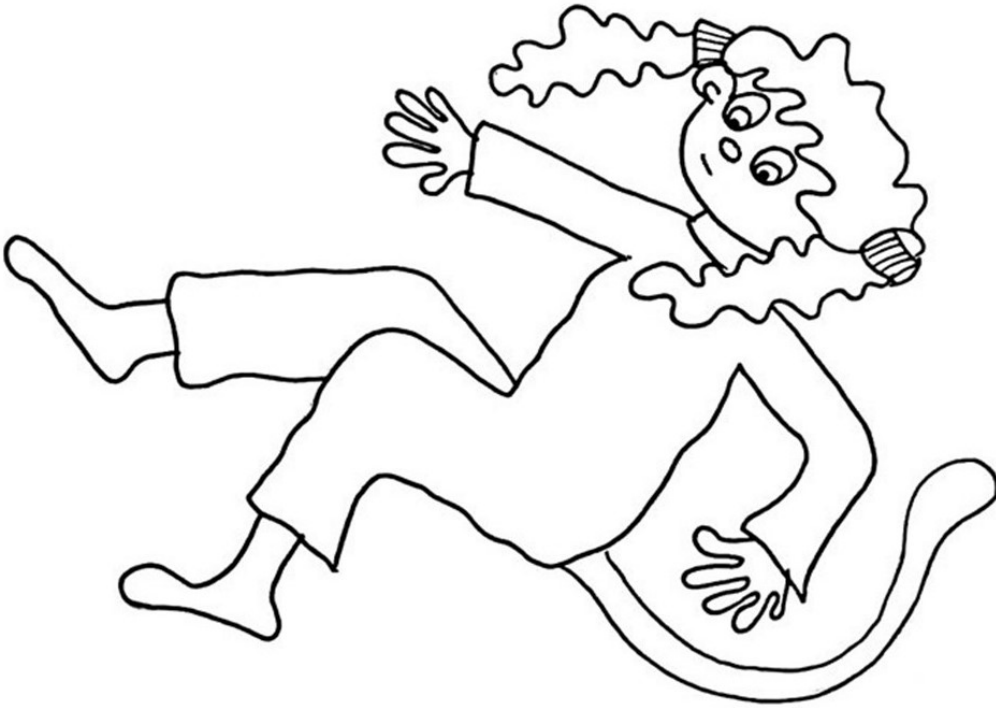
Małgorzata Bartecka – Anlagen: 1, 2, 3 (Joker, Sandalen), 6, 7, 8, 9, 10, 13, 17, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 32 (Lesen), 33, 34, 35, 36

Hanna Prokop – Anlagen: 3 (Badeanzug), 4/5 (Schuhe), 29 (Stein, Eichel, Pilz, Nest, Schnecke), 31, 32 (Meditation, Lied), Zeichnungen für interaktive Plakate „Unser Tag 1” und „Unser Tag 2” – Anlagen A1, A2, B1, B2, C

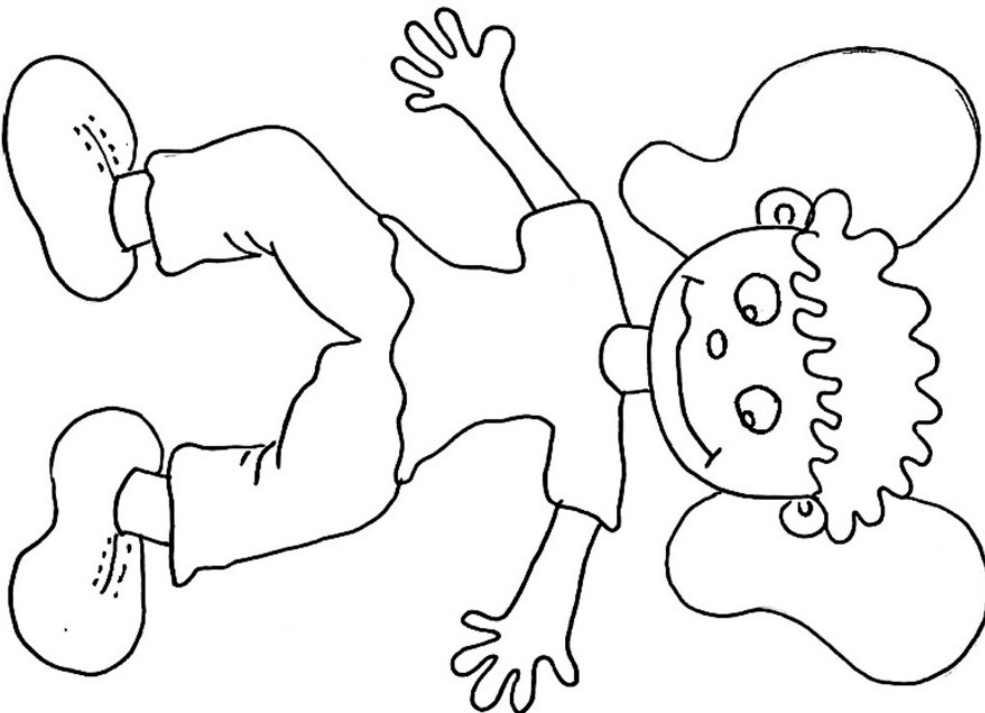
Andere Quellen:

pixabay.com – Anlagen: 3/5 (Mütze, Handschuhe, Jacke, Hose, Stiefel, Käppi, T-Shirt, Socken, Shorts, Gummistiefel, Hut, Schal, Unterhose, Pullover, Rock, Kleid, Bluse), 11, 12, 15, 16, 21, 29 (Tannenzapfen, Kastanie, Blätter, Zweig, Vogel, Schmetterling, Marienkäfer, Eichhörnchen, Igel), 32 (Massagegeschichte, Hörgeschichte, Entspannungsmusik)

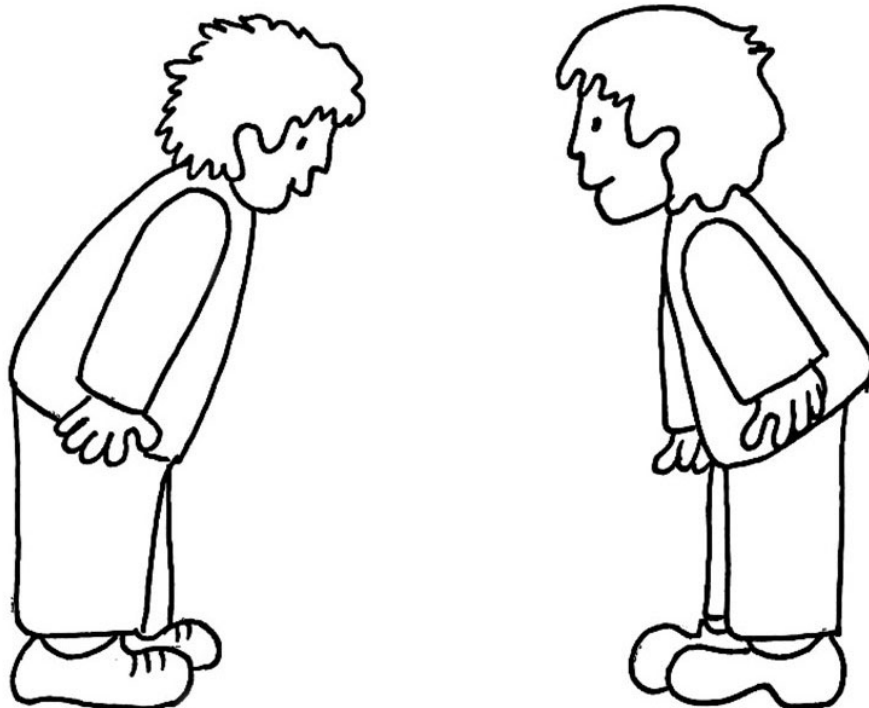

WIE EINE KATZE / JAK KOT

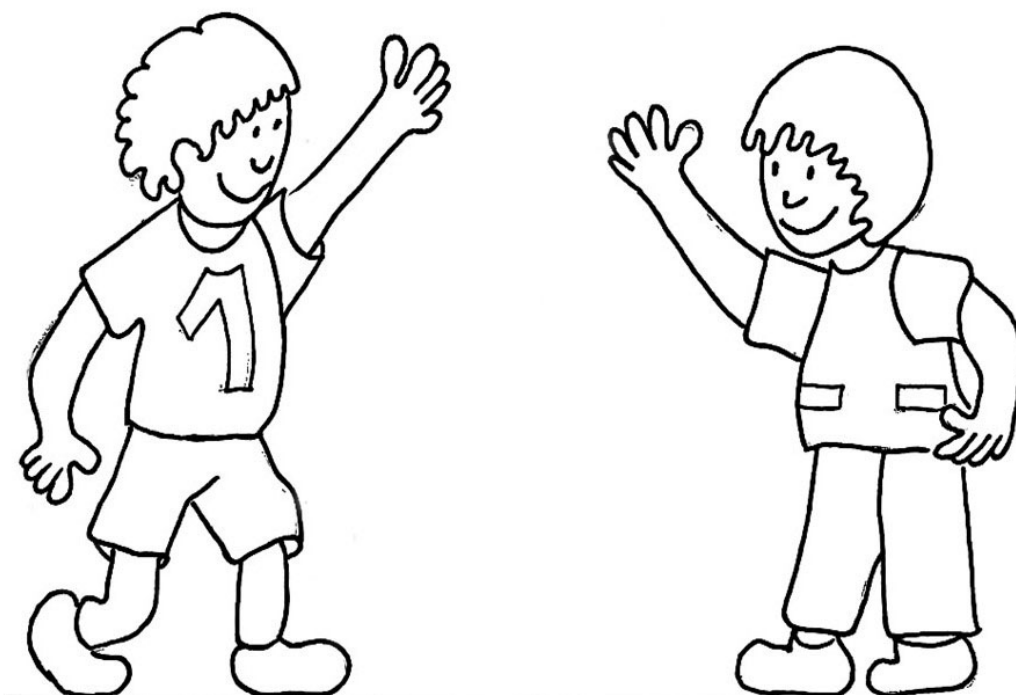

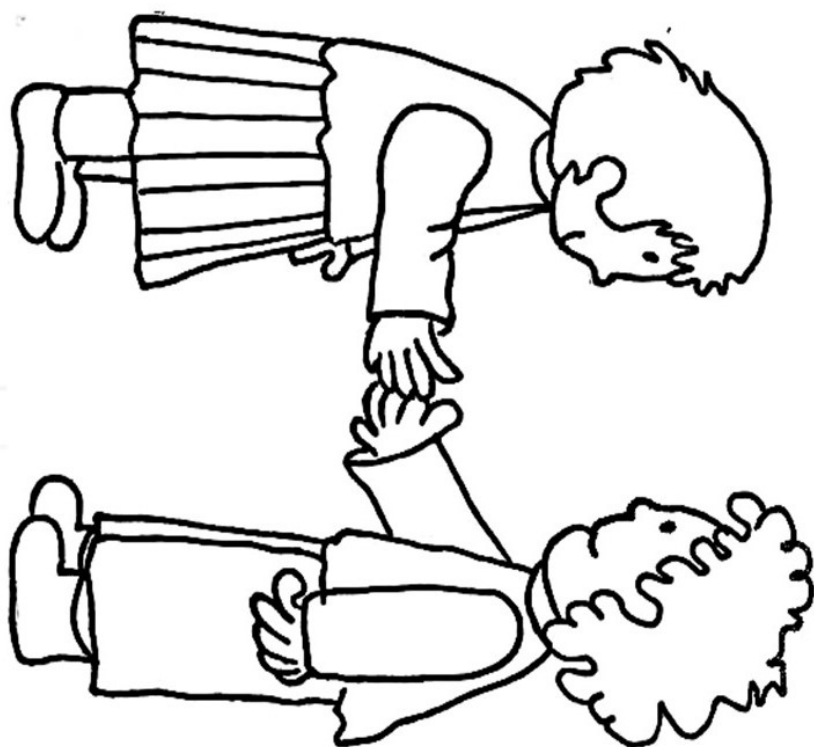
WIE EIN ELEFANT / JAK SŁON

VERBEUGUNG / UKŁON

WINKEN / MACHANIE

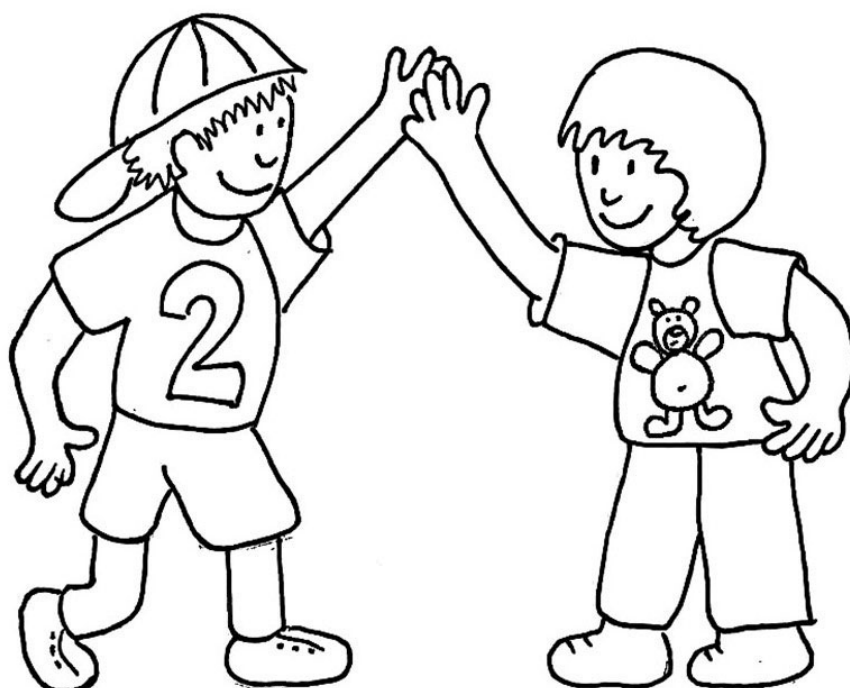

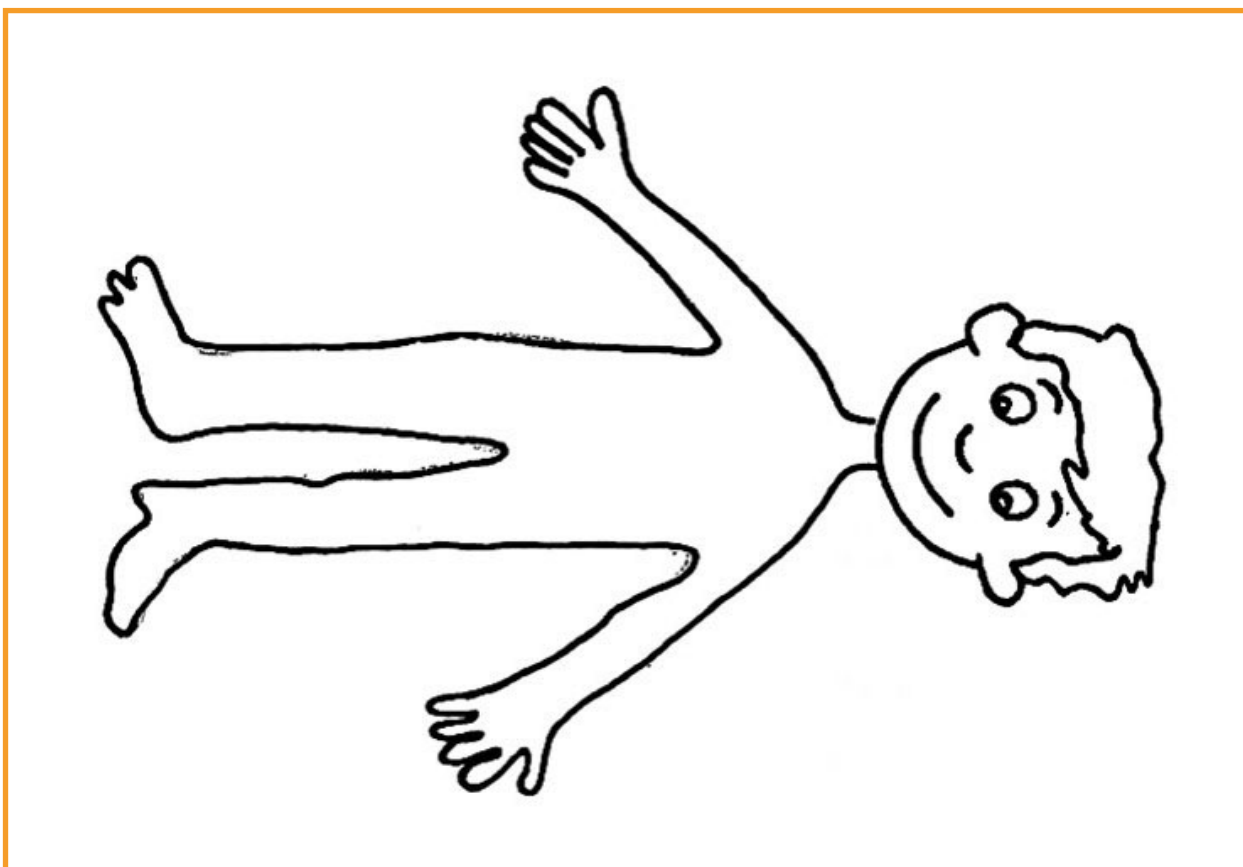
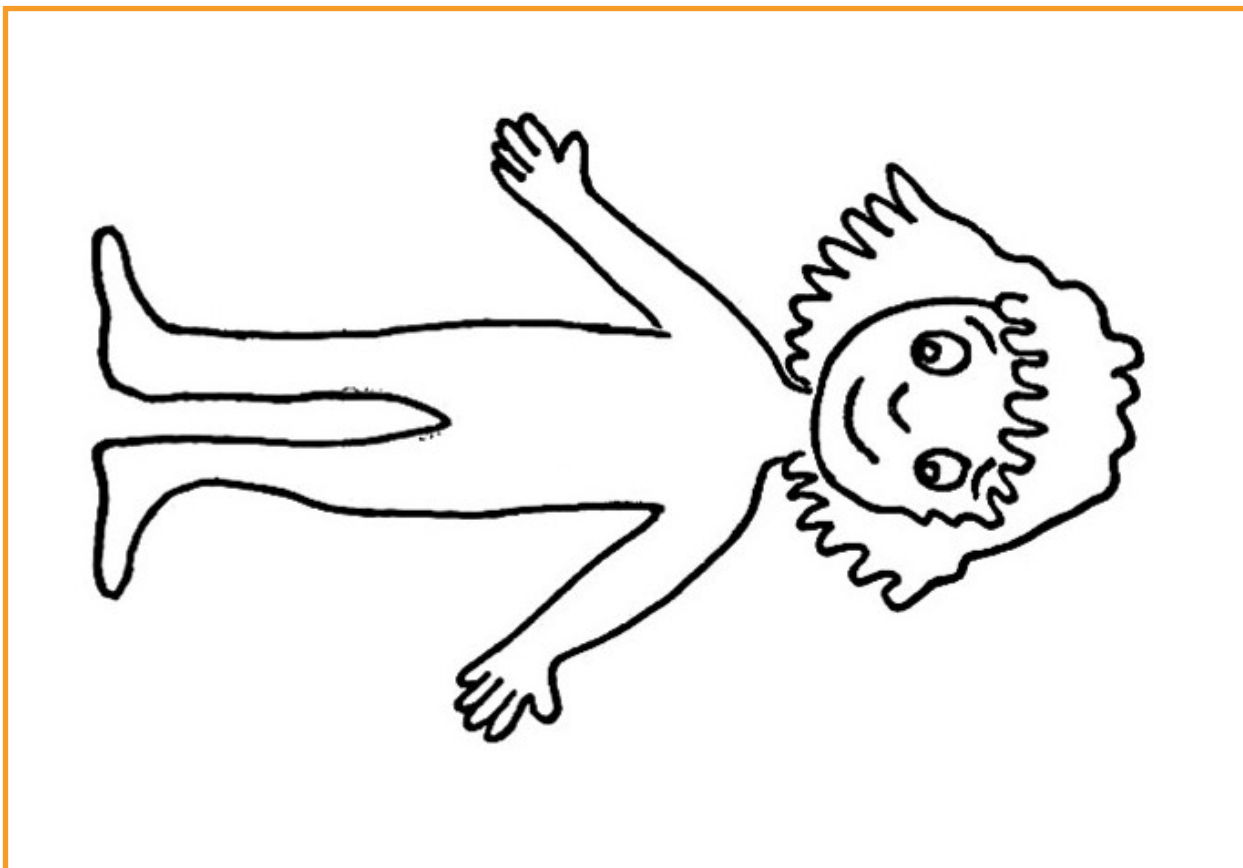

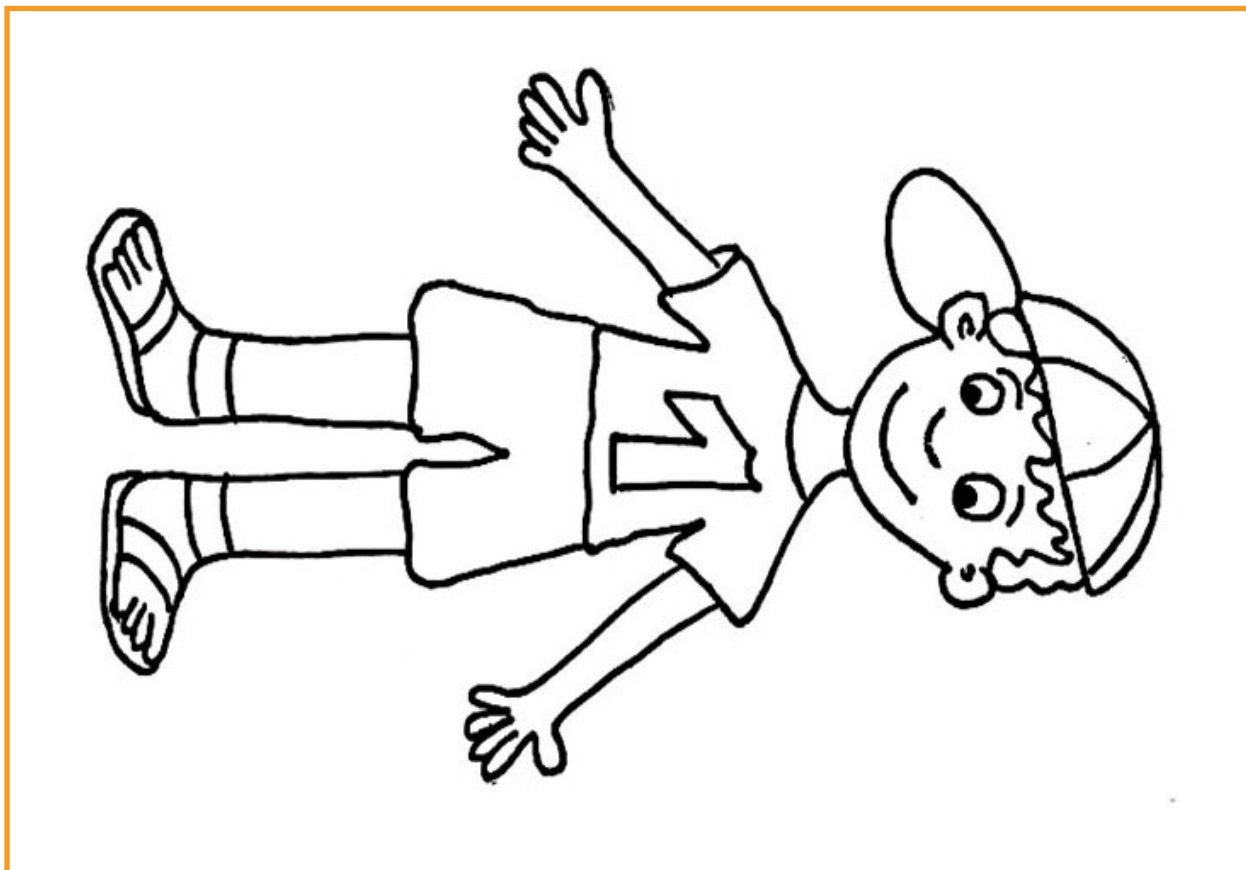
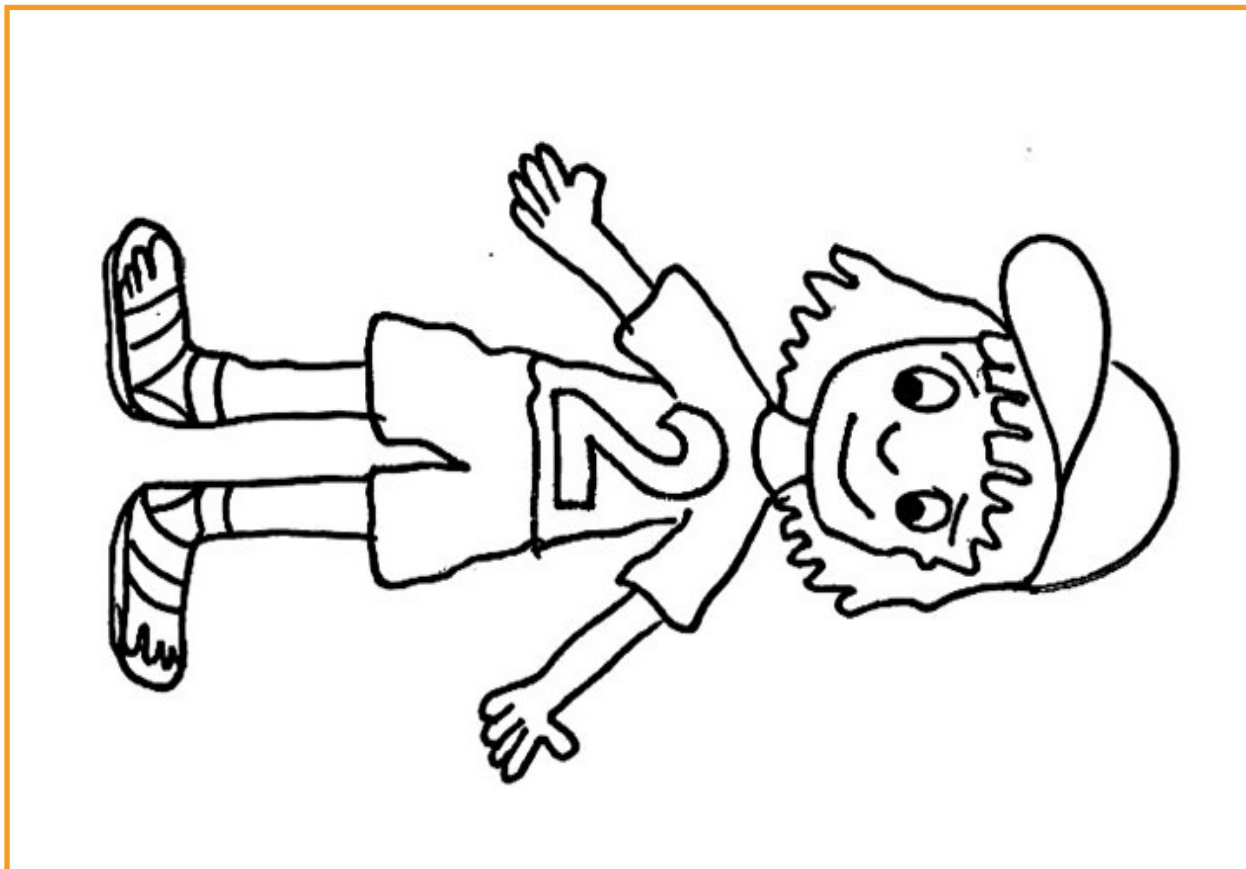
HÄNDEDRUCK / UŚCISK DŁONI

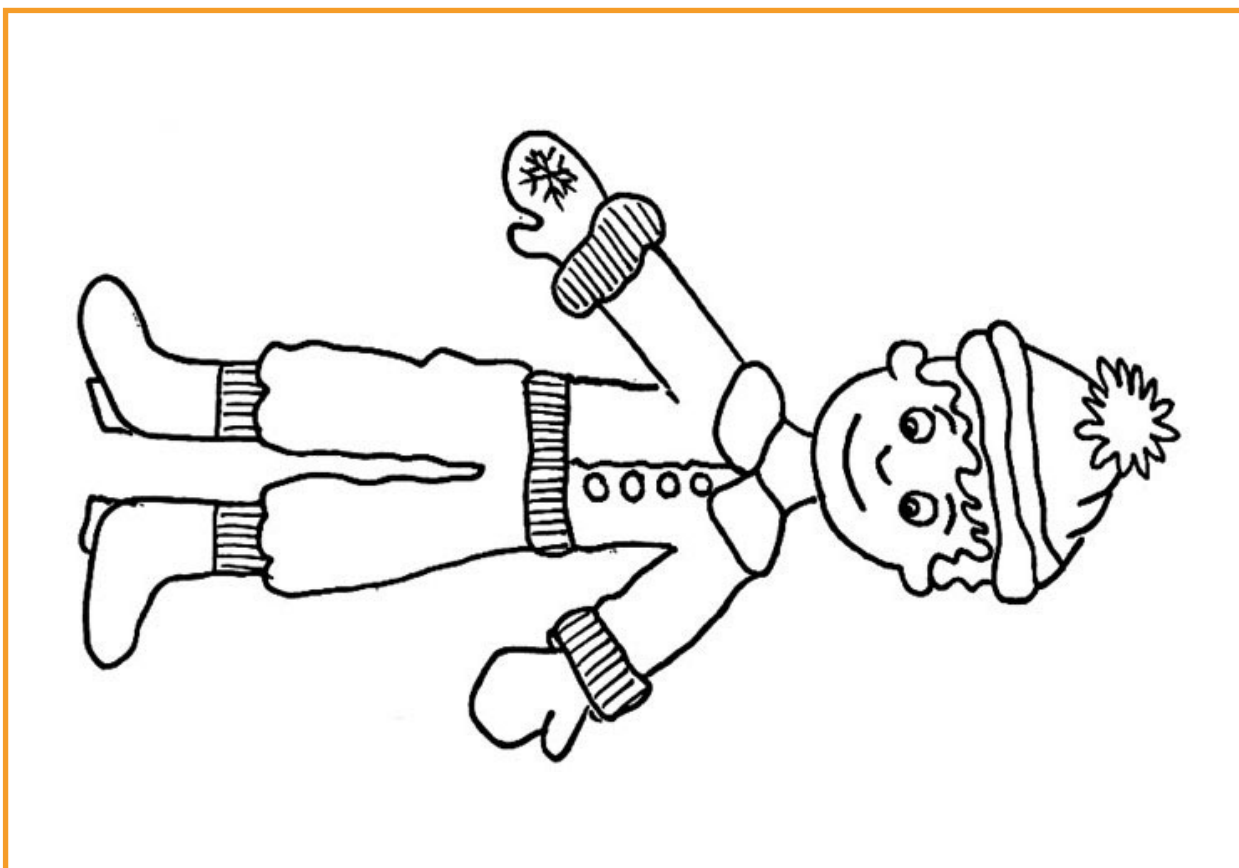
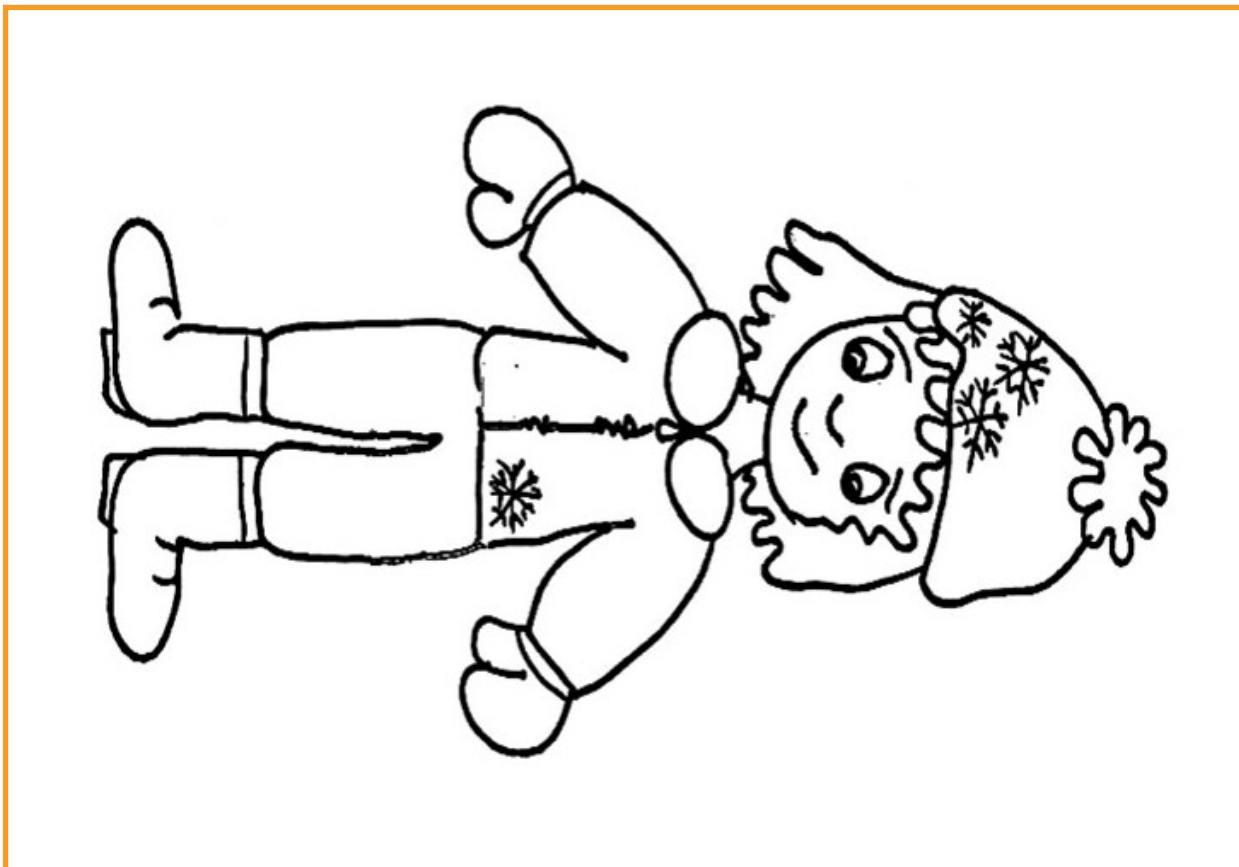

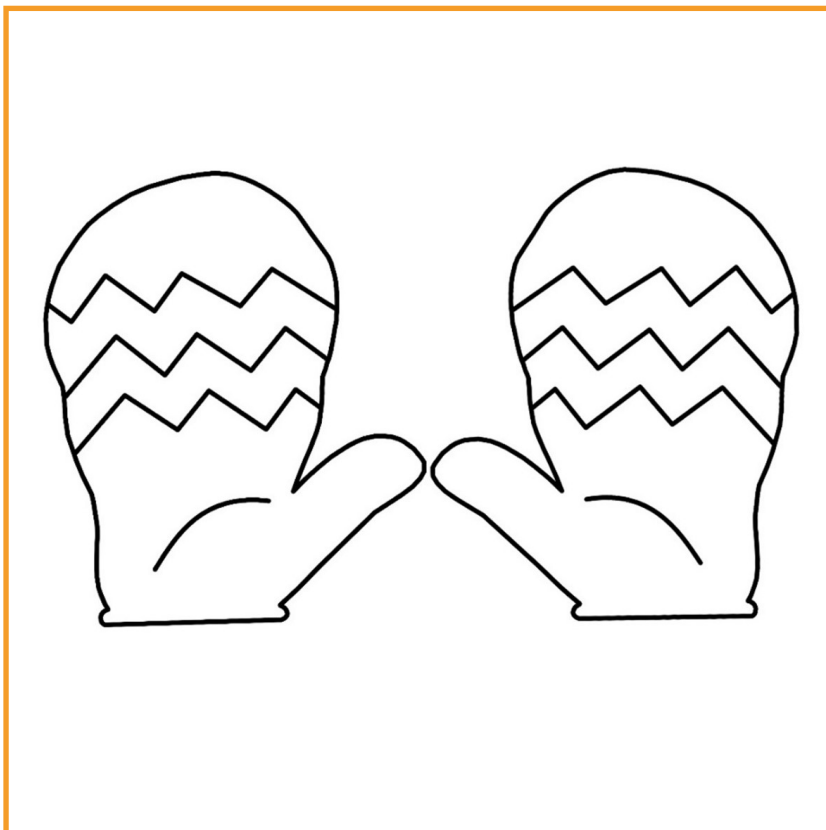
GIB MIR FÜNF! / PRZYBIJ PIĄTKĘ!

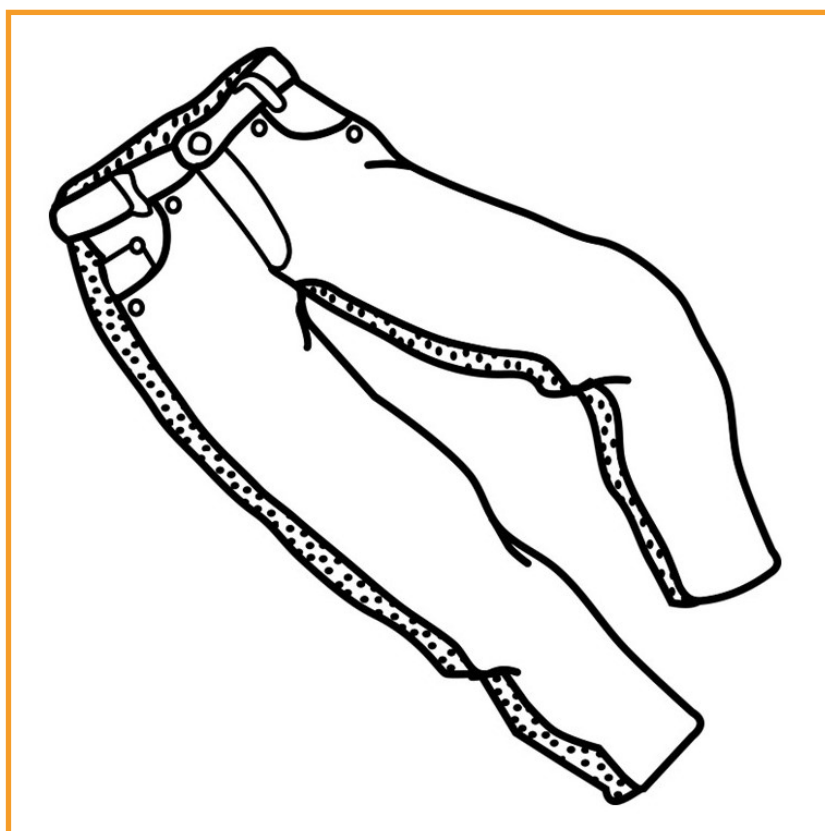
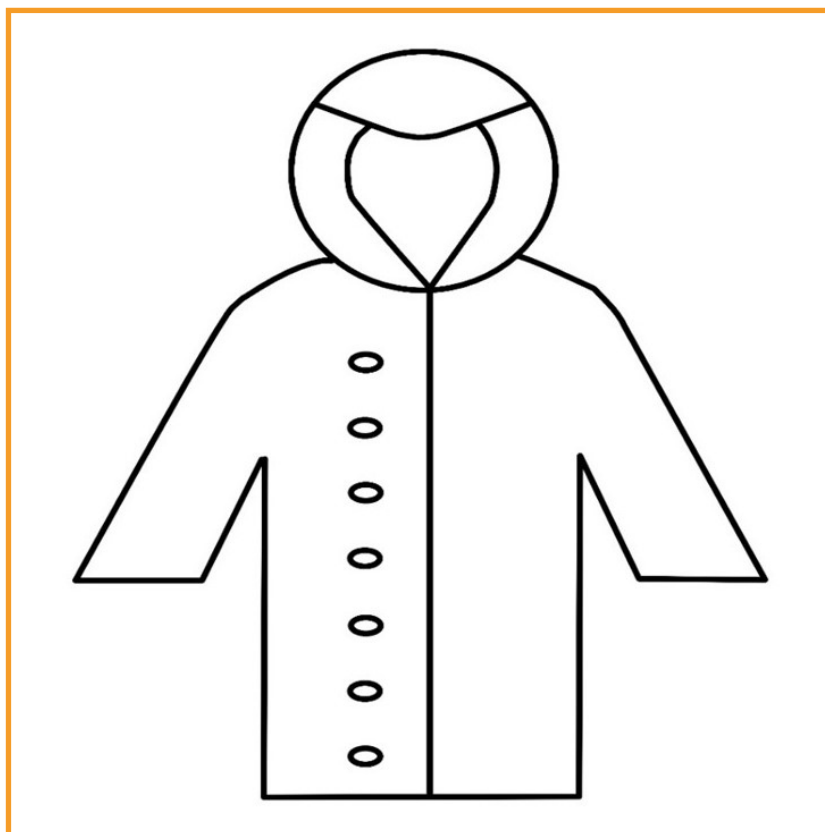

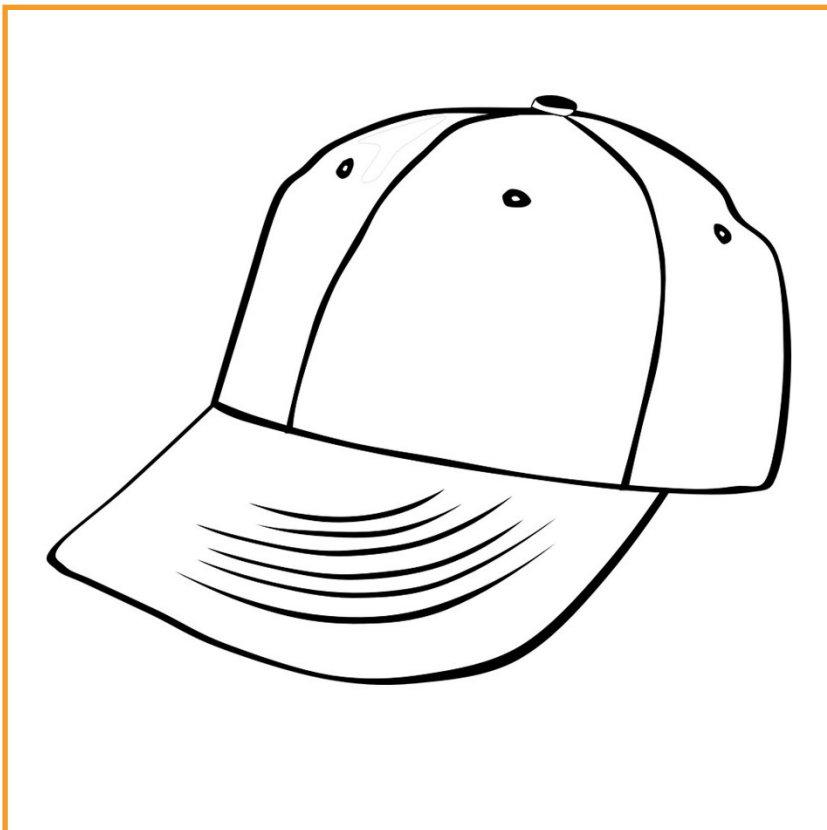

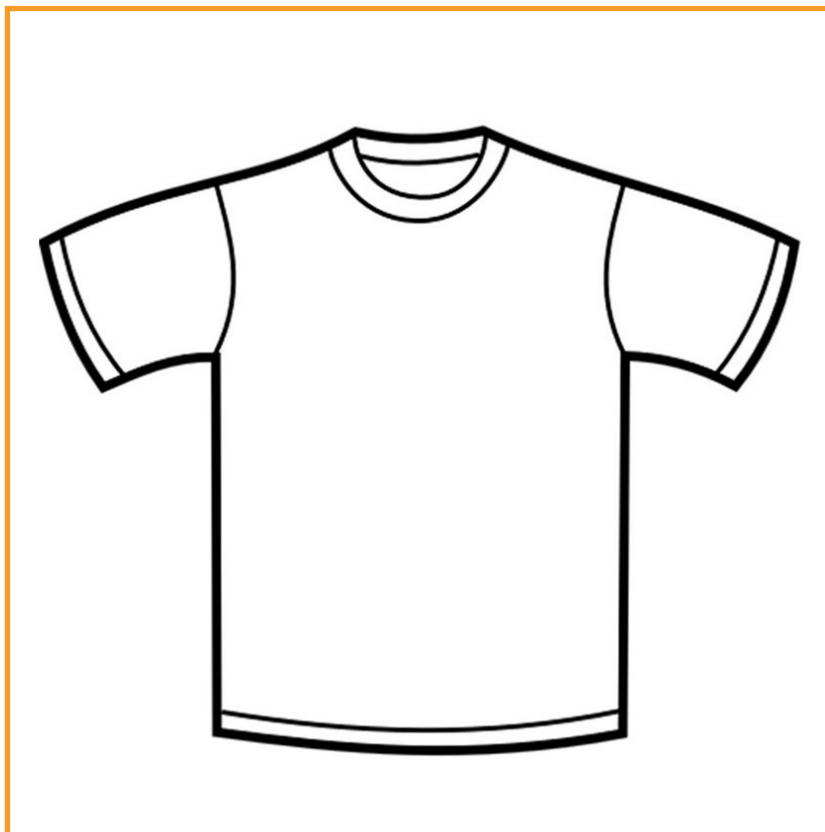

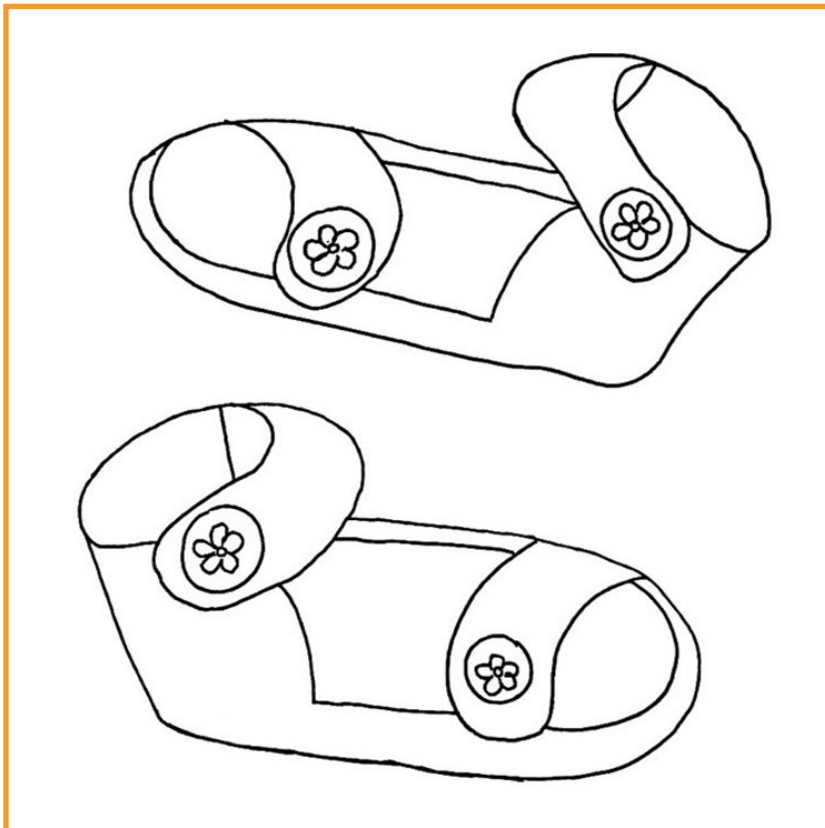
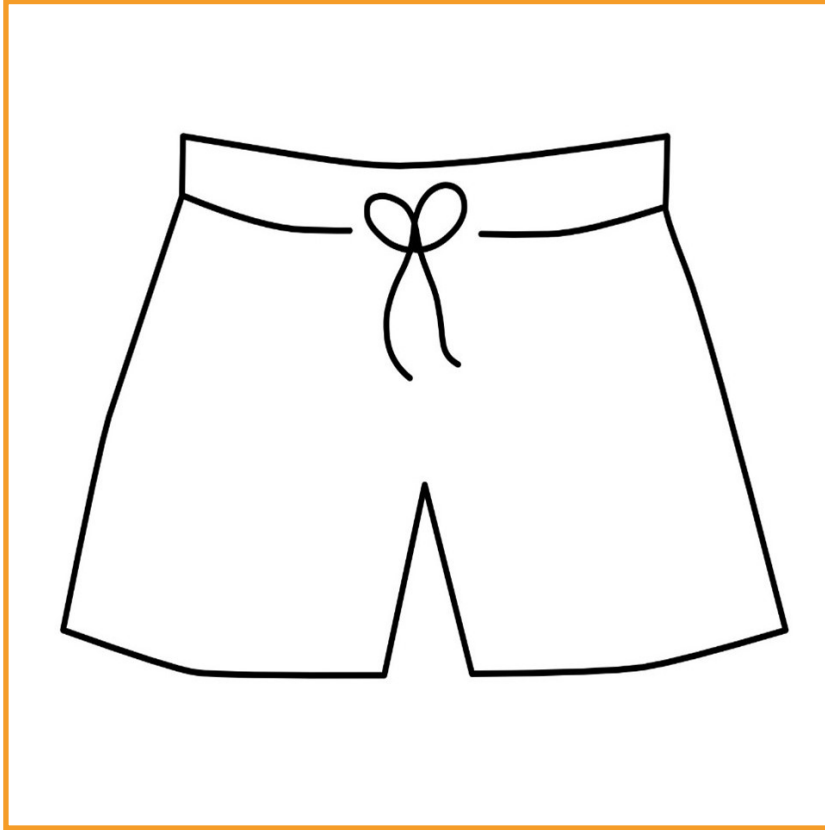

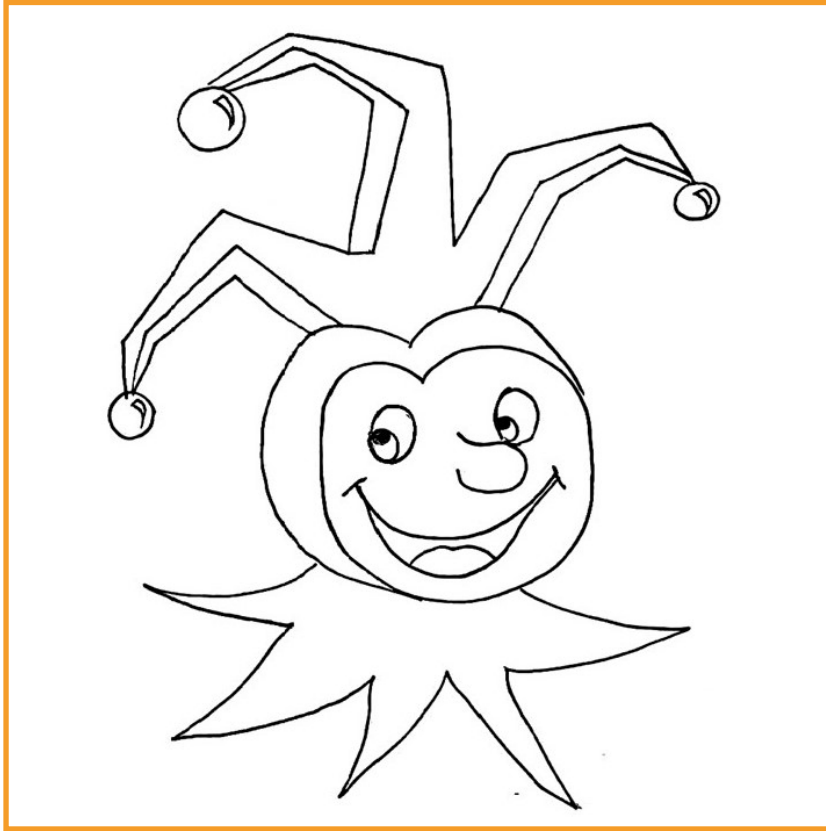

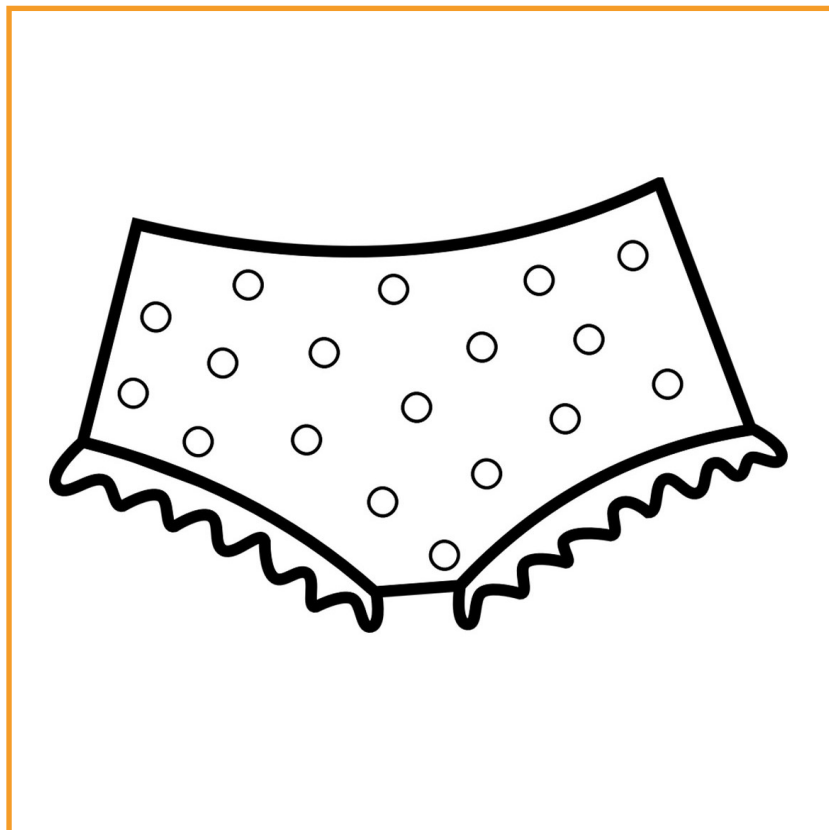
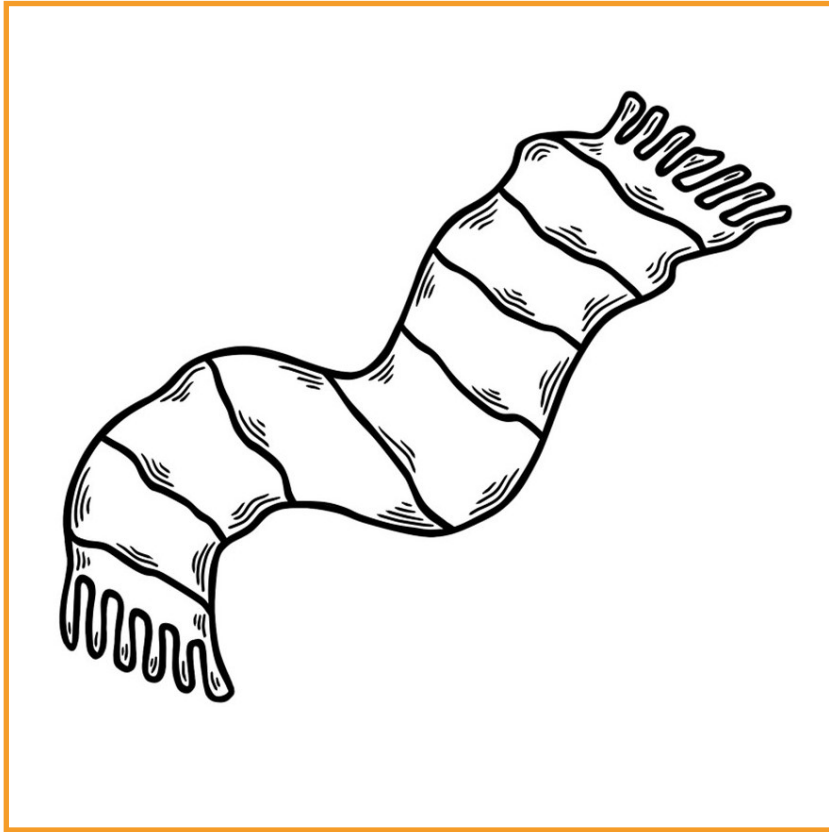

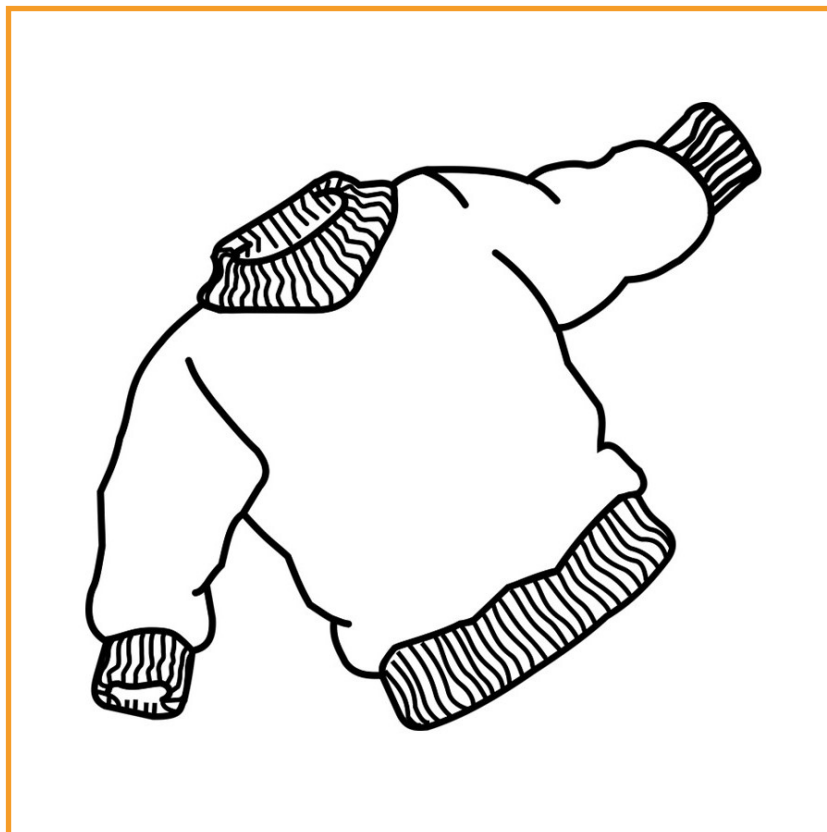

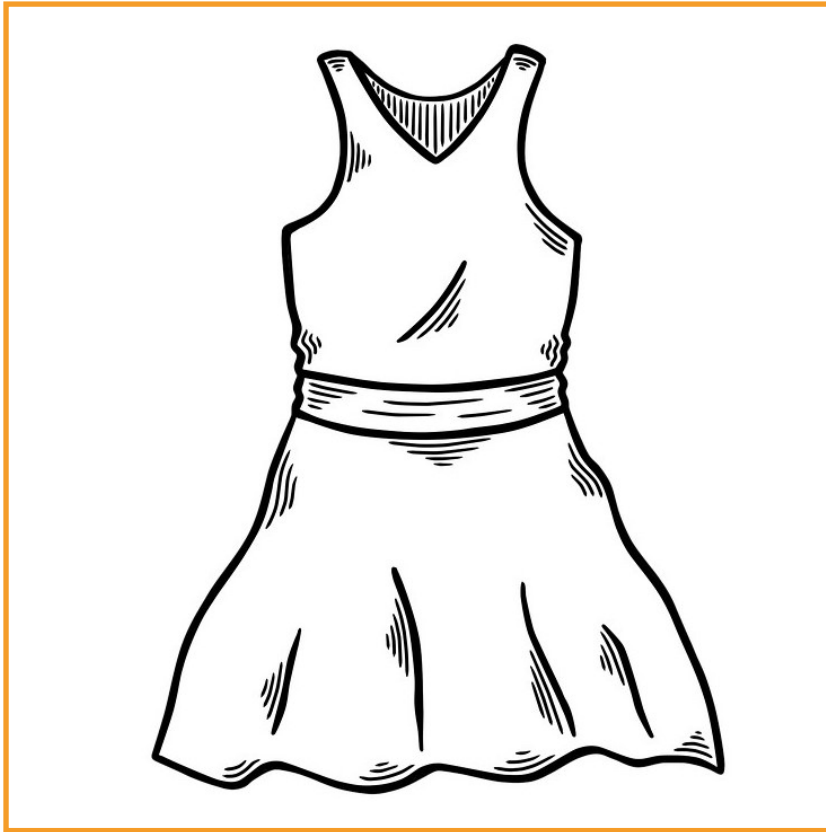

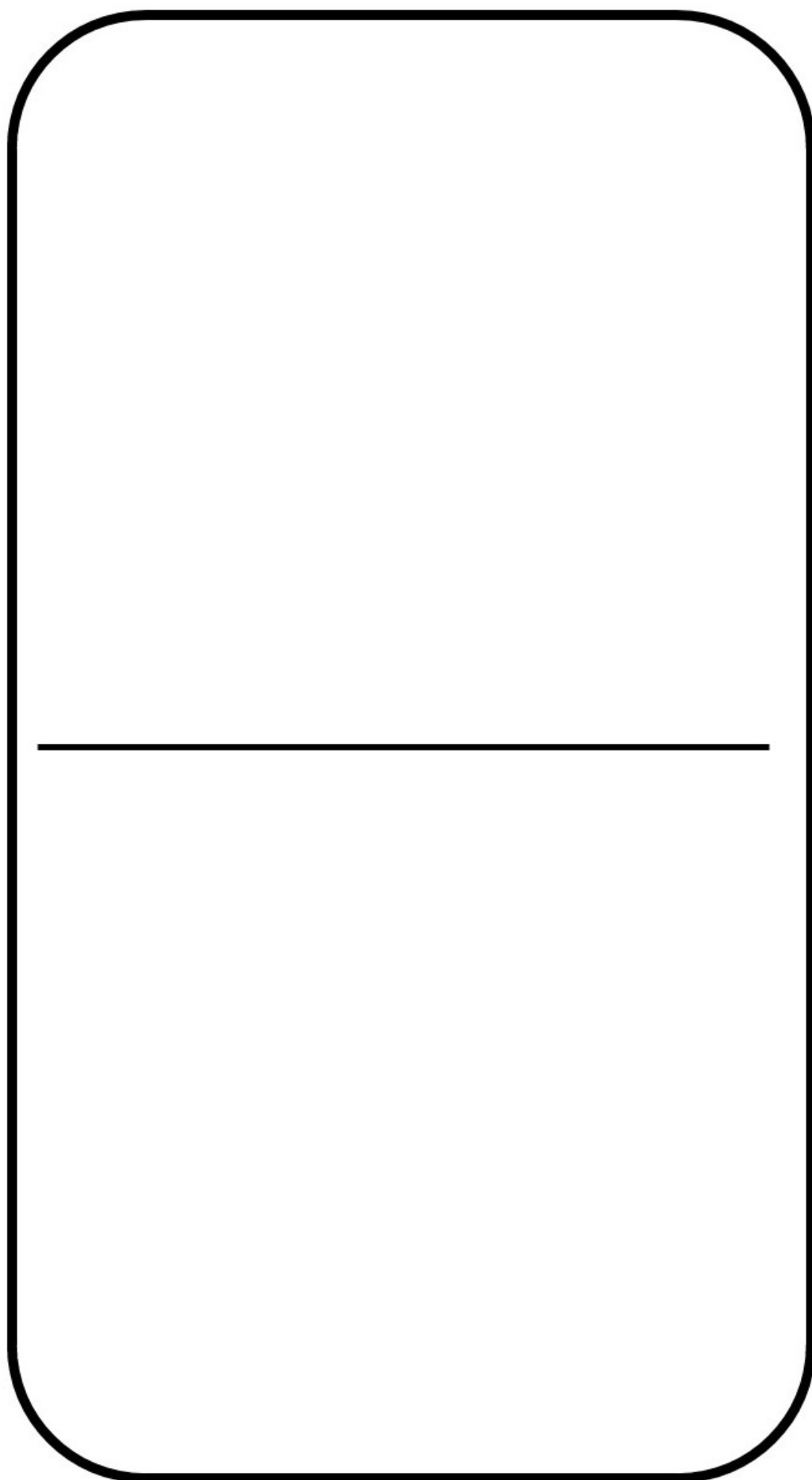

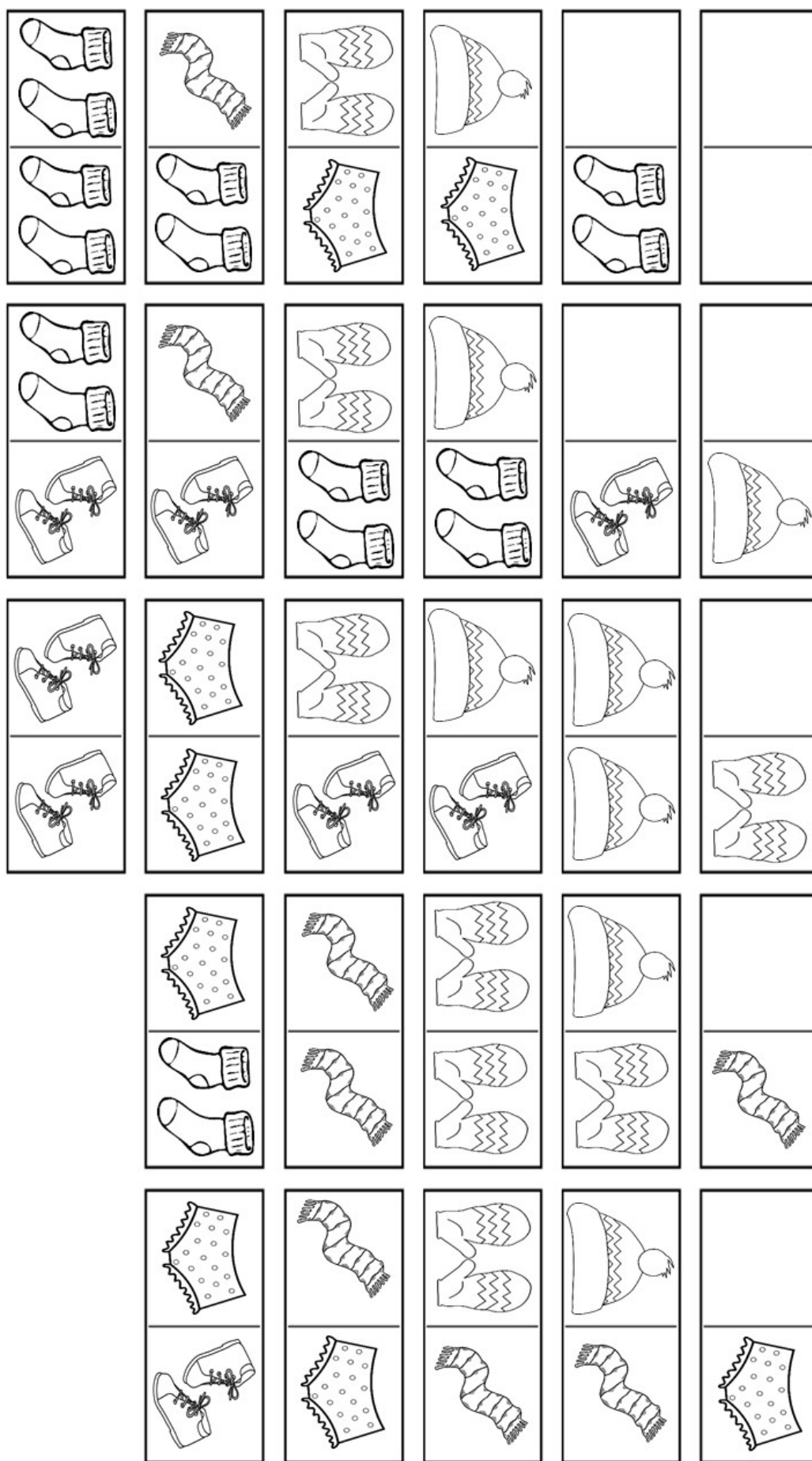

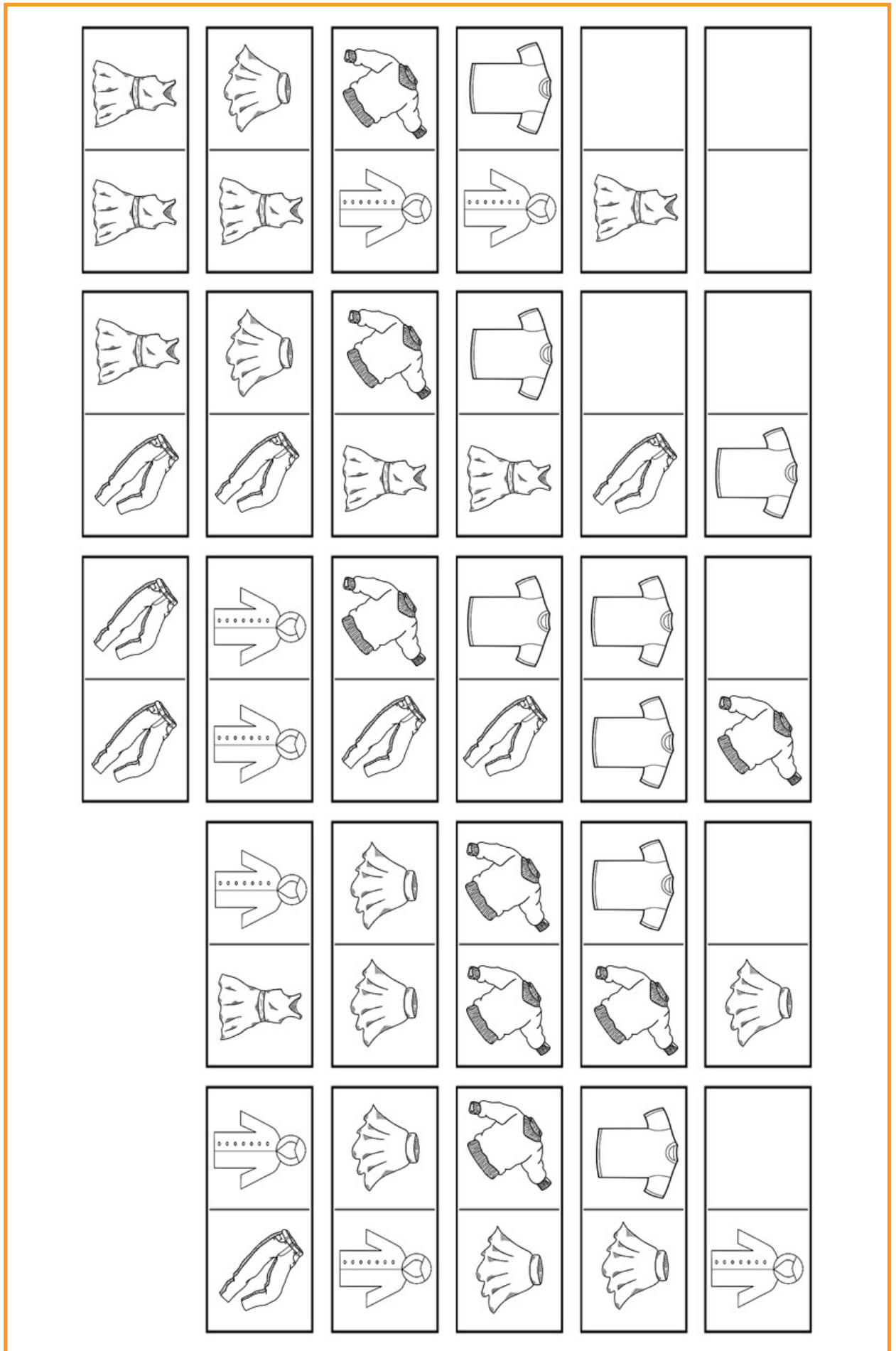

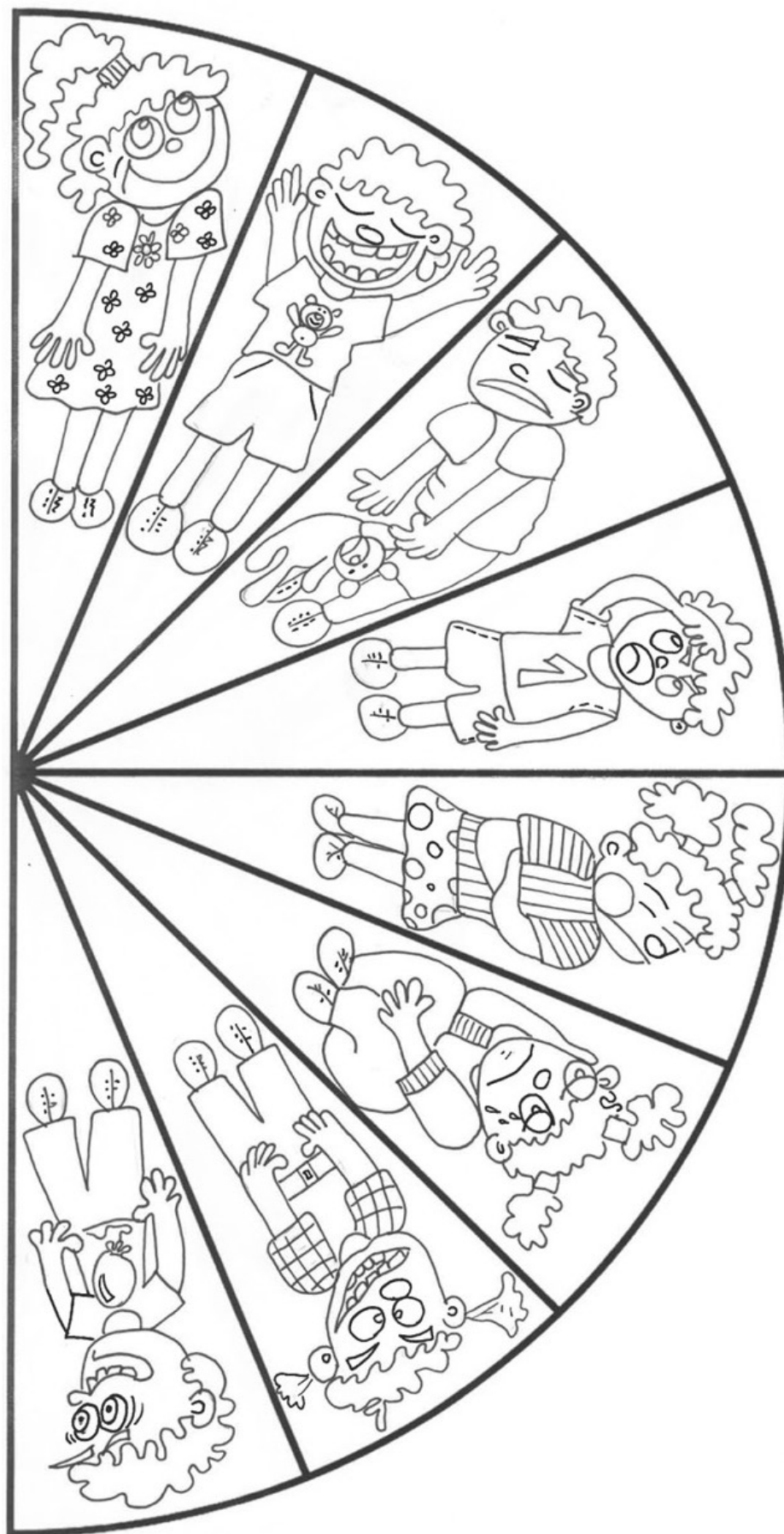

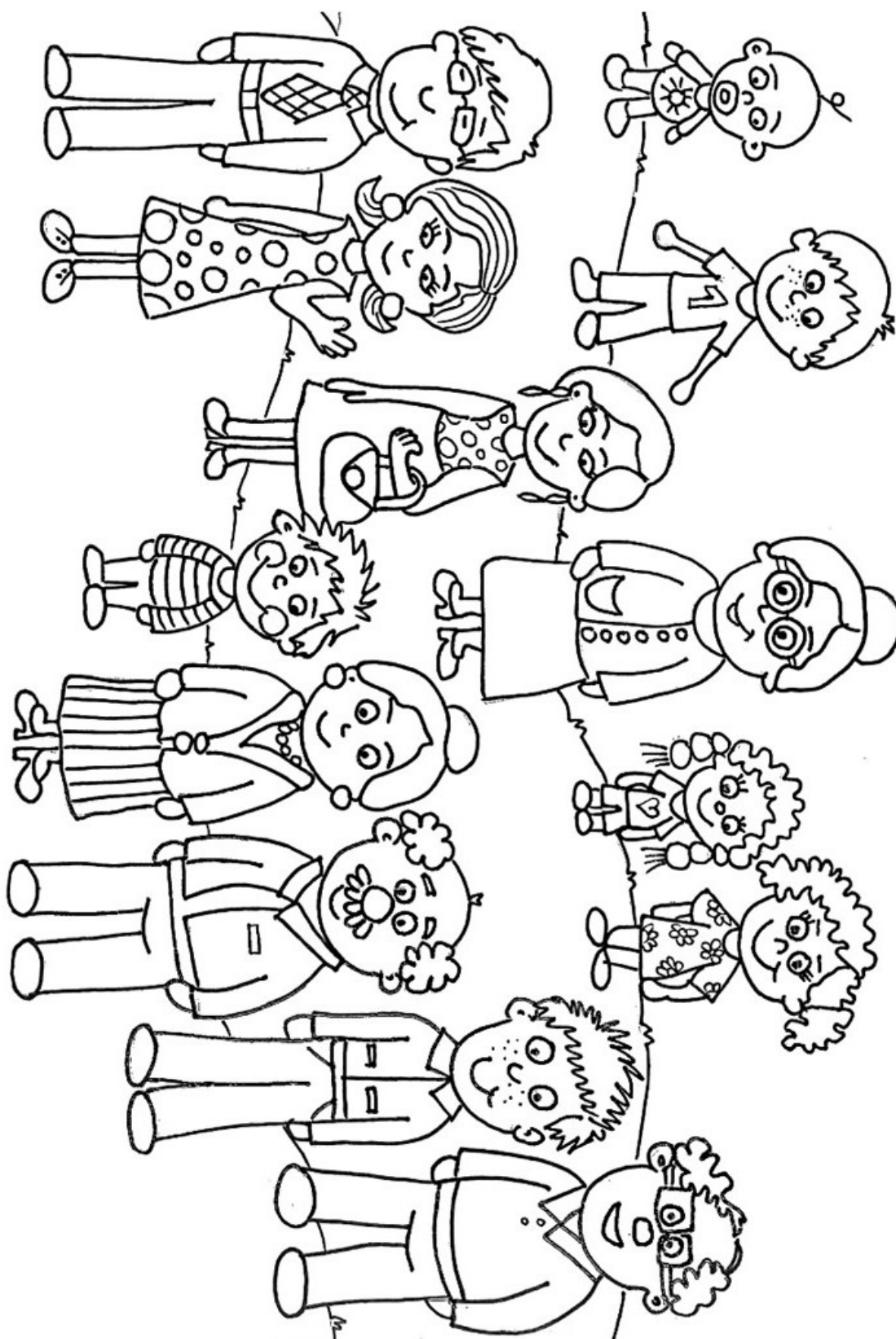

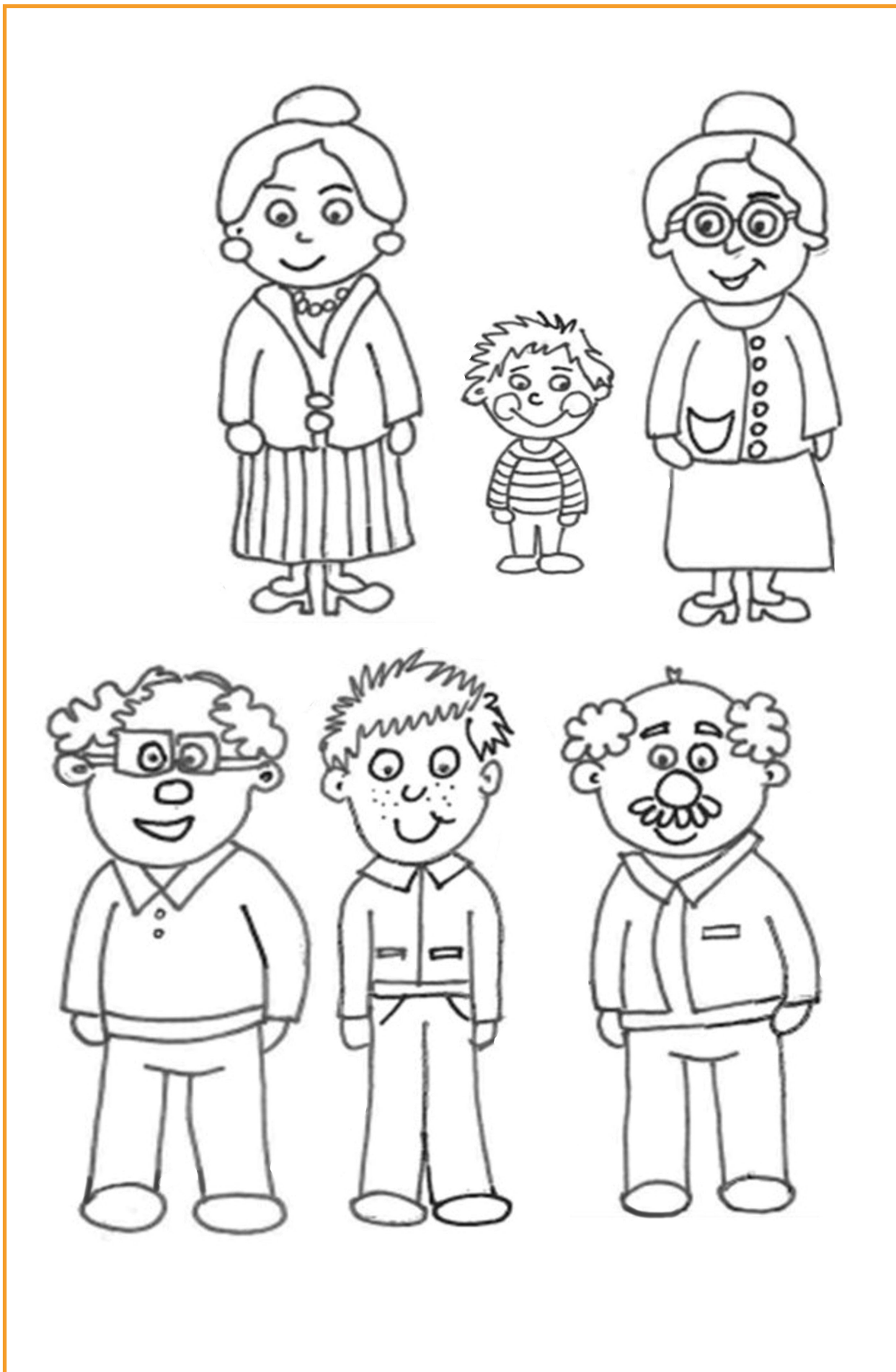

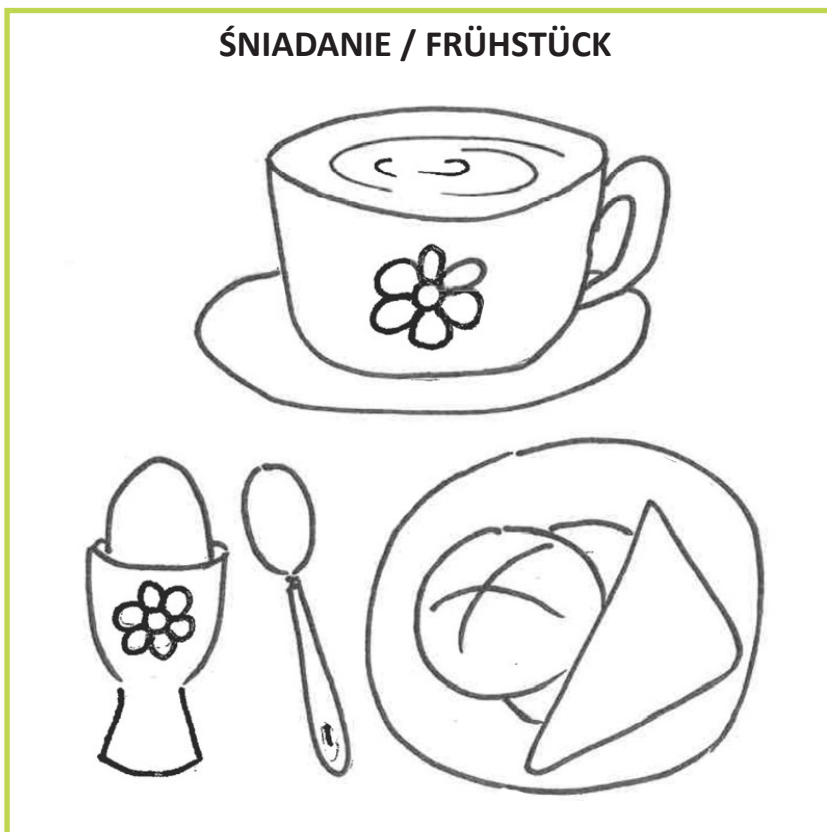

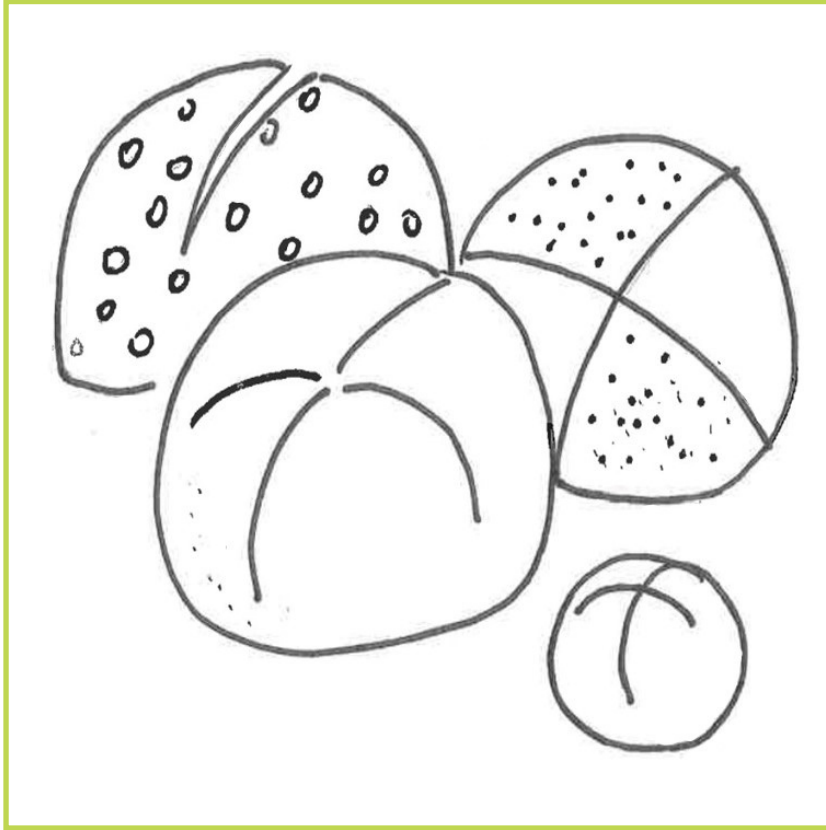
ŚNIADANIE / FRÜHSTÜCK

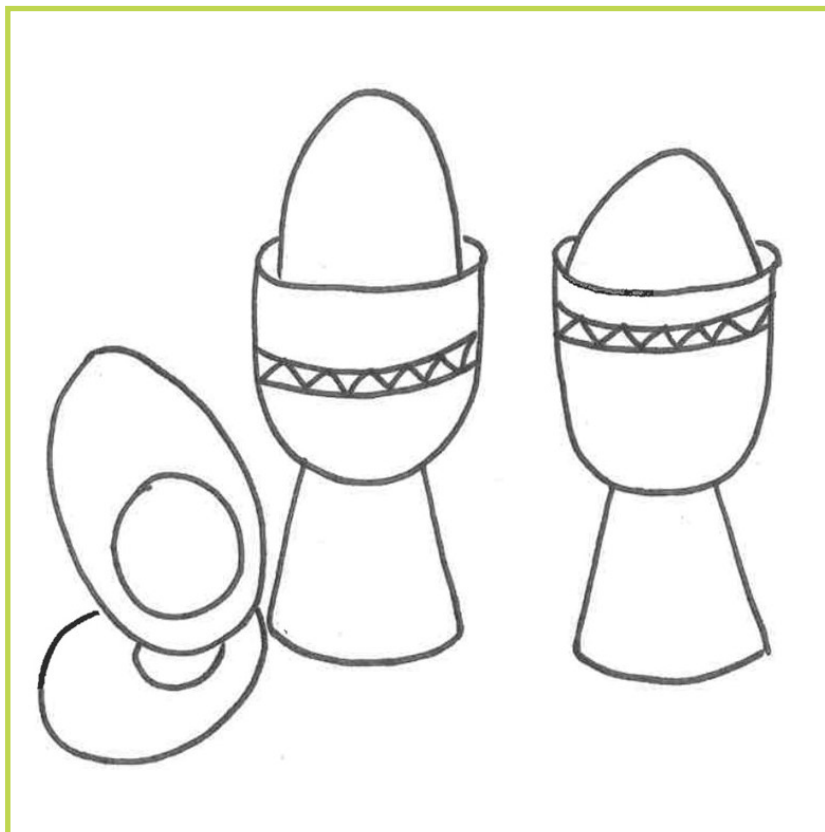

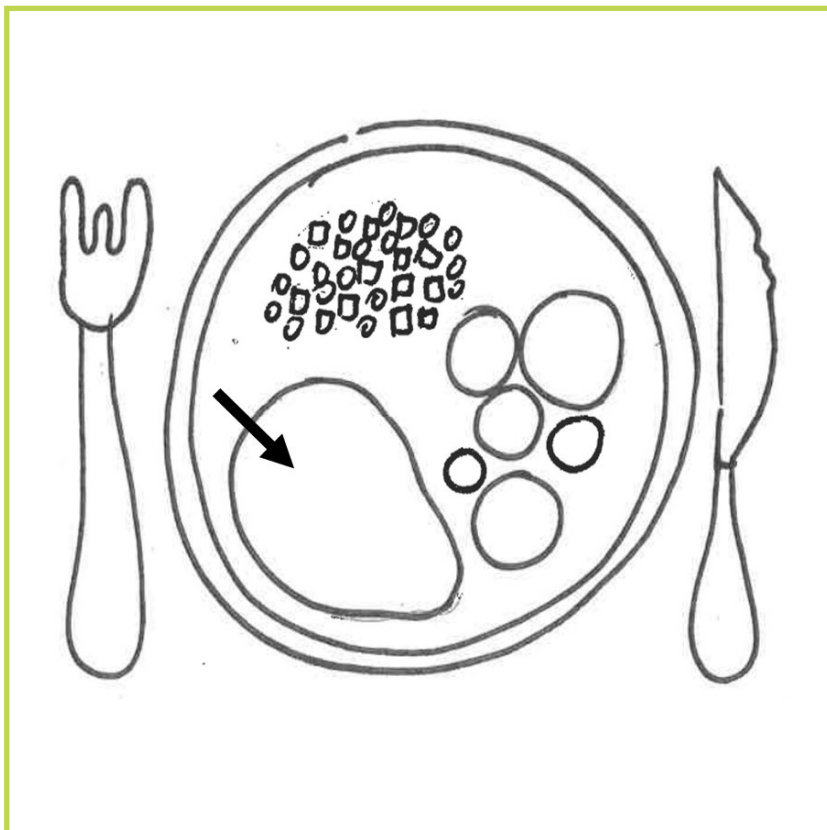
OBIAD / MITTAGESSEN

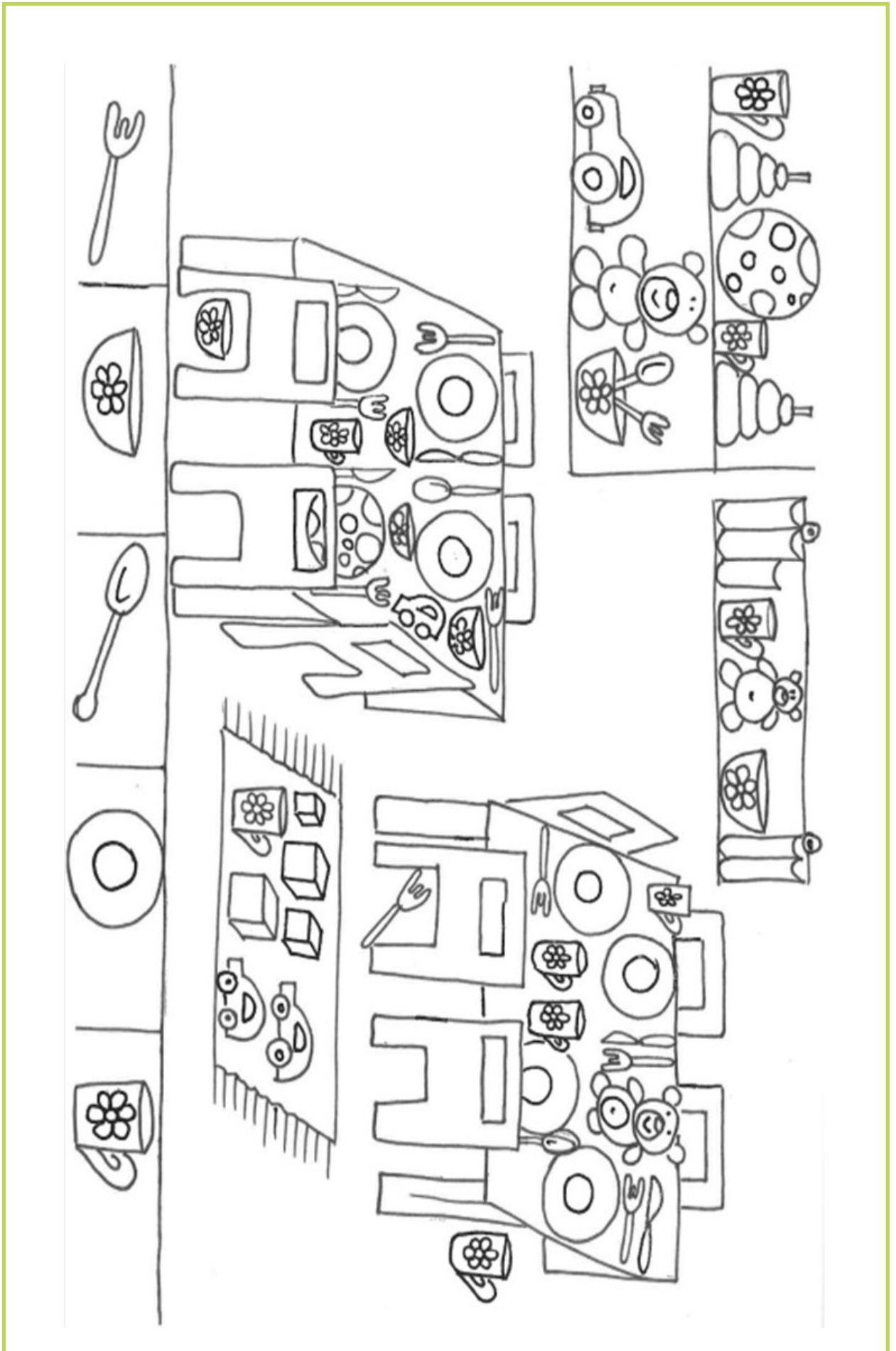

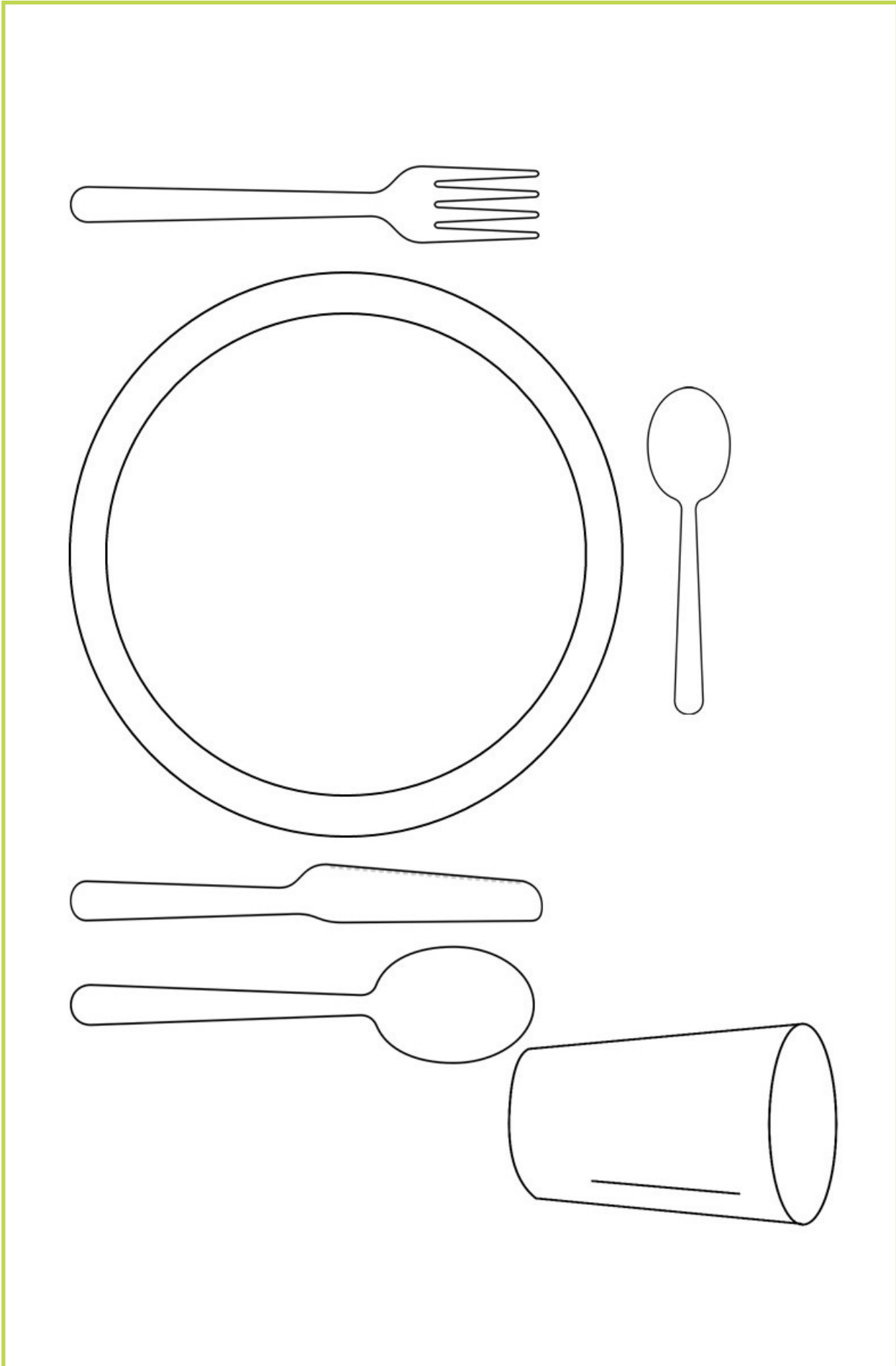

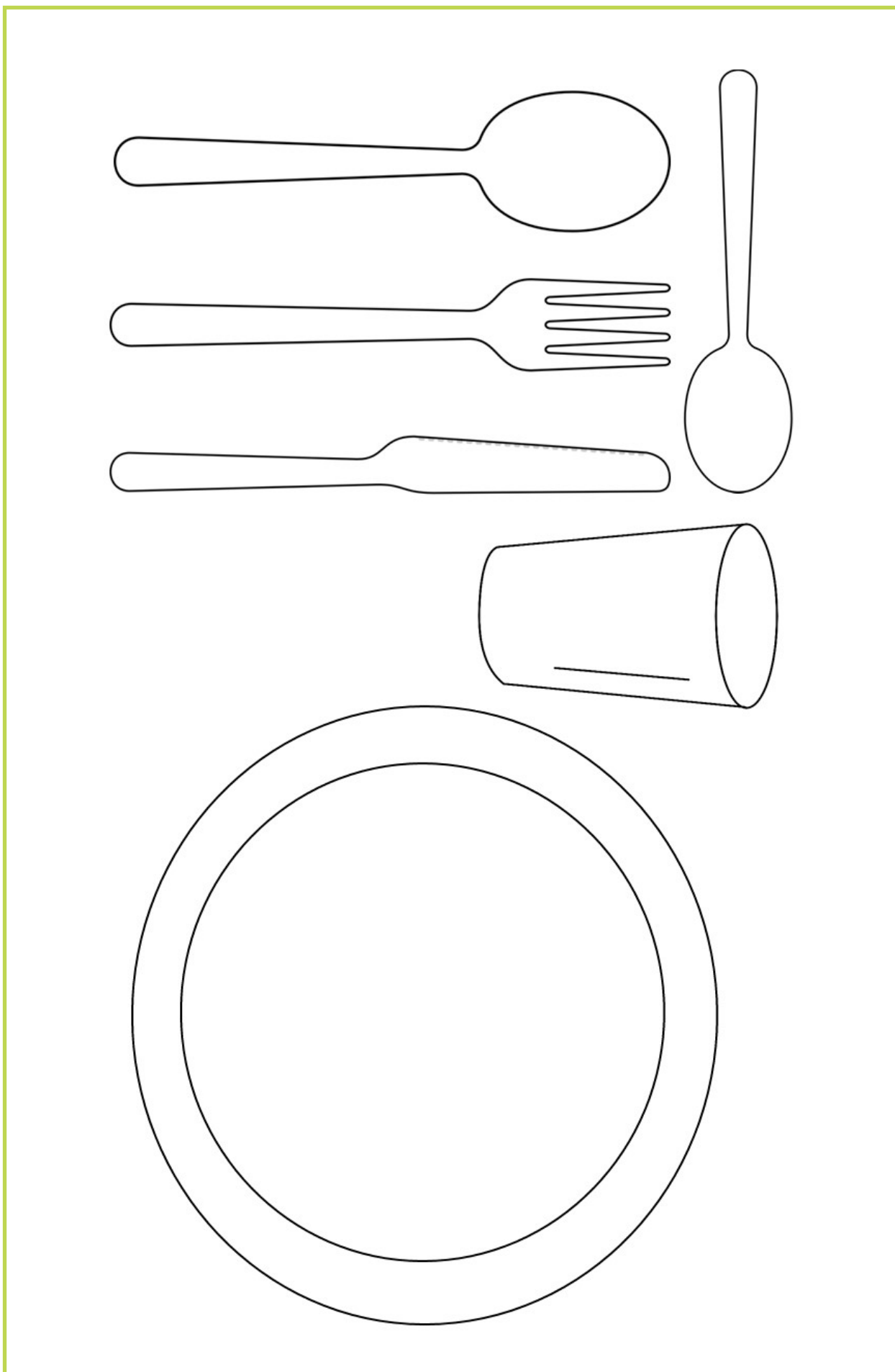

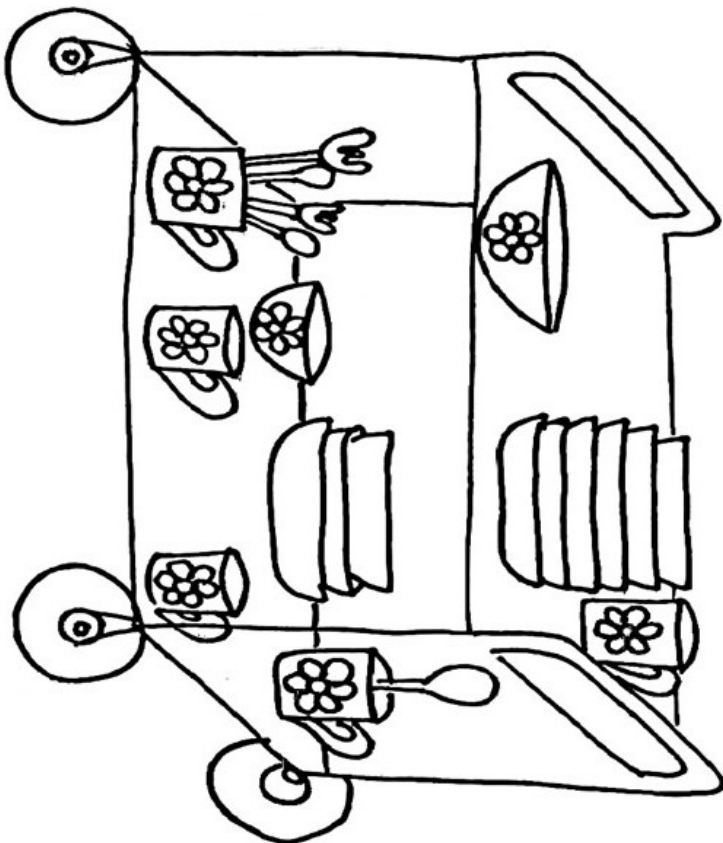
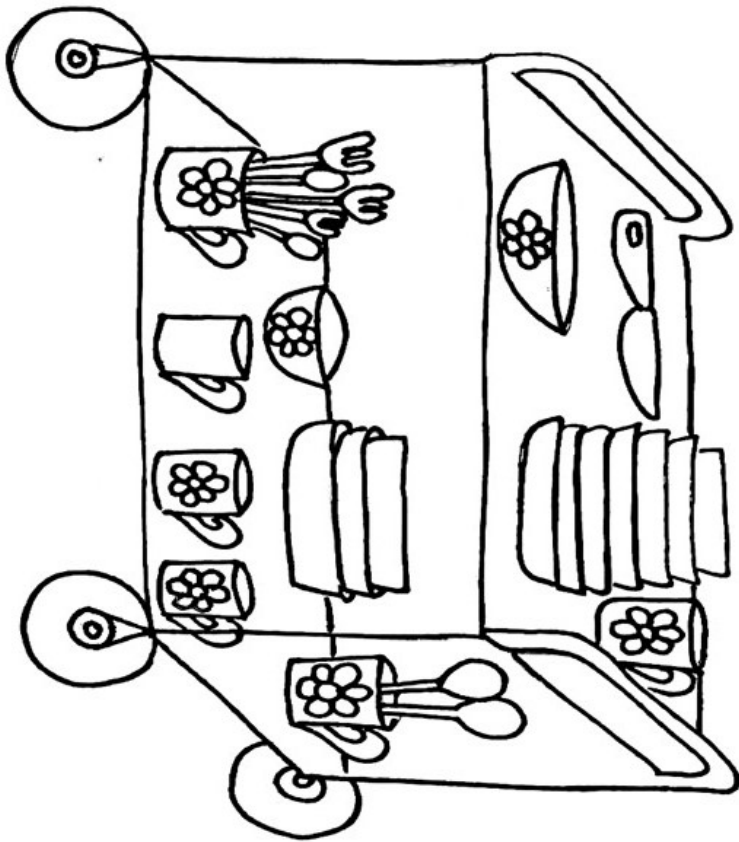

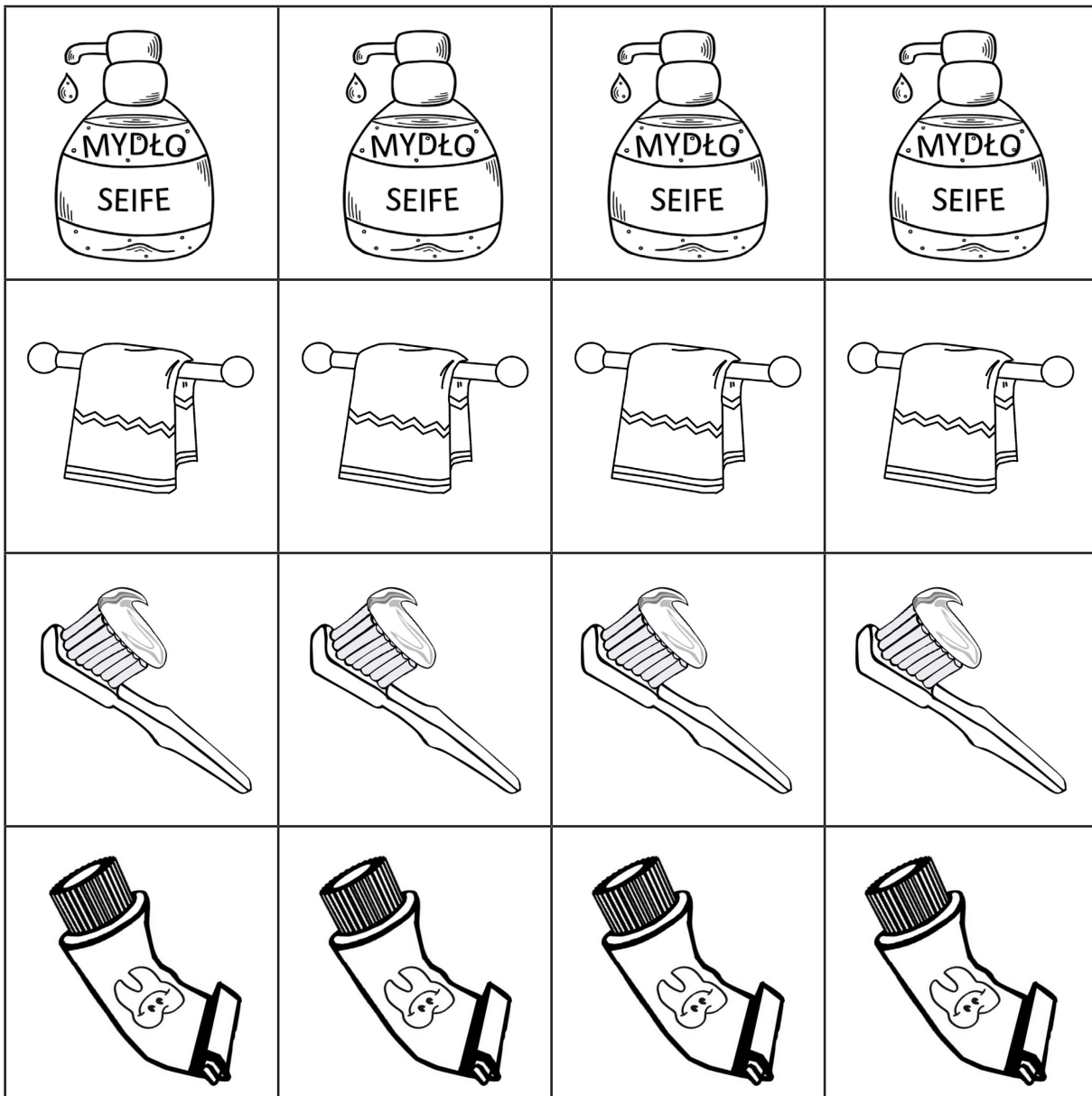

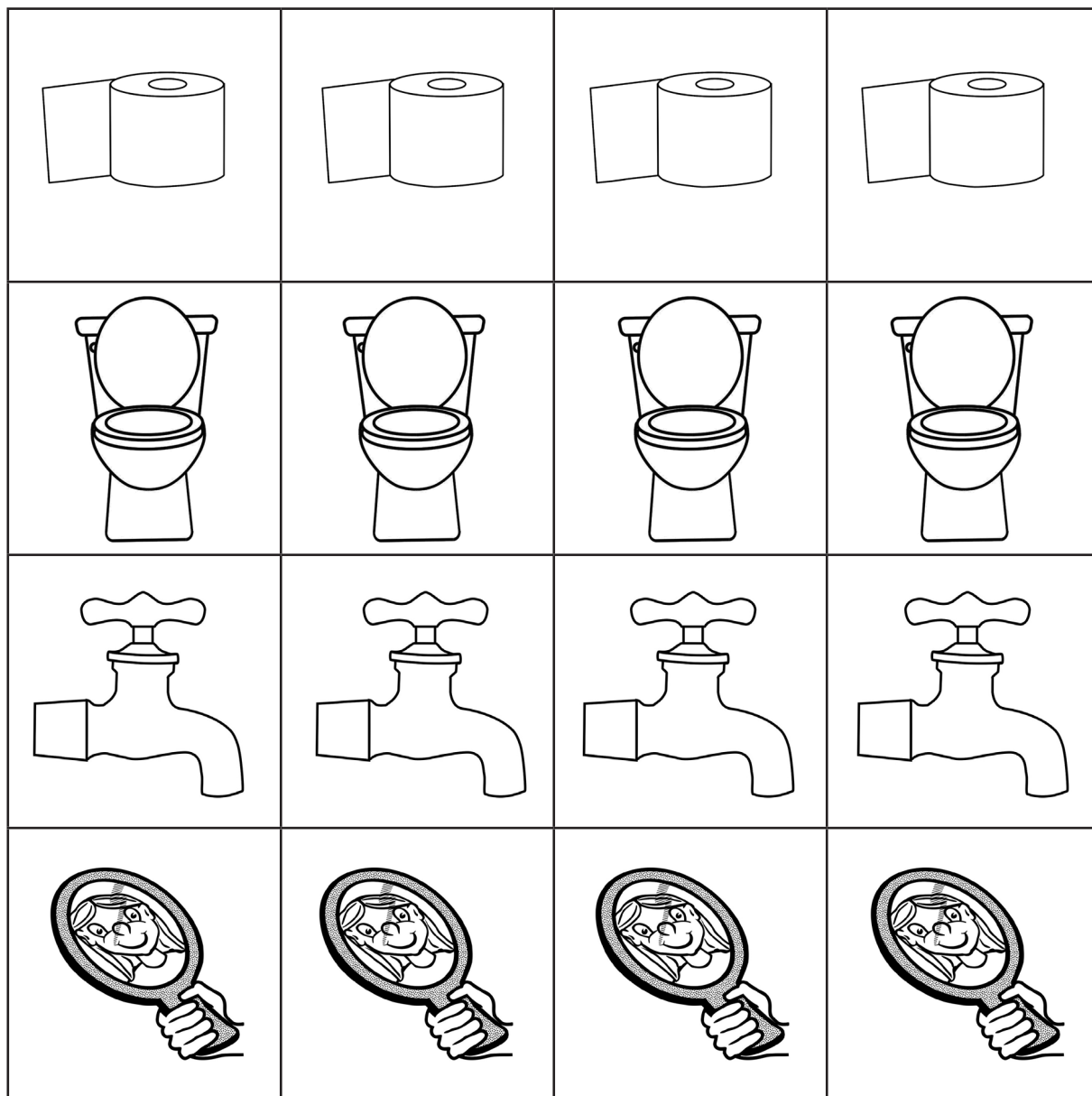
Finde Unterschiede. / Znajdź różnice.

Hygiene-Sudoku / Higieniczne sudoku

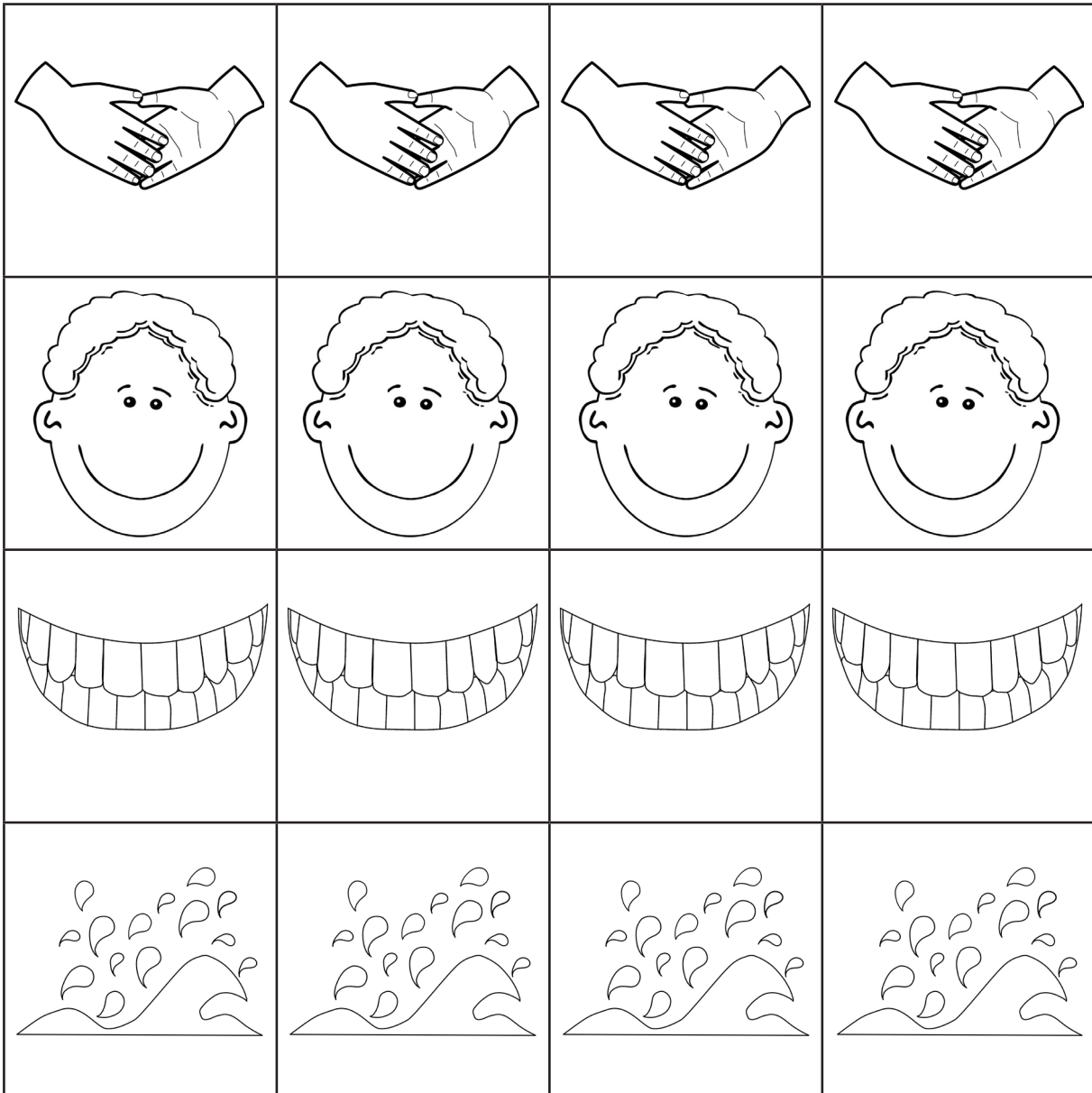
Hygiene-Sudoku / Higieniczne sudoku

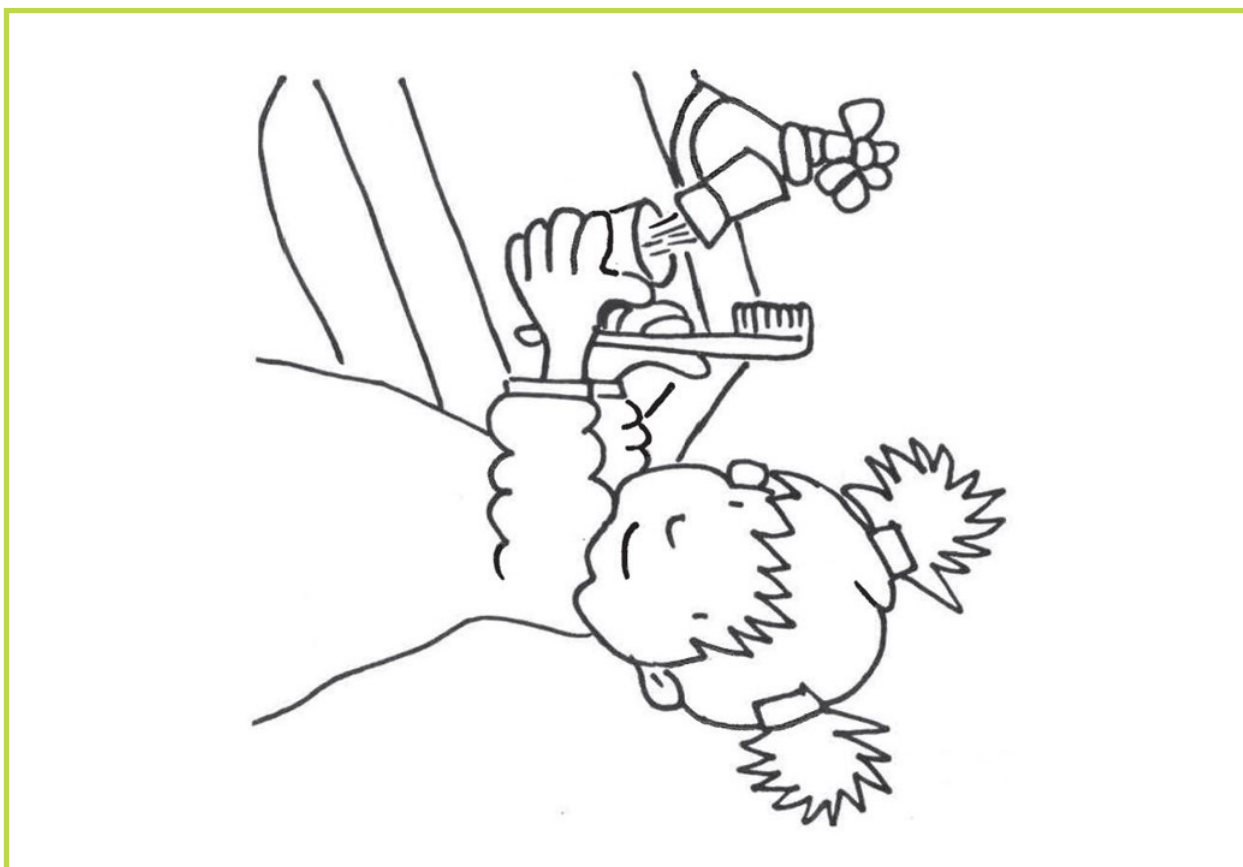

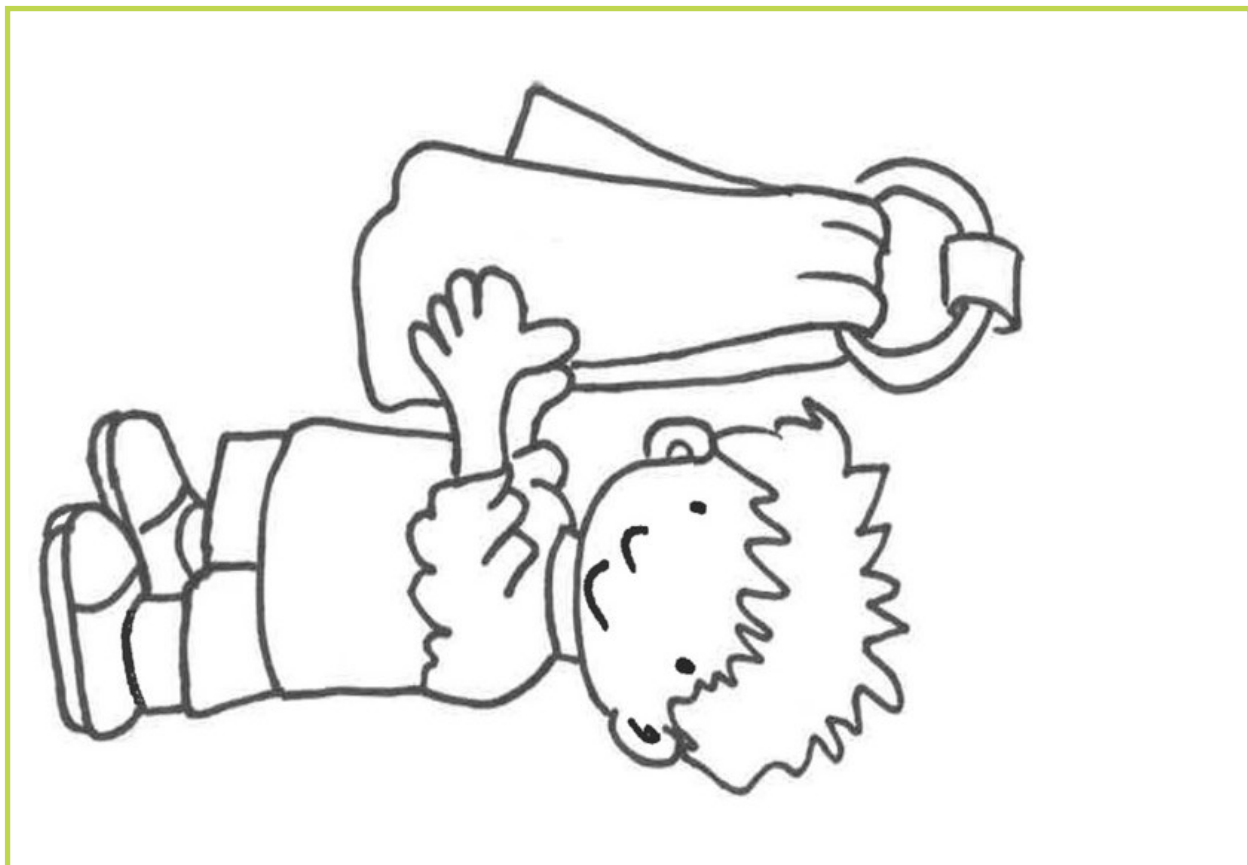
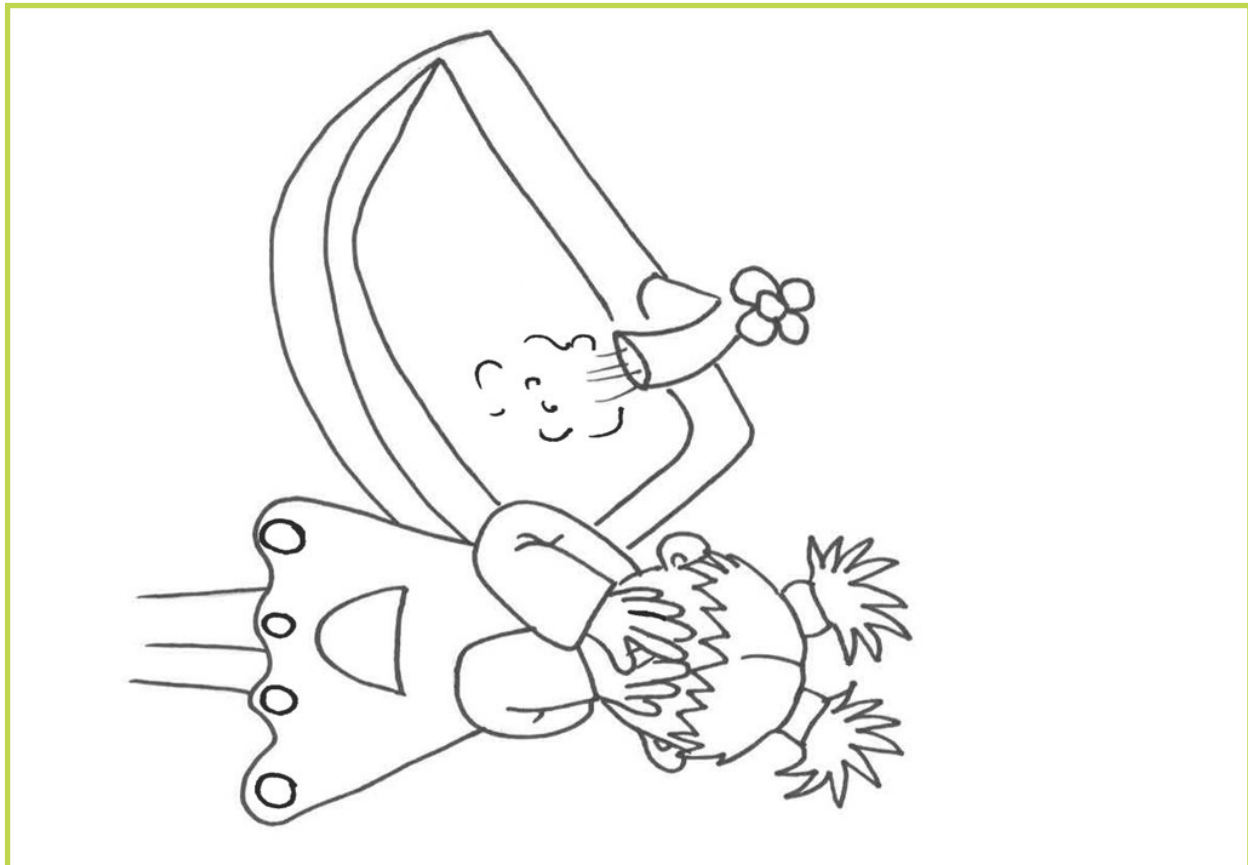
Hygiene-Sudoku / Higieniczne sudoku

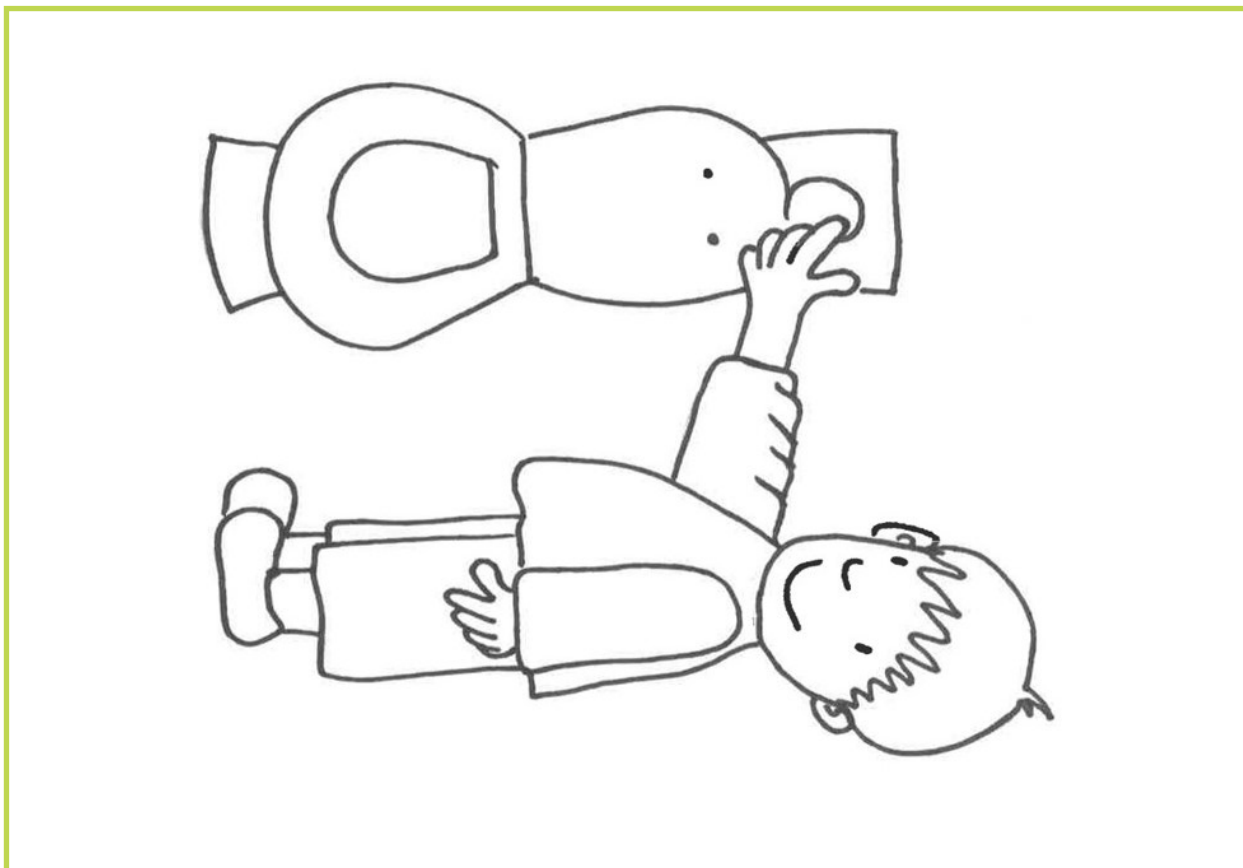

Hygiene-Sudoku / Higieniczne sudoku

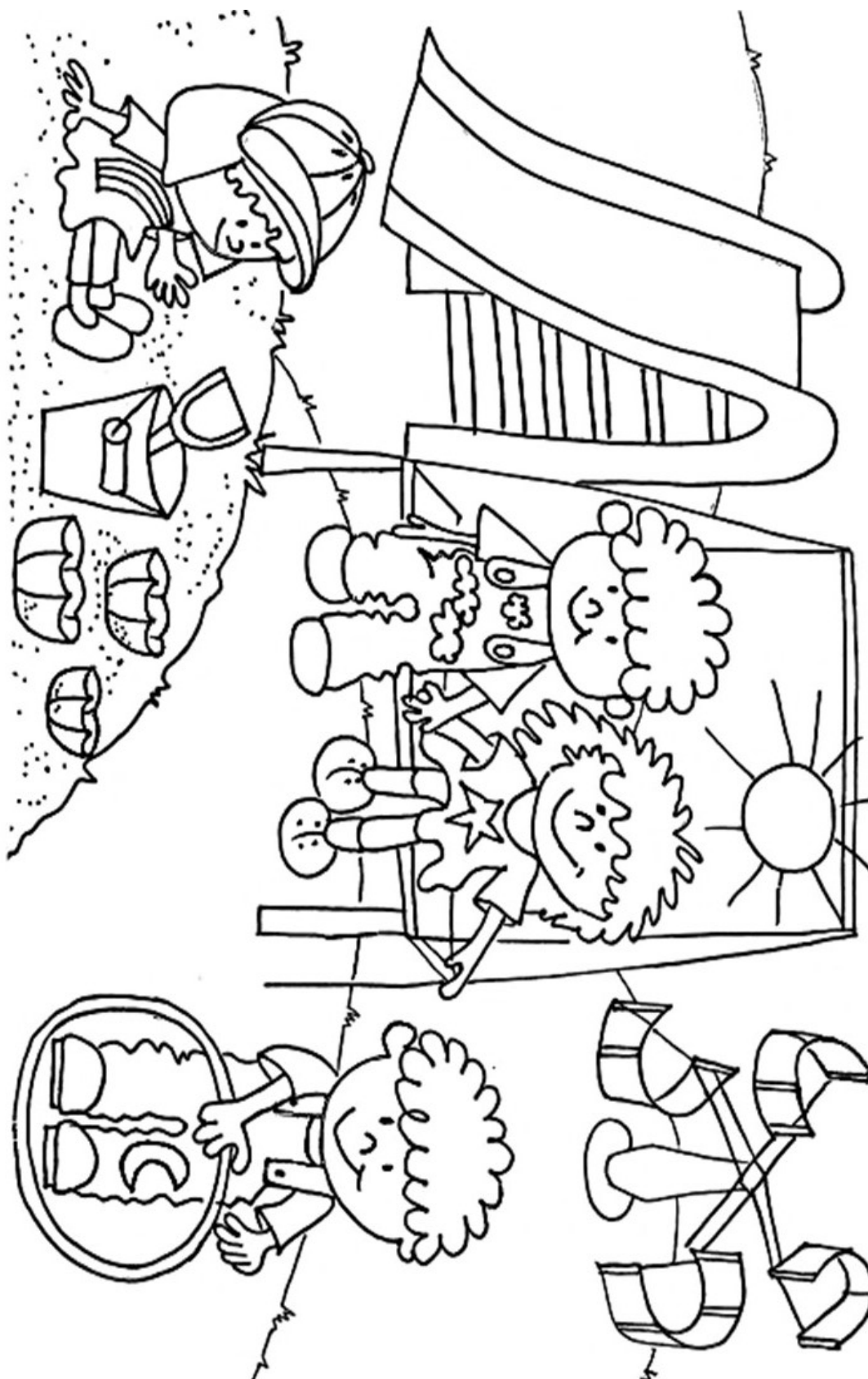

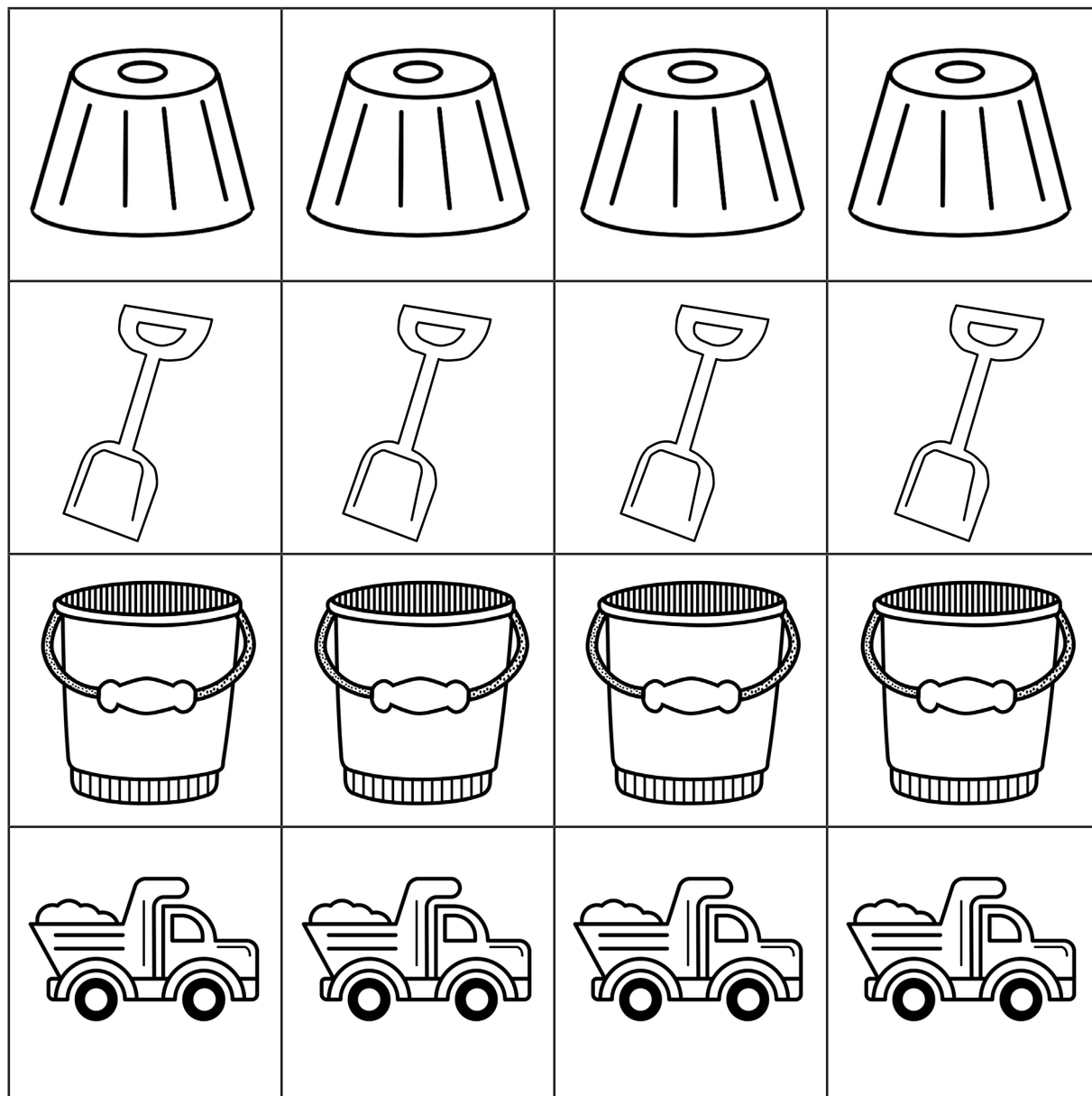

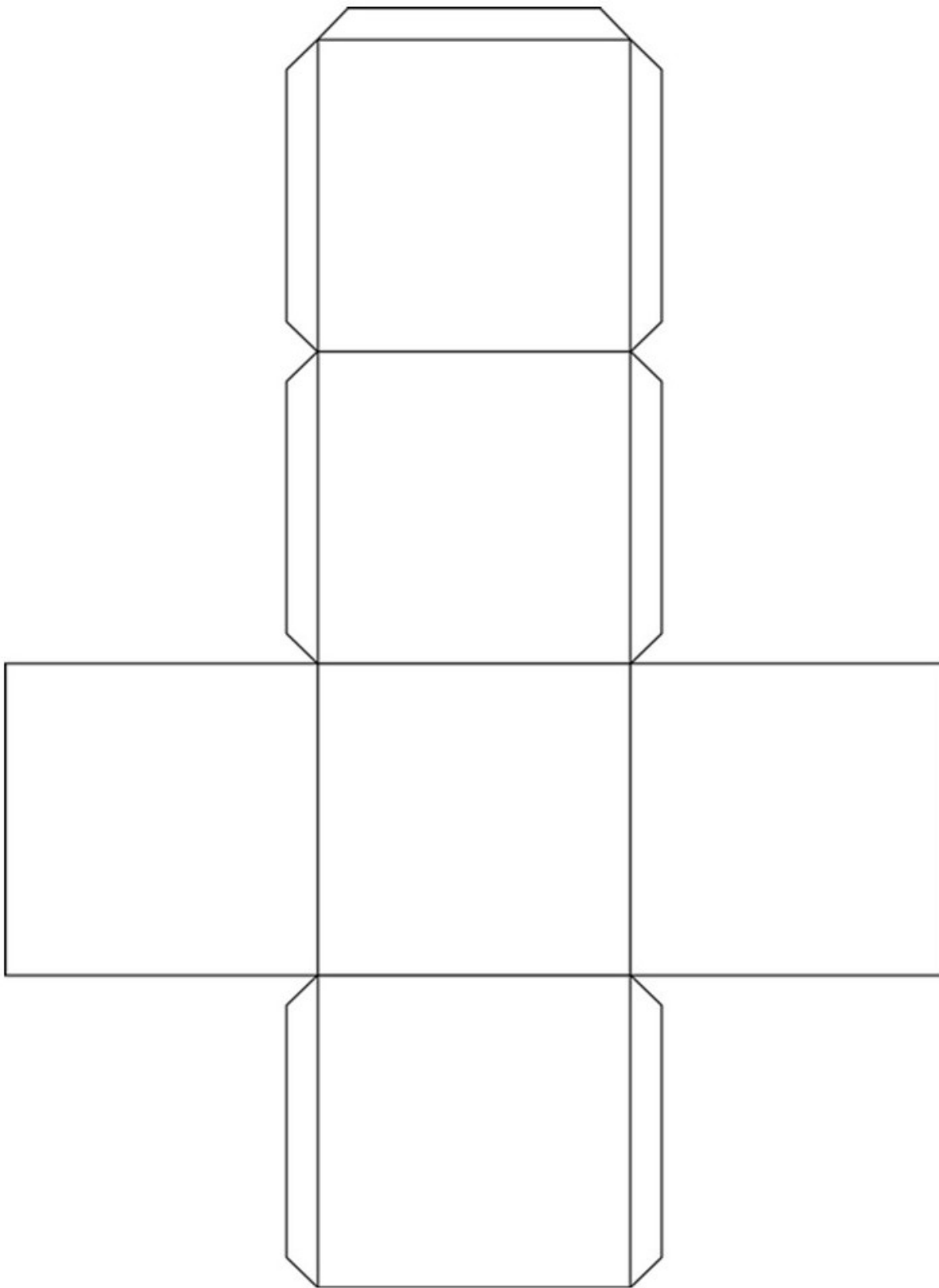
WOCHENTAGE	DNI TYGODNIA
Montag	poniedziałek
Dienstag	wtorek
Mittwoch	środa
Donnerstag	czwartek
Freitag	piątek

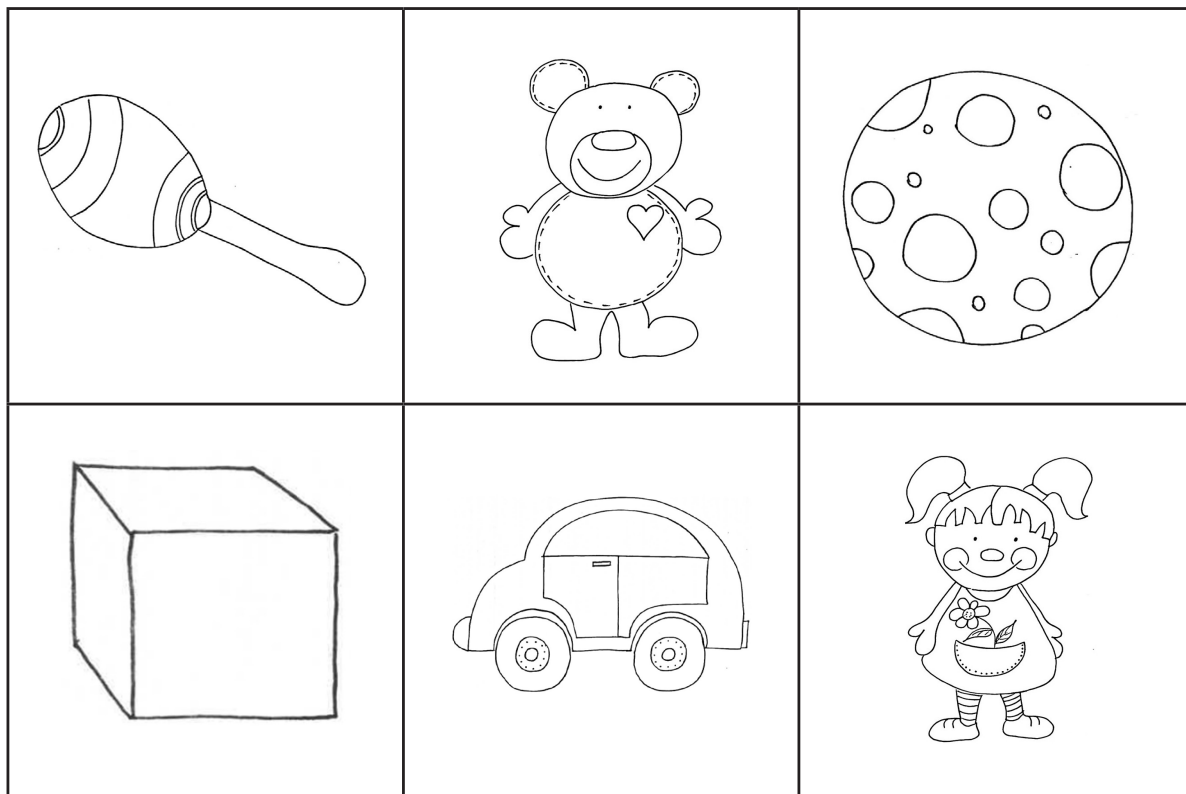
WOCHENTAGE	DNI TYGODNIA
MONTAG	PONIEDZIAŁEK
DIENSTAG	WTOREK
MITTWOCH	ŚRODA
DONNERSTAG	CZWARTEK
FREITAG	PIĄTEK

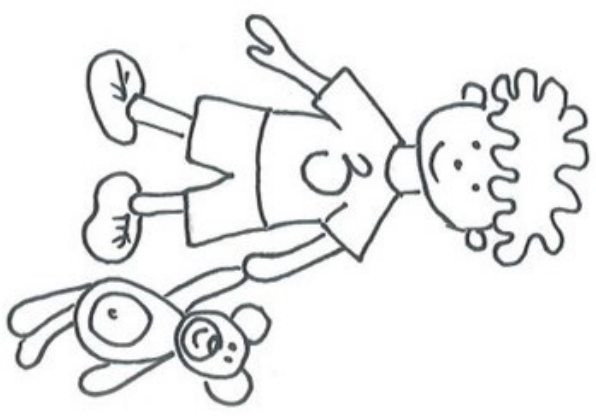
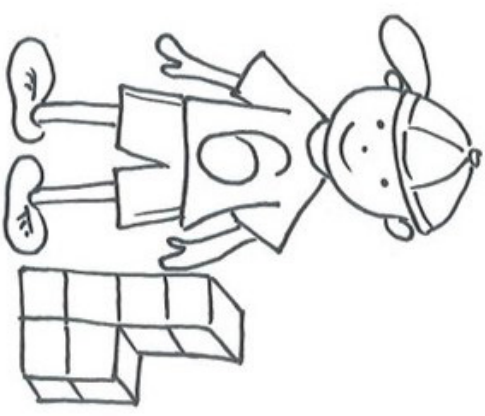
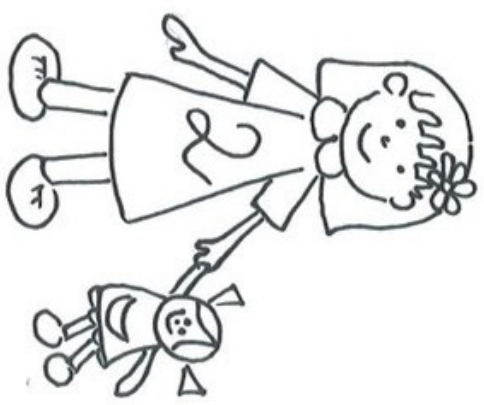
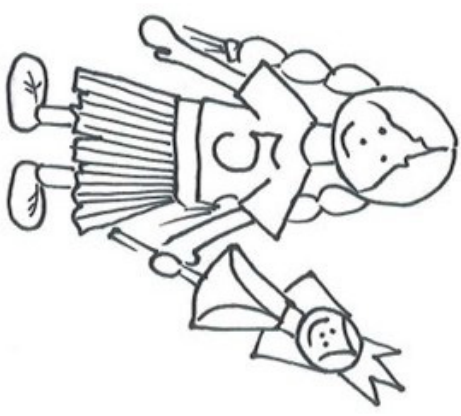
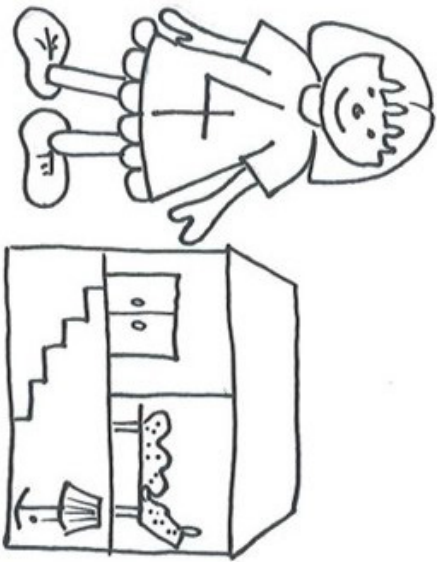

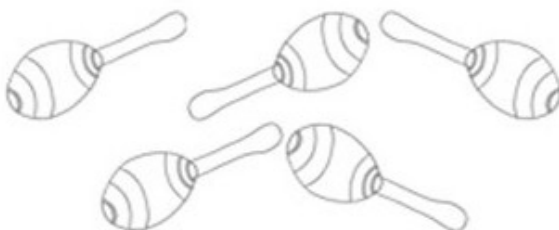
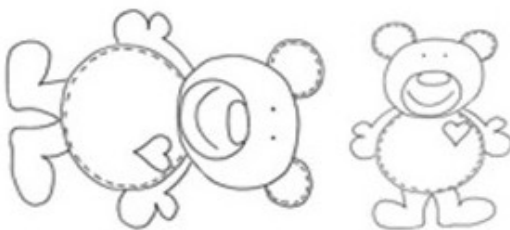
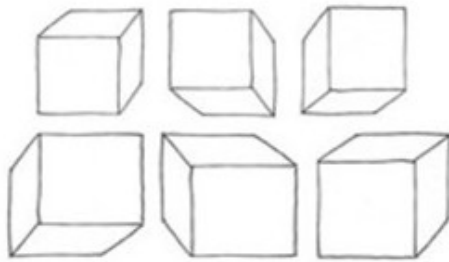
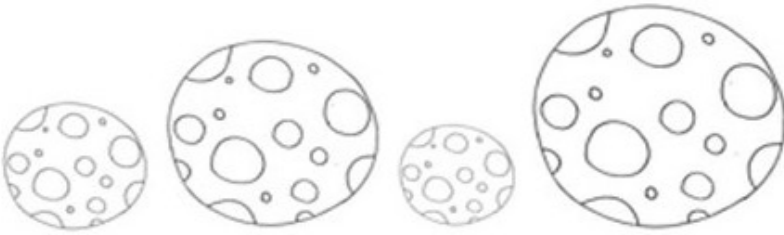
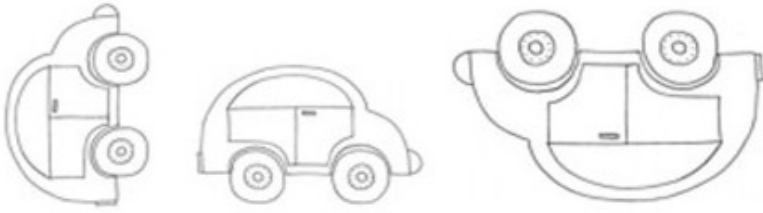
Sudoku mit 9 Feldern / Sudoku na 9 pól

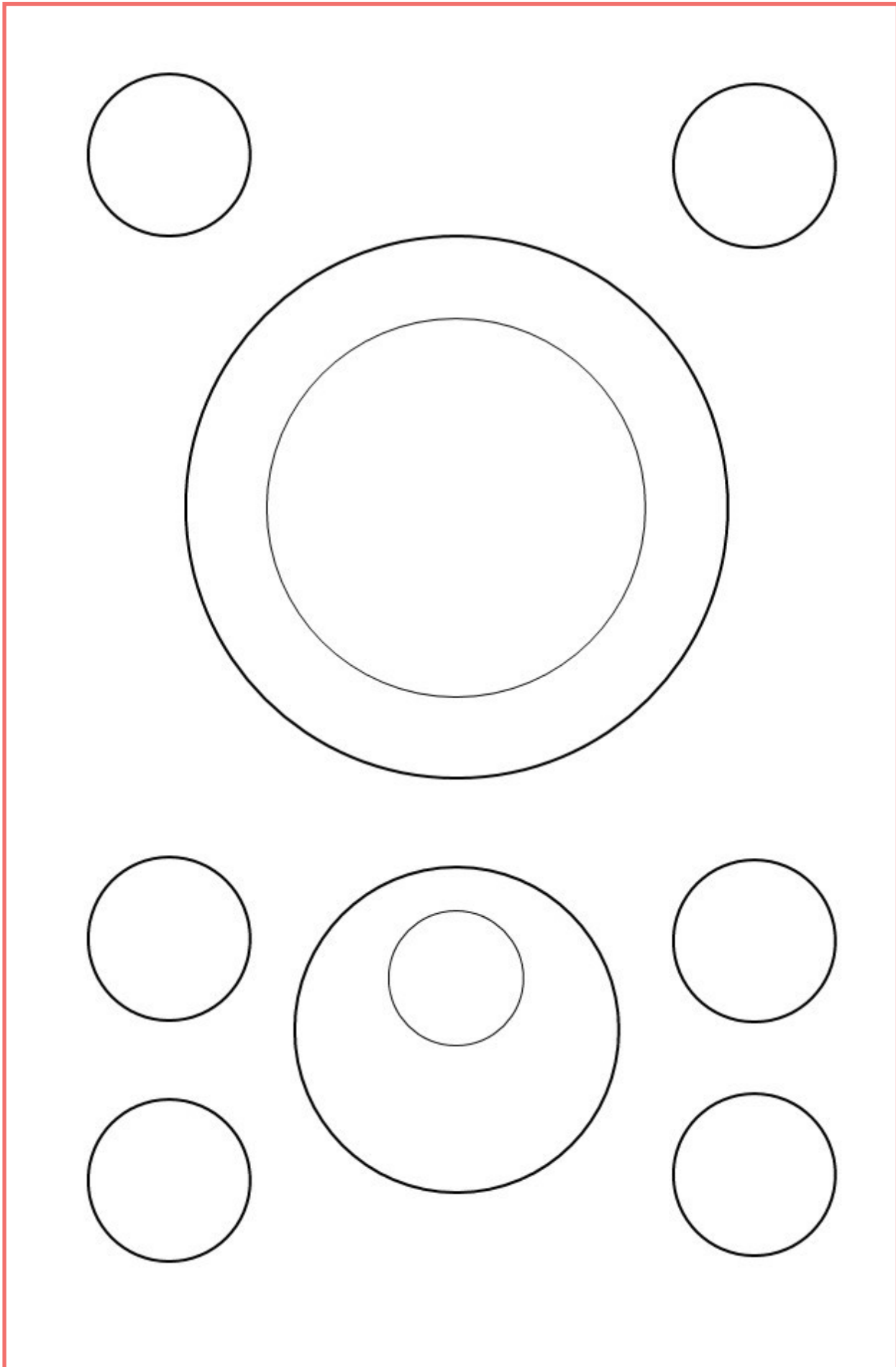

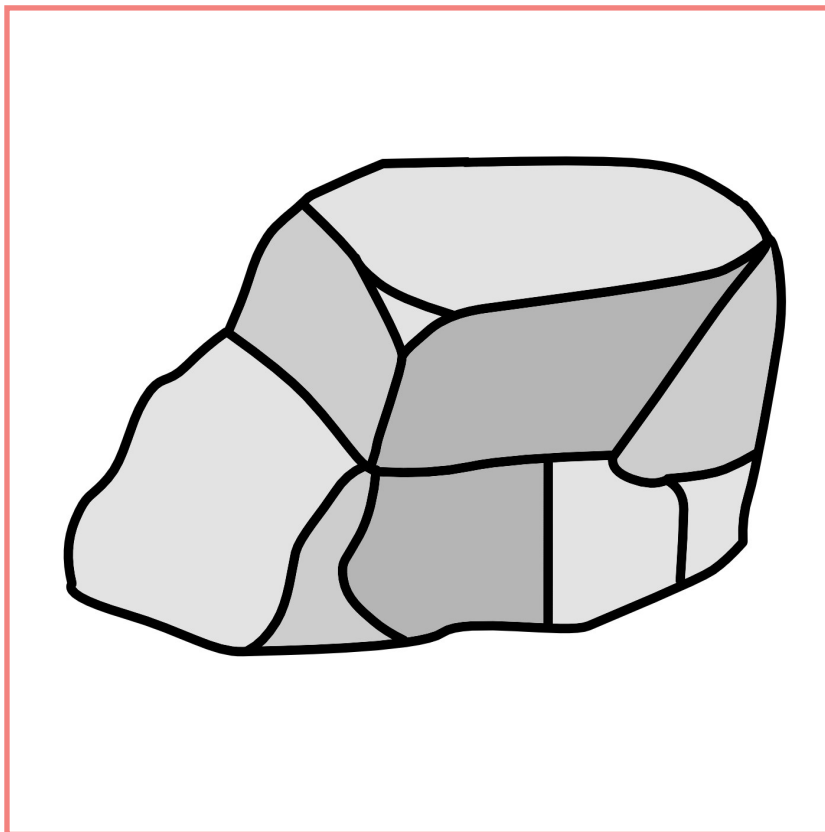

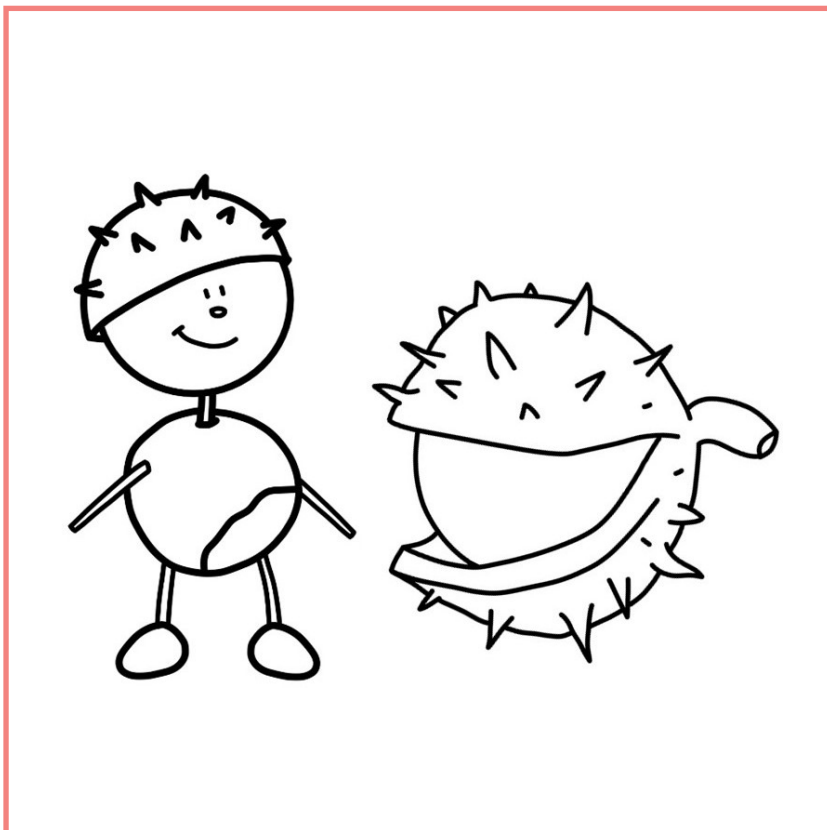
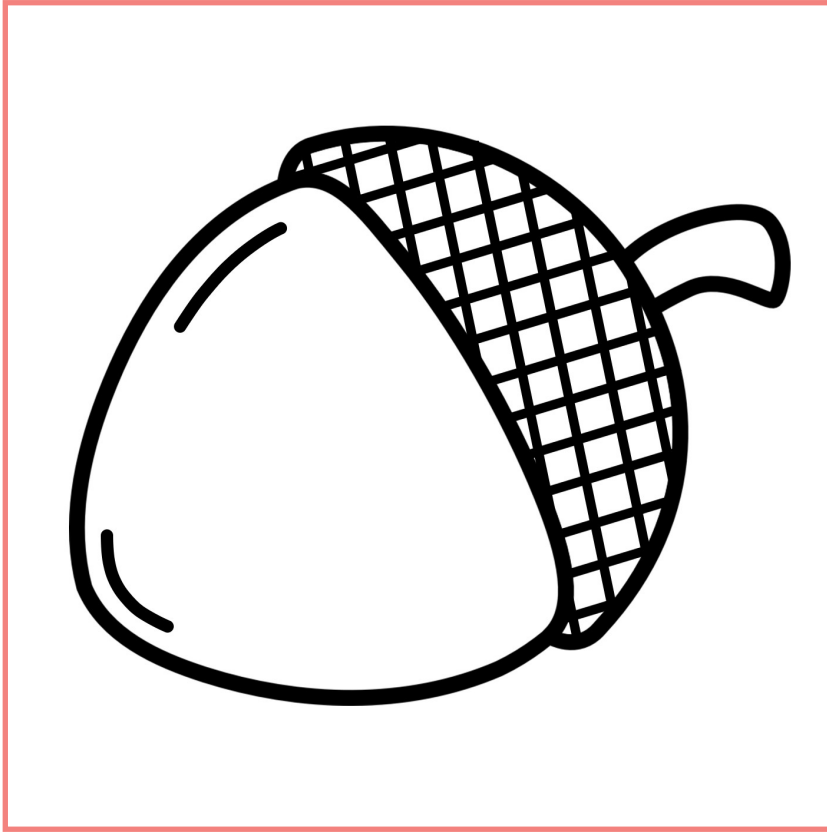

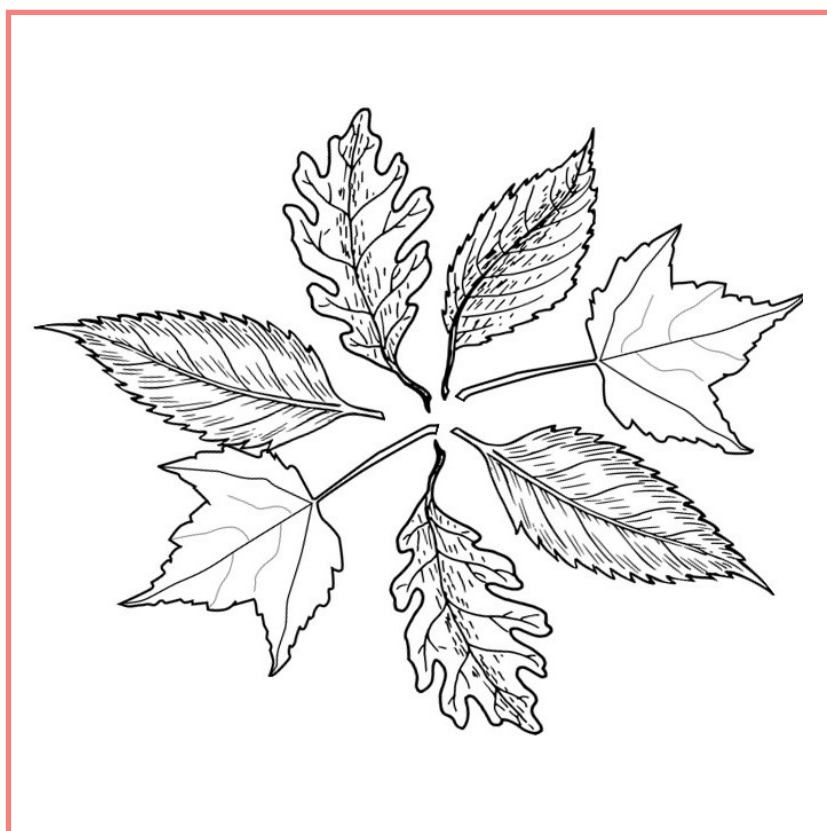
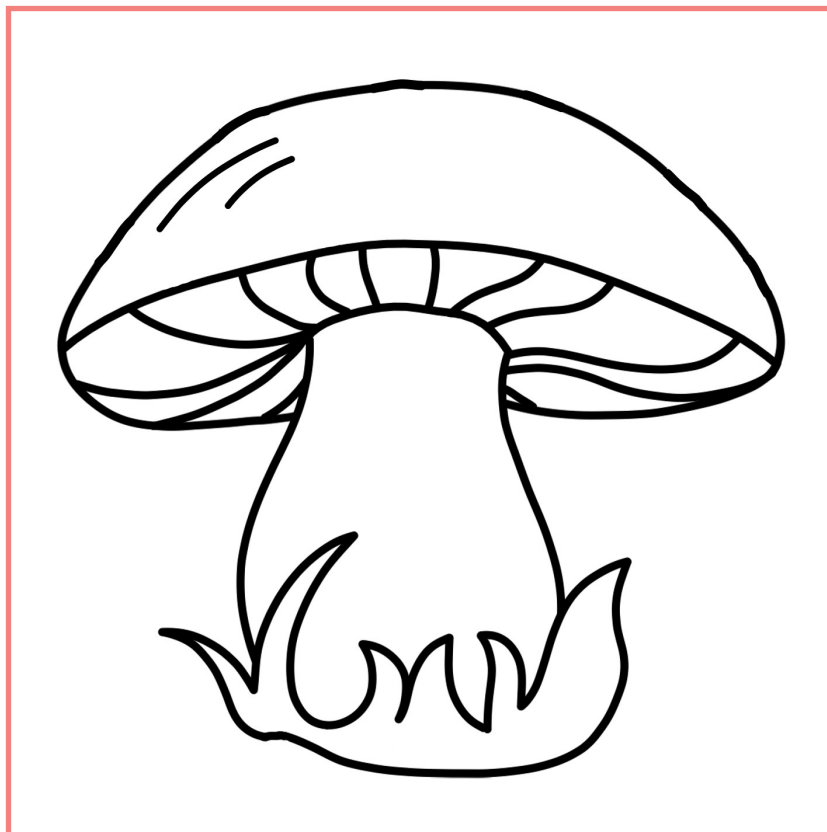

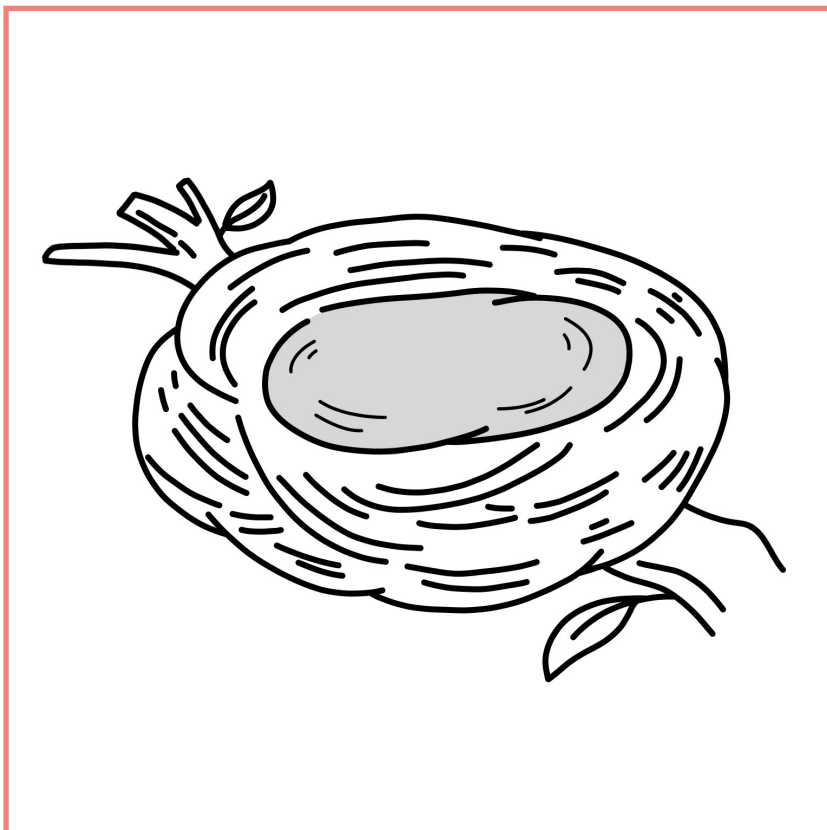
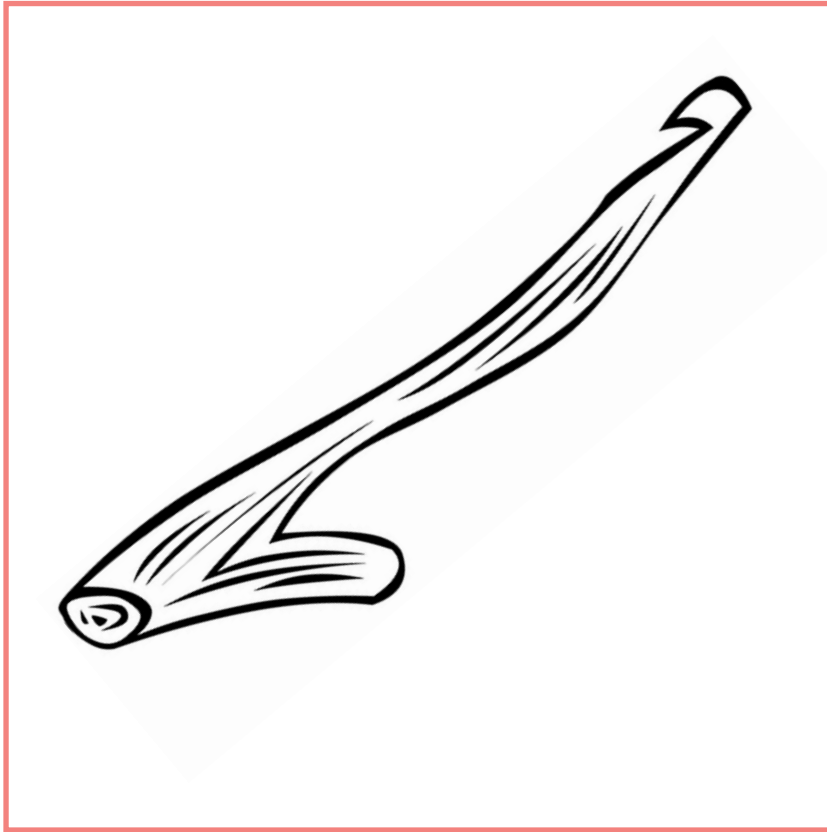

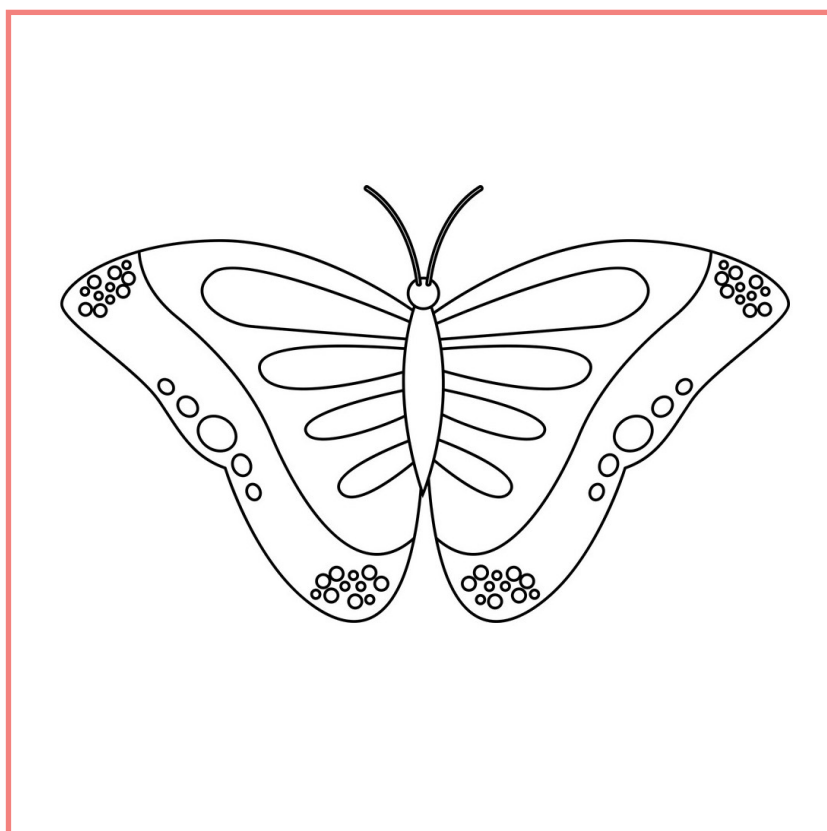
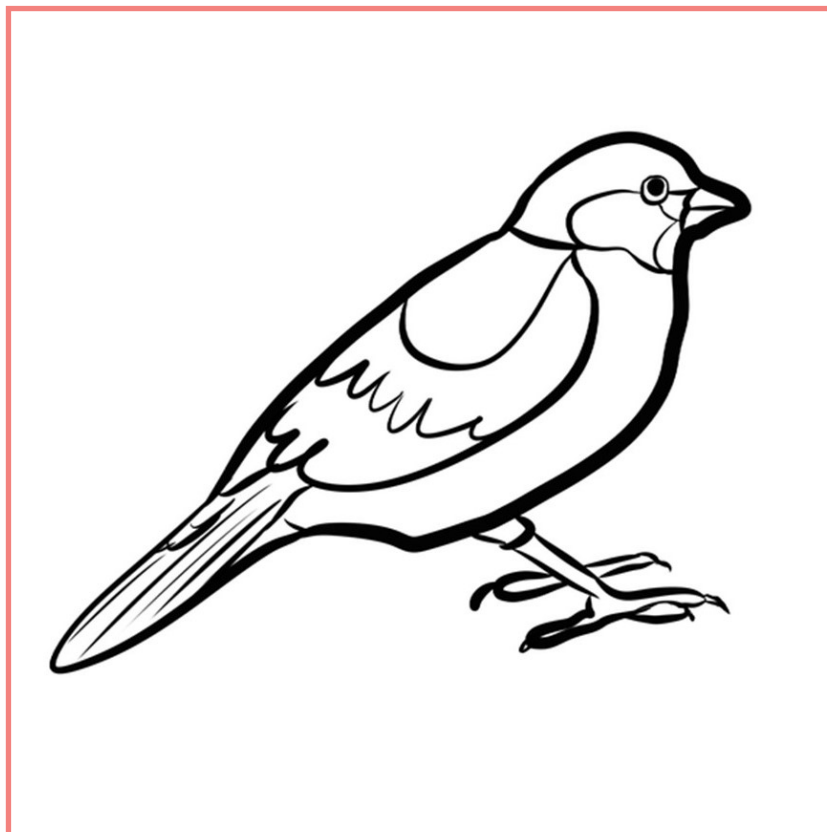

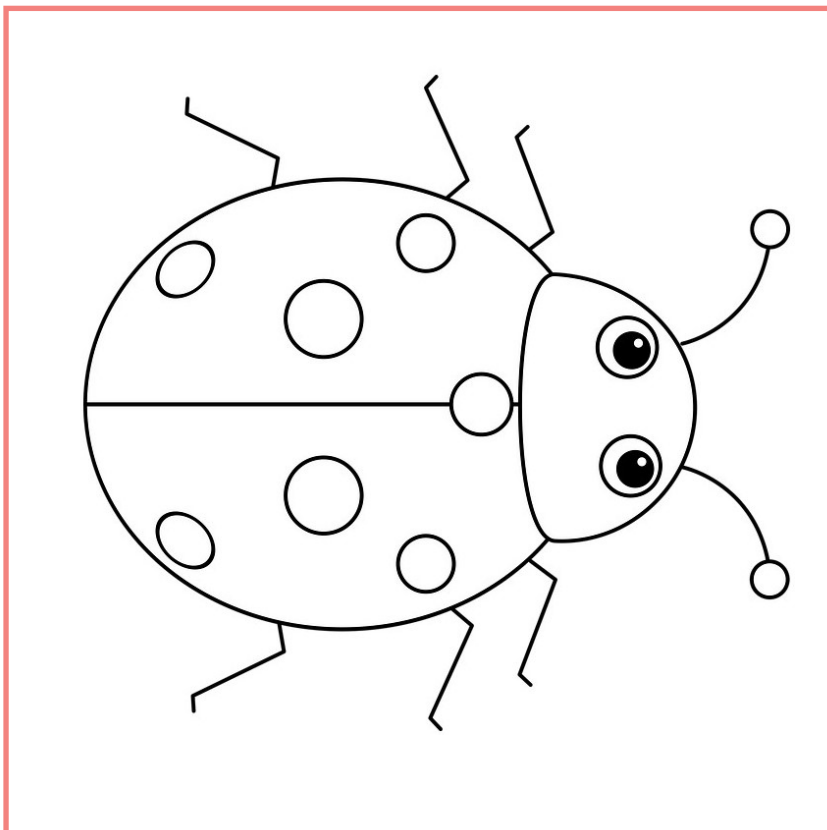
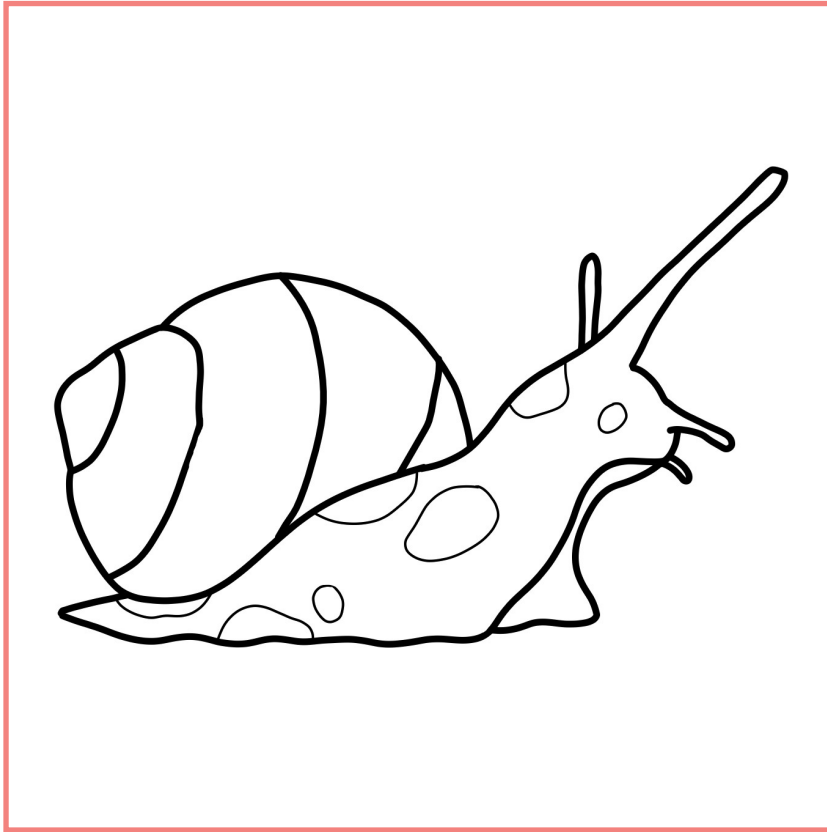

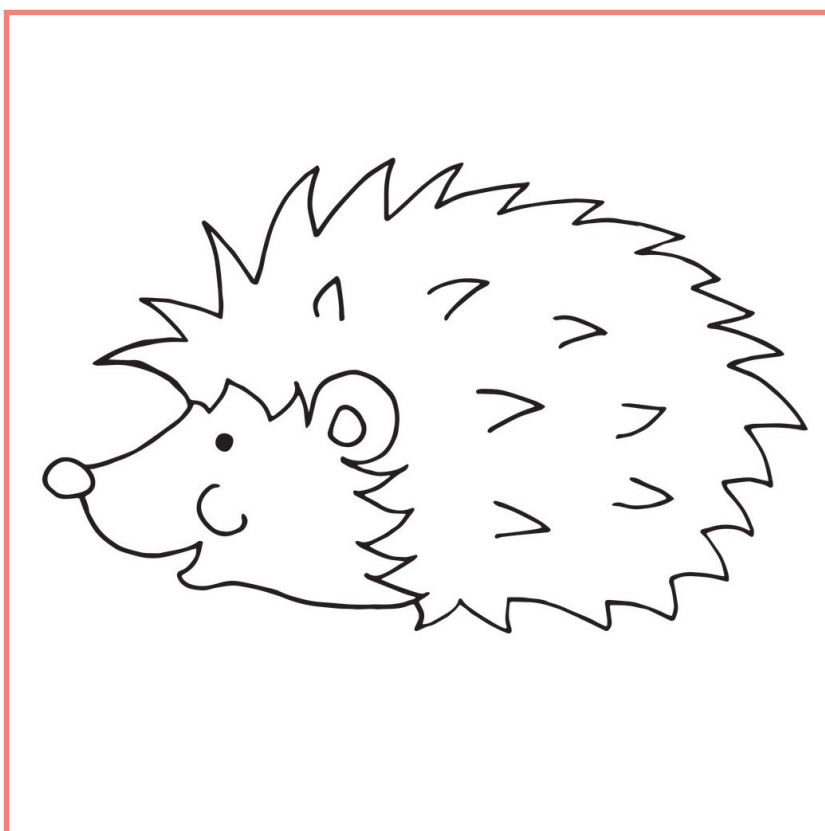
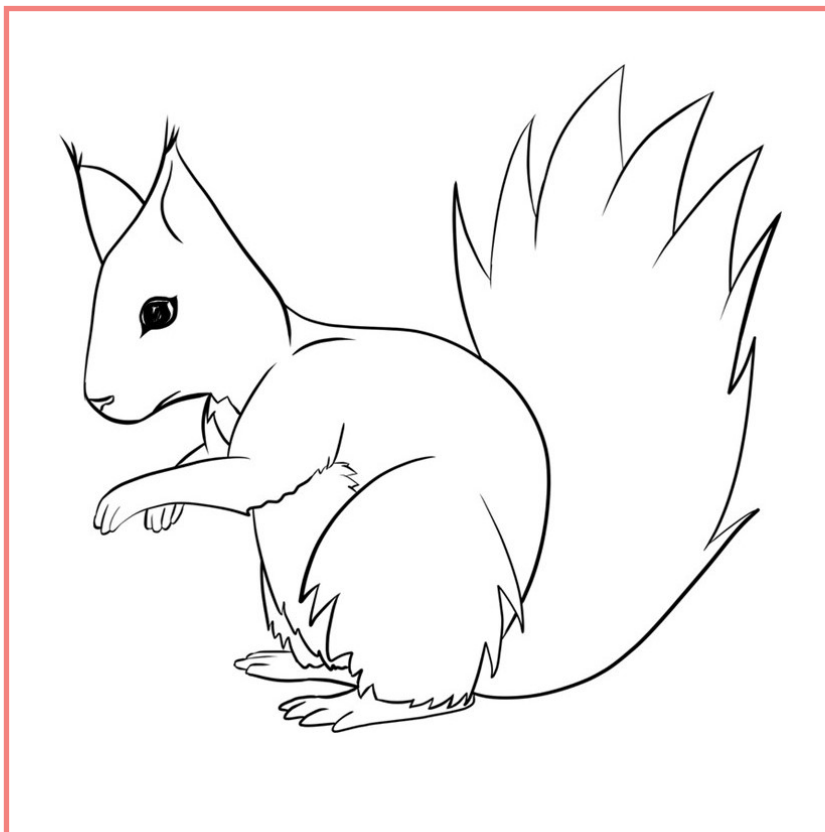

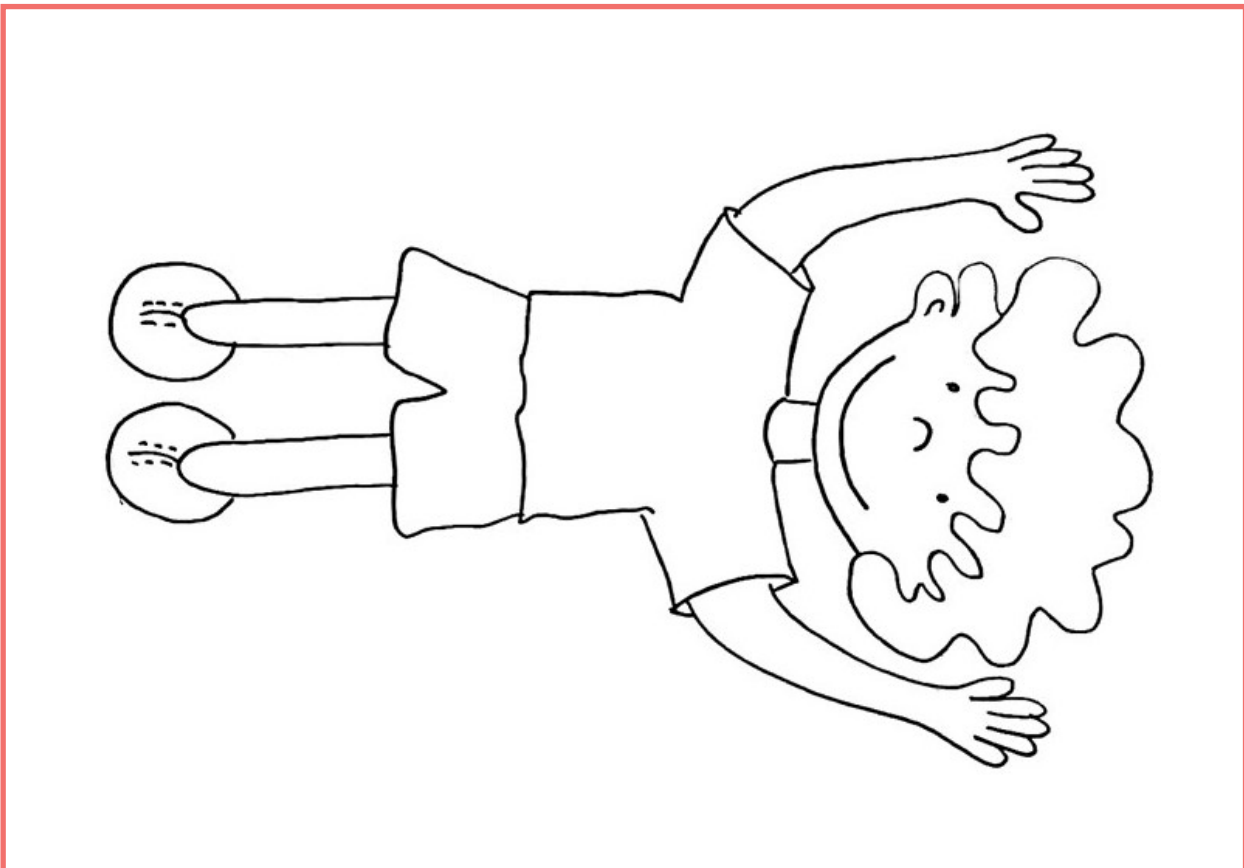
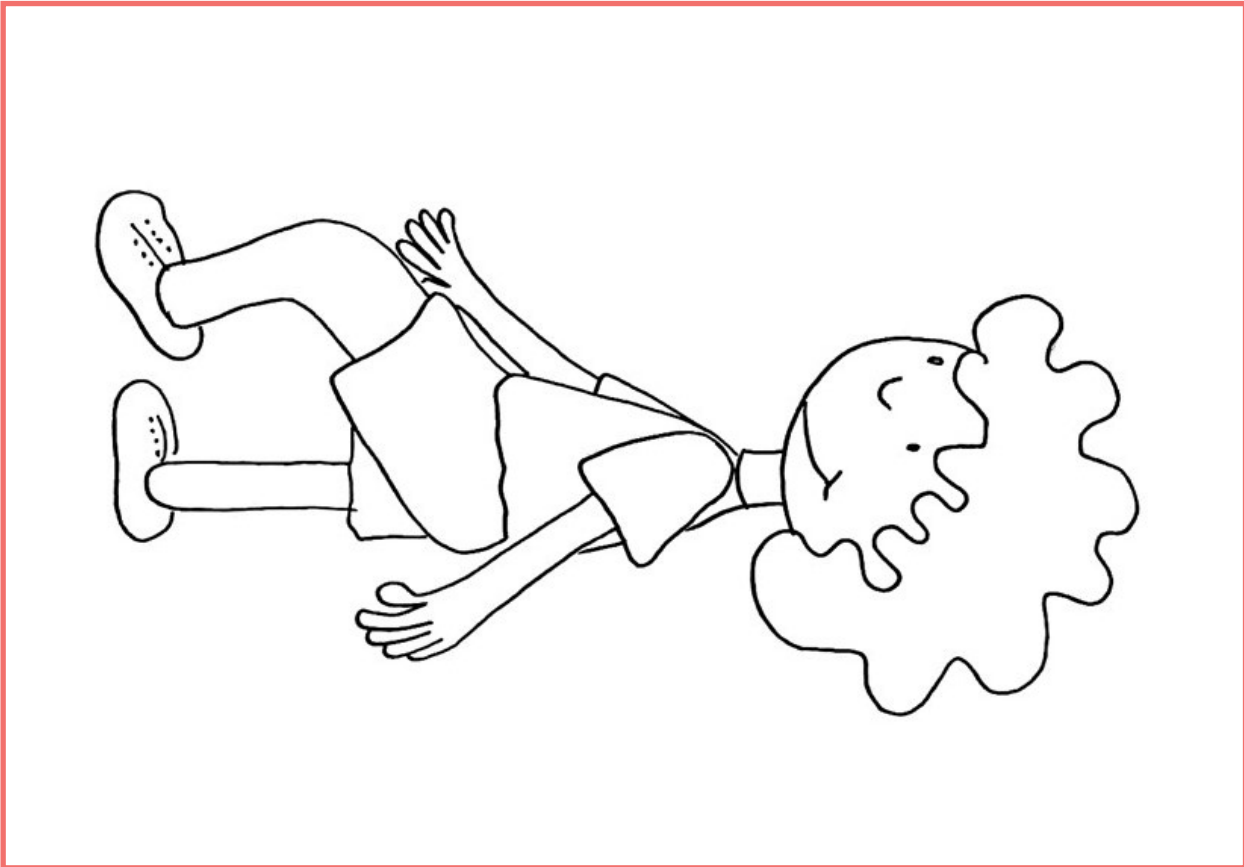

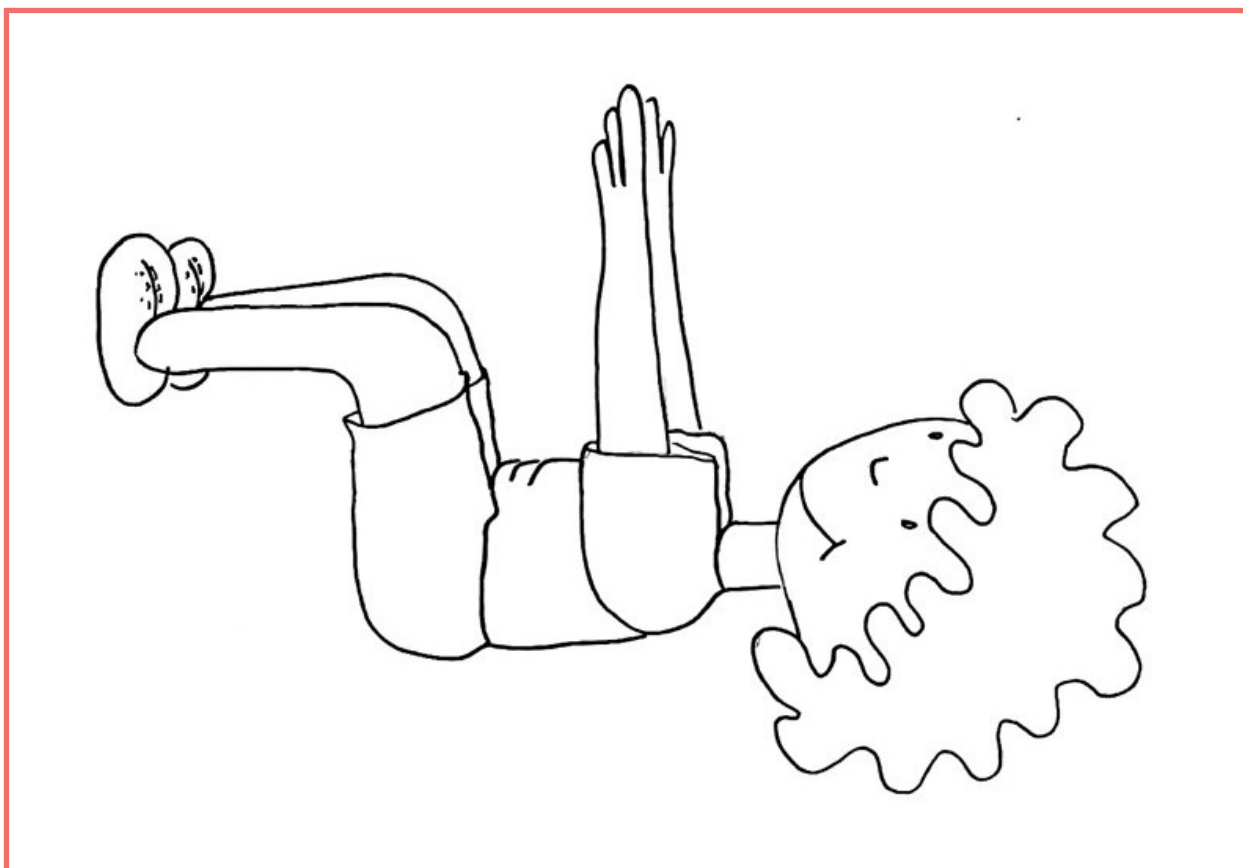
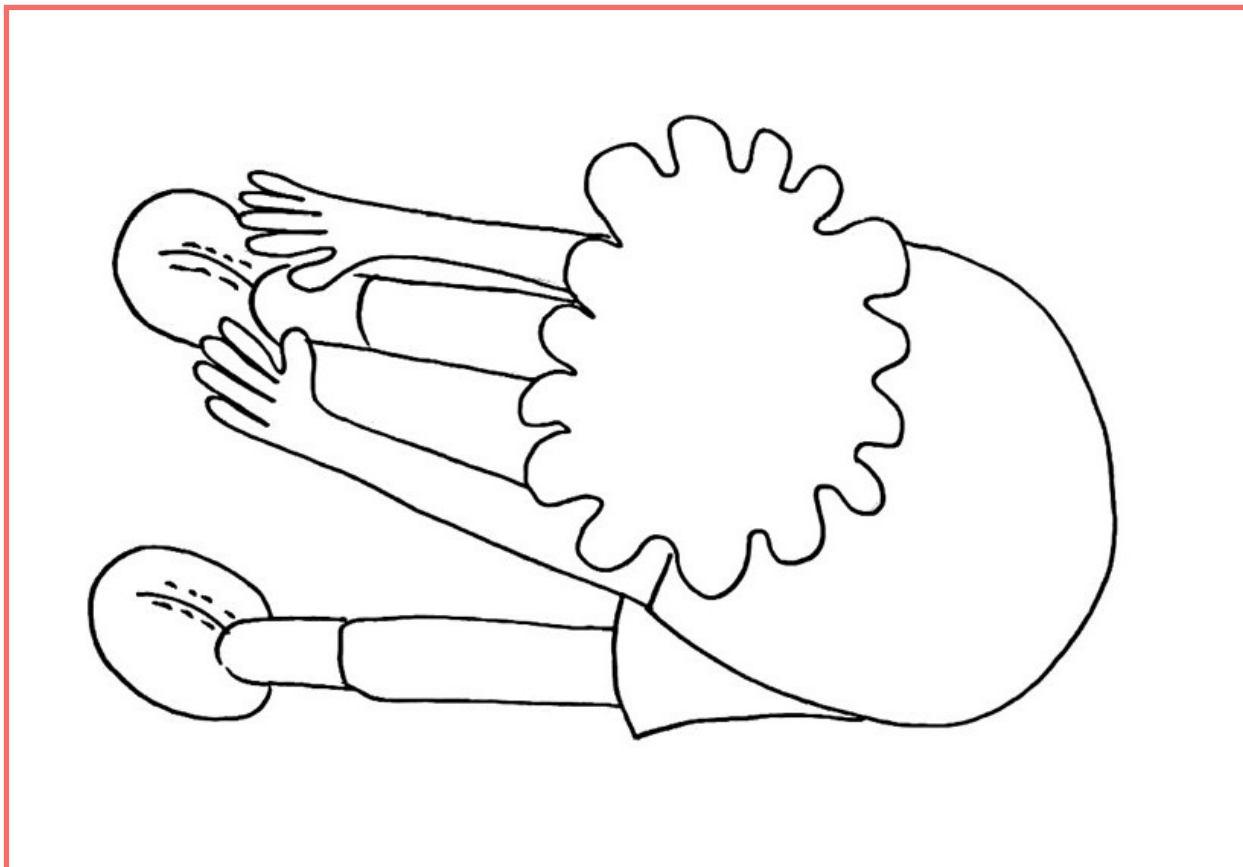

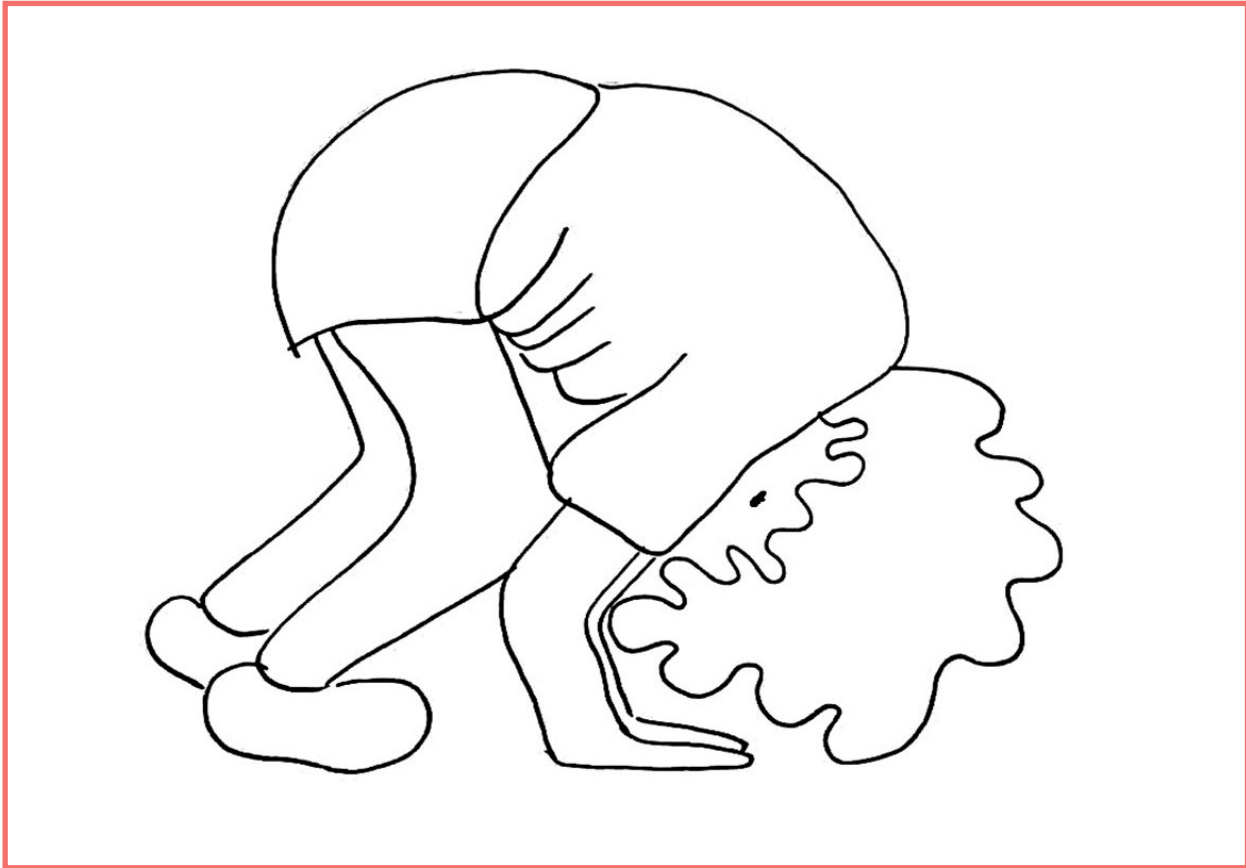

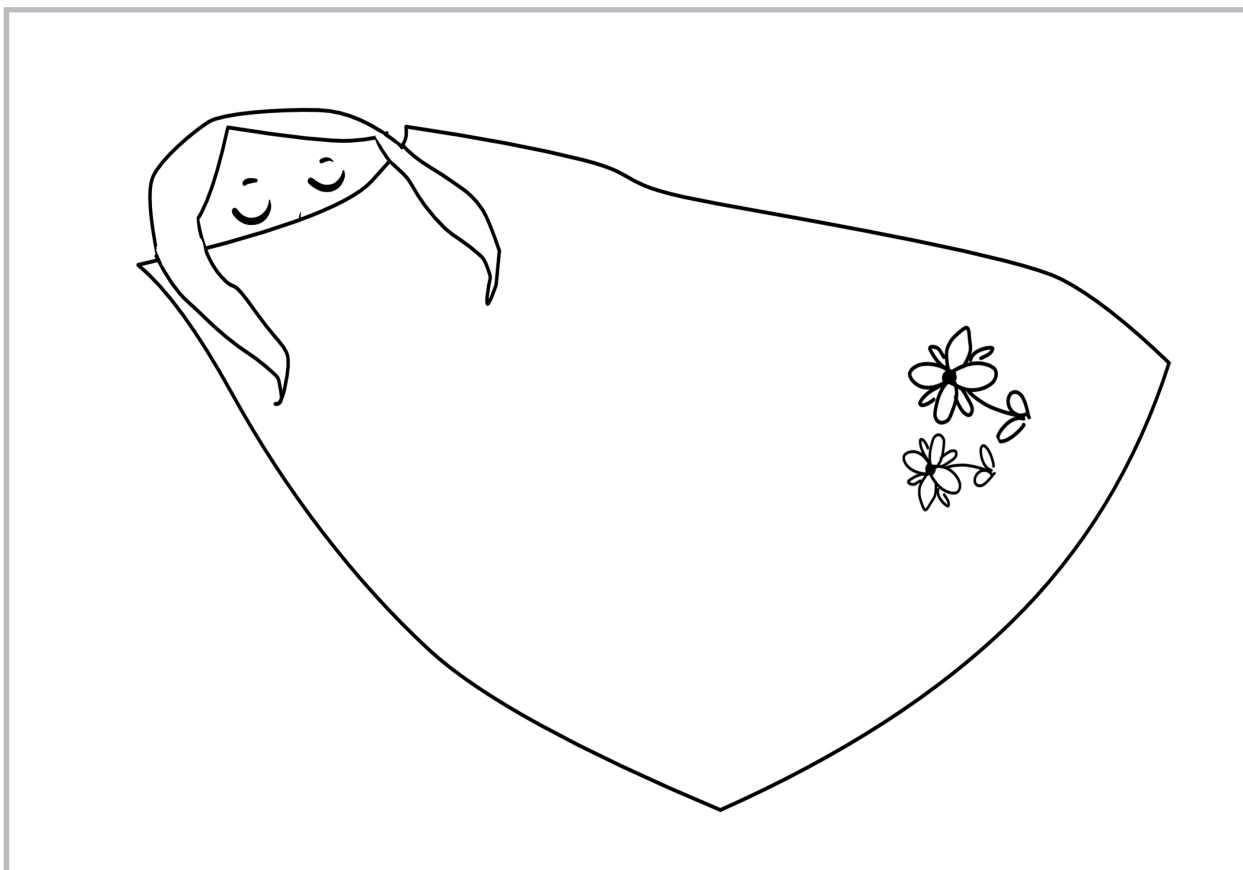
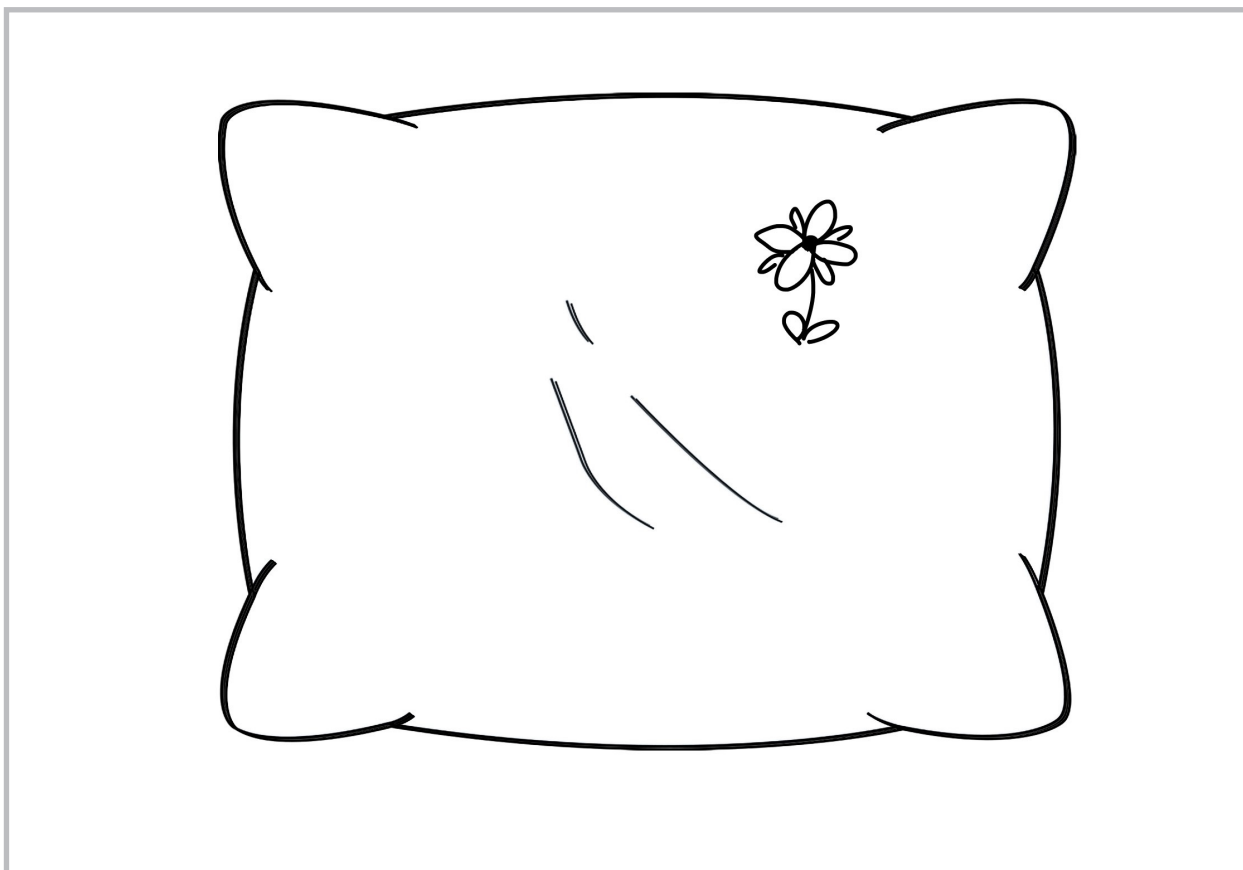

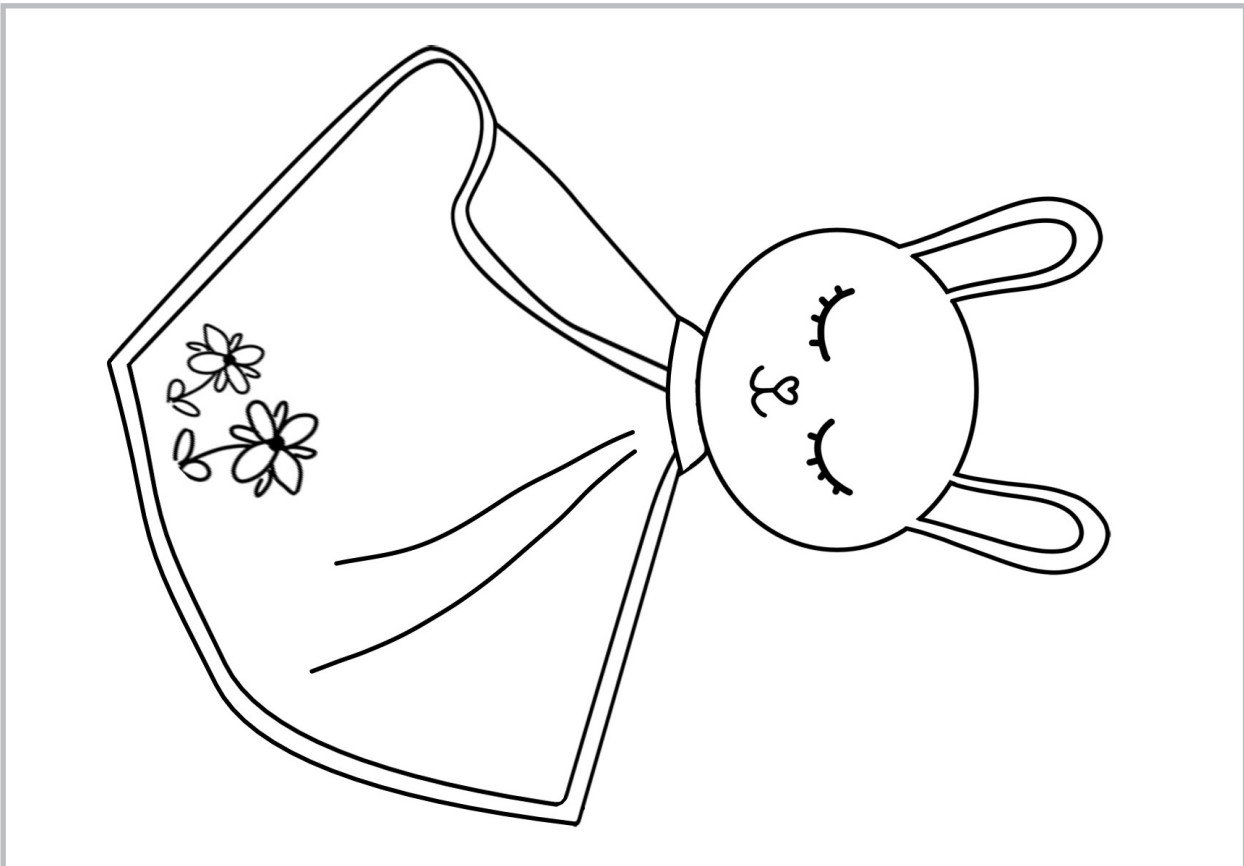
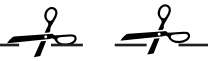
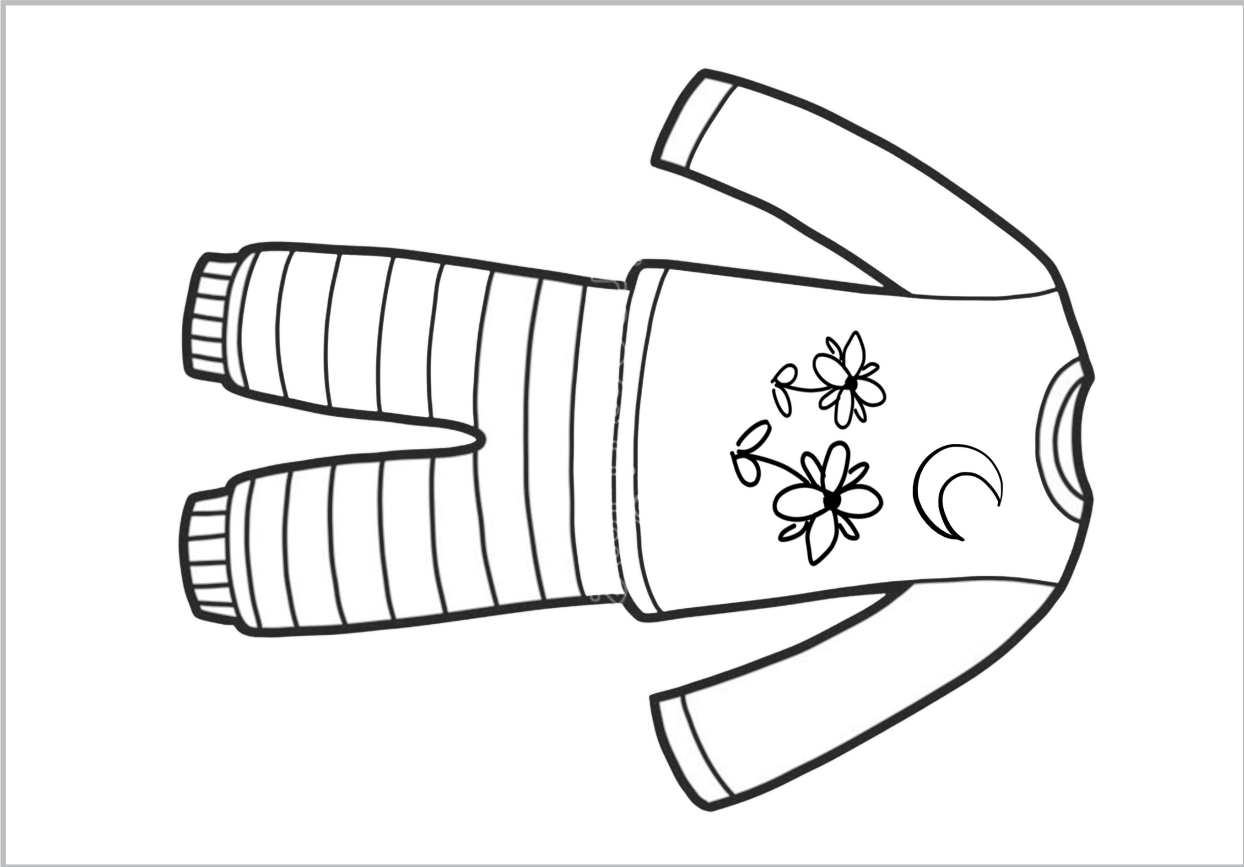

PODUSZKA

KOŁDRA

PIŻAMA

PRZYTULANKA

DAS KISSEN

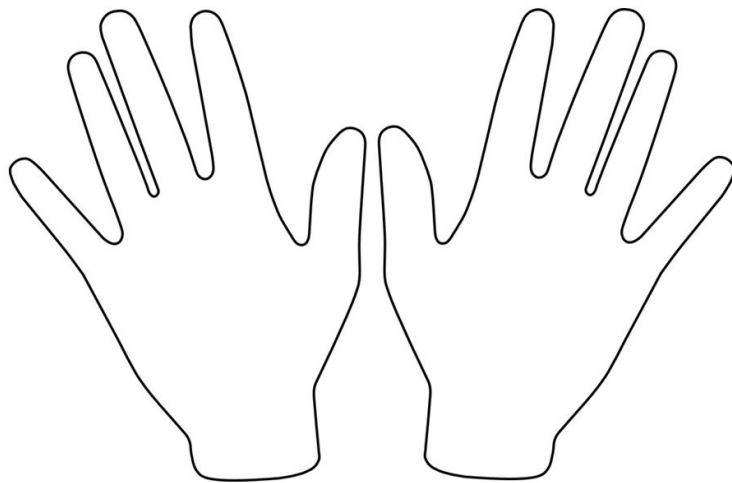
DIE BETTDECKE

DER SCHLAFANZUG

DAS KUSCHELTIER

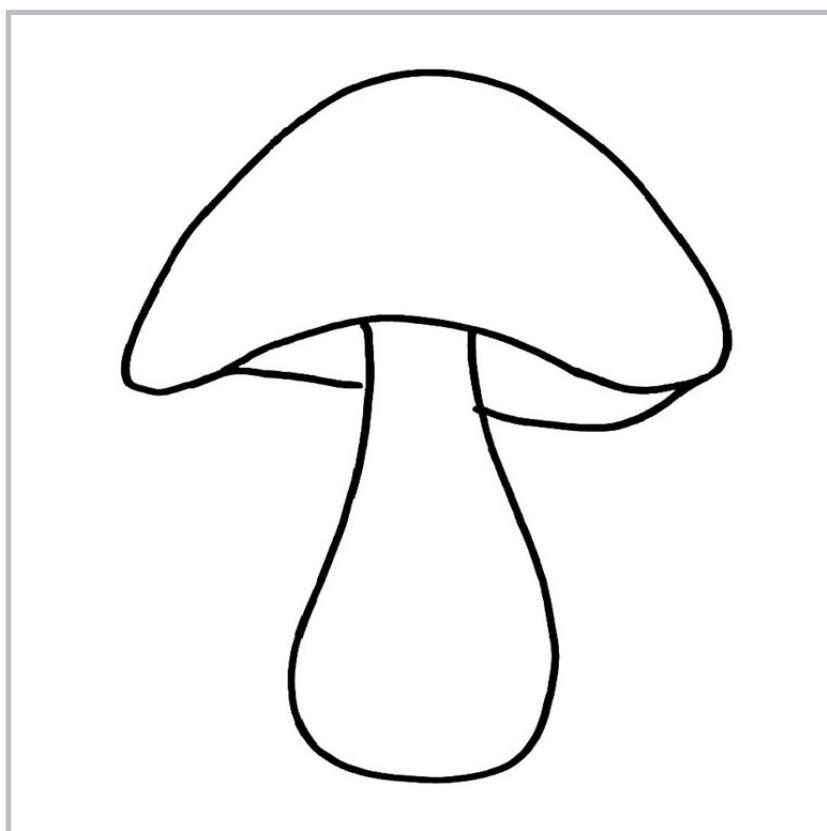
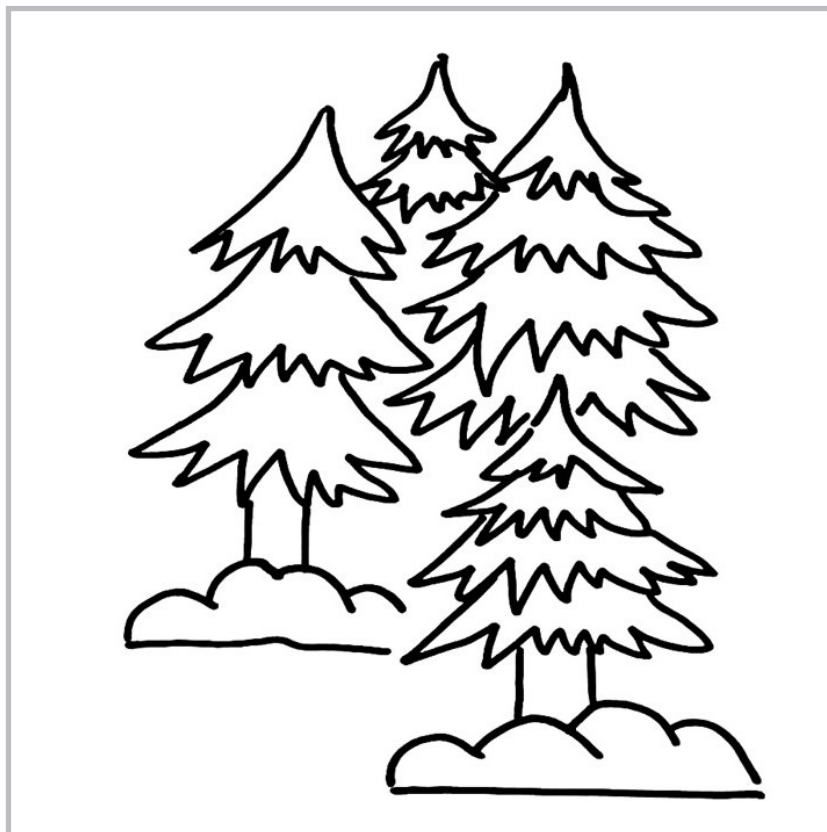
LESEN / CZYTANIE

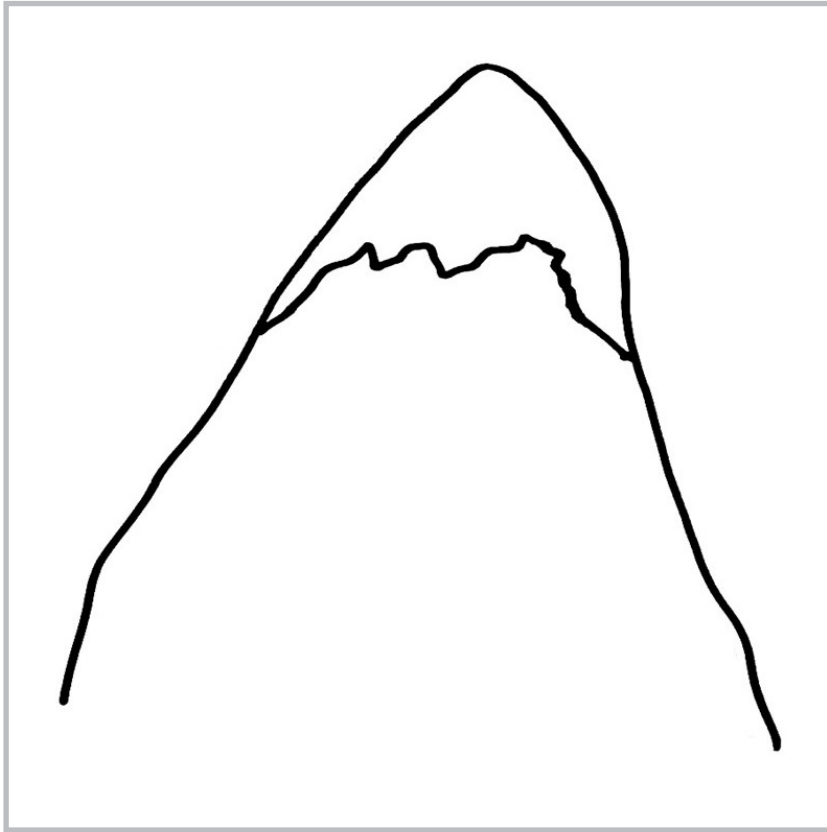

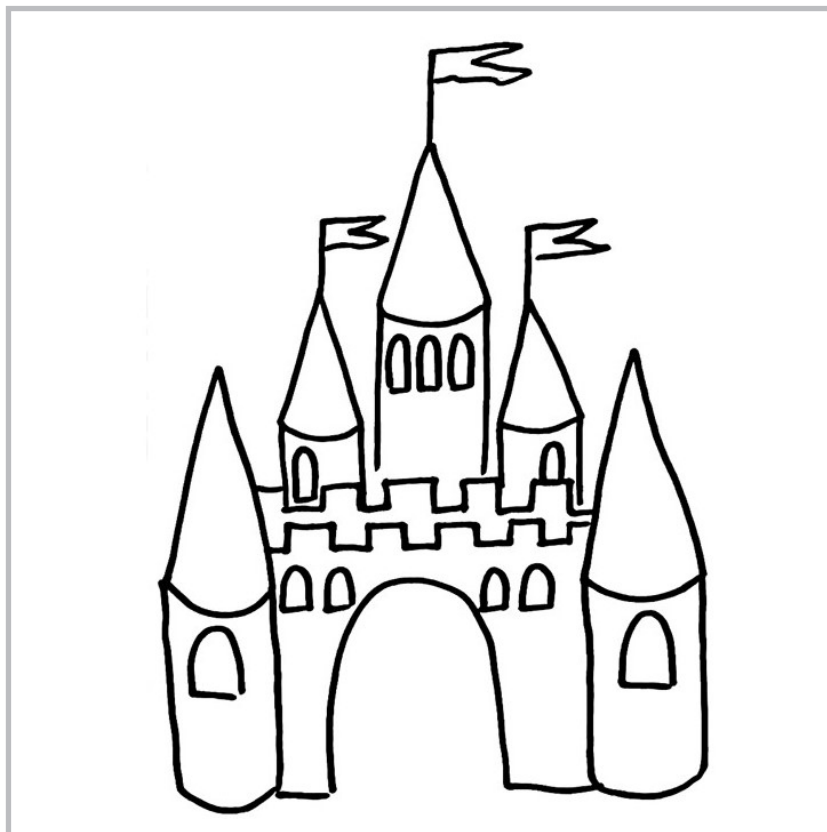
MASSAGEGESCHICHTE / MASAŻYK

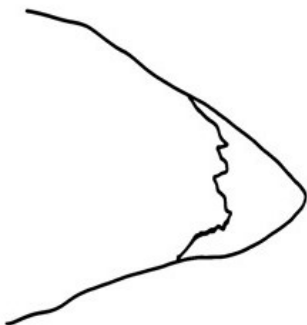
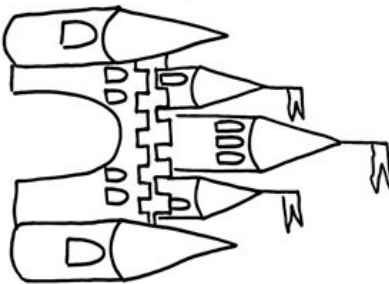
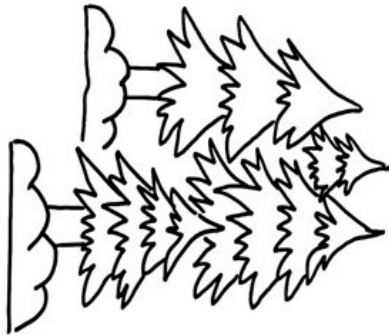
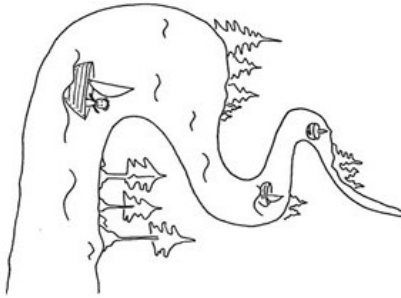
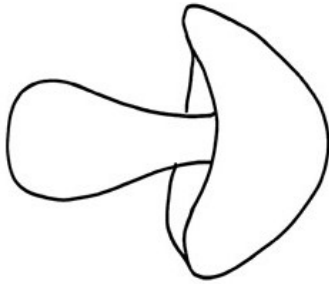

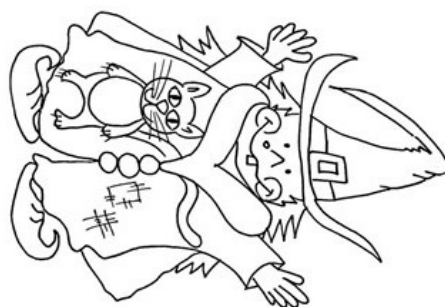
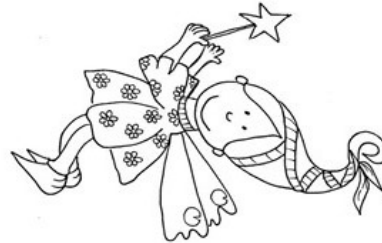
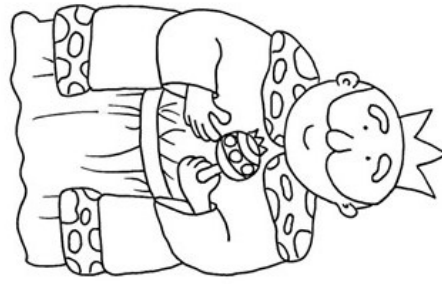

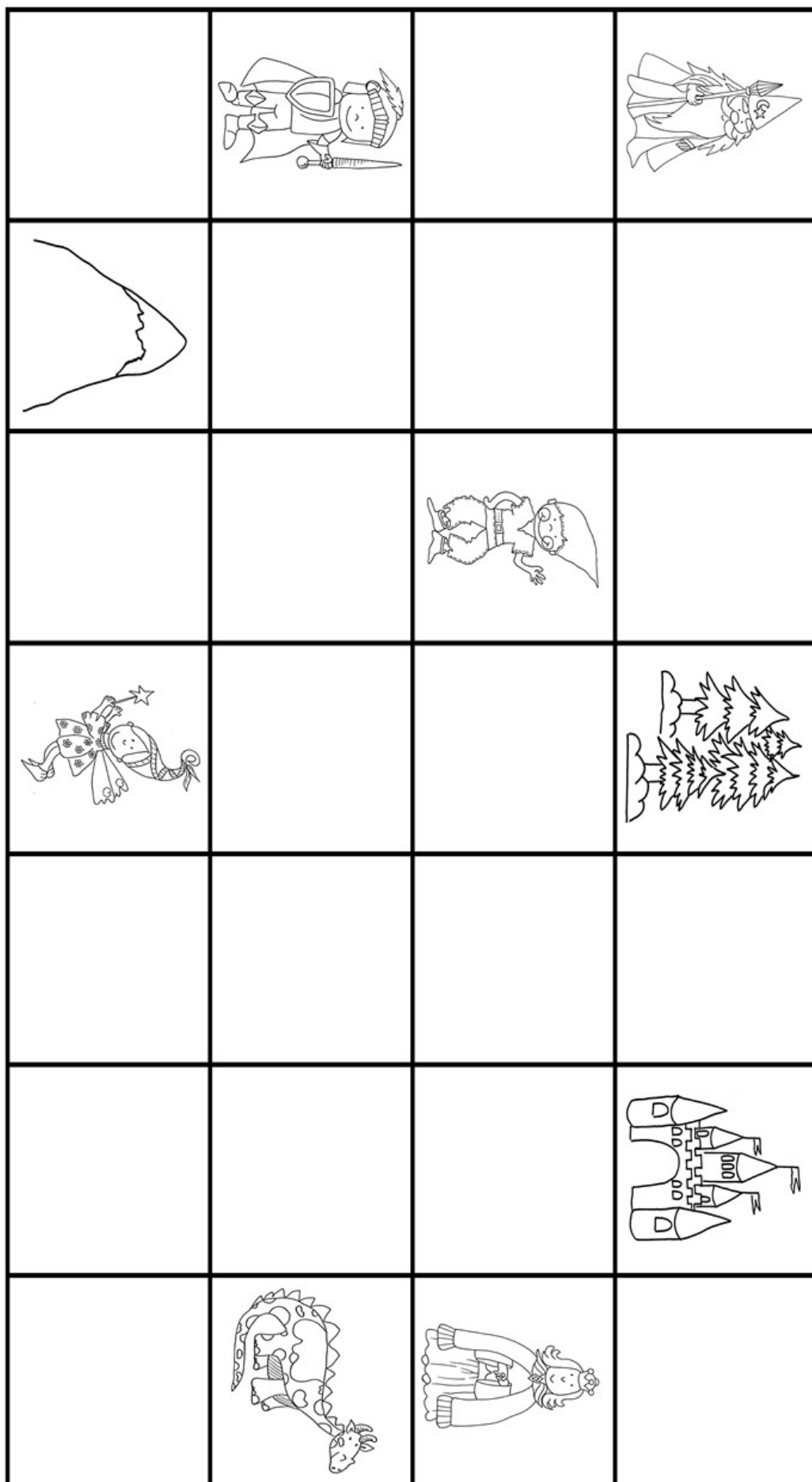

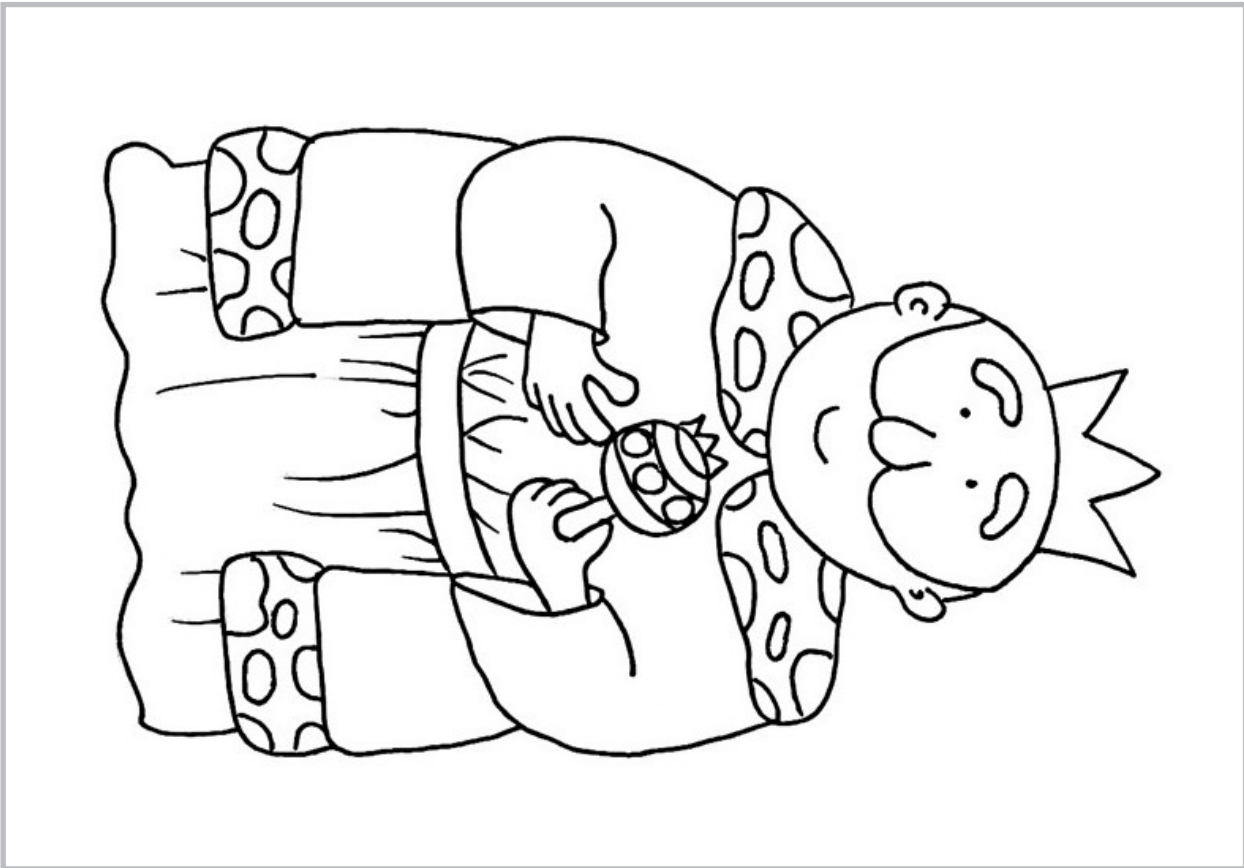
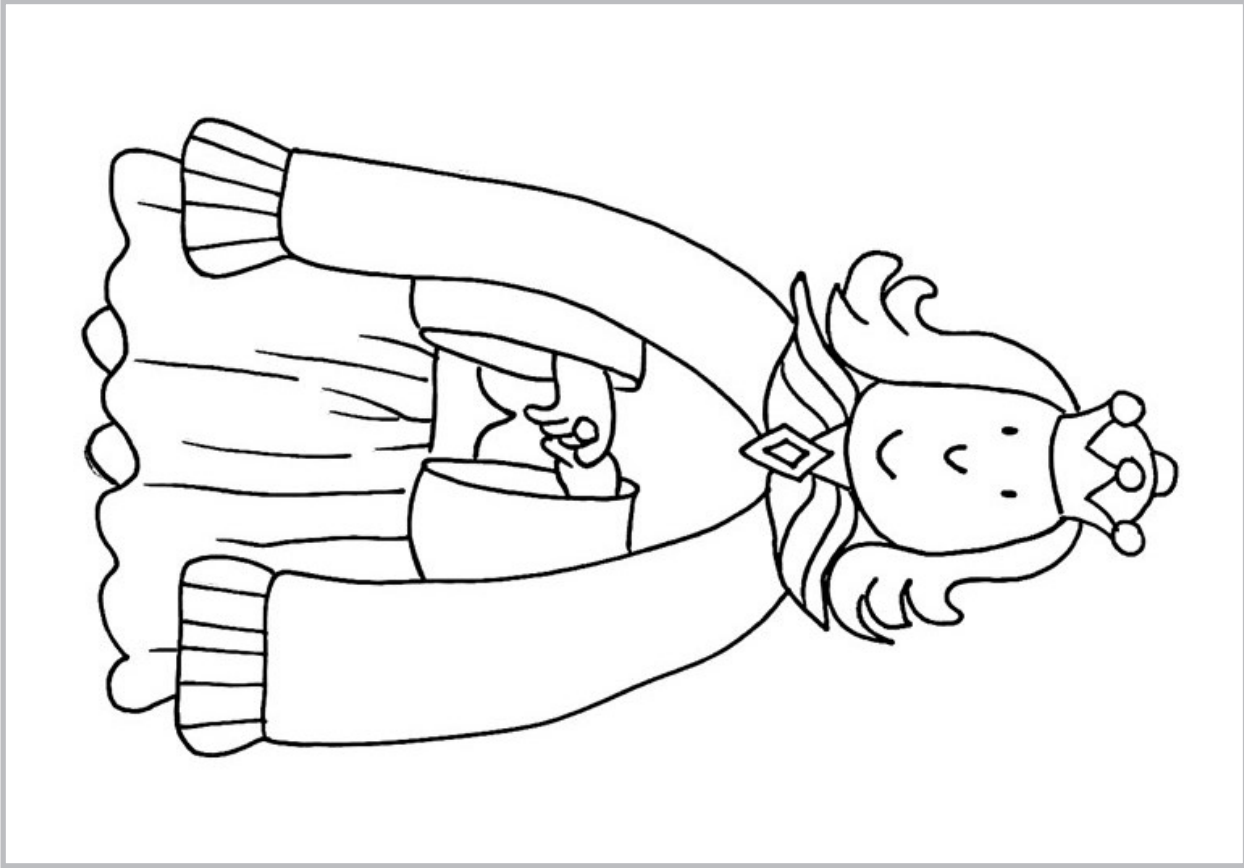
Wer wohnt hier?

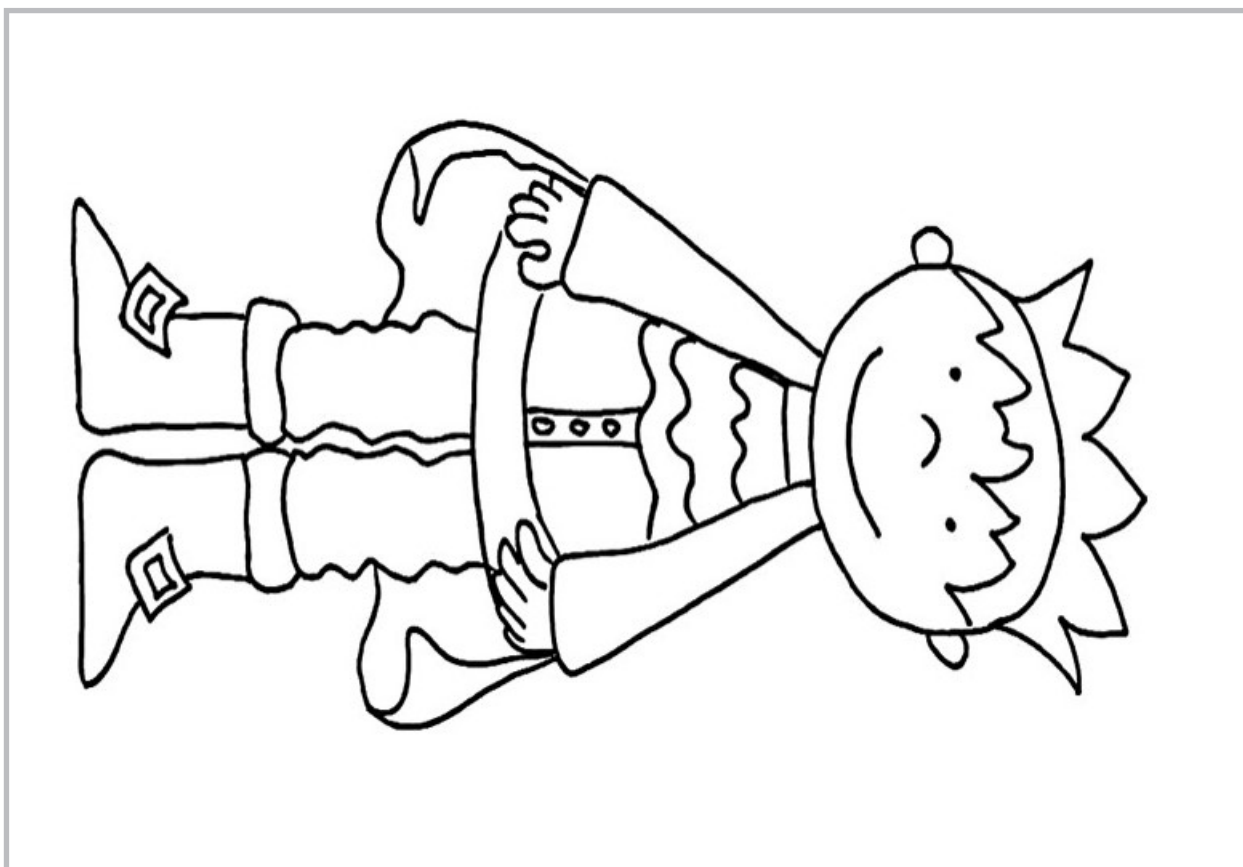
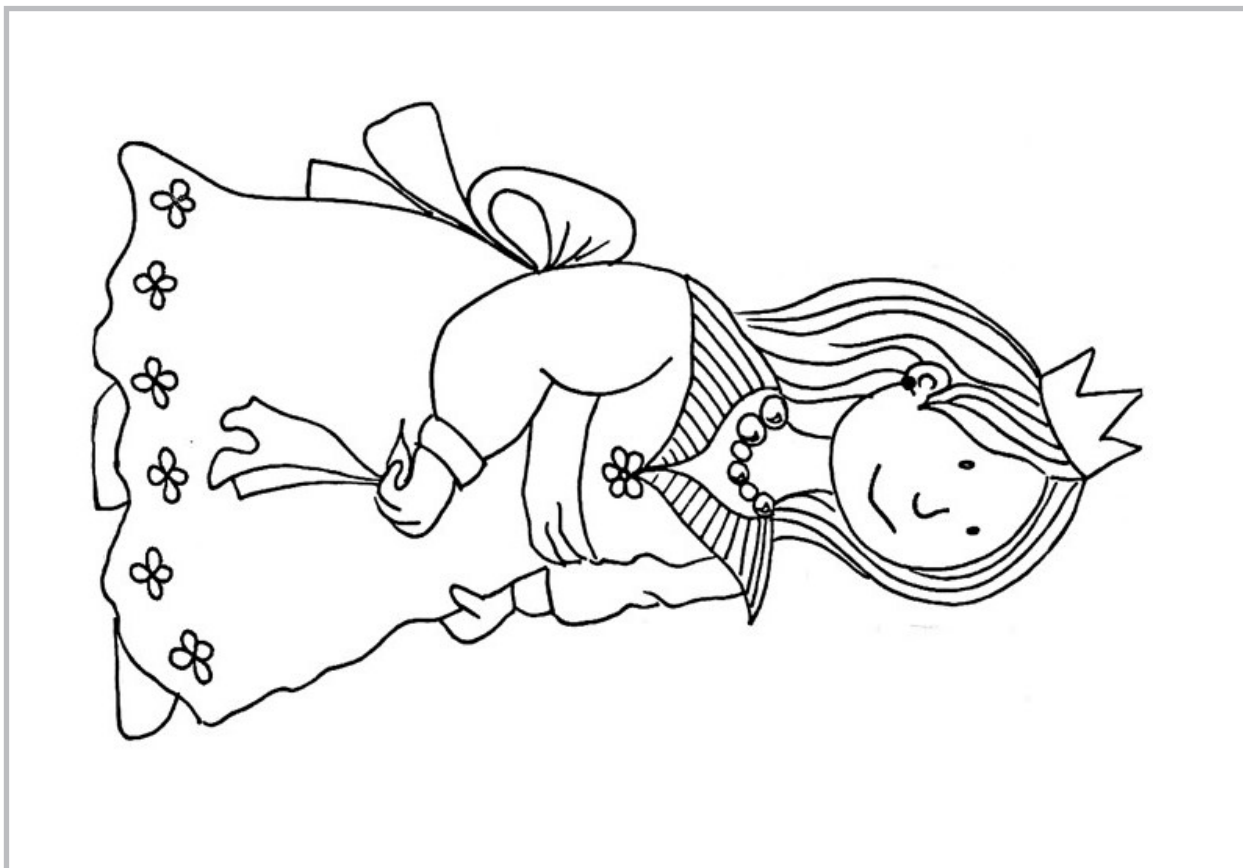

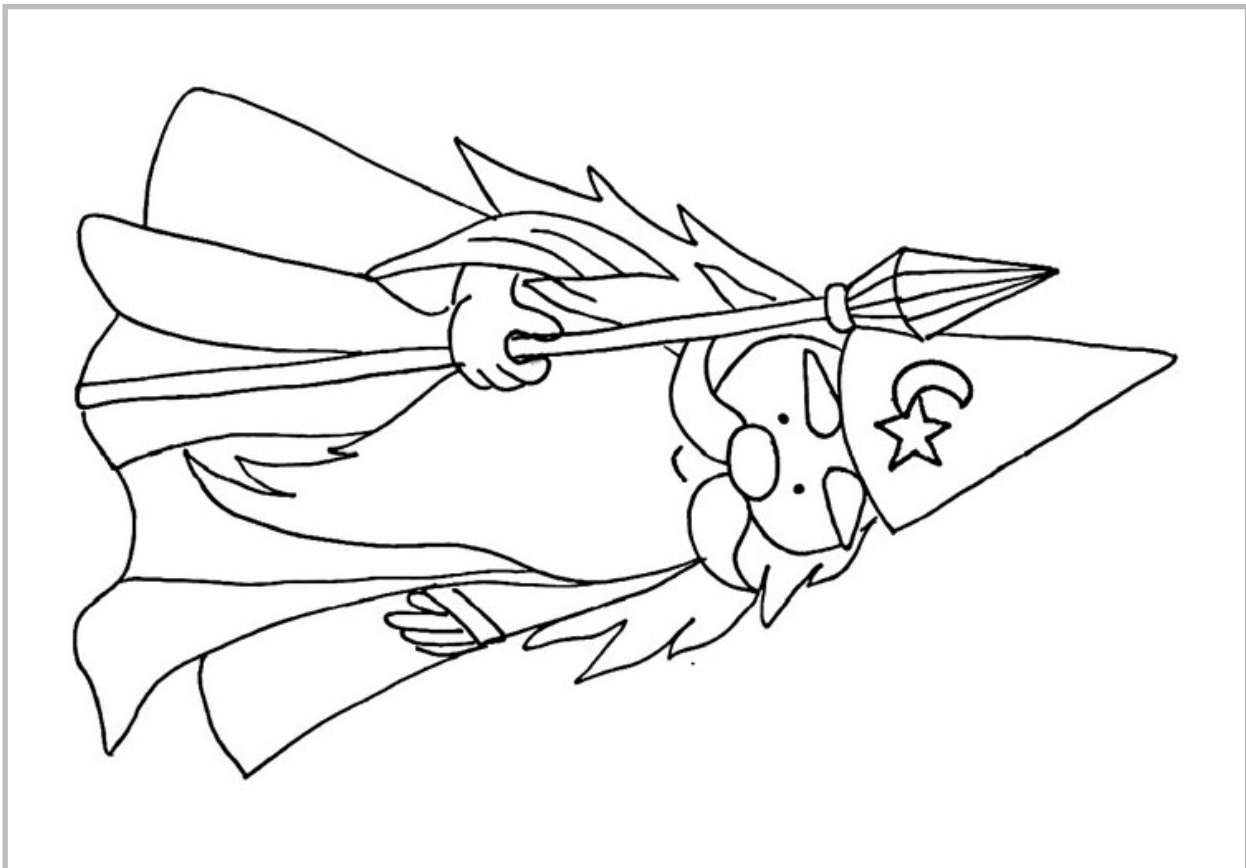
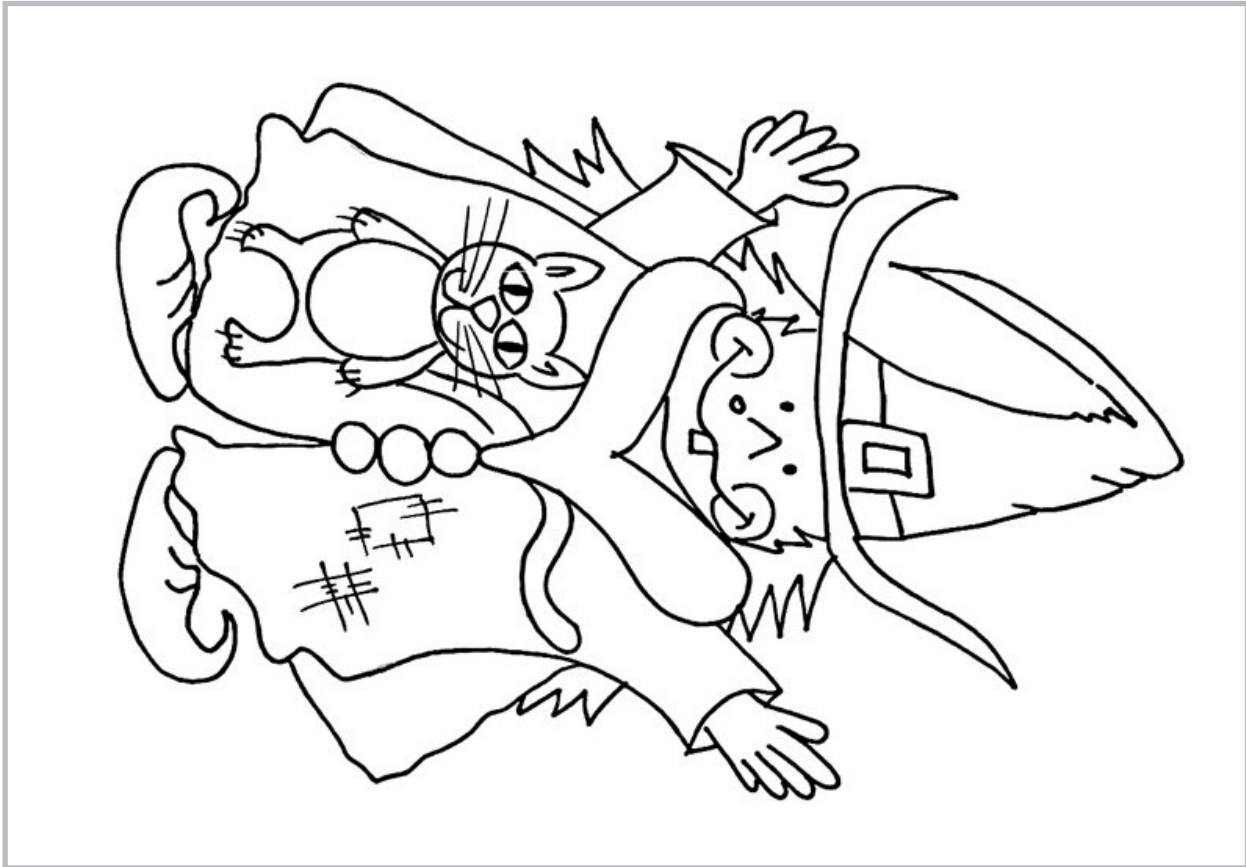
Kto tutaj mieszka?

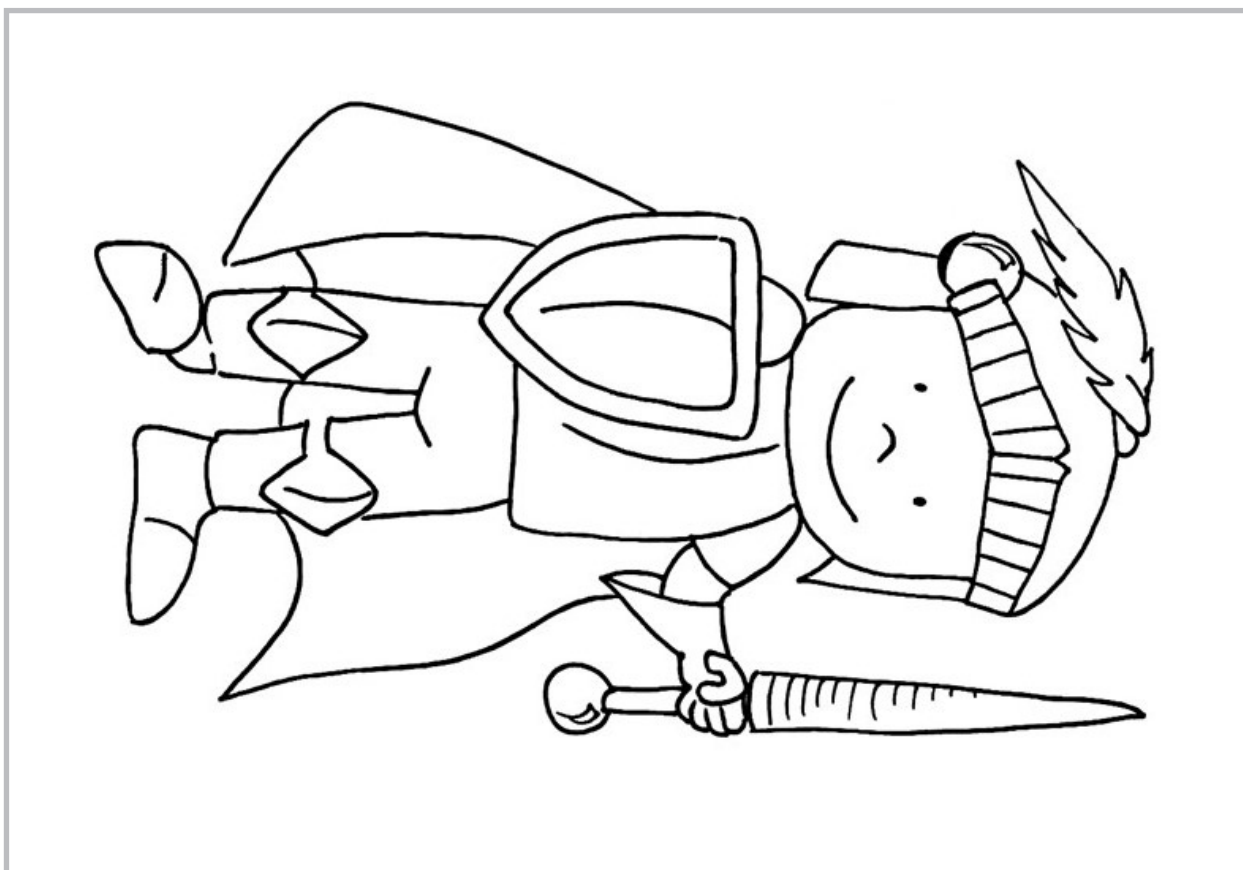
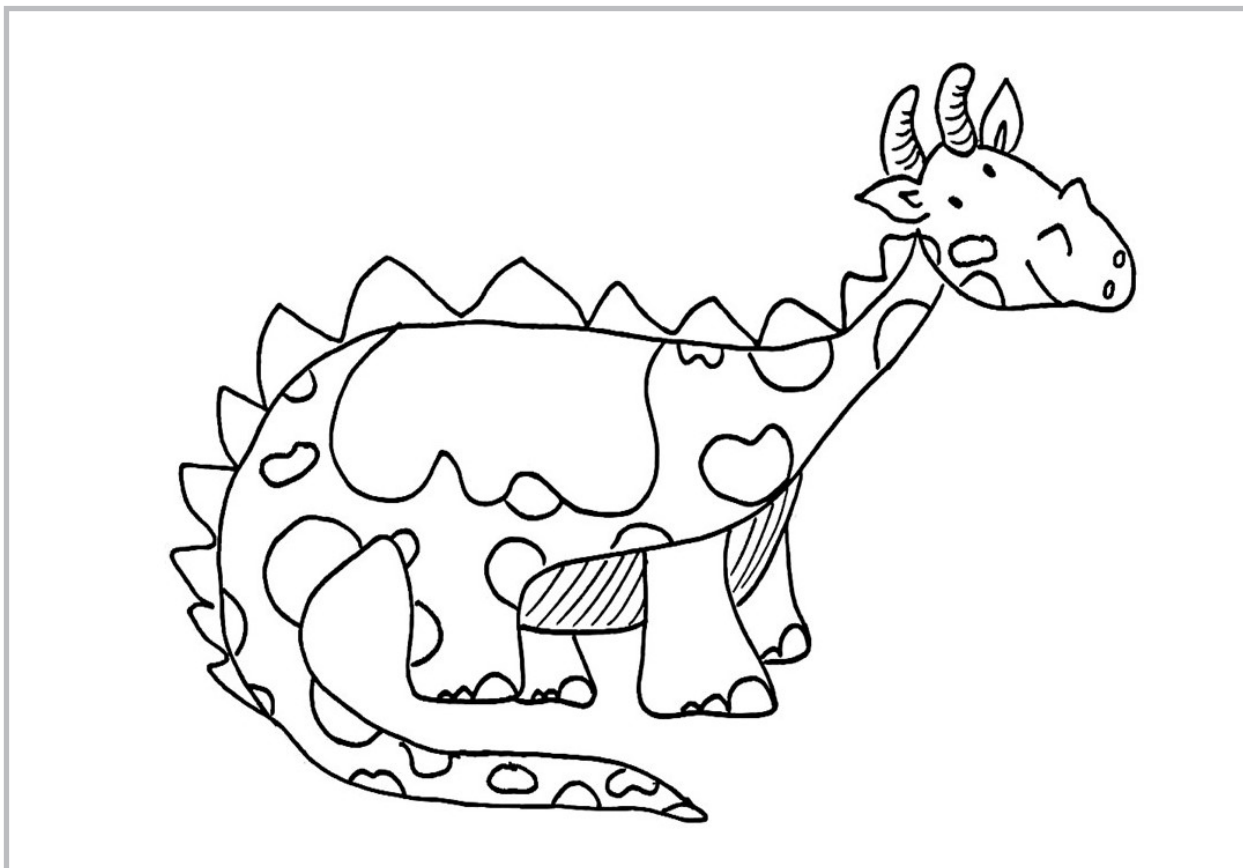

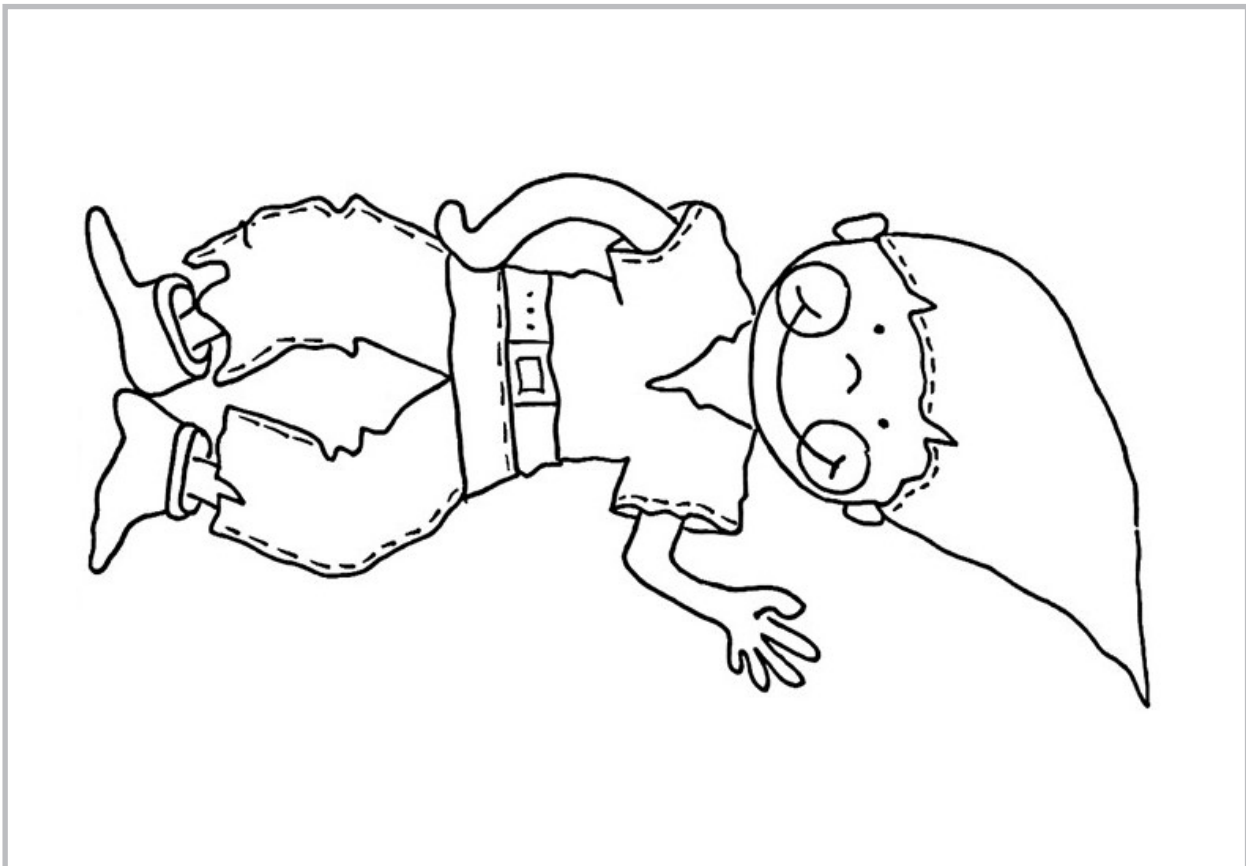
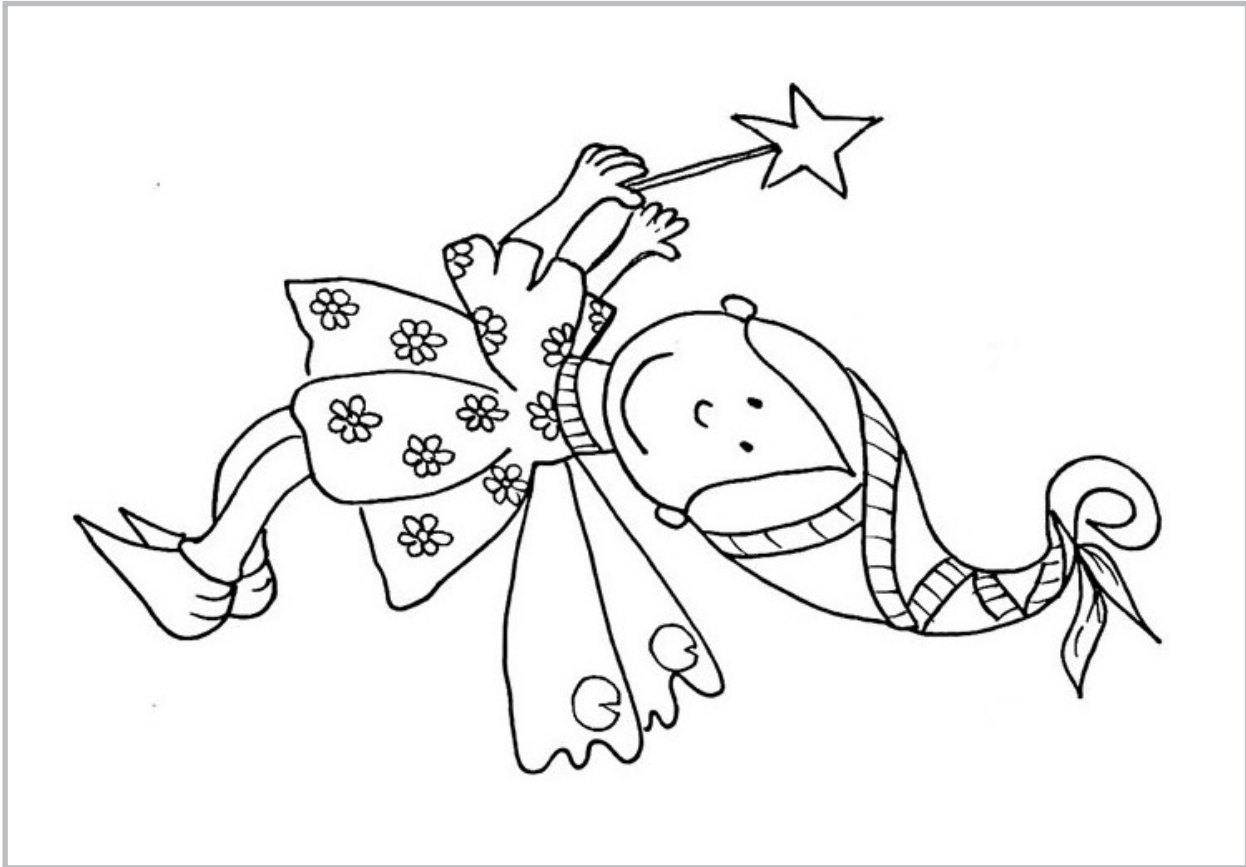

GRY I METODY PRACY Z JĘZYKIEM SĄSIADA

Opisane poniżej gry i metody można wykorzystać przy różnych tematach w codziennych sytuacjach w przedszkolu, np.:

- do interaktywnego wprowadzania i ćwiczenia „wszystkimi zmysłami” słownictwa dotyczącego poszczególnych tematów,
- do rozluźnienia i uatrakcyjnienia codziennych zajęć w przedszkolu poprzez krótkie zabawy w języku sąsiada,
- jako okazję do rozmowy z dziećmi na codzienne tematy związane z przedszkolem i możliwość zanurzenia przy tej okazji w języku sąsiada,
- do organizowania wspólnej zabawy dzieci podczas transgranicznych spotkań przedszkoli, a tym samym zachęcania do rozmowy dzieci w języku sąsiada,
- i wiele innych.

Ważne jest, aby radość i zabawa były zawsze na pierwszym planie.

1. KOSTKA Z KIESZONKAMI

Na ścianach kostki znajdują się przezroczyste kieszonki, do których można wkładać własne karty obrazkowe, aby ćwiczyć i utrwalać z dziećmi język sąsiada. Karty obrazkowe można projektować indywidualnie i tym samym wykorzystywać kostkę do ćwiczeń dotyczących dowolnego tematu (np. pogoda, emocje, garderoba).

Kostkę z kieszonkami można kupić gotową lub wykonać samodzielnie. Szablon znajdują Państwo w załączniku 22 (impuls metodyczny nr 26 „Robimy kostkę”). Należy go wydrukować na brystolu formatu A3. Kieszonki można stworzyć, używając przezroczystej folii w formacie A5 i pistoletu do kleju.

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Kostka z kieszonkami stwarza doskonałą okazję do rozmowy w języku sąsiada. Oprócz kart obrazkowych można użyć np. kart z pytaniami w języku sąsiada na temat, którym aktualnie zajmują się dzieci. Nauczyciel/ka odczytuje pytania, a dziecko odpowiada na nie w języku ojczystym lub języku sąsiada (w zależności od umiejętności językowych). Nauczyciel/ka może komentować odpowiedzi dzieci w języku sąsiada.

- Impuls metodyczny nr 5 „Ubieramy się”.
- Impuls metodyczny nr 6 „Domino z ubraniami”.
- Impuls metodyczny nr 9 „Śniadanie czy obiad?”.
- Impuls metodyczny nr 33 „Przyrodniczy detektywi”.

2. SAŁATKA OWOCOWA

Dzieci siedzą w kręgu na krzesłach. Jedno dziecko nie ma krzesła i stoi pośrodku kręgu. Każde dziecko losuje lub wybiera obrazek przedstawiający owoc, który już potrafi nazwać w języku sąsiada, np. *Apfel*, *Birne*, *Banane*, *Kirsche* (jabłko, gruszka, banan, wiśnia). Im więcej jest dzieci, tym więcej może być owoców. Obrazek przedstawiający określony owoc powinno otrzymać przynajmniej troje dzieci. Także dziecko stojące na środku otrzymuje obrazek.

Dziecko stojące w środku nazywa wybrany przez siebie owoc w języku sąsiada. Wszystkie dzieci, które mają obrazek przedstawiający ten owoc, muszą zamienić się miejscami. Dziecko stojące w środku próbuje w tym czasie usiąść. To, któremu nie uda się zdobyć miejsca na krzesło, zostaje w środku. Zamiast nazwy owocu można również powiedzieć „Obstsalat” („sałatka owocowa”). Wtedy wszystkie dzieci muszą zamienić się miejscami.

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Można grać w tę grę, używając różnych obrazków lub przedmiotów (np. zwierzęta, kolory, zabawki, figury geometryczne itd.), w celu utrwalania słownictwa w języku sąsiada, którym aktualnie zajmuje się grupa.

- Impuls metodyczny nr 8 „Portret rodzinny” z nazwami członków rodziny, np. die Mutter (mama), der Vater (tata), der Bruder (brat), die Schwester (siostra), die Oma (babcia), der Opa (dziadek).
- Impuls metodyczny nr 11 „Stoliczku nakryj się” z nazwami naczyń i sztućców, np. das Messer (nóż), der Löffel (łyżka), die Gabel (widelec), der Teelöffel (łyżeczka), der Teller (talerz).

3. CZTERY KĄTY

Najpierw nauczyciel/ka umieszcza w każdym z czterech kątów sali obrazek lub przedmiot, który służy jako możliwa odpowiedź na jej/jego pytanie/pytania. Wszystkie dzieci poruszają się swobodnie po sali.

Nauczyciel/ka zadaje pytanie w języku sąsiada. Dzieci idą do tego kąta, w którym znajduje się odpowiedź na pytanie. Jeśli to możliwe, dzieci odpowiadają również w języku sąsiada.

Przykład: W każdym z czterech kątów znajduje się obrazek przedstawiający jedną z emocji (np. szczęśliwy, smutny, zmęczony, wesoły – patrz karty sygnalizacyjne w *Polsko-niemieckim leksykonie dla przedszkoli*, temat 3). Nauczyciel/ka zadaje pytanie w języku sąsiada: *Wie geht es euch heute?* (Jak się dzisiaj czujecie?).

Dzieci idą do wybranego kąta i odpowiadają w języku ojczystym lub sąsiada:

- *Ich bin heute fröhlich.* (Jestem dzisiaj wesoła / wesoły.)
- *Ich bin heute glücklich.* (Jestem dzisiaj szczęśliwa / szczęśliwy.)
- *Ich bin heute müde.* (Jestem dzisiaj zmęczona / zmęczony.)
- *Ich bin heute traurig.* (Jestem dzisiaj smutna / smutny.)

Jeżeli dzieci odpowiadają w swoim języku ojczystym, nauczyciel/ka komentuje ich wypowiedzi w języku sąsiada, np.: *Aha, du bist heute müde.* (Aha, jesteś dzisiaj zmęczona / zmęczony.)

Następnie dzieci ponownie przemieszczają się po sali. Nauczyciel/ka zadaje dalsze pytania, np.:

- *Es regnet und es ist kalt. Wie geht es euch?* (Pada deszcz i jest zimno. Jak się czujecie?)
- *Die Sonne scheint und es ist warm. Wie geht es euch?* (Świeci słońce i jest ciepło. Jak się czujecie?)
- *Zu Mittag gibt es Nudeln mit Tomatensoße. Wie geht es euch?* (Na obiad jest makaron z sosem pomidorowym. Jak się czujecie?)

→ Praktyczne wskazówki:

Zabawa nadaje się do wielu tematów, np. ubrania, jedzenie, pory roku, postacie z bajek itp.

4. PAKOWANIE WALIZKI

Dzieci siedzą w kręgu. Na środku leży walizka (albo plecak), lub coś, co ją symbolizuje, i zestaw obrazków, przedstawiających np. części garderoby. Pierwsze dziecko wybiera sobie obrazek, wkłada go do walizki i mówi w języku sąsiada: *„In meinem Koffer ist ein Pullover.“* (W mojej walizce jest sweter). Kolejne dziecko także wybiera obrazek, wkłada go do walizki i mówi: *„In meinem Koffer sind: ein Pullover und eine Hose.“* (W mojej walizce są: sweter i spodnie). Trzecie dziecko mówi: *„In meinem Koffer sind: ein Pullover, eine Hose und ein Regenschirm.“* (W mojej walizce są: sweter, spodnie i parasol). Zabawa toczy się aż do momentu, gdy ktoś się pomyli lub zmieni kolejność.

Uwaga: Przedstawiony wariant jest łatwiejszy niż oryginalny ze zdaniem „Pakuję walizkę i zabieram ze sobą: ...”, ponieważ po zdaniu „W mojej walizce jest/są: ...” rzeczowniki stoją w mianowniku i nie trzeba ich odmieniać.

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

W tę grę można grać, używając różnych obrazków, np. przedstawiających zabawki, przybory do malowania i rysowania, przybory do mycia itp., aby utrwalić słownictwo w języku sąsiada, którym aktualnie zajmuje się grupa.

Zamiast obrazków można używać realnych przedmiotów.

- Impuls metodyczny nr 19 „Historyjka z pogodą w tle”.
- Impuls metodyczny nr 30 „Przybory do malowania i rysowania”.
- Impuls metodyczny nr 32 „Wycieczka do lasu”.

5. PANTOMIMA

Nauczyciel/ka przygotowuje komplet obrazków. Dzieci losują kolejno po jednym obrazku i przedstawiają za pomocą pantomimy, co jest na nich pokazane. Nauczyciel/ka pyta pozostałe dzieci w języku sąsiada: *„Was ist das? Was denkt ihr, was kann das sein?“* (Co to jest? Jak myślicie, co to może być?). Jeśli to możliwe, dzieci odpowiadają w języku sąsiada.

W pantomimę można też bawić się w małych grupach, w których dzieci wspólnie coś przedstawiają. Na przykład nauczyciel/ka czyta opowiadanie w języku sąsiada, a dzieci przedstawiają poszczególne sceny za pomocą pantomimy.

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

- Impuls metodyczny nr 7 „Barometr emocji” → emocje.
- Impuls metodyczny nr 18 „Ubranie na każdą pogodę” → zjawiska pogodowe.
- Impuls metodyczny nr 34 „Ćwiczenia gimnastyczne” → ćwiczenia sportowe do naśladowania.
- Impuls metodyczny nr 40 „Teatrzyk” → postacie z bajek.

6. DOMINO

W zależności od tego, ile dzieci gra w domino, potrzebna jest różna liczba kostek. Do stworzenia klasycznego domina potrzebnych jest 28 kostek z 6 obrazkami (pojęciami w języku sąsiada). Przykłady projektów i szablony dostępne są bezpłatnie, np.: <https://www.kinder-malvorlagen.com/spiele-drucken/domino.php>.

Szablon kostki domina do samodzielnego zaprojektowania znajduje się w załączniku nr 4 (impuls metodyczny nr 6: „Domino z ubraniami”).

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Nauczyciel/ka może wykorzystać grę w domino do wielu różnych tematów, aby utrwalić słownictwo w języku sąsiada, nad którymi aktualnie pracuje grupa. Gra w domino sprawia radość szczególnie wtedy, gdy dzieci mogą same wykonać kostki domina.

- Impuls metodyczny nr 6 „Domino z ubraniami” → tutaj znajdą Państwo praktyczny przykład gry.
- Impuls metodyczny nr 33 „Przyrodniczy detektywi” → domino z naturalnymi materiałami.

7. SUDOKU

Nauczyciel/ka przygotowuje dla każdego dziecka planszę sudoku z 9 polami. Pola nie mają być wypełnione cyframi, ale symbolami lub obrazkami. Trudność polega na tym, że w każdym rzędzie lub w każdej kolumnie nie mogą znajdować się te same obrazy czy symbole. Nauczyciel/ka zawsze komentuje grę w języku sąsiada. Dzieci nazywają symbole lub obrazki w języku sąsiada. Szablon planszy sudoku znajduje się w załączniku nr 20 (impuls metodyczny nr 25 „Sudoku w piaskownicy”).

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Pola można wypełniać np. figurami geometrycznymi, obrazkami przedstawiającymi części garderoby lub postacie z bajek, aby utrwalić te tematy w języku sąsiada.

- Impuls metodyczny nr 13 „Higieniczne sudoku”.
- Impuls metodyczny nr 14 „Higiena do skakania”.
- Impuls metodyczny nr 25 „Sudoku w piaskownicy”.

8. MEMORY

Gra w memory doskonale nadaje się do przyswajania języka sąsiada przez zabawę. Do gry można użyć zarówno kart obrazkowych, jak i obrazków z podpisami w obu językach (jeden obrazek opisany w języku niemieckim, a drugi w polskim lub jedną kartę obrazkową i jedną kartę z napisami w obu językach etc.).

→ Praktyczne wskazówki:

Obrazki do gry w memory można wykonać wspólnie z dziećmi. Lepiej jest zacząć od mniejszej liczby obrazków, a z czasem dodawać kolejne.

Można zagrać z dziećmi także w „żywe memory”. Dwoje dzieci („eksperci”) wychodzi na chwilę z sali. Pozostałe dzieci otrzymują, losują lub wybierają po jednym obrazku i najpierw szukają pary (tak jak w memory każdy obrazek występuje dwukrotnie). Kiedy dzieci utworzą pary, wspólnie ustalają ruch lub dźwięk pasujący do przedstawionego na ich obrazkach obiektu, lub umawiają się, które z dzieci będzie podawało jego nazwę w języku ojczystym, a które w języku sąsiada. Następnie dzieci stają w pomieszczeniu w rozsypane. Eksperci wracają do sali i wskazują naprzemiennie po dwoje dzieci, które pokazują poprzez odpowiedni ruch lub nazywają obiekty przedstawione na obrazkach. Zadaniem ekspertów jest zapamiętanie, co pokazują lub nazywają dzieci, i znajdowanie par. Eksperci grają wspólnie, mogą więc sobie wzajemnie pomagać.

9. DWUJĘZYCZNE OZNACZENIA W PRZEDSZKOLU

Nauczyciel/ka wspólnie z dziećmi zastanawia się, które przedmioty lub pomieszczenia w przedszkolu powinny być opisane w języku sąsiada. Odpowiednie oznaczenia należy następnie wydrukować w pasującym formacie. Należy zadbać o to, aby napisy były czytelne i jednolite. Gotowe oznaczenia w języku sąsiada można wspólnie z dziećmi przymocować do odpowiednich przedmiotów lub pomieszczeń. Poprzez oznaczenia dzieci przyzwyczajają się do pisma i liter, łączą je z przedmiotami, a także zanurzają się wizualnie w języku sąsiada.

Listę słów w języku niemieckim, polskim i czeskim oraz dalsze wskazówki znajdą Państwo na stronie www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/biedronka-maus-und-zaba.html (Trójjęzyczne oznaczenia w przedszkolu).

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Można oznakować w języku sąsiada zarówno przedmioty, jak i pomieszczenia w przedszkolu.

- Impuls metodyczny nr 24 „Plac zabaw pod lupą” → oznakowanie sprzętów na placu zabaw i w ogrodzie.
- Impuls metodyczny nr 28 „Szukamy zabawek” → oznakowanie półek z zabawkami.
- Impuls metodyczny nr 36 „Moje miejsce do spania” → oznakowanie półek z poduszkami, kołdrami itd. (patrz załącznik 31).

10. ILUSTRACJA NARRACYJNA

Ilustracja narracyjna stwarza wspianą okazję do używania języka sąsiada. Nauczyciel/ka może pracować z ilustracjami narracyjnymi na różne sposoby, np.:

- opowiedzieć przedstawioną historię w języku sąsiada, wykonując przy tym odpowiednie gesty, posługując się rekwizytami, właściwie modulując głos, a następnie porozmawiać z dziećmi w języku ojczystym o treści opowiadania,
- opowiedzieć przedstawioną historię w języku ojczystym, wplatając proste dialogi między przedstawionymi na ilustracji postaciami w języku sąsiada,
- zadając pytania o przedstawioną sytuację w języku sąsiada, na które dzieci odpowiadają w języku ojczystym, a następnie skomentować odpowiedzi dzieci w języku sąsiada.

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Jako ilustracje narracyjne mogą służyć główne obrazki z *Polsko-niemieckiego leksykonu dla przedszkoli*.

- Impuls metodyczny nr 24 „Plac zabaw pod lupą”.
- Impuls metodyczny nr 32 „Wycieczka do lasu”.

11. HISTORYJKA Z ANIMACJĄ JĘZYKOWĄ

Wszystkie dzieci siedzą w kręgu. Najpierw nauczyciel/ka wprowadza potrzebne słowa w języku sąsiada, wyjaśnia znaczenie, ustala wspólnie z dziećmi, jakie gesty lub odgłosy ilustrują ich znaczenie. Następnie nauczyciel/ka opowiada lub czyta historię w języku sąsiada, w której występują wprowadzone wcześniej słowa. Ilekroć dzieci je słyszą, wykonują wcześniej uzgodnione gesty lub czynności.

Przykładową animację językową z możliwymi działaniami związanymi z określonymi słowami znajduje Państwo na stronie: www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/biedronka-maus-und-zaba.html (Animacje językowe).

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Do nauki języka sąsiada nadają się szczególnie tzw. bajki łańcuszkowe, ponieważ cechują je rytm i powtórzenia (przykład: „Bardzo głodna gąsienica”).

- Impuls metodyczny nr 19 „Historijka z pogodą w tle”.

12. UKŁADANIE RYTMÓW

Dzieci siedzą w kręgu. Na środku leży kilka zestawów obrazków, np. 4 x lalka, 4 x samochód, 4 x miś, 4 x piłka. Nauczyciel/ka wybiera dwa motywy (np. lalka i miś) i układa 4 obrazki w określonej kolejności, np.: lalka – miś / lalka – miś. Dzieci rozpoznają rytm (zasadę kolejności): A – B / A – B, a jedno dziecko kontynuuje rytm, układając pozostałe obrazki obok siebie zgodnie ze schematem, aż wykorzystane zostaną wszystkie obrazki (A – B / A – B / A – B / A – B). Po ułożeniu rytmu wszyscy razem nazywają poszczególne elementy w języku sąsiada: *Puppe – Teddy / Puppe – Teddy / Puppe – Teddy / Puppe – Teddy*. W kolejnej rundzie nauczyciel/ka wybiera inne obrazki i układa je, np. piłka – samochód – lalka / piłka – samochód – lalka. Gdy dzieci rozpoznają rytm (A – B – C / A – B – C), jedno dziecko kontynuuje układanie obrazków.

→ Praktyczne wskazówki i przykłady ze zbioru materiałów dydaktycznych:

Wspólne nazywanie przedmiotów w języku sąsiada można powtarzać na różne sposoby, np. mówiąc głośno lub cicho, klaszcząc w dłonie, skacząc itp.

- Impuls metodyczny nr 5 „Ubieramy się” → układanie rytmów z obrazków przedstawiających ubrania.
- Impuls metodyczny nr 25 „Sudoku w piaskownicy” → układanie rytmów z obrazków przedstawiających zabawki.

SPIELE UND METHODEN ZUR ARBEIT MIT DER NACHBARSPRACHE

Die nachfolgend kurz beschriebenen Spiele und Methoden sind für verschiedene Themen und Situationen im Kita-Alltag nutzbar. Sie können z. B. eingesetzt werden:

- zum interaktiven Einführen und Üben von Vokabeln zu einzelnen Themen „mit allen Sinnen“,
- zur spielerischen Auflockerung des Kita-Alltags durch kleine Nachbarsprachspiele,
- als Gesprächsanlass, um mit den Kindern Themen ihres Kita-Alltags aufzugreifen und dabei das Eintauchen in die Nachbarsprache zu ermöglichen,
- bei grenzüberschreitenden Kita-Begegnungen gemeinsame Spielangebote zu unterbreiten und damit den Austausch der Kinder in den Nachbarsprachen anzuregen,
- u. v. a. m.

Wichtig ist dabei, dass stets Spiel und Spaß im Vordergrund stehen.

1. EINSTECKWÜRFEL

Der Einsteckwürfel ist ein Würfel mit transparenten Taschen, in die man eigene Bildkarten stecken kann, um mit Kindern die Nachbarsprache zu üben und zu festigen. Diese Karten kann man ganz individuell gestalten und damit den Würfel eigentlich zu jedem Thema nutzen (z. B. Wetter, Emotionen, Garderobe).

Der Einsteckwürfel kann entweder fertig gekauft oder selbst gebastelt werden. Eine Vorlage finden Sie in der Anlage Nr. 22 (Idee Nr. 26 „Wir basteln einen Würfel“): Drucken Sie diese auf einem festen A3-Blatt aus. Die Einstecktaschen können Sie mithilfe von Klarsichtfolie im A5-Format und Klebepistole gestalten.

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Der Einsteckwürfel dient als Anlass zum Gespräch in der Nachbarsprache. Neben Bildkarten können z. B. auch Karten genutzt werden, auf denen Fragen in der Nachbarsprache zum Thema stehen, das gerade in der Gruppe bearbeitet wird. Die Fachkraft liest dann die Frage vor und das Kind beantwortet diese in der Mutter- oder Nachbarsprache (je nach Sprachkenntnissen). Die Fachkraft kommentiert eventuell in der Nachbarsprache.

- Idee Nr. 5 „Wir ziehen uns an“
- Idee Nr. 6 „Klamotten-Domino“
- Idee Nr. 9 „Frühstück oder Mittagessen?“
- Idee Nr. 33 „Naturdetektive“

2. OBSTSALAT

Die Kinder sitzen in einem Kreis auf Stühlen. Ein Kind hat keinen Stuhl und steht in der Mitte des Kreises. Jedes Kind lost oder wählt ein Bild mit Obst, das es in der Nachbarsprache bereits benennen kann, z. B. *jabłko*, *gruszka*, *banan*, *wiśnia* (Apfel, Birne, Banane, Kirsche). Je mehr Kinder, desto mehr verschiedene Sorten kann es geben. Pro Sorte sollte es aber zumindest drei Kinder geben. Auch das Kind in der Mitte bekommt ein Bild.

Das Kind in der Mitte nennt eine Obstsorte in der Nachbarsprache. Daraufhin müssen alle Kinder, die das entsprechende Bild haben, die Plätze tauschen. Das Kind in der Mitte darf ebenfalls versuchen, einen Platz zu ergattern. Wer übrig bleibt, kommt als Nächster in die Mitte. Statt dem Namen einer der Obstsorten darf man auch „sałatka owocowa“ („Obstsalat“) sagen. Dann müssen alle Kinder ihren Platz tauschen.

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Das Spiel kann man mit verschiedenen Bildern oder Gegenständen spielen (z. B. Tiere, Farben, Spielsachen, geometrische Figuren usw.), um das Thema, das gerade in der Gruppe bearbeitet wird, in der Nachbarsprache zu festigen.

- Idee Nr. 8 „Familienporträt“ mit Namen der Familienmitglieder, z. B. *mama* (die Mutter), *tata* (der Vater), *brat* (der Bruder), *siostra* (die Schwester), *babcia* (die Oma), *dziadek* (der Opa)
- Idee Nr. 11 „Tischlein deck dich“ mit Geschirr und Besteck, z. B. *nóż* (das Messer), *łyżka* (der Löffel), *widelec* (die Gabel), *łyżeczka* (der Teelöffel), *talerz* (der Teller)

3. VIER-ECKEN-SPIEL

Zuerst platziert die Fachkraft in vier Ecken des Raumes jeweils ein Bild oder einen Gegenstand, das/der als eine mögliche Antwort auf ihre Frage(n) dient. Alle Kinder bewegen sich frei im Raum. Die Fachkraft stellt eine Frage in der Nachbarsprache. Die Kinder gehen nun in die Ecke, wo sich die Antwort auf die Frage befindet. Die Kinder antworten, falls möglich, auch in der Nachbarsprache.

Beispiel: In den vier Ecken hängt jeweils ein Bild, das eine Emotion zeigt (z. B. glücklich, traurig, müde, fröhlich – siehe Signalkarten im *Deutsch-Polnischen Sprachschatz für die Kita-Praxis*, Thema 3). Die Fachkraft stellt die Frage in der Nachbarsprache: *Jak się dzisiaj czujecie?* (Wie geht es euch heute?). Die Kinder gehen in die gewählte Ecke und antworten in der Mutter- oder Nachbarsprache:

- *Jestem dzisiaj wesoła / wesoły.* (Ich bin heute fröhlich.)
- *Jestem dzisiaj szczęśliwa / szczęśliwy.* (Ich bin heute glücklich.)
- *Jestem dzisiaj zmęczona / zmęczony.* (Ich bin heute müde.)
- *Jestem dzisiaj smutna / smutny.* (Ich bin heute traurig.)

Antworten die Kinder in der Muttersprache, kommentiert die Fachkraft ihre Aussagen in der Nachbarsprache, z. B.: *Aha, jesteście dzisiaj zmęczona.* (Aha, du bist heute müde).

Danach bewegen sich die Kinder wieder im Raum. Die Fachkraft stellt weitere Fragen, z. B.:

- *Pada deszcz i jest zimno. Jak się czujecie?* (Es regnet und es ist kalt. Wie geht es euch?).
- *Świeci słońce i jest ciepło. Jak się czujecie?* (Die Sonne scheint und es ist warm. Wie geht es euch?).
- *Na obiad jest makaron z sosem pomidorowym. Jak się czujecie?* (Zu Mittag gibt es Nudeln mit Tomatensoße. Wie geht es euch?).

→ Tipps aus der Praxis:

Das Spiel eignet sich für viele Themen, z. B. Kleidung, Essen, Jahreszeiten, Märchenfiguren usw.

4. KOFFER PACKEN

Die Kinder sitzen im Kreis. In der Mitte liegen: ein Koffer (oder ein Rucksack) bzw. etwas, was ihn symbolisiert, und mehrere Bilder, z. B. mit Kleidungsstücken. Das erste Kind nimmt ein Bild, legt es in den Koffer und sagt in der Nachbarsprache: *„W mojej walizce jest sweter.“* (In meinem Koffer ist ein Pullover). Das zweite Kind wählt auch ein Bild, legt es in den Koffer und sagt: *„W mojej walizce są: sweter i spodnie.“* (In meinem Koffer sind: ein Pullover und eine Hose). Das dritte Kind sagt: *„W mojej walizce są: sweter, spodnie i parasol.“* (In meinem Koffer sind: ein Pullover, eine Hose und ein Regenschirm). Und so geht das Spiel immer weiter, bis sich jemand verspricht oder die Reihenfolge durcheinander bringt.

Anmerkung: Die dargestellte Variante ist einfacher als Original mit dem Satz „Ich packe meinen Koffer und nehme mit: ...“, denn nach dem Satz „In meinem Koffer ist/sind: ...“ stehen die Substantive im Nominativ und müssen nicht dekliniert werden.

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Das Spiel kann man mit verschiedenen Bildern spielen, z. B. mit Spielsachen, Mal- und Zeichenutensilien, Waschutensilien usw., um das Thema, das gerade in der Gruppe bearbeitet wird, in der Nachbarsprache zu festigen. Statt mit den Bildkarten kann auch mit realen Gegenständen gespielt werden.

- Idee Nr.19 „Wettergeschichte“
- Idee Nr. 30 „Mal- und Zeichenutensilien raten“
- Idee Nr. 32 „Ausflug in den Wald“

5. PANTOMIME

Die Fachkraft bereitet ein Bildersetz vor. Die Kinder lösen nacheinander ein Bild und stellen nun pantomimisch dar, was darauf abgebildet ist. Dabei fragt die Fachkraft die anderen Kinder in der Nachbarsprache: *„Co to jest? Jak myślicie, co to może być?“* (Was ist das? Was denkt ihr, was kann das sein?). Die Kinder antworten, falls möglich, in der Nachbarsprache.

Die Pantomime kann auch in kleinen Gruppen gespielt werden, in denen die Kinder zusammen etwas pantomimisch darstellen. Beispielsweise liest die Fachkraft eine kurze Geschichte in der Nachbarsprache vor, und die Kinder stellen die einzelnen Szenen pantomimisch dar.

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

- Idee Nr. 7 „Emotionenbarometer“ → Emotionen
- Idee Nr. 18 „Kleidung für jedes Wetter“ → Wettererscheinungen
- Idee Nr. 34 „Gymnastikübungen“ → Sportübungen zum Nachmachen
- Idee Nr. 40 „Erzähltheater“ → Märchenfiguren

6. DOMINO

Je nachdem, wie viele Kinder bei Domino mitspielen, werden unterschiedlich viele Steine gebraucht. Für ein klassisches Domino benötigt man für 6 Bilder (Begriffe in der Nachbarsprache) 28 Steine. Gestaltungsbeispiele und Vorlagen gibt es kostenlos, z. B.: <https://www.kinder-malvorlagen.com/spiele-drucken/domino.php>.

Eine Vorlage für einen Dominostein zum Selbstgestalten finden Sie in der Anlage Nr. 4 (Idee Nr. 6: „Klamotten-Domino“).

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Das Dominospiel kann die Fachkraft bei sehr vielen Themen einsetzen, um die Wörter in der Nachbarsprache, die gerade in der Gruppe bearbeitet werden, zu festigen. Das Dominospiel macht vor allem Spaß, wenn die Kinder die Dominosteine selbst basteln können.

- Idee Nr. 6 „Klamotten-Domino“ → hier finden Sie ein praktisches Beispiel für die Spielumsetzung
- Idee Nr. 33 „Naturdetektive“ → Domino mit Naturmaterialien

7. SUDOKU

Die Fachkraft bereitet für jedes Kinder ein Blanko-Sudoku mit 9 Feldern vor. Die Felder sind nicht mit Zahlen zu befüllen, sondern mit Symbolen oder Bildern. Die Schwierigkeit besteht dabei darin, dass sich sowohl in jeder Zeile als auch in jeder Spalte keine gleichen Bilder bzw. Symbole befinden dürfen. Die Fachkraft kommentiert das Spiel immer in der Nachbarsprache. Die Kinder benennen die Symbole bzw. die Bilder in der Nachbarsprache.

Eine Vorlage für ein Blanko-Sudoku finden Sie in der Anlage Nr. 20 (Idee Nr. 25 „Sudoku im Sandkasten“).

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Die Felder können beispielsweise mit geometrischen Figuren, Bildern von Kleidungsstücken oder Märchenfiguren gefüllt werden, um diese Themen in der Nachbarsprache zu festigen. Es können auch Ausmalbilder genutzt werden, die die Kinder selbst für das Sudoku vorbereiten können.

- Idee Nr. 13 „Hygiene-Sudoku“
- Idee Nr. 14 „Hygiene zum Hüpfen“
- Idee Nr. 25 „Sudoku im Sandkasten“

8. MEMO

Das Memo-Spiel eignet sich sehr gut für die spielerische Vermittlung der Nachbarsprache. Zum Spielen kann man sowohl Bildkarten als auch Bilder mit Beschriftungen in beiden Sprachen nutzen (eine Karte auf Deutsch und die zweite auf Polnisch beschriftet oder eine Bildkarte und eine Karte mit Beschriftung in beiden Sprachen etc.).

→ Tipps aus der Praxis:

Basteln Sie die Memo-Karten zusammen mit Kindern. Fangen Sie lieber mit weniger Karten an und fügen später weitere hinzu.

Man kann mit den Kindern auch „lebendiges Memo“ spielen. Zwei Kinder („Experten“) verlassen kurz den Raum. Die anderen Kinder bekommen, lösen oder wählen je ein Bild und bilden zunächst Paare (wie im Memo kommt jedes Bild zweimal vor). Nachdem die Kinder Paare gebildet haben, vereinbaren sie gemeinsam, welche Bewegung oder welches Geräusch sie machen, das zu dem Objekt auf ihren Bildern passt, oder bestimmen, welches der Kinder es in der Muttersprache und welches in der Nachbarsprache benennen wird. Dann verteilen sich die Kinder im Raum. Die Experten kehren in den Raum zurück und zeigen abwechselnd auf zwei Kinder, die die auf ihren Bildern dargestellten Objekte durch eine Bewegung zeigen oder benennen. Die Aufgabe der Experten besteht darin, sich zu merken, was die Kinder zeigen oder benennen, und Paare zu finden. Die Experten spielen zusammen und kennen sich gegenseitig helfen.

9. ZWEISPRACHIGE BESCHRIFTUNGEN IN DER KITA

Die Fachkraft überlegt gemeinsam mit den Kindern, welche Gegenstände oder Räume in der Kita in der Nachbarsprache beschriftet werden sollen. Die jeweiligen Vokabeln sind dann in einer gewünschten Größe auszudrucken. Achten Sie bitte drauf, dass die Schrift klar ist und alle Beschriftungen in einem einheitlichen Layout sind. Die fertigen Beschriftungen in der Nachbarsprache können gemeinsam mit den Kindern an den passenden Gegenständen oder Räumen angebracht werden. Durch die Beschriftungen gewöhnen sich die Kinder an die Schrift und Buchstaben, verknüpfen diese mit den Gegenständen und sie tauchen so auch visuell in die Nachbarsprache ein. Eine Vokabelliste in deutscher, polnischer und tschechischer Sprache sowie weitere Anregungen finden Sie unter: www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/biedronka-maus-und-zaba.html (Dreisprachige Beschriftungen in der Kita).

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Sie können sowohl Gegenstände als auch Räume in der Kita in der Nachbarsprache beschriften.

- Idee Nr. 24 „Spielplatz unter der Lupe“ → Beschriftung von Spielplatzgeräten im Garten
- Idee Nr. 28 „Wir suchen Spielsachen“ → Beschriftung von Regalen mit den Spielsachen

- Idee Nr. 36 „Mein Schlafplatz“ → Beschriftung von Regalen mit Kissen, Bettdecken usw. (siehe Anlage Nr. 31)

10. ERZÄHLBILD

Das Erzählbild schafft einen wunderbaren Anlass, die Nachbarsprache zu gebrauchen. Die Fachkraft kann mit den Erzählbildern auf verschiedene Weise arbeiten, z. B.:

- die dargestellte Geschichte in der Nachbarsprache erzählen, indem sie passende Gesten ausführt, Requisiten anwendet, die Stimme entsprechend moduliert, und dann mit den Kindern in der Muttersprache über den Inhalt der Geschichte sprechen.
- die Geschichte in der Muttersprache erzählen und einfache Dialoge zwischen den auf dem Bild dargestellten Personen in der Nachbarsprache sprechen.
- Fragen zur dargestellten Situation in der Nachbarsprache stellen, auf die die Kinder in ihrer Muttersprache antworten, und dann die Aussagen der Kinder in der Nachbarsprache kommentieren.

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Für Erzählbilder nutzen Sie gern die Hauptbilder aus dem *Deutsch-Polnischen Sprachschatz für die Kita-Praxis*.

- Idee Nr. 24 „Spielplatz unter der Lupe“.
- Idee Nr. 32 „Ausflug in den Wald“.

11. GESCHICHTE MIT SPRACHANIMATION

Alle Kinder sitzen im Kreis. Die Fachkraft führt die gewünschten Vokabeln in der Nachbarsprache ein, erklärt ihre Bedeutung und vereinbart mit den Kindern, welche Gesten bzw. Geräusche ihre Bedeutung illustrieren. Danach erzählt bzw. liest die Fachkraft eine Geschichte in der Nachbarsprache vor, in der die früher eingeführten Vokabeln vorkommen. Immer wenn die Kinder sie hören, begleiten sie diese durch die vorher vereinbarten Bewegungen oder Aktionen.

Ein Beispiel für eine Sprachanimationsgeschichte mit möglichen Aktionen zu bestimmten Vokabeln finden Sie unter: www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/biedronka-maus-und-zaba.html (Sprachanimationsgeschichte).

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Für die Nachbarsprachvermittlung sind besonders die sog. Kettenmärchen geeignet, da sie sich durch einen Rhythmus und Wiederholungen auszeichnen (Beispiel: „Raupe Nimmersatt“).

- Idee Nr. 19 „Wettergeschichte“

12. MUSTER LEGEN

Die Kinder sitzen im Kreis. In der Mitte befinden sich einige Bildersets, z. B.: 4 x Puppe, 4 x Auto, 4 x Teddy, 4 x Ball. Die Fachkraft wählt zwei Motive (z. B. Puppe und Teddy) und legt 4 Bilder in einer bestimmten Reihenfolge, z. B.: Puppe – Teddy / Puppe – Teddy. Die Kinder erkennen das Muster (die Regel für die Reihenfolge): A – B / A – B, und ein Kind setzt das Muster fort, indem es die restlichen Bilder nach dem Muster nebeneinander legt, bis alle Bilder aufgebraucht sind (A – B / A – B / A – B / A – B). Wenn das Muster fertig ist, benennen alle gemeinsam die einzelnen Elemente in der Nachbarsprache: *lalka – miś / lalka – miś / lalka – miś / lalka – miś*. In der nächsten Runde wählt die Fachkraft andere Bilder, z. B.: Ball – Auto – Puppe / Ball – Auto – Puppe. Wenn die Kinder die Regelmäßigkeit erkennen (A – B – C / A – B – C), setzt ein Kind das Muster fort.

→ Tipps aus der Praxis und Beispiele aus der Ideensammlung:

Das gemeinsame Benennen von Gegenständen in der Nachbarsprache kann in anderen Varianten wiederholt werden, indem die Kinder laut oder leise sprechen, mit den Händen klatschen, hüpfen usw.

- Idee Nr. 5 „Wir ziehen uns an“ → Muster legen mit Kleidungsstücken
- Idee Nr. 25 „Sudoku im Sandkasten“ → Muster legen mit Spielsachen

GROSS UND KLEIN
GEMEINSAM
DUZI I MALI
RAZEM

Interreg
Polen-Sachsen

Europäischer Fonds für regionale Entwicklung

EUROPÄISCHE
UNION

**DOLNY
ŚLĄSK**

**Nachbarsprache
von Anfang an!**
Sächsische Landesstelle für
frühe nachbarsprachige Bildung

Projekt „Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem“ finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020 oraz ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego i Powiatu Görlitz. Das Projekt „Groß und Klein gemeinsam – Duzi i Mali razem“ wird finanziert aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Kooperationsprogramms INTERREG Polen – Sachsen 2014-2020 sowie aus Mitteln der Selbstverwaltung der Woiwodschaft Niederschlesien und des Landkreises Görlitz.

ISBN: 978-83-941331-5-3

<https://dodn.dolnyslask.pl/projekty/duzi-i-mali-razem/>

<https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu>